

Θεόδωρος Κοντόπουλος

Β ΕΚΔΟΣΗ

Η ΠΙΟ ΜΕΓΑΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΛΥΤΡΩΣΗΣ

Η ΠΙΟ ΜΕΓΑΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Είπαν για το βιβλίο ...

Με προσοχή διάβασα την πρώτη έκδοση του βιβλίου «Η ΠΙΟ ΜΕΓΑΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑ» του Θεόδωρου Χ. Κοντόπουλου και ενθουσιάστηκα από το βαθυστόχαστο και πλούσιο σε βιβλικό υλικό περιεχόμενό του. Αν και το υλικό του βιβλίου αυτού αρχικά γράφτηκε για παιδιά και νέους του Κατηχητικού Σχολείου μιας τοπικής εκκλησίας, είναι κατάλληλο και ιδιαίτερα ωφέλιμο για άτομα κάθε ηλικίας. Ο συγγραφέας αν και νέος κατάφερε να περιγράψει με τα πιο ζωντανά χρώματα την πιο μεγάλη ιστορία που γνώρισε η ανθρωπότητα. Ο αναγνώστης πολλά είναι τα μαθήματα που θα αντλήσει από τη μελέτη αυτού του σημαντικού πονήματος. Εκφράζω τα συγχαρητήριά μου στον συγγραφέα και εύχομαι να καλλιεργήσει το χάρισμα που του έδωσε ο Θεός και να μας χαρίζει και άλλες παρόμοιες εργασίες, τις οποίες νέοι και μεγαλύτεροι χρειάζονται για να καταρτιστούν σωστά στα διδάγματα της Βίβλου, ώστε να μπορούν να αντιμετωπίζουν τις προκλήσεις της υλιστικής εποχής μας.

Σώτος Δ. Μπούκης

Συν/χος Καθηγητής Deree College

Ο συγγραφέας του βιβλίου Θεόδωρος Χ. Κοντόπουλος, μηχανικός τηλεπικοινωνιών στον ιδιωτικό τομέα, αγαπά να ερευνά τις Γραφές και να κηρύττει το Ευαγγέλιο της χάρις του Θεού. Το βιβλίο, κατάλληλο για άτομα κάθε ηλικίας, κυκλοφορεί τώρα σε δεύτερη, επαυξημένη έκδοση με 241 σελίδες. Ως σκοπό του έχει να καταδείξει ότι όλη η Βίβλος, με συνέπεια και αρμονία, αφηγείται τη μεγαλύτερη ιστορία του κόσμου, που κεντρικό της Πρόσωπο έχει τον Ιησού Χριστό. Η Ιστορία ξεκινά από τη

Δημιουργία, συνεχίζει με την Πτώση, εστιάζει στη Λύτρωση και καταλήγει στην Τελική Αποκατάσταση. Τα μηνύματα βαθιά πνευματικά, Χριστοκεντρικά και Βιβλοκεντρικά. Σκοπό έχουν να υψώσουν το Πρόσωπο και το Έργο του Χριστού. Ο αναγνώστης θα διαπιστώσει την απόλυτη Χριστοκεντρικότητα ολόκληρης της Αγίας Γραφής, καθώς θα συνειδητοποιήσει περισσότερο πως ο Κύριος Ιησούς, σε όλη τη μεγαλοπρέπειά Του, είναι φυσικά Παρών και ενεργεί από τις πρώτες σελίδες της Γένεσης ακόμη. Συγχαίρουμε τον νέο συγγραφέα, με την ευχή να συνεχίσει το καλό και ευλογημένο έργο του.

Γεώργιος Σ. Κανταρτζής, Κατερίνη

Υπεύθυνος ιστοσελίδας www.nikites.eu & www.nikites.eu/new

Από την πρώτη στιγμή της ζωής της η εκκλησία του Χριστού συνειδητοποίησε ότι είναι μέρος μιας μεγάλης αφήγησης. Ο τρόπος, για παράδειγμα, που ο συγγραφέας της προς Εβραίους επιστολής χρησιμοποιεί τον Ψαλμό 95 στα κεφάλαια 3 και 4 φανερώνει ότι αντιλαμβάνεται τον εαυτό του και την εκκλησία ως μέρος μιας ιστορίας που έχει ξεκινήσει αιώνες πριν. Η ιστορία αυτή έχει ως “τέλος” και ως “κέντρο” της τον Χριστό, όπως μας φανερώνει ο απ. Παύλος στην Α΄ Κορινθίους 10. Δυστυχώς, αυτές οι δύο εμφάσεις – η θέαση της μεγάλης αφήγησης και η εστίαση στον Χριστό – δεν απολαμβάνουν σήμερα τη σημασία που θα έπρεπε. Με τη μελέτη του αυτή ο αδ. Θεόδωρος Κοντόπουλος έρχεται να μας θυμίσει την αξία τους. Ελπίζω ο αναγνώστης να βρει στο βιβλίο αυτό μια νέα οπτική γωνία που θα τον βοηθήσει να δει τον Χριστό στις Γραφές και να νιώσει την καρδιά του να φλέγεται, όπως οι μαθητές που συνάντησαν τον Αναστημένο Κύριο στον δρόμο προς Εμμαούς.

Γιώτης Κανταρτζής

Ποιμένας της Α΄ Ελληνικής Ευαγγελικής Εκκλησίας Αθηνών

Καλωσορίζουμε ολόκαρδα το βιβλίο του Θεόδωρου Κοντόπουλου στην Ελληνική βιβλιογραφία, το οποίο έρχεται να μας υπενθυμίσει ότι ολόκληρη η Αγία Γραφή έχει έναν βασικό σκοπό: να μας παρουσιάσει το θαυμαστό Πρόσωπο του Κυρίου Ιησού Χριστού. Στις μέρες μας πολλοί Χριστιανοί διαβάζοντας την Παλαιά Διαθήκη επαναλαμβάνουν το λάθος που έκαναν τότε οι Ιουδαίοι και στους οποίους ο Χριστός δίδαξε: «Εσείς μελετάτε με ζήλο τις Γραφές, με την πεποίθηση πως σ' αυτές βρίσκει κανείς την αιώνια ζωή· ακριβώς όμως αυτές είναι που δίνουν μαρτυρία για μένα» (Ιωάν. 5:39). «Η Πιο Μεγάλη Ιστορία» ακριβώς αυτό τονίζει· ότι όλα τα βιβλία της Αγίας Γραφής με όλα τα βασικά θέματά της, όπως η δημιουργία, η πτώση, η λύτρωση και η τελική αποκατάσταση μαρτυρούν και φανερώνουν τον ίδιο τον Χριστό. Ευχόμαστε ότι το βιβλίο αυτό θα ενθαρρύνει αυτήν τη Χριστιανική ανάγνωση της Παλαιάς Διαθήκης, με αποτέλεσμα να αυξηθούμε στη γνώση του Κυρίου μας Ιησού Χριστού.

Παύλος Α. Δημητριάδης

Ποιμένας της Ελληνικής Ευαγγελικής Εκκλησίας Πειραιά

Το βιβλίο «Η πιο μεγάλη ιστορία» είναι μια θαυμάσια εισαγωγή στην πιο βασική αλήθεια για τη μελέτη της Αγίας Γραφής. Η αλήθεια αυτή είναι πως το θέμα της Αγίας Γραφής είναι ο Ιησούς Χριστός! Μέσα από τις σελίδες του επιβεβαιώνεται πως ως Χριστιανοί αγαπούμε τη Βίβλο επειδή αγαπούμε τον Χριστό και διαβάζουμε τη Βίβλο επειδή μας δείχνει τον Χριστό. Ο αναγνώστης (α) θα κατανοήσει καλύτερα γιατί ολόκληρη η Αγία Γραφή – Παλαιά και Καινή Διαθήκη μαζί – αποτελεί το «ένα» βιβλίο των Χριστιανών, (β) θα συνειδητοποιήσει περισσότερο το βάθος της ενότητας της Αγίας Γραφής, (γ) θα απολαύσει περισσότερο την Παλαιά Διαθήκη καθώς θα διαπιστώσει πως το Πρόσωπο του Ιησού Χριστού λάμπει από τις

πρώτες σελίδες της. Συστήνω το βιβλίο αυτό εγκάρδια σε κάθε πιστό για την προσωπική του οικοδομή, ιδιαίτερα δε σε όποιον διδάσκει το Λόγο του Θεού (Κυριακό σχολείο, ομίλους εφήβων και νέων, σε κατασκηνώσεις κλπ) ως εγχειρίδιο προσωπικής μελέτης κι εκπαίδευσης στη Χριστοκεντρική μελέτη της Αγίας Γραφής.

Γιώργος Αδάμ

Ποιμένας της Β' Ελληνικής Ευαγγελικής Εκκλησίας Αθηνών

Ο Θεόδωρος με σαφήνεια και απλότητα ξεδιπλώνει και αφηγείται την πιο όμορφη, ξεχωριστή και σπουδαία ιστορία που αφορά όλους μας. Το βιβλίο παρουσιάζει την ομορφιά, το μεγαλείο και την απaráμιλλη και απαστράπτουσα μεγαλοπρέπεια του Τριαδικού Θεού, που αποκαλύπτεται μέσω του Δευτέρου Προσώπου της Αγίας Τριάδας, του Ιησού Χριστού. Με πολλά και παραστατικά παραδείγματα ο Θεόδωρος αποδεικνύει καλύτερα από κάθε άλλο βιβλίο που είναι γραμμένο στην Ελληνική γλώσσα, ότι ο Κύριος Ιησούς κατά τη διάρκεια της Παλαιάς Διαθήκης είναι σε κάθε σελίδα φυσικά Παρών και φανερώνει τον αληθινό Θεό στους ανθρώπους, και ότι από τη Γένεση μέχρι την Αποκάλυψη υπάρχει μόνο ένας δρόμος και τρόπος αποκατάστασης των διαταραγμένων σχέσεων Θεού και ανθρώπου, η σταυρική θυσία και ανάσταση του Κυρίου μας Ιησού Χριστού. Ο Θεόδωρος, τέλος, τονίζει με emphaticό τρόπο την ανάγκη να ερμηνεύουμε Χριστοκεντρικά και όχι ηθικοπλαστικά την Αγία Γραφή, η οποία είναι η θεόπνευστη διήγηση της πιο μεγάλης ιστορίας, που σκοπό της έχει την αποκάλυψη και τη δόξα του Κυρίου Ιησού Χριστού. Συστήνω ανεπιφύλακτα σε όλους να μελετήσουν και να χαρίσουν αυτό το βιβλίο σε όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους.

Τάσος Μαρκουλιδάκης

Ποιμένας της Ελληνικής Ευαγγελικής Εκκλησίας Νικαίας

Η ΠΙΟ
ΜΕΓΑΛΗ
ΙΣΤΟΡΙΑ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΛΥΤΡΩΣΗΣ

2^η έκδοση, επαυξημένη

Θεόδωρος Χ. Κοντόπουλος

Η πιο Μεγάλη Ιστορία
© 2016 Θεόδωρος Χ. Κοντόπουλος (1976 –)

Με επιφύλαξη παντός νόμιμου δικαιώματος

Τυπώθηκε στην Αθήνα, Ελλάδα

1^η έκδοση: Μάιος 2016
2^η έκδοση, επαυξημένη: Δεκέμβριος 2016

Ψηφιακή εκτύπωση - βιβλιοδεσία:

Λύχνος – Printhouse

ΤΗΛΕΦΩΝΟ: +30 210 5156300

MAIL: info@printhouse.gr

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: Πέτρας 16, 104 44 Αθήνα

Εικόνα εξώφυλλου: © Kevin Carden / 123RF Stock Photo
Εικόνα οπισθόφυλλου: © Dan Barbalata / 123RF Stock Photo

Όπου δεν αναφέρεται διαφορετικά, οι βιβλικές αναφορές παρατίθενται από τη μετάφραση των εκδόσεων «ΠΕΡΓΑΜΟΣ», έκτη, αναθεωρημένη έκδοση, 2007

ISBN: 978-960-93-8714-9

Αφιερώνεται

Στον Κύριό μου Ιησού Χριστό,
τον απόλυτο Ήρωα
της πιο Μεγάλης Ιστορίας.

*Αν, λοιπόν, συναναστηθήκατε μαζί με τον Χριστό, να ζητάτε τα
άνω, όπου είναι ο Χριστός καθισμένος στα δεξιά του Θεού.
Να φρονείτε τα άνω, όχι αυτά που είναι επάνω στη γη.
Επειδή, πεθάνατε, και η ζωή σας είναι κρυμμένη
μαζί με τον Χριστό μέσα στον Θεό. Όταν
ο Χριστός, η ζωή μας, φανερωθεί,
τότε κι εσείς θα φανερωθείτε
μαζί του μέσα σε δόξα.*

ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ 3:1-4

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ 2^{ης} ΕΚΔΟΣΗΣ	1
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	5
Η ΠΙΟ ΜΕΓΑΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑ: ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
Η μαρτυρία του Ιησού για το νόημα της Παλαιάς Διαθήκης	11
Η μαρτυρία των αποστόλων για το νόημα της Π.Δ.	13
1. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ	21
Η δημιουργία: εποπτικό βοήθημα για τη Λύτρωση	23
Η δημιουργία φανερώνει το μεγαλείο του Δημιουργού	25
Ο Δημιουργός Κύριος Ιησούς και η επιστήμη	26
Η εξιστόρηση της δημιουργίας και ο σκοπός της Λύτρωσης	31
2. ΠΤΩΣΗ / ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ	37
Έκταση και μέγεθος της Πτώσης του ανθρώπου	39
Ολική εξαχρείωση διάνοιας, επιθυμιών, βούλησης	43
Η στάση του φυσικού ανθρώπου προς τον Θεό	49
Η λύση στο πρόβλημα της αθλιότητας του ανθρώπου	50
3. Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΛΥΤΡΩΣΗΣ	61
<i>Ο Σωτήρας στην Πεντάτευχο</i>	<i>61</i>
Ιησούς, ο Λόγος του Κυρίου	64
Ιησούς, ο Άγγελος του Κυρίου	66
Ιησούς, ο Κύριος-ΓΧΒΧ, ο δίκαιος Κριτής	67
Η θυσία του Ισαάκ, προαπεικόνιση του Σταυρού	72
Ο Μωυσής και ο Κύριος Ιησούς στην καιόμενη βάτο	81
Η σημασία του Πάσχα	84
Ιησούς, ο μεγάλος Πολεμιστής	89
Η συνάντηση με τον Ύψιστο Θεό στο όρος Σινά	90
Η σημασία της Εξόδου των Ισραηλιτών	95
<i>Ο Σωτήρας στους Προφήτες</i>	<i>109</i>
Προφητεία Ησαΐα: Ιησούς, ο Μεσσιανικός	
Βασιλιάς, που γίνεται ο πάσχων Υπηρέτης	118
Η υπόσχεση της Καινής Διαθήκης	123

Πώς ο άνθρωπος γίνεται Χριστιανός	126
Οι ευλογίες της Καινής Διαθήκης	127
Ο Μεσίτης της Καινής Διαθήκης	129
Τα Καλά Νέα: Δικαίωση εκ πίστεως μόνο στον Χριστό	132
Στο θεϊκό δικαστήριο	133
<i>Ο Σωτήρας στους Ψαλμούς</i>	139
Ψαλμός 45: Ιησούς, ο επουράνιος Γαμπρός	141
Ψαλμός 51: η αληθινή μετάνοια	144
Ψαλμός 32: η αληθινή μακαριότητα	148
Ψαλμός 32: το αληθινό Ευαγγέλιο	149
Ψαλμός 22: το δράμα και το μεγαλείο του Σταυρού	153
Ψαλμός 16: ο θρίαμβος της Ανάστασης	156
<i>Ο Σωτήρας στα βιβλία της Καινής Διαθήκης</i>	161
Η εκπλήρωση των Μεσσιανικών προφητειών	161
Το ιστορικό γεγονός της Ανάστασης του Ιησού	166
Ο Χριστός είναι αληθινά αρκετός	171
Η καινούργια ζωή εν Χριστώ	178
<i>Η ανταπόκρισή μας στον Σωτήρα</i>	185
4. ΤΕΛΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	195
Ο συμβολισμός των θεσμών του Σαββάτου και του Γάμου	201
Η γνώση για το αιώνιο μέλλον αλλάζει το παρόν μας	204
ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ	207
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι	
Η σπουδαιότητα της επίγνωσης του Χριστού στην Π.Δ.	211
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	
Η επίγνωση της παρουσίας του Χριστού στην Π.Δ. σε έργα παλαιότερων θεολόγων	221
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	231
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΒΙΒΛΙΚΩΝ ΧΩΡΙΩΝ	235
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΕΙΚΟΝΩΝ	239
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ	241

ΠΡΟΛΟΓΟΣ 2^{ης} ΕΚΔΟΣΗΣ

Η ΙΔΕΑ ΓΙ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ άρχισε να δημιουργείται αρκετά χρόνια πριν. Αφορμή στάθηκε η κατανόηση πως ολόκληρη η Αγία Γραφή, από την πρώτη μέχρι την τελευταία σελίδα, αφηγείται με συνέπεια και αρμονία μια πολύ μεγάλη, αληθινή ιστορία. Μια ιστορία τόσο μεγάλη, που να περιλαμβάνει τα πάντα. Μια ιστορία έτσι σχεδιασμένη, ώστε κάθε τμήμα της να εστιάζει στον απόλυτο Ήρωα, στον Κύριο Ιησού Χριστό.

Αυτή η κατανόηση, πως δηλαδή το κεντρικό θέμα της Βίβλου είναι το μεγαλείο του Κυρίου Ιησού, του Ήρωα της πιο Μεγάλης Ιστορίας, είναι μια πραγματικά σημαντική αλήθεια. Κι αυτό γιατί μας ενθαρρύνει στην αναζήτηση και αναγνώριση του Χριστού σε κάθε σελίδα της Βίβλου. Κι αυτό είναι κάτι τόσο σημαντικό, γιατί η τροφή της ψυχής είναι ο Ίδιος ο Ιησούς Χριστός. Όσο περισσότερο γενόμαστε και βλέπουμε την καλοσύνη του Κυρίου, τόσο περισσότερο αυξανόμαστε πνευματικά και απολαμβάνουμε την πνευματική υγεία που μόνο Αυτός χαρίζει. Είναι, λοιπόν, η κατανόηση της απόλυτης Χριστοκεντρικότητας της Γραφής μια αλήθεια που αξίζει με κάθε τρόπο να διαδοθεί, σε όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους.

Αυτό που τελικά με ώθησε στη συγγραφή αυτού του βιβλίου ήταν η διαπίστωση των έμπρακτων αποτελεσμάτων που η κατανόηση αυτής της πολύτιμης αλήθειας φέρνει στις ζωές πολλών και κυρίως νέων ανθρώπων. Η διαπίστωση αυτή βασίζεται σε διάφορα κηρύγματα και ομιλίες με αυτό το θέμα. Κυρίως, ωστόσο, βασίζεται στην προσωπική μαθητεία Χριστιανών νέων. Μελετώντας μαζί τους την Αγία Γραφή (και ιδιαίτερα την Παλαιά Διαθήκη) με Χριστοκεντρικά γυαλιά, είχα την

ευκαιρία να διαπιστώσω την ουσιαστική πρόοδο στη ζωή του αγιασμού τους, η οποία προήλθε από τη θέαση της ομορφιάς του Χριστού.

Η πρώτη έκδοση αυτού του βιβλίου ολοκληρώθηκε στο τέλος της ακαδημαϊκής περιόδου 2015-2016, καθώς μεγάλο μέρος των περιεχομένων του χρησιμοποιήθηκε για τη διδασκαλία της τάξης Λυκείου του Κυριακού (Κατηχητικού) Σχολείου της Β' ΕΕΕΑ. Η θετική υποδοχή που έλαβε οδήγησε στη δεύτερη, επαυξημένη έκδοση. Η παρούσα, δεύτερη, έκδοση αναπτύσσει πιο ολοκληρωμένα την αφήγηση της πιο μεγάλης ιστορίας, προσθέτοντας εικόνες του Μεγάλου Σωτήρα από τους Προφήτες, τους Ψαλμούς και τα κείμενα της Καινής Διαθήκης. Επίσης, προστέθηκαν δύο παραρτήματα. Το πρώτο εξηγεί τη σπουδαιότητα της επίγνωσης της παρουσίας του Χριστού στην Παλαιά Διαθήκη, εξηγεί δηλαδή τι αλλάζει από την κατανόηση πως ο Χριστός είναι φυσικά, πραγματικά Παρών και ενεργεί καθ' όλη τη διάρκεια της Παλαιάς Διαθήκης. Το δεύτερο παράρτημα παραθέτει αποσπάσματα από έργα θεολόγων από την εποχή τόσο της πρώτης εκκλησίας όσο και της θρησκευτικής μεταρρύθμισης του 16^{ου} αιώνα. Τα αποσπάσματα αυτά αποδεικνύουν ότι η αλήθεια πως ο Χριστός είναι φυσικά, αληθινά Παρών και ενεργεί σε κάθε σελίδα της Παλαιάς Διαθήκης, αλήθεια που σήμερα έχει σε μεγάλο βαθμό ξεχαστεί, ήταν, μέχρι σχετικά πρόσφατα, κοινά αποδεκτή.

Το βιβλίο αυτό απευθύνεται σε καθέναν που αγαπά τον Κύριο, αλλά επίσης και σε κάθε άνθρωπο που δεν Τον γνωρίζει ακόμα προσωπικά.

Πολλοί απορρίπτουν τον Χριστιανισμό χωρίς, όμως, πρώτα να ερευνήσουν τις αξιώσεις του. Είναι συχνά επηρεασμένοι αρνητικά από μια ψεύτικη θρησκευτικότητα, που πολλές φορές τους κρύβει την ουσία των πραγμάτων. Ο αναγνώστης που αντιμετωπίζει τον Χριστιανισμό με σκεπτικισμό θα βρει στις

σελίδες αυτού του βιβλίου την ουσία της Αγίας Γραφής, την ουσία του Χριστιανισμού. Αυτό που θα βρει ίσως τον εκπλήξει, καθώς η ουσία αυτή εμπεριέχεται στο Πρόσωπο του Κυρίου Ιησού. Θα τον εκπλήξει, γιατί κανείς και τίποτε δεν μπορεί να συγκριθεί με Αυτόν, τον τόσο ριζοσπαστικό Κύριο. Η προσευχή μου είναι ο αναγνώστης που ακόμα παραμένει μακριά από Αυτόν που είναι η αληθινή Ζωή να διαπιστώσει την εκπληκτική αρμονία της Αγίας Γραφής και να πειστεί για την αλήθεια και την πολυτιμότητα του κεντρικού της Ήρωα.

Για κάθε αναγνώστη που ανήκει στον Κύριο, η ελπίδα μου είναι πως θα βρει σ' αυτό το βιβλίο μια νέα οπτική γωνία, η οποία θα τον βοηθήσει να δει τον Χριστό σε όλες τις Γραφές και να βιώσει την ίδια πνευματική φλόγα στην καρδιά του με αυτήν που οι δύο μαθητές του Ιησού ένιωσαν, όταν συνάντησαν τον Αναστημένο Κύριο στον δρόμο προς Εμμαούς.

Όπως έλεγαν οι παλαιότεροι θεολόγοι, χρειάζεται ολόκληρη η Αγία Γραφή για να σχηματιστεί ένας ολοκληρωμένος, ώριμος Χριστιανός. Κι αυτό γιατί ο Χριστός φανερώνεται σε ολόκληρη την Αγία Γραφή. Είθε, λοιπόν, ο Θεός να διαδίδει περισσότερο και περισσότερο τη γνώση του Υιού Του από όλες τις Γραφές, ώστε η θέαση του μεγαλείου του Χριστού να οδηγεί την Εκκλησία Του σε μεγαλύτερη αγάπη προς Αυτόν και σε βαθύτερη ζωή αγιασμού.

Θεόδωρος Κοντόπουλος
Αθήνα, Δεκέμβριος 2016

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΖΟΥΜΕ φαντάζει γεμάτος αντιφάσεις και αδιέξοδα. Πολλές φορές, οι περιστάσεις της ζωής μας δεν βγάζουν νόημα. Και, αντιμέτωποι με αυτήν την κατάσταση, πολλοί άνθρωποι καταλήγουν στο συμπέρασμα πως αληθινό νόημα δεν υπάρχει, πως όλα είναι τυχαία, λένε: «Ας κάνουμε, λοιπόν, ό,τι καλύτερο μπορούμε στον μάταιο αυτό κόσμο. Ας φάμε και ας πιούμε, γιατί αύριο θα πεθάνουμε».

Σε πλήρη αντίθεση με αυτήν τη λανθασμένη ανάγνωση της πραγματικότητας στέκεται ο κόσμος της Βίβλου. Στη Βίβλο, και μόνο σε αυτή, μπορούμε να βρούμε την απόλυτη αλήθεια για εμάς, για τον κόσμο στον οποίο ζούμε και πάνω απ' όλα για Αυτόν που δίνει νόημα και σκοπό στα πάντα. Ο κόσμος της Βίβλου έρχεται να ανατρέψει τα όσα θεωρούμε δεδομένα, καθώς μας προσκαλεί να δούμε τη ζωή μας, την ανθρώπινη ιστορία και τη δημιουργία ολόκληρη ως τμήματα μιας μεγάλης ιστορίας. *Της πιο μεγάλης ιστορίας από όλες.*

Αν επιλέξουμε να φορέσουμε τα βιβλικά γυαλιά που ο Τριαδικός Θεός μάς προσφέρει για να εξετάσουμε τον κόσμο, τότε θα διαπιστώσουμε πως υπάρχει θαυμαστό φως εκεί που δεν μπορούσαμε να δούμε παρά μόνο σκοτάδι. Τότε θα διαπιστώσουμε έκπληκτοι πως τα πράγματα δεν είναι τυχαία, πως η ανθρώπινη ιστορία δεν κλωθογυρίζει σε αέναους, άσκοπους κύκλους, αλλά πως όλα έχουν συγκεκριμένο σκοπό και προορισμό. Ότι όλα υπάρχουν από τον Κύριο Ιησού Χριστό και για Αυτόν. Ότι ο Κύριος και οι σκοποί Του είναι ο συνεκτικός ιστός που συγκρατεί, ενοποιεί και δίνει νόημα στα πάντα.

Αυτή η συνειδητοποίηση μας βοηθά να καταλάβουμε πως δεν είμαστε εμείς το κέντρο του κόσμου. Και πως δεν είμαστε εμείς το κέντρο της Αγίας Γραφής. Και τότε είμαστε σε θέση να τη διαβάσουμε σωστά. Η Γραφή δεν μιλά πρωταρχικά για εμάς. *Η Αγία Γραφή δόθηκε σε εμάς, αλλά δεν μιλά πάνω και πρώτα απ' όλα για εμάς. Το κέντρο και ο σκοπός της Γραφής είναι ο Κύριος Ιησούς.*

Στην πραγματικότητα, η Αγία Γραφή είναι το πορτραίτο του Υιού που ο Θεός Πατέρας έχει ζωγραφίσει, δια του Αγίου Πνεύματος. Η Γραφή είναι η θεόπνευστη διήγηση της πιο μεγάλης ιστορίας, που σκοπό της έχει την αποκάλυψη και τη δόξα του μεγάλου Ήρωα, του Κυρίου Ιησού.

Βλέπουμε σε αυτήν την ιστορία τον Κύριο να γίνεται ο δεύτερος Αδάμ, να πετυχαίνει εκεί που ο πρώτος απέτυχε και στον Σταυρό να συντρίβει το κεφάλι του αρχαίου Φιδιού καθώς αυτό Του πληγώνει τη φτέρνα.

Βλέπουμε σε αυτήν την ιστορία τον Κύριο ως τον καλό Ποιμένα να μην εγκαταλείπει τα παραστρατημένα Του πρόβατα, αλλά να βάζει την ψυχή Του για χάρη των προβάτων ώστε αυτά να έχουν ζωή άφθονη, περίσσια, αιώνια. Αληθινά ζωή αιώνια, γιατί τα πρόβατα είναι αιώνια ασφαλή μέσα στα παντοδύναμα, τρυπημένα Του χέρια.

Βλέπουμε σε αυτήν την ιστορία τον μεγάλο Βασιλιά να γίνεται ο υπηρέτης Βασιλιάς, που θυσιάζει τη ζωή Του για χάρη και στη θέση του επαναστατημένου λαού Του.

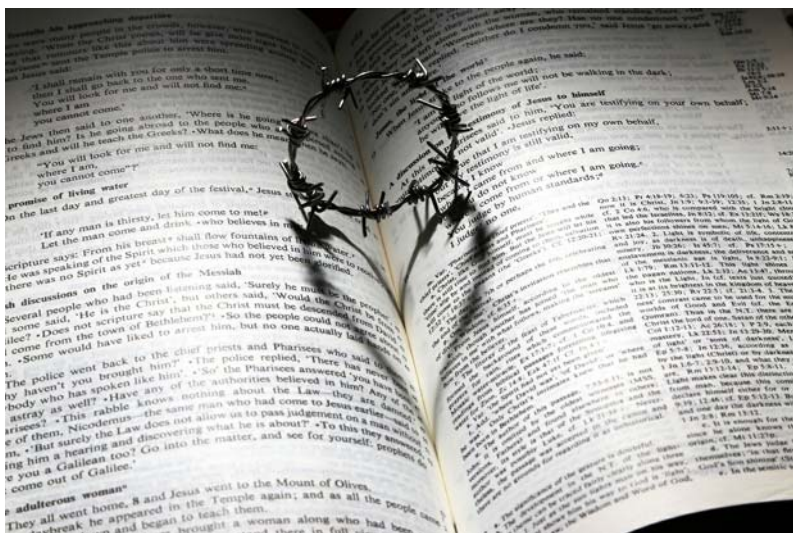
Βλέπουμε, πάνω απ' όλα, τον μεγάλο Πολεμιστή να περνά μέσα από τη φωτιά της κόλασης, για να σώσει τη 'δεσποσύνη' Του από τον πιο φρικτό κίνδυνο. Και έτσι να φανερώνει με τον πιο emphaticό τρόπο την ασύλληπτη αγάπη Του για την εκλεκτή της καρδιάς Του, τη Νύφη Του, την Εκκλησία.

Ίσως αγαπητέ αναγνώστη να λες πως όλο αυτό μοιάζει πολύ καλό για να είναι αληθινό. Πως τέτοιο χαρούμενο τέλος

μόνο τα παραμύθια έχουν. Η αλήθεια είναι πως 'όλο αυτό' είναι και πολύ καλό και αληθινό. Γιατί 'όλο αυτό' πληρώθηκε με το πολύτιμο αίμα του Κυρίου, το αίμα του σταυρωμένου και αναστημένου Σωτήρα, το αίμα της Καινής Διαθήκης.

Η Γραφή όντως δεν μιλά πρώτα απ' όλα για εμάς. Γράφτηκε, όμως, προς εμάς. Είναι το γράμμα αγάπης του Θεού Πατέρα προς τα παιδιά Του, με το οποίο τους φανερώνει τον Υιό της αγάπης Του. Με αυτό το γράμμα προσκαλεί τα παιδιά Του στη Διαθήκη της χάρις Του και στην κοινωνία αγάπης της Τριάδας. Με αυτό το γράμμα τα διατηρεί στον δρόμο τους προς την ουράνια πατρίδα, με αυτό το γράμμα τα βεβαιώνει για την άφθαρτη και αμόλυντη και αμάραντη κληρονομιά που είναι φυλαγμένη γι' αυτά στους ουρανούς.

Ελάτε, μέσα από τις σελίδες αυτού του βιβλίου, να θαυμάσουμε αυτήν την τόσο μεγάλη ιστορία, να απολαύσουμε κάτι από την απεριγράπτη ομορφιά και το μεγαλείο του Ήρωα αυτής της ιστορίας, να βρούμε και εμείς τη θέση μας σε αυτήν.

546. Γνωρίζουμε τον Θεό μόνο μέσω του Ιησού Χριστού. Χωρίς αυτόν τον Μεσίτη η κοινωνία με τον Θεό είναι αδύνατη. Δια του Ιησού Χριστού γνωρίζουμε τον Θεό. Όλοι όσοι ισχυρίστηκαν πως γνωρίζουν τον Θεό και προσπάθησαν να αποδείξουν την ύπαρξή Του χωρίς τον Ιησού Χριστό έχουν μόνο μάταιες αποδείξεις να προσφέρουν. Αλλά, για να αποδείξουμε τον Χριστό, έχουμε τις προφητείες, οι οποίες είναι στέρεες και χειροπιαστές αποδείξεις. Και αυτές οι προφητείες, έχοντας εκπληρωθεί και αποδειχτεί αληθινές από τα γεγονότα, φανερώνουν ότι αυτές οι αλήθειες είναι βέβαιες και συνεπώς αποδεικνύουν τη Θεότητα του Ιησού. Μέσα σε Αυτόν, επομένως, και δια Αυτού, γνωρίζουμε τον Θεό.

547. Όχι μόνο γνωρίζουμε τον Θεό δια του Ιησού Χριστού μόνο, αλλά γνωρίζουμε και τους εαυτούς μας δια του Ιησού Χριστού μόνο. Γνωρίζουμε τη ζωή και τον θάνατο μόνο δια του Ιησού Χριστού. Χωρίς τον Ιησού Χριστό, δεν γνωρίζουμε τι είναι ούτε η ζωή μας, ούτε ο θάνατός μας, ούτε ο Θεός, ούτε ο εαυτός μας. Έτσι λοιπόν, χωρίς την Αγία Γραφή, η οποία έχει ως αντικείμενό της τον Ιησού Χριστό μόνο, δεν γνωρίζουμε τίποτε και βλέπουμε μόνο σκοτάδι και σύγχυση όσον αφορά τη φύση του Θεού και τη δική μας φύση.

Μπλεζ Πασκάλ (Blaise Pascal)

Pensées, 546-547 (Πρώτη έκδοση: 1670 μ.Χ.)

“Ολόκληρη η Αγία Γραφή, όπως αναφέρθηκε ήδη, είναι καθαρός Χριστός, ο Υιός του Θεού και Υιός της Μαρίας. Τα πάντα επικεντρώνονται σε αυτόν τον Υιό, έτσι ώστε να Τον γνωρίσουμε διακριτά και, μέσα από Αυτόν, να δούμε επίσης τον Πατέρα και το Άγιο Πνεύμα ως τον ένα, αιώνιο Θεό. Σε αυτόν που έχει τον Υιό, η Αγία Γραφή είναι ένα ανοιχτό βιβλίο· και όσο πιο ισχυρή γίνεται η πίστη του στον Χριστό, τόσο πιο έντονα το φως της Γραφής θα λάμπει γι' αυτόν.”

Μαρτίνος Λούθηρος (Martin Luther)

Treatise on the Last Words of David (1543 μ.Χ.), LW 15:339

Η ΠΙΟ ΜΕΓΑΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑ: ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΑΡΕΣΟΥΝ ΟΙ ΙΣΤΟΡΙΕΣ. Ένας από τους λόγους γι' αυτό είναι πως όλοι μας ζούμε μέσα σε μια τεράστια ιστορία. Μια ιστορία δίχως τέλος.

Συγγραφέας βεβαίως της πιο μεγάλης ιστορίας είναι ο Τριαδικός Θεός. Και την ιστορία αυτή, η οποία αποτελεί το θέμα αυτού του βιβλίου, τη μαθαίνουμε στη Βίβλο.¹

Και μόνο όταν δούμε τη ζωή μας μέσα σ' αυτήν την τεράστια ιστορία, όλα θα βγάλουν νόημα. Γιατί ο σκοπός της μεγάλης ιστορίας είναι να γνωρίσουμε τον Συγγραφέα της και να ζήσουμε μαζί Του για πάντα. Όσο περισσότερο κατανοούμε τη μεγάλη εικόνα της μεγάλης ιστορίας, τόσο περισσότερο θα είμαστε σε θέση να καταλάβουμε τις λεπτομέρειές της και να βρούμε τη θέση μας στο σχέδιο του Θεού. Όσο περισσότερο, λοιπόν, βλέπουμε τον εαυτό μας μέσα σε αυτήν τη μεγάλη ιστορία τόσο περισσότερο μπορούμε να αντιστεκόμαστε στα ψέματα του εχθρού, τόσο περισσότερο κατανοούμε από πού ερχόμαστε και πού πηγαίνουμε, τόσο περισσότερο ζούμε εντός πραγματικότητας.

¹ Ο συγγραφέας έχει την ακράδαντη πεποίθηση και θεωρεί ως δεδομένο ότι η Αγία Γραφή είναι ο θεόπνευστος λόγος του Θεού, και συνεπώς απόλυτα αληθινή σε όλα όσα μας αποκαλύπτει. Επιθυμία του είναι αυτό το μικρό βιβλίο να γίνει αφορμή για να μελετηθούν εκ νέου τα εδάφια και οι παραπομπές που αναφέρονται με καινούργια, Χριστοκεντρικά γυαλιά.

Η μεγάλη αυτή ιστορία χωρίζεται σε τέσσερα κεφάλαια:

	Τίτλος κεφαλαίου	Τμήμα της Βίβλου που αντιστοιχεί χρονικά
(I)	Δημιουργία	Γένεση 1 - 2
(II)	Πτώση / Επανάσταση	Γένεση 3
(III)	Λύτρωση / Διάσωση	Γένεση 3:15 - Αποκάλυψη 20
(IV)	Τελική Αποκατάσταση	Αποκάλυψη 21 και για πάντα

Και στο κέντρο της ιστορίας υπάρχει ένα Θεϊκό Πρόσωπο, ο Ιησούς Χριστός. Αυτός είναι η μόνη και τέλεια αποκάλυψη του Θεού Πατέρα στους ανθρώπους (Ιωάννης 1:1-3, 18, 14:9). Στην πραγματικότητα, *ολόκληρη η Αγία Γραφή έχει ως θέμα της τον Ιησού*. Και το όνομα «Ιησούς» στα εβραϊκά σημαίνει: *ο Κύριος σώζει*² (πρβλ. Ματθαίος 1:21).

Για να τεκμηριώσουμε αυτήν την αλήθεια, ότι δηλαδή ο Κύριος Ιησούς είναι ο απόλυτος Ήρωας της πιο μεγάλης ιστορίας από όλες, της ιστορίας που περικλείει όλες τις άλλες, αξίζει να απαντήσουμε τα εξής *εισαγωγικά ερωτήματα*:

- Η Παλαιά Διαθήκη αναφέρεται στον Κύριο Ιησού;
- Τι έκανε ο Ιησούς κατά τη διάρκεια της Παλαιάς Διαθήκης;

² Thayer, Joseph H. *A Greek-English Lexicon of the New Testament* (1889), σελ. 300

Επίσης: Strong's Concordance, 2424. Iésous
<http://biblehub.com/greek/2424.htm>

ώστε στη συνέχεια να είμαστε σε θέση να κατανοήσουμε σωστά το περιεχόμενο των τεσσάρων κεφαλαίων της μεγάλης ιστορίας.

Τι αναφέρει η Παλαιά Διαθήκη για τον Ιησού;

Πολλοί νομίζουν πως ο Ιησούς μοιάζει με έναν αναπληρωματικό παίκτη, ο οποίος περιμένει με ανυπομονησία να έρθει το δεύτερο ημίχρονο για να μπει και αυτός στο παιχνίδι να παίξει. Η μαρτυρία του Ιησού και των αποστόλων διορθώνουν αυτήν τη λανθασμένη εντύπωση. Και καθώς τώρα θα δούμε αυτές τις μαρτυρίες, αξίζει να αναλογιστούμε πως αυτές δεν είναι κάποιες ανθρωπίνες απόψεις που έχουμε το περιθώριο να αγνοήσουμε. Οποιαδήποτε προσπάθεια κατανόησης των Γραφών που δεν ξεκινά από τη βάση που ο Κύριος μάς δίνει δεν μπορεί παρά να χάσει τον στόχο. Γιατί αληθινά, ο Κύριος Ιησούς Χριστός *δεν* είναι το Κ και το Ω. Είναι κυριολεκτικά «το Α και το Ω, η αρχή και το τέλος, ο Έσχατος και ο Πρώτος».

Η μαρτυρία του Ιησού για το περιεχόμενο και το νόημα των Γραφών (της Παλαιάς Διαθήκης)

Στο τελευταίο κεφάλαιο του κατά Λουκά Ευαγγελίου συναντούμε τον Ιησού, μετά τη σωματική ανάστασή Του από τους νεκρούς, να περπατά στον δρόμο προς Εμμαούς, μαζί με δύο μαθητές Του (οι οποίοι δεν ανήκαν στους δώδεκα). Δεν Τον αναγνωρίζουν, παραμένουν φοβισμένοι και σκυθρωποί. Τους ρωτά, τι συμβαίνει. Εκείνοι του λένε πως περίμεναν ο Ιησούς να λυτρώσει τον λαό Του, όμως αυτός καταδικάστηκε και σταυρώθηκε. Έχουν ήδη περάσει τρεις ημέρες και δεν έχει ακόμα αναστηθεί.

Και τότε, ο Ιησούς αντιδρά με τρόπο που δεν θα περιμέναμε. Τους αποκαλεί ανόητους, γιατί δεν πιστεύουν όλα όσα

είχαν γράψει οι προφήτες. Έπρεπε, λοιπόν, να ξέρουν πως όλες οι Γραφές αφορούν τον Χριστό:

³ Λουκ. 24:25 Κι αυτός [ο Ιησούς] είπε προς αυτούς: *Ω, ανόητοι και βραδείς στην καρδιά* στο να πιστεύετε σε όλα όσα μίλησαν οι προφήτες· ²⁶ δεν έπρεπε ο Χριστός να τα πάθει αυτά, και να μπει μέσα στη δόξα του; ²⁷ Και αρχίζοντας από τον Μωυσή και από όλους τους προφήτες, *τους εξηγούσε τα γραμμένα για τον εαυτό του σε όλες τις γραφές.* ⁴

Επί ώρες, λοιπόν, καθώς ταξιδεύουν, ο Ιησούς τους εξηγεί τις Γραφές, δηλαδή την Παλαιά Διαθήκη, και τους δείχνει με ποιον τρόπο ΟΛΑ αφορούν τον Ίδιο, και ακόμα πιο συγκεκριμένα πώς όλη η Γραφή μιλά για τον θάνατο και την ανάστασή Του. Και όταν πια έφτασαν στο χωριό και Τον κάλεσαν να φάει μαζί τους, ανοίχτηκαν τα μάτια τους, Τον γνώρισαν και Αυτός έφυγε από ανάμεσά τους.

Ο Ιησούς επέλεξε να μην αφήσει τους μαθητές Του να Τον αναγνωρίσουν με τα φυσικά τους μάτια κατά τη διάρκεια εκείνου του ταξιδιού, ώστε να αναγνωρίσουν τον Σταυρωμένο και Αναστημένο Κύριο και Σωτήρα μέσα από τις Γραφές. Και αυτό συνεχίζει να κάνει μέχρι και σήμερα, αποκαλύπτει τον εαυτό Του στους μαθητές Του μέσα από τις Γραφές. ΟΛΕΣ τις Γραφές. Και όταν με πίστη βλέπουμε τον Ιησού στις Γραφές, ιδιαίτερα στην Παλαιά Διαθήκη, τότε πολλές φορές βιώνουμε και εμείς αυτό που αισθάνθηκαν εκείνοι οι δύο μαθητές τότε:

³ Όπου δεν αναφέρεται διαφορετικά, οι βιβλικές αναφορές παρατίθενται από τη μετάφραση των εκδόσεων «ΠΕΡΓΑΜΟΣ». Η μετάφραση αυτή αποτελεί απόδοση στα νέα ελληνικά της μετάφρασης στην καθαρεύουσα του Αρχιμανδρίτη Νεόφυτου Βάμβα.

⁴ Η έμφαση στα εδάφια, δηλαδή τα πλάγια και έντονα γράμματα, προστίθεται από τον συγγραφέα.

Λουκ. 24:32 Και είπαν αναμεταξύ τους: *Δεν καιγόταν μέσα μας η καρδιά μας*, όταν μας μιλούσε στον δρόμο, και μας εξηγούσε τις γραφές;

Στη συνέχεια της διήγησης, αφού οι έντεκα μαθητές έχουν μαζευτεί, ο Ιησούς, εκείνη την πρώτη ημέρα της Ανάστασης, στέκεται ξαφνικά ανάμεσά τους, τους βεβαιώνει ότι δεν είναι φάντασμα καθώς τρώει στην παρουσία τους, και τους εξηγεί πάλι ότι *όλες* οι Γραφές μιλούν για Αυτόν, και μάλιστα ποιο είναι το μήνυμα που λένε:

Λουκ. 24:44 Και τους είπε: Αυτά είναι τα λόγια, που σας είχα μιλήσει, όταν ακόμα ήμουν μαζί σας, ότι πρέπει να εκπληρωθούν *όλα τα γραμμένα μέσα στον νόμο του Μωυσή και στους προφήτες και στους ψαλμούς για μένα*.⁴⁵ Τότε, διάνοιξε τον νου τους, για να καταλάβουν τις γραφές.⁴⁶ Και τους είπε: *Έτσι είναι γραμμένο*, και έτσι έπρεπε να πάθει ο Χριστός, και να αναστηθεί από τους νεκρούς την τρίτη ημέρα,⁴⁷ και να κηρυχθεί στο όνομά του μετάνοια και άφεση αμαρτιών σε όλα τα έθνη, ξεκινώντας από την Ιερουσαλήμ.⁴⁸ Κι εσείς είστε μάρτυρες γι' αυτά.

Ο Κύριος, λοιπόν, φανερώνει πέρα από κάθε αμφιβολία στους μαθητές Του τότε, και σε εμάς σήμερα, ότι **το θέμα όλων των Γραφών είναι το Ευαγγέλιο** (η ευ-αγγελία, τα Καλά Νέα), *δηλαδή* το ίδιο το Πρόσωπο και το έργο του Κυρίου Ιησού Χριστού.

Η μαρτυρία των αποστόλων για το περιεχόμενο και το νόημα των Γραφών (της Παλαιάς Διαθήκης)

Εξετάζοντας τα γραπτά των μαθητών του Ιησού, διαπιστώνουμε ότι κατάλαβαν πολύ καλά τι τους είπε, και έτσι απέδωσαν και αυτοί την ίδια σημασία και σπουδαιότητα στις Γραφές, ακολουθώντας το παράδειγμα του Κυρίου.

Απόστολος Πέτρος

Την ημέρα της Πεντηκοστής (Πράξεις 2) ο Πέτρος χρησιμοποιεί την Παλαιά Διαθήκη για να εξηγήσει τι συμβαίνει, και με βάση τον Ψαλμό 16 αποδεικνύει την ανάσταση του Ιησού.

Σε κάθε του κήρυγμα, ο Πέτρος δηλώνει *πως οι προφήτες δίνουν μαρτυρία για τον Ιησού*. Π.χ. στις Πράξεις 10:43, μιλώντας στο σπίτι του Ρωμαίου εκατόνταρχου Κορνήλιου, κηρύττει:

Πράξ. 10:43 σε τούτον [στον Ιησού] *όλοι οι προφήτες δίνουν μαρτυρία*, ότι διαμέσου του ονόματός του θα λάβει άφεση αμαρτιών καθένας που πιστεύει σ' αυτόν.

Και ακόμα, ο Πέτρος, στην πρώτη επιστολή του, δηλώνει πως το Πνεύμα του Χριστού, που ήταν μέσα στους προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης, είχε αποκαλύψει σε αυτούς όσα αφορούσαν τα παθήματα του Χριστού και τη δόξα μετά από αυτά (Α' Πέτρου 1:10-12).

Απόστολος Παύλος

Βλέπουμε τον Παύλο να συζητά με τους Ιουδαίους στις συναγωγές και να αποδεικνύει από τις Γραφές, δηλαδή από τα κείμενα της Παλαιάς Διαθήκης που είχαν τότε στα χέρια τους, ότι ο Ιησούς είναι ο Χριστός, ο Μεσσίας (η λέξη «Χριστός» είναι η μετάφραση στα ελληνικά της εβραϊκής λέξης «Μεσσίας»):

Πράξ. 17:1 Και αφού πέρασαν διαμέσου της Αμφίπολης και της Απολλωνίας, ήρθαν στη Θεσσαλονίκη, όπου ήταν η συναγωγή των Ιουδαίων. ² Και ο Παύλος, κατά τη συνήθειά του, μπήκε μέσα προς αυτούς, και τρία σάββατα *συζητούσε μαζί τους από τις γραφές*, ³ *εξηγώντας και αποδεικνύοντας, ότι ο Χριστός έπρεπε να πάθει, και να αναστηθεί από τους νεκρούς, και ότι αυτός είναι ο Ιησούς Χριστός*, που εγώ σας κηρύττω.

Και ακόμα, ο Παύλος δηλώνει στην ομολογία του πως όλα όσα λέει, είχαν *ήδη* λεχθεί από τους προφήτες:

Πράξ. 26:22 Έχοντας, όμως, αξιωθεί της βοήθειας, εκείνης που έρχεται από τον Θεό, στέκομαι μέχρι τούτη την ημέρα, δίνοντας μαρτυρία και προς μικρόν και προς μεγάλο, *μη λέγοντας τίποτε εκτός των όσων μίλησαν οι προφήτες και ο Μωυσής ότι επρόκειτο να γίνουν.*

Και στη συνέχεια του λόγου του, ο Παύλος μάς δίνει μια *περίληψη* του μηνύματος του Μωυσή και των προφητών:

Πράξ. 26:23 ότι ο Χριστός επρόκειτο να πάθει, ότι, αφού αναστήθηκε πρώτος από τους νεκρούς, πρόκειται να κηρύξει φως στον λαό και στα έθνη.

Απόστολος Ιωάννης

Και ο απόστολος Ιωάννης έχει καταλάβει *την απόλυτη Χριστοκεντρικότητα της Παλαιάς Διαθήκης*. Για παράδειγμα, καταγράφει στο πέμπτο κεφάλαιο του κατά Ιωάννη Ευαγγελίου τα λόγια τού Ιησού προς τους Ιουδαίους:

Ιωάν. 5:39 Ερευνάτε τις γραφές, επειδή εσείς νομίζετε ότι μέσα σ' αυτές έχετε αιώνια ζωή· και *εκείνες είναι που δίνουν μαρτυρία για μένα.* ⁴⁰ Όμως, δεν θέλετε να έρθετε σε μένα, για να έχετε ζωή ... ⁴⁶ Επειδή, αν πιστεύατε στον Μωυσή, θα πιστεύατε και σε μένα· δεδομένου ότι, *για μένα εκείνος έγραψε.*

Όλες οι Γραφές δίνουν μαρτυρία για τον Ιησού, ώστε να έλθουμε σε Αυτόν και να βρούμε ζωή. Μάλιστα, ο Ιωάννης καταγράφει ότι ο Ιησούς είπε πως, στην Πεντάτευχο, ο Μωυσής έγραψε για τον Ίδιο τον Ιησού (δείτε και σελ. 97 του παρόντος βιβλίου).

Η ομόφωνη μαρτυρία και πρακτική των αποστόλων είναι σύμφωνη με τη διδασκαλία του Ιησού, κατανοούν ότι όλες οι Γραφές τον Χριστό φανερώνουν και από όλες τις Γραφές, την Παλαιά Διαθήκη που είχαν στα χέρια τους, κηρύττουν Αυτόν.

Τι έκανε ο Ιησούς κατά τη διάρκεια της Παλαιάς Διαθήκης;

Όπως είπε ο Κύριος, ο Μωυσής έγραψε για Αυτόν. Και μάλιστα δεν έγραψε ο Μωυσής μόνο *προφητείες* για τον ερχόμενο Σωτήρα ούτε κατέγραψε μόνο *τύπους*, δηλαδή σύμβολα, που φανερώνουν τον Ιησού και το έργο Του. Τέτοια σύμβολα ήταν π.χ. η σκηνή του Μαρτυρίου, ο Ναός, οι προφήτες, οι βασιλιάδες, οι ιερείς και οι θυσίες των ιερέων. Στην πραγματικότητα, ο Μωυσής και όλη η Παλαιά Διαθήκη γράφουν συνεχώς για τον Κύριο Ιησού, γιατί *Αυτός είναι Παρών σε κάθε σελίδα* και ενεργεί. Είναι ο απεσταλμένος Κύριος (Γιαχβέ–ΓΧΒΧ), το δεύτερο Πρόσωπο της Τριάδας, που πάντοτε φανερώνει τον Πατέρα:

Ιωάν. 1:18 Κανένας δεν είδε ποτέ τον Θεό· ο Μονογενής Υιός, που είναι στην αγκαλιά του Πατέρα, *εκείνος τον φανέρωσε*.

Σύμφωνα με αυτό το εδάφιο, κανείς ποτέ δεν είδε τον Θεό Πατέρα. Και, ταυτόχρονα, είναι γεγονός πως στην Παλαιά Διαθήκη βρίσκουμε καταγεγραμμένες πολλές συναντήσεις του Θεού με τους ανθρώπους, βρίσκουμε πολλές περιπτώσεις όπου κάποιο Θεϊκό Πρόσωπο συνομιλεί πρόσωπο με πρόσωπο με τους ανθρώπους. Η απάντηση σε αυτό το δίλημμα δίνεται όταν συνειδητοποιήσουμε ότι *ήταν ο Κύριος Ιησούς, ο άσαρκος Λόγος, Αυτός που φανέρωνε κατά τη διάρκεια της Παλαιάς Διαθήκης (Π.Δ.) τον Θεό Πατέρα στους ανθρώπους*. Τον Θεό Πατέρα κανείς δεν Τον έχει δει πρόσωπο με πρόσωπο. Τον

Κύριο Ιησού, ωστόσο, πολλοί Τον είδαν πολλές φορές και με πολλούς τρόπους.⁵

Να, λοιπόν, τι έκανε ο Κύριος Ιησούς κατά τη διάρκεια της Παλαιάς Διαθήκης: είναι σε κάθε σελίδα φυσικά, πραγματικά Παρών και φανερώνει τον αληθινό Θεό στους ανθρώπους.

Γι' αυτό και στο όγδοο κεφάλαιο του Ιωάννη βλέπουμε τον Ιησού να λέει στους Ιουδαίους πως ο Αβραάμ Τον είδε πρόσωπο με πρόσωπο:

Ιωάν. 8:56 Ο Αβραάμ, ο πατέρας σας, είχε αγαλλίαση να δει τη δική μου ημέρα· και είδε, και χάρηκε.

Ο Κύριος Ιησούς λέει πως ο Αβραάμ είδε την ημέρα Του και χάρηκε, γιατί, πέραν όλων των προφητειών που ο Αβραάμ γνώριζε, ο Κύριος ήταν στη Γένεση που μιλούσε με τον Αβραάμ πρόσωπο με πρόσωπο (Γένεση 15, 18). Η αντίδραση των συνομιλητών Του δείχνει πως αυτό ακριβώς κατάλαβαν (δείτε Ιωάννης 8:56-59). Ο Ιησούς διακήρυξε: «*Εγώ Είμαι*», οι Ιουδαίοι αντιλήφθηκαν πως ο Ιησούς εννοεί πως είναι ο Ων, το Πρόσωπο που μιλούσε με τον Μωυσή μέσα από την καιόμενη βάτο και, θεωρώντας Τον βλάσφημο, προσπάθησαν να Τον σκοτώσουν.

⁵ Στην Π.Δ. ο Κύριος Ιησούς πολλές φορές φανέρωνε τον αληθινό Θεό στους ανθρώπους μέσω ονείρων, μέσω των προφητών και με πολλούς άλλους τρόπους (π.χ. ήταν ο Ίδιος μέσα στη στήλη της νεφέλης). Στα Ευαγγέλια, το ίδιο μήνυμα έρχεται ο Ιησούς, ενσαρκωμένος πλέον, να παραδώσει άμεσα στους ανθρώπους.

Άλλωστε, τα λόγια του Ιησού: «Εγώ είμαι ο δρόμος, και η αλήθεια, και η ζωή· κανένας δεν έρχεται προς τον Πατέρα, παρά μόνον διαμέσου εμού» (Ιωάννης 14:6), ίσχυαν και κατά τη διάρκεια της Π.Δ.

Οι απόστολοι θεωρούν δεδομένο πως η *θεολογία της Παλαιάς Διαθήκης είναι Τριαδική*, γι' αυτό και ο Ιωάννης αναφέρει με τον πιο φυσικό τρόπο πως ο Ησαΐας στο έκτο κεφάλαιο του βιβλίου του είδε τον Κύριο Ιησού στη δόξα Του, σε εκείνο το μεγαλοπρεπές όραμα (πρβλ. Ιωάννης 12:38-41 και τις παραπομπές στον Ησαΐα κεφ. 6). Αληθινά, *ο Κύριος Ιησούς ΕΙΝΑΙ ο ΘΕΟΣ του Ισραήλ*.

Η Βίβλος λέει μια μεγάλη ιστορία.

Η Παλαιά Διαθήκη μας παρουσιάζει τον Ήρωα, τον ΓΧΒΧ, και μας υπόσχεται ότι *Αυτός θα σώσει τον λαό Του από τις αμαρτίες τους*. Η Καινή Διαθήκη μας λέει πως ο ΓΧΒΧ ενσαρκώθηκε και πως εκπλήρωσε όλες αυτές τις θαυμαστές υποσχέσεις. Όχι δύο ιστορίες, αλλά μία. Ο Κύριος (ΓΧΒΧ) Ιησούς είναι ο Ήρωας και στις δύο Διαθήκες.

Και τώρα, έχοντας αυτά τα Χριστοκεντρικά ερμηνευτικά γνωστά, ότι δηλαδή όλη η Γραφή φανερώνει τον Χριστό, και κρατώντας στο μυαλό μας πως *και η Παλαιά Διαθήκη αποκαλύπτει τα τρία Θεϊκά Πρόσωπα* (κάτι που θα δούμε πιο αναλυτικά στο τρίτο κεφάλαιο, το κεφάλαιο της Λύτρωσης), μπορούμε να στραφούμε στην αρχή της Βίβλου, στη Γένεση, για να εξετάσουμε τα περιεχόμενα του πρώτου κεφαλαίου αυτής της τόσο μεγάλης ιστορίας, του κεφαλαίου της Δημιουργίας.

Ι. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

Λεπτομέρεια έργου του Μιχαήλ Άγγελου στον θόλο της Καπέλα Σιξτίνα (1512 μ.Χ.), η οποία παρουσιάζει τη δημιουργία του Αδάμ. Ο Κύριος εκτείνει το χέρι Του για να δώσει ζωή στον Αδάμ.

Η ΠΙΟ ΜΕΓΑΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

¹ Στην αρχή δημιούργησε
ο Θεός τον ουρανό και τη γη.
² Η δε γη ήταν άμορφη και έρημη·
και σκοτάδι υπήρχε επάνω
στο πρόσωπο της αβύσσου.
Και Πνεύμα Θεού φερόταν
επάνω στην επιφάνεια των νερών.

Γένεση 1:1-2

Και ο Κύριος ο Θεός έπλασε
τον άνθρωπο
από χώμα της γης·
και εμφύσησε στους μυκτήρες του
πνοή ζωής,
και έγινε ο άνθρωπος
σε ψυχή που ζει.

Γένεση 2:7

⁹ Εσύ δεσπόζεις την έπαρση της θάλασσας·
όταν σηκώνονται τα κύματά της,
εσύ τα ταπεινώνεις.
¹¹ Δικοί σου είναι οι ουρανοί,
και δική σου είναι η γη·
την οικουμένη και το πλήρωμά της,
εσύ τα θεμελιώσες.

Ψαλμός 89:9, 11

Οι ουρανοί διηγούνται
τη δόξα του Θεού,
και το στερέωμα αναγγέλλει
το έργο των χειρών του.

Ψαλμός 19:1

Κεφάλαιο I

1. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

ΚΑΘΩΣ ΘΑ ΣΤΡΑΦΟΥΜΕ στα πρώτα κεφάλαια της Γένεσης, αυτό που αξίζει να αναρωτηθούμε είναι το εξής:

Τι μας φανερώνει η δημιουργία για τον Κύριο Ιησού;

Και είναι σωστό να ξεκινήσουμε με αυτό το ερώτημα, γιατί, όπως είδαμε, όλη η Γραφή μιλάει για Αυτόν που είναι ο Δημιουργός του σύμπαντος κόσμου. Πραγματικά, *ο Θεός Πατέρας δημιουργεί τα πάντα δια του Θεού Υιού, δια του Ιησού Χριστού*. Την αλήθεια αυτή συναντούμε σε κομβικά σημεία της Καινής Διαθήκης:

Ιωάν. 1:1 Στην αρχή ήταν ο Λόγος, και ο Λόγος ήταν προς τον Θεό, και Θεός ήταν ο Λόγος. ² Αυτός ήταν στην αρχή προς τον Θεό. ³ *Όλα έγιναν διαμέσου αυτού*· και χωρίς αυτόν δεν έγινε ούτε ένα το οποίο έχει γίνει. [Ο Λόγος είναι ο Ιησούς – 1:14-17]

Εβρ. 1:1 Ο Θεός, τον παλιό καιρό, αφού, πολλές φορές και με πολλούς τρόπους, μίλησε στους πατέρες μας διαμέσου των προφητών, σ' αυτές τις έσχατες ημέρες μίλησε σε μας διαμέσου του Υιού, ² τον οποίο έθεσε κληρονόμο των πάντων, *διαμέσου του οποίου έκανε και τους αιώνες*. ³ *αυτός* [ο Υιός], που είναι το απαύγασμα της δόξας και ο χαρακτήρας της υπόστασής του,

και *βαστάζει τα πάντα με τον λόγο της δύναμής του*, αφού διαμέσου του εαυτού του έκανε καθαρισμό των αμαρτιών μας, κάθισε στα δεξιά της μεγαλοσύνης στα υψηλά·

Κολ. 1:15 ο οποίος [Υιός] είναι εικόνα του αόρατου Θεού, πρωτότοκος κάθε κτίσης·¹⁶ επειδή, *διαμέσου αυτού κτίστηκαν τα πάντα*, αυτά που είναι μέσα στους ουραμούς κι αυτά που είναι επάνω στη γη, τα ορατά και τα αόρατα, είτε θρόνοι είτε κυριότητες είτε αρχές είτε εξουσίες, *τα πάντα κτίστηκαν διαμέσου αυτού και γι' αυτόν*·¹⁷ κι αυτός είναι πριν από όλα, και όλα *συντηρούνται διαμέσου αυτού*·

Τα εδάφια αυτά από την προς Κολοσσαείς Επιστολή παρουσιάζουν τον Ιησού ως τον Δημιουργό και Συντηρητή του σύμπαντος. Στη συνέχεια αυτού του ύμνου στον Χριστό, ο απόστολος Παύλος Τον παρουσιάζει και ως τον Λυτρωτή:

Κολ. 1:18 κι αυτός είναι η κεφαλή του σώματος, της εκκλησίας· *ο οποίος είναι αρχή*, πρωτότοκος από τους νεκρούς, *για να γίνει αυτός πρωτεύων σε όλα*.

Ιησούς, ο Δημιουργός και Λυτρωτής του κόσμου

Όλα χτίστηκαν από τον Κύριο Ιησού, όλα συντηρούνται από Αυτόν και όλα υπάρχουν για Αυτόν, και εμείς μαζί. Το σύμπαν, λοιπόν, είναι το σύμπαν του Χριστού. Ο Κύριος Ιησούς είναι ο κοσμικών διαστάσεων παγκόσμιος Σωτήρας, είναι ο *Δημιουργός* και μαζί ο *Λυτρωτής*, η αρχή της καινούργιας ανθρωπότητας, της καινούργιας δημιουργίας.

Γι' αυτό και η σωτηρία, η προσωπική συνάντηση με τον Ιησού, πολλές φορές περιγράφεται με το λεξιλόγιο της δημιουργίας:

Δημιουργία

Β' Κορ. 5:17 Γι' αυτό, *αν κάποιος είναι εν Χριστώ, είναι ένα καινούργιο κτίσμα*. τα παλιά πέρασαν, δέστε, τα πάντα έγιναν καινούργια.

Τα δύο αυτά, *δημιουργία* και *λύτρωση*, είναι τόσο στενά συνδεδεμένα μεταξύ τους, γιατί το σχέδιο της λύτρωσης έχει αποφασιστεί από τα τρία Θεϊκά Πρόσωπα πριν ακόμα από τη δημιουργία του κόσμου (Αποκάλυψη 13:8, Α' Πέτρου 1:18-20, Β' Τιμόθεο 1:8-10, Εφεσίους 1:3-7).

Η διαπίστωση αυτή μας βοηθά να φτάσουμε στην εξής παρατήρηση: Ο Λυτρωτής Κύριος Ιησούς, καθώς δημιουργεί τον κόσμο, δημιουργεί το σκηνικό στο οποίο ο Ίδιος θα έρθει στο πλήρωμα του χρόνου, για να λυτρώσει τον λαό Του από τις αμαρτίες τους.

Αυτή η αλήθεια δίνει μια καλή εξήγηση για τη θαυμαστή ποικιλία που παρατηρούμε στη δημιουργία. Είναι όλα έτσι φτιαγμένα, ώστε να χρησιμοποιούνται ως εποπτικά βοηθήματα για να διδαχτούν με αυτά οι αμαρτωλοί τον τρόπο της σωτηρίας και τον Σωτήρα.

Η δημιουργία ως εποπτικό βοήθημα για την κατανόηση της λύτρωσης

Ας εξετάσουμε τον κόσμο μας μέσα από αυτό το οπτικό πρίσμα χρησιμοποιώντας εικόνες που συναντούμε στη Γραφή:

Αντικείμενα όπως: σφυρί, γάλα, ψωμί, χρυσάφι, μέλι περιγράφουν πτυχές της δύναμης, της χρηστικής αξίας, της πολυτιμότητας και της γλυκύτητας του λόγου του Θεού.

Τα πρόβατα μας θυμίζουν πως είμαστε χαμένοι χωρίς τον Ιησού, τον καλό Ποιμένα των προβάτων.

Τα πουλιά του ουρανού και τα κρίνα του αγρού φανερώνουν τη θαυμαστή φροντίδα του ουράνιου Πατέρα.

Το φωμί δείχνει τον Κύριο ως Αυτόν που δίνει την αληθινή ζωή και τη συντηρεί.

Το φως δίνει μια αχνή εικόνα της ένδοξης μεγαλοπρέπειας της μεγαλειότητας του Κυρίου. Επίσης, το φως φανερώνει τη δύναμη του Ιησού να διώχνει το σκοτάδι.

Το νερό συμβολίζει τη δωρεά του Αγίου Πνεύματος, ο Οποίος καθαρίζει, δροσίζει, ξεδιψά, ανανεώνει.

Και αξίζει να αναρωτηθούμε, πώς άραγε αισθανόταν ο Κύριος Ιησούς καθώς υπέγραφε τη θανατική Του καταδίκη φτιάχνοντας τα στοιχεία που θα χρησιμοποιούνταν από τα επαναστατημένα Του πλάσματα εναντίον Του; (δέντρα, μέταλλα κλπ).

Εξετάζοντας τις εναλλαγές των εποχών, βλέπουμε πως:

- Το Καλοκαίρι αντιστοιχεί στη Δημιουργία
- Το Φθινόπωρο αντιστοιχεί στην Πτώση
- Ο Χειμώνας θυμίζει σκοτάδι, αποξένωση, θάνατο, τα αποτέλεσματα δηλαδή της πτώσης
- Η Άνοιξη είναι η γιορτή της Ανάστασης
- Και μετά απ' όλα αυτά, το Καλοκαίρι έρχεται να μας θυμίσει την τελική αποκατάσταση, τον καινούργιο ουρανό και την καινούργια γη

Η εναλλαγή της νύχτας και της ημέρας, καθώς βλέπουμε τον ήλιο να προχωρά στον ουρανό, είναι μια δυναμική εικόνα που καθημερινά διακηρύττει τη δόξα του θανάτου και της ανάστασης του Ιησού (Ψαλμός 19).

Οι σπόροι των φυτών, όταν ειδωθούν μέσα από το πρίσμα της Γραφής, γίνονται εικόνα του θανάτου που πρέπει να προηγηθεί της ανάστασης (Ιωάννης 12:24).

Η ανάγκη μας για ύπνο είναι και αυτή μια εικόνα του δικού μας θανάτου και της ανάστασης εν Χριστώ.

Δημιουργία

Οι σχέσεις των ανθρώπων μεταξύ τους (ο γάμος, η σχέση γονιών με παιδιά, οι αδελφικές σχέσεις) φανερώσουν τη σχέση που μπορούμε να έχουμε με τον Τριαδικό Θεό.

Κι ακόμα, η θαυμαστή μεταμόρφωση της κάμπιας σε πεταλούδα δείχνει το ασύλληπτο θαύμα που συμβαίνει όταν, τη στιγμή της αναγέννησης, ο πνευματικά νεκρός άνθρωπος αποκτήσει αληθινή, αιώνια ζωή.

Κάποιοι ισχυρίζονται πως όλα είναι αποτέλεσμα “τυφλής τύχης”. Όμως, η αλήθεια είναι πως *δεν υπάρχει τύχη*, αφού ο Κύριος τα ελέγχει όλα. Έτσι λοιπόν, τα πράγματα δεν έγιναν τυχαία. Αντίθετα, όλα είναι έτσι σχεδιασμένα από τον Κύριο Ιησού, ώστε να μπορούμε μέσα απ' όλα αυτά (καθώς τα εξετάζουμε χρησιμοποιώντας τα γυαλιά που η Γραφή μάς χαρίζει) να γνωρίζουμε τον Ίδιο και τη θαυμαστή Του λύτρωση.

Η δημιουργία φανερώνει το μεγαλείο του Δημιουργού της

Και βέβαια, όπως όταν βλέπουμε το έργο ενός ζωγράφου μαθαίνουμε πράγματα γι' αυτόν, έτσι και *η δημιουργία φανερώνει τις θαυμαστές ιδιότητες του Δημιουργού της:*

- **Παντοδύναμος** (δημιουργεί και βαστάζει τα πάντα με τον λόγο της δύναμής Του)
- **Πάνσοφος**
- **Παντογνώστης**
- **Ασύλληπτα δημιουργικός**
- **Γενναιόδωρος** (απλά κοιτάξτε τον ουρανό τη νύχτα)
- **Πανέμορφος** (η ομορφιά της δημιουργίας δεν είναι παρά μια αχνή αντανάκλαση της ομορφιάς του Δημιουργού)
- **Αδιανόητα καλός** (δεν δίστασε να φτιάξει αυτόν τον κόσμο, στου οποίου το κέντρο βρίσκεται ο δικός Του Σταυρός)

Ο Δημιουργός Κύριος Ιησούς και η επιστήμη

Η αποκάλυψη πως το σύμπαν δημιουργήθηκε δια του Κυρίου Ιησού και συντηρείται από Αυτόν είναι η βάση, είναι ο λόγος για την ύπαρξη της επιστήμης. Κι αυτό γιατί, *για να μπορέσει να στηριχτεί, το οικοδόμημα της επιστήμης χρειάζεται συγκεκριμένα θεμέλια, συγκεκριμένες παραδοχές*: πως δηλαδή υπάρχουν νόμοι που διέπουν τη λειτουργία της φύσης· πως οι νόμοι αυτοί ισχύουν σε όλο το σύμπαν· πως οι νόμοι της φύσης παραμένουν σταθεροί στο πέρασμα του χρόνου. Θεωρούμε, λοιπόν, πως οι νόμοι της φύσης θα ισχύουν στο μέλλον, όπως ίσχυαν και στο παρελθόν.

Χωρίς αυτές τις παραδοχές η επιστήμη θα ήταν εντελώς αδύνατη. Ας σκεφτούμε το γιατί. Αν οι νόμοι της φύσης ξαφνικά άλλαζαν αύριο, αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα την ακρήστευση όλων των πειραματικών αποτελεσμάτων του παρελθόντος, αφού αυτά, σε αυτήν την περίπτωση, δεν θα μπορούσαν να προβλέψουν τίποτε για το μέλλον. Η ύπαρξη της επιστήμης, λοιπόν, εξαρτάται απόλυτα από παραδοχές που η ίδια η επιστημονική μέθοδος (εμπειρική επαλήθευση μιας υπόθεσης μέσω επαναλαμβανόμενων πειραματικών παρατηρήσεων) δεν έχει κανέναν απολύτως τρόπο να αποδείξει.

Η αλήθεια είναι πως ένας άθεος επιστήμονας είναι αναγκασμένος να δεχτεί τις πιο θεμελιώδεις παραδοχές της επιστήμης με τυφλή πίστη. Σε πλήρη αντίθεση, ένας Χριστιανός επιστήμονας έχει κάθε λόγο να προσμένει πως οι έρευνές του μπορούν να στεφτούν με επιτυχία, γιατί γνωρίζει πως το σύμπαν δημιουργήθηκε από τον αληθινό Θεό. Συνεπώς είναι αναμενόμενο το σύμπαν να χαρακτηρίζεται από τάξη και αρμονία, είναι αναμενόμενο να λειτουργεί βάσει νόμων που επιτρέπουν τη διατήρηση της ζωής. Επίσης, γνωρίζει πως ο Κύριος συντηρεί τη δημιουργία Του με λογική και σταθερότητα. Ο Θεός δεν

αλλάζει και συνεπώς κυβερνά το σύμπαν με σταθερό τρόπο κατά το πέρασμα των αιώνων (Γένεση 8:22, Ιερεμίας 33:25).

Αξίζει να ακούσουμε αυτές τις αλήθειες από τα χείλη αναγνωρισμένων επιστημόνων, σύγχρονων και παλαιότερων (ο τονισμός με πλάγια γράμματα προστίθεται από τον συγγραφέα).

Charles Hard Townes (1915 – 2015)

Κάτοχος του βραβείου Νόμπελ Φυσικής του 1964 για τη θεμελιώδη εργασία του στο πεδίο της κβαντοηλεκτρονικής, η οποία οδήγησε στην κατασκευή ταλαντωτών και ενισχυτών που βασίζονται στην αρχή μείζερ-λείζερ. Μαζί με τον Arthur Schawlow, ο Charles Townes είναι ο ιδρυτής της φυσικής των λείζερ. Είπε:

*Όλη η επιστήμη, κατά μία έννοια, πηγάζει από την πίστη πως υπάρχει τάξη στο σύμπαν. Αυτό είναι μέρος της επιστημονικής πίστης, ότι υπάρχει τάξη και αξιοπιστία κλπ, και αυτό είναι μέρος της Ιουδαιοχριστιανικής παράδοσης, πως υπάρχει ένας Θεός.*¹

Η θρησκεία, με τη θεολογική της σκέψη, βασίζεται στην πίστη. *Η επιστήμη επίσης βασίζεται στην πίστη.* Πώς; Για να έχουμε επιτυχία στην επιστήμη, όπως τη γνωρίζουμε, *θα πρέπει να πιστεύουμε πως το σύμπαν κυβερνάται από αξιόπιστους νόμους* και, επιπλέον, πως αυτοί οι νόμοι μπορούν να ανακαλυφθούν από την ανθρώπινη έρευνα. Η λογική της ανθρώπινης έρευνας είναι φερέγγυα μόνο αν η ίδια η φύση είναι λογική. *Η επιστήμη λειτουργεί με την πίστη* πως η ανθρώπινη λογική μπορεί, μακροπρόθεσμα,

¹ Palmer, Norris W. 1997. “Should I Baptize My Robot? What Interviews with Some Prominent Scientists Reveal about the Spiritual Quest” in *The Center for Theology and the Natural Sciences Bulletin*, Vol. 17, No. 4. University of California at Berkeley

να καταλάβει τους νόμους της φύσης και ότι αυτοί είναι αξιόπιστοι. *Αυτή είναι η πίστη της λογικής. Εμείς οι επιστήμονες εργαζόμαστε στηριγμένοι σε μια θεμελιώδη υπόθεση σχετικά με τη λογική στη φύση και τη λογική στον ανθρώπινο νου, μια υπόθεση που κρατιέται ως μια θεμελιώδης αρχή πίστωσης. Κι όμως, αυτή η πίστη είναι τόσο αυτόματα και γενικευμένα αποδεκτή, που πολύ σπάνια την αναγνωρίζουμε ως μια ουσιαστική βάση της επιστήμης.*²

Η επιστήμη θέλει να μάθει τον μηχανισμό του σύμπαντος, ενώ η θρησκεία το νόημά του. *Αυτές οι δύο δεν μπορούν να διαχωριστούν.*³

Arthur Schawlow (1921 – 1999)

Κάτοχος του βραβείου Νόμπελ Φυσικής του 1981 για τη συνεισφορά του στην ανάπτυξη της φασματοσκοπίας των λέιζερ. Ο Schawlow και ο Charles Townes κατέχουν την πρωτότυπη ευρεσιτεχνία για το λέιζερ. Είπε:

*Το πλαίσιο της θρησκείας είναι ένα σπουδαίο υπόβαθρο για την επιστημονική προσπάθεια. Σύμφωνα με τα λόγια του Ψαλμού 19, «οι ουρανοί διηγούνται τη δόξα του Θεού και το στερέωμα αναγγέλλει το έργο των χειρών Του». Συνεπώς, η επιστημονική έρευνα είναι μια πράξη λατρείας, καθώς αποκαλύπτει περισσότερα από τα θαυμάσια της δημιουργίας του Θεού.*⁴

² Townes, Charles H. “Logic and Uncertainties in Science and Religion” in *Science and the Future of Mankind: Science for Man and Man for Science* (Pontifical Academy of Sciences, 2001), σελ. 300

³ Easterbrook, Gregg. “Science and God: A Warming Trend?” (“Of Lasers and Prayer”). *Science*. Vol. 277: 890-893. (AAAS, 15/8/1997).

⁴ Margenau, Henry, and Roy A. Varghese. *Cosmos, Bios, Theos: Scientists Reflect on Science, God, and the Origins of the Universe, Life, and Homo sapiens*. 4th ed. (Chicago and La Salle, Illinois: Open Court Publishing Company, 1997), σελ. 105-106

Johannes Kepler (1571 – 1630)

Μαθηματικός και αστρονόμος. Μια από τις πιο σημαντικές φυσιογνωμίες της επιστημονικής επανάστασης του 17^{ου} αιώνα. Θεωρείται ιδρυτής της ουράνιας μηχανικής και της σύγχρονης οπτικής. Είναι ευρύτερα γνωστός για την ανακάλυψη των νόμων που ορίζουν τις κινήσεις των πλανητών. Είπε:

Αφού εμείς οι αστρονόμοι είμαστε ιερείς του ύψιστου Θεού, όσον αφορά το βιβλίο της φύσης, *ταιριάζει να ενδι-αφερόμαστε* όχι για τη δόξα του μυαλού μας, αλλά *πάνω απ' όλα, για τη δόξα του Θεού.*⁵

Οι νόμοι [της φύσης] μπορούν να γίνουν κατανοητοί από τον ανθρώπινο νου· *ο Θεός θέλησε να τους αναγνωρί-σουμε καθώς μας έπλασε κατά την εικόνα Του, ώστε να μπορούμε να μοιραστούμε τις σκέψεις Του.*⁶

Sir Francis Bacon (1561 – 1626)

Θεωρείται ο κύριος υπεύθυνος για τον σχηματισμό και την καθιέρωση της επονομαζόμενης “επιστημονικής μεθόδου”, χάρη στην έμφαση που έδωσε στην ανάγκη για εξαγωγή συμπε-ρασμάτων με βάση πειραματικά δεδομένα. Είπε:

Υπάρχουν *δύο βιβλία μπροστά μας* για να τα μελετούμε, ώστε να μας προστατέψουν από το να πέσουμε σε λάθη· *πρώτα έχουμε τον τόμο των Γραφών, οι οποίες μας απο-*

⁵ Graves, Dan. *Scientists of Faith: Forty-Eight Biographies of Historic Scientists and Their Christian Faith* (Grand Rapids, MI: Kregel Resources, 1996), σελ. 46-49

⁶ Edited by Nancy K. Frankenberry. *The Faith of Scientists: In Their Own Words* (Princeton University Press, 2008). Kepler, Letter from Graz, σελ. 45

*καλύπτουν τη βούληση του Θεού· και έπειτα έχουμε τον νόμο της Δημιουργίας, η οποία εκφράζει τη δύναμή Του.*⁷

Louis Pasteur (1822 – 1895)

Θεωρείται ένας από τους ιδρυτές της μικροβιολογίας και της ανοσολογίας. Απέδειξε πως κάποιες νόσοι οφείλονται σε μικροοργανισμούς, όπως και τον νόμο της βιογένεσης. Σύμφωνα με τον νόμο της βιογένεσης, “όλοι οι ζωντανοί οργανισμοί προκύπτουν από προϋπάρχοντες ζωντανούς οργανισμούς”. Είπε:

*Λίγη επιστήμη σε στρέφει μακριά από τον Θεό,
αλλά πολλή επιστήμη σε φέρνει σε Αυτόν.*⁸

Έχοντας υπόψη πως αυτές οι παραθέσεις δεν είναι παρά η κορυφή του παγόβουνου, και πως παρόμοιες πεποιθήσεις συναντούμε στα έργα των περισσότερων ιδρυτών της σύγχρονης επιστήμης,⁹ αβίαστα διαπιστώνουμε πόσο ανιστόρητοι και αστήρικτοι είναι οι ισχυρισμοί όσων προσπαθούν να επιτεθούν στον Χριστιανισμό, λέγοντας πως αυτός δήθεν βρίσκεται σε σύγκρουση με τη (γνήσια) επιστήμη.

Στην πραγματικότητα, η *οποιαδήποτε θεώρηση των επιστημών που δεν λαμβάνει υπόψη της τον Ιησού Χριστό είναι*

⁷ Morris, Henry M. *Men of Science, Men of God* (Green Forest, Arkansas: Master Books, Inc. 1982), σελ. 13-14

⁸ Guittou, Jean. *Dieu et La Science: Vers Le Métaréalisme* (Paris: Grasset, 1991), σελ. 5

⁹ Για παράδειγμα: Isaac Newton, Galileo Galilei, Nicolaus Copernicus, Blaise Pascal, Michael Faraday, James Clerk Maxwell, Lord Kelvin, Robert Boyle, William Harvey, John Ray, Gottfried Wilhelm Leibniz, Sir Joseph J. Thomson, Wernher Von Braun, Max Planck, Erwin Schroedinger, Werner Heisenberg, Richard Smalley.

https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_Christian_Nobel_laureates

<http://nobelists.net>

θεμελιωδώς εσφαλμένη, αφού όλα υπάρχουν από Αυτόν και για Αυτόν. Όλα αξίζει να γίνονται, όπως είπε και ο Κέπλερ, για τη δόξα του Θεού (Α΄ Κορ 10:31, Κολ 3:17). Κάτι τέτοιο δεν σημαίνει πως ένας άθεος δεν μπορεί να είναι καλός επιστήμονας, από πλευράς αποτελεσμάτων. Σημαίνει, ωστόσο, όπως είδαμε, πως ο μόνος λόγος που μπορεί να κάνει κάτι τέτοιο είναι γιατί λειτουργεί με δανεισμένο κεφάλαιο, με παραδοχές που δεν μπορούν να υποστηριχτούν από την υλιστική κοσμοθεωρία του. Και, το πιο σημαντικό απ' όλα, σημαίνει πως και αυτός ο άνθρωπος έχει απόλυτη ανάγκη της λύτρωσης του Χριστού, ώστε επιτέλους να αρχίσει να ζει εντός πραγματικότητας. Όπως και καθένας που χρησιμοποιεί τα δώρα του Θεού, χωρίς, όμως, να Τον ευχαριστεί γι' αυτά (Ρωμ 1:18-23).

Η εξιστόρηση της δημιουργίας φανερώνει τον σκοπό της Λύτρωσης

Κοιτώντας τα πρώτα κεφάλαια της Γένεσης και έχοντας υπόψη μας τα όσα είπαμε μέχρι τώρα, βρίσκουμε σε αυτά τον σκοπό της Λύτρωσης, τον οποίο θα δούμε αμέσως τώρα.

Βλέπουμε στην αρχή της Βίβλου, στη Γένεση 1, τον Τριαδικό Θεό να δημιουργεί την ανθρωπότητα (άνδρα και γυναίκα) κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσή Του. Η εικόνα του Θεού Πατέρα ήταν από πάντα (πριν τη δημιουργία ακόμα του κόσμου) ο Ιησούς Χριστός (Κολοσσαείς 1:15, Β΄ Κορινθίους 4:4). *Σκοπός, λοιπόν, της δημιουργίας ήταν να γεμίσει η Γη με εικόνες (καθρέπτες) που θα αντανακλούσαν τη δόξα του Θεού* καθώς οι πρώτοι άνθρωποι, οι οποίοι ήταν πλασμένοι σύμφωνα με την εικόνα του Χριστού, θα υπάκουαν στην εντολή του Θεού και θα πολλαπλασιάζονταν (Γέν 1:26-28).

Η ανθρωπότητα πλάστηκε σύμφωνα με την εικόνα του Χριστού, από τον Χριστό. Αυτός είναι ο Κύριος που περπατά

στον κήπο το δειλινό και ακούν οι πρωτόπλαστοι τα βήματά Του (Γέν 3:8). Έχουμε δημιουργηθεί, όλη η ανθρωπότητα εν Αδάμ, να είμαστε σαν τον Κύριο Ιησού, δηλαδή να γνωρίζουμε και να απολαμβάνουμε την παρέα του Θεού Πατέρα, όπως ο Ίδιος από όλη την αιωνιότητα έκανε, και να αντανakλούμε την ομορφιά και την αγιότητα του Θεού, όπως ο Κύριος έκανε.

Όταν, όμως, οι πρώτοι άνθρωποι πίστεψαν το ψέμα του διαβόλου, ο καθρέπτης έσπασε. Οι άνθρωποι έγιναν εγωιστές, άπιστοι, άκουγαν πλέον τον διάβολο, παρά τον Θεό.

Η κατ' εξοχήν εικόνα του Θεού, ο Ιησούς Χριστός, ήρθε για να μας δείξει τι σημαίνει να είναι κάποιος πραγματική εικόνα του Θεού και για να μας μεταμορφώσει και πάλι σε αυτό που είχαμε πλαστεί να είμαστε, καθρέπτες που αντανakλούν την ομορφιά Του.

Να, λοιπόν, *ο σκοπός της Λύτρωσης, ο Κύριος Ιησούς κάνει ό,τι είναι απαραίτητο ώστε να μας ξανα-δημιουργήσει για να μοιάζουμε στη δική Του εικόνα* (δείτε Κολοσσαείς 3:10, Ρωμαίους 8:29). Και αυτό συμβαίνει στους Χριστιανούς, που έχουν βιώσει το θαύμα της αναγέννησης, και στη συνέχεια μεταμορφώνονται στη λαμπρή εικόνα του Ιησού όλο και περισσότερο καθώς Τον βλέπουν με πίστη:

Β' Κορ. 3:18 Και όλοι εμείς, βλέποντας σαν μέσα σε κάτοπτρο τη δόξα του Κυρίου, με ξεσκεπασμένο πρόσωπο, *μεταμορφωνόμαστε στην ίδια εικόνα*, από δόξα σε δόξα, ακριβώς όπως από του Πνεύματος του Κυρίου.

Και Τον βλέπουν καθώς με πίστη διαβάζουν τις Γραφές, αφού στο Ευαγγέλιο λάμπει, στον μέγιστο βαθμό, το φως της δόξας του Θεού στο Πρόσωπο του Ιησού Χριστού (Β' Κορινθίους 4:4-6). Ως καθρέπτες που είμαστε, γινόμαστε σαν αυτό που αγαπούμε, σαν αυτό που λατρεύουμε.

Δημιουργία

Ζούμε μέσα σε έναν κόσμο όπου είμαστε ταυτόχρονα θεατές και συμμετέχοντες. Το κεντρικό Πρόσωπο είναι ο σταυρωμένος και αναστημένος Σωτήρας, ο Κύριος Ιησούς. *Εσύ, αγαπητέ αναγνώστη, τι θα κάνεις με Αυτόν;* Πλάστηκες από Αυτόν και για Αυτόν. Ζήσε, λοιπόν, εντός πραγματικότητας, με το να ζεις από Αυτόν, με Αυτόν και για Αυτόν για πάντα.

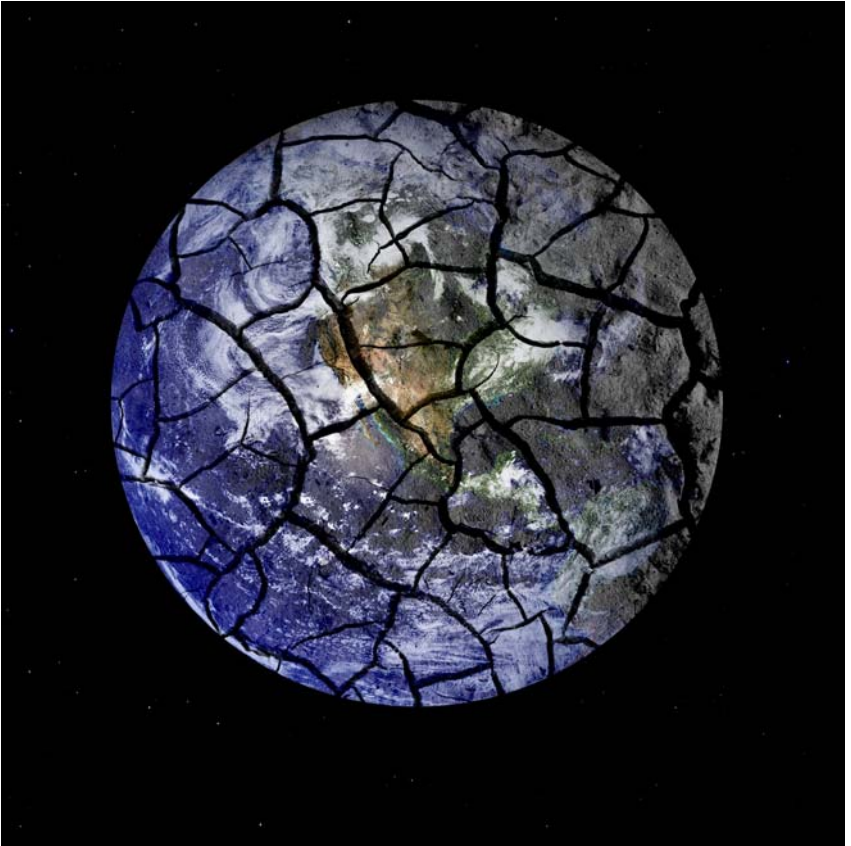
Αυτό, βεβαίως, θα ήταν το λογικό και αναμενόμενο, το δημιούργημα να ζει σε στενή κοινωνία με τον Δημιουργό του. Όπως ακριβώς συνέβαινε στην αρχή της δημιουργίας, τότε που όλα ήταν πολύ καλά. Σήμερα, όμως, η δυνατότητα μιας τέτοιας στενής σχέσης αγάπης με τον Κύριο όχι μόνο δεν φαίνεται λογική, αλλά, αντίθετα, το άκουσμα αυτής της δυνατότητας προκαλεί την ειρωνεία πολλών. Πού οφείλεται αυτή η τραγική απομάκρυνση του πλάσματος από τον Κύριο; Τι πήγε τόσο στραβά ώστε να έχουμε ανάγκη μιας τόσο αιματηρής Λύτρωσης; Ποια είναι η αιτία της φθοράς, της αποξένωσης, της δυστυχίας, της πονηρίας, του φυσικού και πνευματικού θανάτου, που βλέπουμε παντού γύρω μας; Ποια είναι η ρίζα όλου αυτού του κακού, το οποίο μαστίζει τον κάθε άνθρωπο, και χαρακτηρίζει την κάθε κοινωνία; Τι μπορεί να εξηγήσει την ύπαρξη του κακού στον κόσμο μας;

II. ΕΠΟΜΗ

Γένεση 3:24

¹⁶ Και ο Κύριος ο Θεός έδωσε προσταγή στον Αδάμ, λέγοντας: Από κάθε δέντρο του παραδείσου θα τρως ελεύθερα, ¹⁷ όμως, από το δέντρο της γνώσης του καλού και του κακού, δεν θα φας απ' αυτό· επειδή, την ίδια ημέρα που θα φας απ' αυτό, θα πεθάνεις οπωσδήποτε. *(Γένεση 2:16-17)*

²⁴ Και [ο Κύριος] έδιωξε τον Αδάμ· και στα ανατολικά του παραδείσου της Εδέμ έβαλε τα Χερουβείμ, και *τη ρομφαία τη φλόγινη*, την περιστρεφόμενη, για να φυλάττουν τον δρόμο τού δέντρου της ζωής. *(Γένεση 3:24)*

Δεν μπορείς να συκοφαντήσεις την ανθρώπινη φύση. Είναι χειρότερη από όσο τα ανθρώπινα λόγια μπορούν να περιγράψουν.

Τσαρλς Σπέρτζον (C. H. Spurgeon)

Η εξαχρείωση του ανθρώπου είναι η πιο επαληθεύσιμη εμπειρικά πραγματικότητα, και ταυτόχρονα το γεγονός που αντιμετωπίζει τη μεγαλύτερη διανοητική αντίσταση.

Μάλκολμ Μάγγεριτζ (Malcolm Muggeridge)

Οι άνθρωποι μισούν την αλήθεια, γιατί τους ξεσκεπάζει για αυτό που είναι και ενοχλεί ό,τι απομένει από τη συνείδησή τους.

Πολ Γουόσερ (Paul Washer)

Είναι μόνο σε σύγκριση με το κατάμαυρο σκοτάδι της νύχτας που μπορούμε να δούμε τη δόξα των αστέρων. Και είναι μόνο σε σύγκριση με το κατάμαυρο σκοτάδι της ριζικής εξαχρείωσης του ανθρώπου που μπορούμε να αρχίσουμε να βλέπουμε τα ένδοξα μεγαλεία του Ευαγγελίου.

Πολ Γουόσερ

Ο σταυρός (του Χριστού) δεν φανερώνει τη μεγάλη μας αξία, αλλά τη μεγάλη μας εξαχρείωση. Δείχνει πως ήμασταν τόσο κακοί, που ο μόνος τρόπος για να σωθούμε ήταν ο Υιός του Θεού να συντριφτεί κάτω από το αβάσταχτο βάρος της οργής που εμείς αξίζαμε.

Πολ Γουόσερ

Κεφάλαιο II

2. ΠΤΩΣΗ / ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ, σε εκείνον τον κήπο, όλα ήταν πολύ καλά, οι πρώτοι άνθρωποι απολάμβαναν την παρέα ο ένας του άλλου, και από κοινού απολάμβαναν την παρέα του Δημιουργού τους, του Κυρίου Ιησού. Τον έβλεπαν πρόσωπο με πρόσωπο, περπατούσαν μαζί Του. Εκεί δεν υπήρχε πόνος, θλίψη, μοναξιά, αρρώστια, θάνατος. Γιατί *δεν υπήρχε αμαρτία. Δηλαδή δεν υπήρχε παρακοή στις εντολές του Κυρίου.* Και ωστόσο, εκείνοι οι πρώτοι άνθρωποι, ενώ είχαν τα πάντα, πίστεψαν το ψέμα του διαβόλου, ο οποίος, στην τελική ανάλυση, τους είπε πως ο Κύριος Ιησούς δεν είναι αρκετός. Και έτσι οι πρώτοι άνθρωποι γύρισαν την πλάτη στον Δημιουργό τους, καταπάτησαν τις εντολές Του ενώ ήξεραν τις συνέπειες, διέπραξαν *προδοσία κοσμικών διαστάσεων* καθώς εγκατέλειψαν Αυτόν που είναι η πηγή της ζωής, η Ζωή η ίδια. Και το αποτέλεσμα ήταν πνευματικός και φυσικός θάνατος. Δεν θα μπορούσε να είναι αλλιώς, αφού οι άνθρωποι επέλεξαν να αποκοπούν από τον Κύριο Ιησού, από τη Ζωή την ίδια. Έξω από Αυτόν δεν μπορεί να υπάρξει τίποτε άλλο, παρά μόνο σκοτάδι, καταστροφή, αιώνιος θάνατος.

Και αυτή η τρομερή παρακοή, αυτή η *φοβερή πτώση*, επηρεάζει κάθε άνθρωπο, αφορά ολόκληρη την ανθρωπότητα, καθώς κάθε απόγονος του Αδάμ (δηλαδή όλοι μας) γεννιέται έχοντας την πεσμένη, αμαρτωλή φύση του Αδάμ. Γιατί κάθε ένας από μας γεννιόμαστε ενωμένοι με τον Αδάμ, γεννιόμαστε ως ένα ξερό κλαδί στο κομμένο, πεσμένο, νεκρό δέντρο του Αδάμ (Ρωμ 5:12-21, Α΄ Κορ 15:20-23). Όπως δηλώνει η Γένεση:

Γέν. 5:1 Τούτο είναι το βιβλίο της γενεαλογίας του ανθρώπου. Την ημέρα που ο Θεός δημιούργησε τον Αδάμ, τον δημιούργησε σύμφωνα με την εικόνα του Θεού. ² Αρσενικό και θηλυκό τους δημιούργησε· και τους ευλόγησε και αποκάλεσε το όνομά τους Αδάμ, την ημέρα που τους δημιούργησε. ³ *Και ο Αδάμ έζησε 130 χρόνια, και γέννησε έναν γιο, σύμφωνα με την ομοίωσή του, σύμφωνα με την εικόνα του, και αποκάλεσε το όνομά του Σηθ.*

Ο Σηθ, ο γιος του Αδάμ, ο οποίος ήταν όμοιος με αυτόν, γεννήθηκε σύμφωνα με την εικόνα του πεσμένου Αδάμ. *Από την πρώτη στιγμή της ύπαρξής του ήταν ένας θρυμματισμένος καθρέπτης.* Κάτι που συνεχίζει να ισχύει σε όλες τις γενιές, μέχρι και σήμερα.

Τα νέα αυτά δεν είναι καθόλου ευχάριστα. Το ζητούμενο, ωστόσο, *δεν είναι* τι ακούγεται στα αυτιά μας ευχάριστο και τι όχι. *Αλλά τι είναι αληθινό.* Έχουμε απόλυτη ανάγκη την αλήθεια, για να μη ζούμε εκτός πραγματικότητας. Και η αλήθεια είναι πολύ χειρότερη από όσο θα τολμούσαμε να ομολογήσουμε στον ίδιο μας τον εαυτό. Η εικόνα που δίνει η Γραφή, δηλαδή ο Θεός ο Ίδιος, για την κατάσταση του πεσμένου ανθρώπου, είναι κατάμαυρη. Δεν υπάρχει σε καμιά άλλη φιλοσοφία, ιδεολογία ή τρόπο σκέψης πιο μαύρη εικόνα από αυτήν που η Γραφή παρουσιάζει για την πεσμένη ανθρωπότητα.

Η αναγκαιότητα της κατανόησης του μεγέθους και της σημασίας της πτώσης της ανθρωπότητας

Έχουμε ανάγκη να καταλάβουμε το μέγεθος της πτώσης και τις συνέπειες για εμάς σήμερα, για τους εξής λόγους:

1. Γιατί μόνο τότε ο αμαρτωλός άνθρωπος θα μπορέσει να δει την απόλυτη ανάγκη του για τον Σωτήρα Χριστό. Μόνο όταν αντιληφθούμε την αθλιότητά μας καταστρέφονται οι προσπάθειες αυτοδικαίωσής μας
2. Μόνο αφού δει κάποιος την αλήθεια για τον εαυτό του είναι πλέον πρόθυμος να στραφεί στον Χριστό
3. Μόνο όταν κάποιος καταλάβει από ποια κατάσταση και με ποιον τρόπο τον έσωσε ο Ιησούς παύει να εμπιστεύεται οπουδήποτε αλλού, και εμπιστεύεται μόνο στον Χριστό σε όλη τη διάρκεια της ζωής του
4. Γιατί αυτή η αλήθεια οδηγεί σε ευγνωμοσύνη, αγάπη, δοξολογία, αφοσίωση και υπακοή προς τον θαυμαστό Κύριο Ιησού

Έκταση και μέγεθος της Πτώσης του ανθρώπου

Η Αγία Γραφή δεν αφήνει αμφιβολίες για το πόσο καταστροφική ήταν αυτή η πρώτη παρακοή των ανθρώπων. Ο Αδάμ είχε οριστεί αντιπρόσωπος του Θεού πάνω στη φυσική δημιουργία (Γένεση 1:26-28). Γι' αυτό και η πτώση του, η επανάστασή του, είχε ως αποτέλεσμα μαζί με αυτόν να πέσει και η φυσική δημιουργία. Εξαιτίας της παρακοής των ανθρώπων εισέρχεται στη δημιουργία η φθορά, η αρρώστια, ο πόνος, ο θάνατος. Γι' αυτό και τώρα η φύση στενάζει, προσμένοντας την ώρα που θα ελευθερωθεί από τη δουλεία της φθοράς, όταν ο Κύριος Ιησούς, στη δεύτερη έλευσή Του, εγκαθιδρύσει τον καινούργιο ουρανό

και την καινούργια γη, που περιμένουν όσοι Τον αγαπούν (Ρωμαίους 8:18-25).

Πέραν της επίδρασης της παρακοής του ανθρώπου στη φυσική δημιουργία, θα δούμε πως *οι ηθικές συνέπειες* της πτώσης επεκτείνονται σε κάθε απόγονο του Αδάμ και της Εύας, άρα σε όλους μας, χωρίς καμιά εξαίρεση. Ποτέ κανείς στην ιστορία της ανθρωπότητας, εκτός βέβαια του Κυρίου Ιησού, του Θεανθρώπου, δεν έζησε όπως πρέπει ούτε αυτό θα συμβεί όσο ο κόσμος αυτός υπάρχει. Και αυτό γιατί η πτώση των πρωτοπλάστων διέφθειρε την ανθρώπινη φύση τους, η επιλογή τους μόλυνε κάθε πτυχή της ύπαρξής τους από την αμαρτία, και αυτήν την πεσμένη αμαρτωλή φύση κληρονόμησαν σε όλους τούς απογόνους τους, σε όλη την ανθρωπότητα.

Τι ισχύει γι' αυτήν την πεσμένη, αμαρτωλή φύση του ανθρώπου;

Ας δούμε την ετυμηγορία του Θεού, λίγο πριν τον κατακλυσμό του Νώε:

Γέν. 6:5 Και ο Κύριος είδε ότι η κακία του ανθρώπου πληθύνονταν επάνω στη γη, και *όλοι οι σκοποί των διαλογισμών της καρδιάς του ήσαν μόνον κακία όλες τις ημέρες.*

Όλες οι σκέψεις της καρδιάς του ανθρώπου είναι πάντα και μόνο πονηρές. Αυτό βλέπει ο Θεός κοιτώντας τις καρδιές των ανθρώπων. Και ας νομίζουμε εμείς ότι υπάρχουν καλοί άνθρωποι. Στο οριζόντιο, ανθρώπινο επίπεδο, όταν εμείς συγκρινόμαστε μεταξύ μας, όντως βλέπουμε ανθρώπους να κάνουν καλές πράξεις, να βοηθούν τους συνανθρώπους τους. Στο κάθετο, θεϊκό επίπεδο, ωστόσο, τα πράγματα είναι πολύ διαφορετικά. Γιατί ο Θεός βλέπει την καρδιά. Βλέπει τα αμαρτωλά

κίνητρα. Βλέπει πως και η καλύτερη πράξη γίνεται από ανθρώπους που είναι αποκομμένοι από τον Ιησού Χριστό, την πηγή της ζωής, από ανθρώπους που βαθιά μέσα τους μισούν τον αληθινό Θεό (Ρωμαίους 1:30, Ιωάννης 3:18-20, 15:18-25).

Ποια στιγμή ξεκινά η εκδήλωση της αμαρτωλής φύσης του ανθρώπου;

Γέν. 8:21 Και ο Κύριος οσφράνθηκε οσμή ευωδίας· και ο Κύριος είπε στην καρδιά του: Δεν θα καταραστώ στο εξής τη γη εξαιτίας του ανθρώπου· επειδή, *ο λογισμός της καρδιάς του ανθρώπου είναι κακός από τη νηπιότητά του*· ούτε θα πατάξω στο εξής όλα όσα ζουν, καθώς έκανα·

Μετά τον κατακλυσμό (Γένεση 8), η κακία του ανθρώπου παραμένει. Και μάλιστα, μας λέει ο Θεός πως οι σκέψεις της καρδιάς του ανθρώπου είναι κακές «*από νηπιότητας*». Έτσι γεννιόμαστε, χωρίς ίχνος καλοσύνης μέσα μας. Και ας νομίζουν οι άνθρωποι πως κατά βάση είναι καλοί. Ζουν, δυστυχώς, εκτός πραγματικότητας.

Ο Δαβίδ αυτήν την αλήθεια την ξέρει πολύ καλά:

Ψαλ. 51:5 Δες, είχα συλληφθεί με ανομία, και με αμαρτία με γέννησε η μητέρα μου.

Και αυτό, ωστόσο, δεν τον οδηγεί να προσπαθήσει να δικαιολογηθεί για τις αμαρτίες του, αλλά αντίθετα, τον οδηγεί να συναισθανθεί ακόμα περισσότερο την ενοχή του μπροστά στον άγιο Θεό. Αυτό βλέπουμε στον Ψαλμό 51, τον οποίο ο Δαβίδ γράφει, αφού έχει μετανοήσει για τη μοιχεία που διέπραξε με τη Βηθσαβεέ. Ο ψαλμός αυτός, και όλη η Γραφή άλλωστε, φανερώνουν ότι *ο άνθρωπος, μέσα στην πτώση και*

τη διαφθορά του, παραμένει πάντοτε υπόλογος γι' αυτό που είναι, όπως και για την κάθε του επιλογή.

Δεν υπάρχει καμιά εξαίρεση;

Απαντώντας μονολεκτικά, όχι. *Αυτή είναι η αλήθεια για κάθε άνθρωπο που έρχεται σε αυτόν τον κόσμο. Γεννιόμαστε ένοχοι μπροστά στον Θεό και βαθιά διεφθαρμένοι, με μια πεσμένη αμαρτωλή φύση, που έχει την τάση να κάνει πάντοτε το κακό. Δεν υπάρχει καμιά εξαίρεση (εκτός του Κυρίου Ιησού) και αυτό το μαθαίνουμε τόσο στην Παλαιά Διαθήκη:*

Ψαλ. 143:2 [Κύριε] μη μπεις μέσα σε κρίση με τον δούλο σου· επειδή, μπροστά σου δεν θα δικαιωθεί κανένας άνθρωπος που ζει.

όσο και στα κείμενα της Καινής Διαθήκης, από τον Κύριο Ιησού και τους αποστόλους Του:

Μάρκ. 7:20 Έλεγε, μάλιστα [ο Ιησούς], ότι: Αυτό που βγαίνει από μέσα από τον άνθρωπο, εκείνο μολύνει τον άνθρωπο·²¹ επειδή, από μέσα από την καρδιά των ανθρώπων βγαίνουν οι κακοί συλλογισμοί, μοιχείες, πορνείες, φόννοι,²² κλοπές, πλεονεξίες, πονηρίες, δόλος, ασέλγεια, πονηρό βλέμμα, βλασφημία, υπερηφάνεια, αφροσύνη.²³ *Όλα αυτά τα πονηρά βγαίνουν από μέσα, και μολύνουν τον άνθρωπο.*

Ρωμ. 3:9β δείξαμε προηγουμένως ότι και οι Ιουδαίοι και οι Έλληνες, όλοι, είναι κάτω από την αμαρτία.¹⁰ Όπως είναι γραμμένο, ότι: «*Δεν υπάρχει δίκαιος ούτε ένας.*»¹¹ Δεν υπάρχει κάποιος που να έχει σύνεση· δεν υπάρχει κάποιος που να εκζητάει τον Θεό.¹² *Όλοι παρεξέκλιναν, μαζί εξαχρειώθηκαν.*

*δεν υπάρχει αυτός που πράττει το αγαθό· δεν υπάρχει ούτε ένας». ...*²³ δεδομένου ότι, *όλοι αμάρτησαν*, και στερούνται τη δόξα του Θεού·
(Απόστολος Παύλος)

Αυτό είναι το συμπέρασμα στο οποίο φτάνει ο εμπνευσμένος από το Άγιο Πνεύμα απόστολος Παύλος, πως δεν υπάρχει ΟΥΤΕ ΕΝΑΣ που να κάνει το καλό, δεν υπάρχει ΟΥΤΕ ΕΝΑΣ που να εκζητάει τον αληθινό Θεό, δεν υπάρχει ΟΥΤΕ ΕΝΑΣ που να καταλαβαίνει. Και φτάνει σε αυτό το συμπέρασμα μετά από τα δύο πρώτα κεφάλαια της προς Ρωμαίους επιστολής, στα οποία χτίζει προσεκτικά το επιχειρήμά του, ώστε να φτάσει να καταλήξει ότι: **«Δεν υπάρχει δίκαιος ΟΥΤΕ ΕΝΑΣ»**. **Ολική εξαχρείωση**.

Και αν κάποιος διαφωνεί, δεν έχουμε παρά να σκεφτούμε το εξής: αγαπητέ αναγνώστη, αν ήταν δυνατόν να καταγραφούν σε ένα DVD όλες σου οι σκέψεις, οι επιθυμίες, τα συναισθήματα, τα κίνητρα που πέρασαν μέσα από την καρδιά σου την προηγούμενη εβδομάδα, μαζί με όλα σου τα λόγια και τις πράξεις, και σου έλεγαν ότι θα προβάλουν αυτό το DVD μπροστά στους φίλους και τους γνωστούς σου, πώς θα αντιδρούσες;

Μα πόσο ‘ολική’, είναι αυτή η ολική εξαχρείωση;

Σίγουρα δεν είμαστε βιωματικά όσο κακοί θα μπορούσαμε να είμαστε. Δόξα στον Θεό γιατί δεν έχουμε στο παρελθόν μας ακόμα περισσότερες αμαρτίες, ακόμα περισσότερα εγκλήματα ενάντια στον Θεό και τους ανθρώπους. Και ωστόσο, η αμαρτία έχει δηλητηριάσει κάθε πτυχή της ύπαρξής μας, τίποτε δεν έχει μείνει ανεπηρέαστο, γι' αυτό και η εξαχρείωσή μας είναι ολική. Μοιάζει η ανθρώπινη ύπαρξη με ένα ποτήρι καθαρό νερό. Αν σε αυτό ρίξουμε μια κουταλιά ισχυρό δηλητήριο και το ανακατέψουμε, ποιος θα ήθελε να δοκιμάσει έστω και μια σταγόνα;

Αυτό ισχύει και με εμάς, η αμαρτία έχει μολύνει κάθε κομμάτι της ύπαρξής μας: (1) τις σκέψεις και την καρδιά μας, (2) τις επιθυμίες μας και (3) τη θέλησή μας:

1. Εξαχρείωση της καρδιάς / διάνοιας του ανθρώπου (απατηλή) :

Είδαμε ήδη τα εδάφια από τη Γένεση (6:5, 8:21) και τα λόγια του Ιησού (Μάρκ 7:20-23). Ακόμα, διαβάζουμε τόσο στην Παλαιά όσο και στην Καινή Διαθήκη τα λόγια του προφήτη Ιερεμία και του αποστόλου Παύλου, αντίστοιχα:

Ιερ. 17:9 Η καρδιά είναι απατηλή περισσότερο από όλα, και υπερβολικά διεφθαρμένη· ποιος μπορεί να τη γνωρίσει;

Εφεσ. 4:17 Αυτό, λοιπόν, σας λέω και διακηρύττω δημόσια εν Κυρίω, να μη περπατάτε πλέον, όπως περπατούν και τα υπόλοιπα έθνη, μέσα στη ματαιότητα του νου τους, ¹⁸ σκοτισμένοι στη διάνοια, καθώς είναι απαλλοτριωμένοι από τη ζωή του Θεού, εξαιτίας της άγνοιας που είναι μέσα τους, εξαιτίας της πώρωσης της καρδιάς τους·

Το πρόβλημα των ανθρώπων δεν είναι διανοητικό, ότι δήθεν δεν υπάρχουν αποδείξεις για να πιστέψουν στον Θεό. Η Γραφή λέει πως όλοι είναι αναπολόγητοι, καθώς κάθε μέρα έρχονται αντιμέτωποι με τη δημιουργία, στην οποία τα χαρακτηριστικά του Δημιουργού της είναι ανεξίτηλα χαραγμένα (Ρωμαίους 1:19-20). Το πρόβλημα των ανθρώπων είναι καθαρά ηθικό, επιλέγουν να ζουν μέσα στην άγνοια εξαιτίας της πωρωμένης καρδιάς τους, μιας καρδιάς που, μέχρι ο Χριστός με το Πνεύμα Του να την αλλάξει, είναι «απατηλή περισσότερο από όλα, και υπερβολικά διεφθαρμένη».

2. Εξαχρείωση των επιθυμιών του πεσμένου ανθρώπου (διεφθαρμένες) :

Επειδή η καρδιά του ανθρώπου είναι απατηλή και διεφθαρμένη, μοιάζει με ένα εργοστάσιο που συνεχώς παράγει είδωλα και πονηρές επιθυμίες. Έτσι, οι επιθυμίες του αμαρτωλού ανθρώπου είναι διεφθαρμένες. *Δεν είμαστε αμαρτωλοί επειδή αμαρτάνουμε, αμαρτάνουμε επειδή είμαστε αμαρτωλοί*, και η αμαρτία ξεπηδά από μέσα μας, ακριβώς όπως μας φανερώνουν ο απόστολος Παύλος και ο Κύριος Ιησούς:

Εφεσ. 2:1 Κι εσάς, που ήσασταν νεκροί, εξαιτίας των παραβάσεων και των αμαρτιών, ζωοποίησε· ² μέσα στις οποίες κάποτε περπατήσατε, σύμφωνα με το πολίτευμα του κόσμου τούτου, σύμφωνα με τον άρχοντα της εξουσίας του αέρα, του πνεύματος, που σήμερα ενεργεί στους γιους της απείθειας· ³ ανάμεσα στους οποίους και όλοι εμείς συναναστραφήκαμε κάποτε, σύμφωνα με τις επιθυμίες της σάρκας μας, κάνοντας τα θελήματα της σάρκας και των συλλογισμών· και ήμασταν από τη φύση μας τέκνα οργής, όπως και οι υπόλοιποι. (απόστολος Παύλος)

Ιωάν. 8:44 Εσείς είστε από τον πατέρα τον διάβολο, και θέλετε να κάνετε τις επιθυμίες του πατέρα σας. Εκείνος ήταν εξαρχής ανθρωποκτόνος, και δεν μένει στην αλήθεια· επειδή, αλήθεια δεν υπάρχει σ' αυτόν. Όταν μιλάει το ψέμα, μιλάει από τα δικά του· επειδή, είναι ψεύτης, και ο πατέρας του ίδιου του ψεύδους. (Ιησούς Χριστός)

3. Εξαχρείωση της βούλησης του αμαρτωλού ανθρώπου (σκλαβωμένη) :

Η θέληση του ανθρώπου είναι 'υπηρέτρια' των επιθυμιών του. Αυτό που ο άνθρωπος επιθυμεί περισσότερο από οτιδήποτε

άλλο μια δεδομένη χρονική στιγμή, αυτό και πάντοτε θα διαλέξει. Και επειδή οι επιθυμίες του ανθρώπου είναι διεφθαρμένες, η βούλησή του είναι σκλαβωμένη στην αμαρτία, με αποτέλεσμα να διαλέγει το κακό. Αυτή είναι η αλήθεια που ο Κύριος φανερώνει στη Γραφή για τον πεσμένο αμαρτωλό άνθρωπο:

Ιωάν. 8:31 Ο Ιησούς, λοιπόν, έλεγε στους Ιουδαίους, που είχαν πιστέψει σ' αυτόν: *Αν εσείς μείνετε στον δικό μου λόγο, είστε αληθινά μαθητές μου.*³² και θα γνωρίσετε την αλήθεια, και η αλήθεια θα σας ελευθερώσει.³³ Του αποκρίθηκαν: *Σπέρμα του Αβραάμ είμαστε, και ποτέ δεν γίναμε δούλοι σε κανέναν· πώς εσύ λες ότι: Θα γίνετε ελεύθεροι;*³⁴ Τους αποκρίθηκε ο Ιησούς: *Σας διαβεβαιώνω απόλυτα, ότι: Καθένας που πράττει την αμαρτία, είναι δούλος της αμαρτίας.*³⁵ Και ο δούλος δεν μένει πάντοτε μέσα στο σπίτι· ο γιος μένει πάντοτε.³⁶ *Αν, λοιπόν, ο Υιός σας ελευθερώσει, θα είστε πραγματικά ελεύθεροι.*

Οι άνθρωποι είναι σκλάβοι της αμαρτίας. Ακολουθούν δουλικά τις πεσμένες αμαρτωλές επιθυμίες τους κάνοντας ό,τι θέλουν. Το πρόβλημα είναι πως αυτό που θέλουν, μέχρι ο Θεός να αναγεννήσει τον άνθρωπο και να του δώσει μια καινούργια καρδιά, είναι αμαρτωλό. Και το πιο τραγικό ακόμα είναι ότι βαπτίζουν τη σκλαβιά τους ως ελευθερία. Λένε: Ακολουθα την καρδιά σου. Κάνε αυτό που θέλεις. Και νομίζουν πως είναι ελεύθεροι. Αληθινή ελευθερία, ωστόσο, είναι να θέλεις και να μπορείς να κάνεις το καλό. Γι' αυτό, όπως λέει ο Ιησούς: «*Αν, λοιπόν, ο Υιός σας ελευθερώσει, θα είστε πραγματικά ελεύθεροι*» (Ιωάννης 8:36).

Όσοι υποστηρίζουν το αντίθετο, ότι δηλαδή η βούληση του πεσμένου, φυσικού ανθρώπου (δηλαδή αυτού που δεν έχει το Πνεύμα του Θεού, που δεν έχει αναγεννηθεί) είναι δήθεν ελεύθερη, πηγαίνουν αντίθετα στα λόγια του Χριστού προτιμώντας

ανθρώπινες παραδόσεις¹ (δείτε και Ιωάννης 3:19, Β΄ Τιμόθεο 2:25-26, Β΄ Πέτρου 2:19, Τίτο 3:3).

Αυτή είναι η τραγική κατάσταση του ανθρώπου, εξαιτίας της πτώσης του Αδάμ: ένοχος από τη γέννησή του ακόμα, εκ φύσεως τέκνο οργής (Εφ 2:3) και πολύ διεφθαρμένος. Είμαστε πλασμένοι κατ' εικόνα Θεού, ο καθρέπτης, όμως, έχει γίνει χίλια κομμάτια. Σπασμένοι καθρέπτες, ένδοξα ερείπια. Πραγματικά, όπως λέει ο απόστολος Παύλος:

Ρωμ. 7:18^α Επειδή, ξέρω ότι μέσα μου (δηλαδή, μέσα στη σάρκα μου) *δεν κατοικεί αγαθό.*

Δεν υπάρχει μέσα στον πεσμένο αμαρτωλό άνθρωπο ίχνος καλοσύνης μπροστά στον Θεό.

Μπορεί ο πεσμένος άνθρωπος να κάνει το παραμικρό για να αλλάξει την κατάστασή του;

Γράφει χαρακτηριστικά ο προφήτης Ιερεμίας:

Ιερ. 13:23 Μπορεί ο Αιθίοπας να αλλάξει το δέρμα του ή η λεοπάρδαλη τα ποικίλματά της; Τότε, μπορείτε κι εσείς να κάνετε καλό, οι οποίοι έχετε μάθει το κακό.

¹ Σε αυτές τις ανθρώπινες παραδόσεις του Ρωμαιοκαθολικισμού αντιτάχθηκε ο Λούθηρος και ολόκληρη η θρησκευτική μεταρρύθμιση του 16^{ου} αιώνα. Γράφει: «Η θέληση του ανθρώπου χωρίς τη χάρη του Θεού δεν είναι καθόλου ελεύθερη, αλλά είναι μονίμως φυλακισμένη και σκλαβωμένη στο κακό, καθώς δεν μπορεί να στραφεί στο καλό [σελ. 104] ... Η ελεύθερη βούληση είναι μια μη-οντότητα, ένα πράγμα που αποτελείται από το όνομα και μόνο [σελ. 271]». Μαρτίνος Λούθηρος, *Η δουλεία της θέλησης* (1525 μ.Χ.). – Luther, Martin. *The Bondage of the Will*, translated by J.I. Packer and O.R. Johnston, (Grand Rapids: Revel, 1996) (Μετάφραση του συγγραφέα από τα αγγλικά).

Είναι αδύνατον ο σκλαβωμένος αμαρτωλός άνθρωπος να αλλάξει την κατάσταση του, να ελευθερωθεί, να αλλάξει τη φύση του. Ό,τι γεννιέται από τη σάρκα, είναι σάρκα (Ιωάννης 3:6). Και με τον όρο «σάρκα» στην Καινή Διαθήκη συνήθως εννοείται η πεσμένη αμαρτωλή φύση του ανθρώπου. Ο άνθρωπος δεν έρχεται στον κόσμο βαριά άρρωστος. Ο άνθρωπος έρχεται στον κόσμο πνευματικά νεκρός. Όπως γράφει ο απόστολος Παύλος (δείτε και Εφεσίους 2:1-5) :

Κολ. 2:13 Κι εσάς, που ήσασταν νεκροί στα αμαρτήματα και στην ακροβυστία της σάρκας σας, σας ζωοποίησε μαζί του, καθώς σας συγχώρεσε όλα τα παραπτώματα

Μπορεί ο πεσμένος, φυσικός άνθρωπος να κάνει το παραμικρό που θα ευχαριστήσει τον Θεό;

Εβρ. 11:6 Χωρίς, μάλιστα, πίστη είναι αδύνατον κάποιος να τον ευαρεστήσει· επειδή, αυτός που προσέρχεται στον Θεό, πρέπει να πιστέψει, ότι είναι, και γίνεται μισθαποδότης σ' αυτούς που τον εκζητούν.

Όποιος δεν εμπιστεύεται τον Σωτήρα Χριστό και Αυτόν μόνο, δεν μπορεί ποτέ να ευχαριστήσει τον αληθινό Θεό, ό,τι και αν ο ίδιος νομίζει ότι ισχύει για τον εαυτό του.

Εκζητούν από μόνοι τους οι άνθρωποι τον ζωντανό Θεό;

Η απάντηση είναι μονολεκτική: όχι. Οι άνθρωποι, όπως και ο Αδάμ με την Εύα στον κήπο μετά την πτώση, τρέχουν να κρυφτούν μακριά από τον αληθινό Θεό (Ρωμ 3:10-12). Οι άνθρωποι δεν θέλουν τον αληθινό Θεό, ακριβώς όπως ένας κλέφτης δεν θέλει τον Αστυνόμο. Κανείς δεν εκζητά τον Θεό. Και μόνο

όταν το Άγιο Πνεύμα εργαστεί μέσα στον άνθρωπο το θαύμα της αναγέννησης, τότε αλλάζει η διάθεση και η στάση του ανθρώπου. Μπορεί οι άνθρωποι να είναι πολύ θρησκευόμενοι, να ακολουθούν διάφορες θρησκείες και διάφορους ψεύτικους 'θεούς', αλλά όλα αυτά δεν είναι τίποτε άλλο από φύλλα συκής, τα οποία χρησιμοποιούν σαν κάλυμμα, για να προσπαθήσουν να ησυχάσουν τη συνείδησή τους και να συνεχίσουν να μένουν μακριά από τον αληθινό Τριαδικό Θεό.

Τότε, ποια είναι η στάση του φυσικού (μη αναγεννημένου) ανθρώπου προς τον Θεό;

Οι άνθρωποι είναι εχθροί του Θεού (Κολοσσαείς 1:21, Ρωμαίους 5:8-10), αποξενωμένοι από Αυτόν (Εφεσίους 2:11-13), είναι κάτω από τη δίκαιη οργή του Θεού, καθώς είναι εκ φύσεως τέκνα οργής (Εφεσίους 2:3, Ιωάννης 3:36). Στην πραγματικότητα, όλη η ύπαρξη του ανθρώπου είναι έχθρα προς τον Θεό, αφού δεν θέλει ούτε μπορεί, αφού δεν μπορεί ούτε θέλει να υποταχτεί στον νόμο Του. Αυτό γράφει ο απόστολος Παύλος:

Ρωμ. 8:6 Για τον λόγο ότι, το φρόνημα της σάρκας είναι θάνατος· ενώ, το φρόνημα του Πνεύματος, ζωή και ειρήνη. ⁷ *Επειδή, το φρόνημα της σάρκας είναι έχθρα στον Θεό· για τον λόγο ότι, στον νόμο του Θεού δεν υποτάσσεται, αλλά ούτε μπορεί.* ⁸ Όσοι, όμως, είναι της σάρκας δεν μπορούν να αρέσουν στον Θεό. ⁹ Εσείς, όμως, δεν είστε της σάρκας, αλλά του Πνεύματος, αν το Πνεύμα του Θεού κατοικεί μέσα σας. Αλλά, αν κάποιος δεν έχει το Πνεύμα του Χριστού, αυτός δεν είναι δικός του.

Οι σαρκικοί, φυσικοί άνθρωποι, και σε αυτήν την κατάσταση γεννιόμαστε όλοι, δεν έχουν το Πνεύμα του Χριστού, δεν ανήκουν στον Χριστό και ούτε θέλουν να Του ανήκουν.

Μπορεί ο φυσικός άνθρωπος να καταλάβει από μόνος του και να αποδεχτεί το Ευαγγέλιο του Χριστού;

Είναι τέτοια η έχθρα του ανθρώπου προς τον Θεό, είναι τέτοια η απέχθεια της σάρκας προς τη δόξα του Θεού, που ο φυσικός άνθρωπος, ενώ είναι σε θέση να κατανοήσει τα ιστορικά γεγονότα της Σταύρωσης και της Ανάστασης του Ιησού, δεν μπορεί και δεν θέλει να δει σε αυτά τίποτε το αξιόλογο. Κι αυτό γιατί στον σκοτισμένο του νου και στην πωρωμένη καρδιά του το Ευαγγέλιο, ο Σταυρός του Χριστού, φαντάζει σαν μωρία:

Α΄ Κορ. 2:14 Ο φυσικός άνθρωπος, όμως, *δεν δέχεται* αυτά που ανήκουν στο Πνεύμα του Θεού· *επειδή είναι μωρία σ' αυτόν, και δεν μπορεί να τα γνωρίσει*· για τον λόγο ότι, ανακρίνονται με πνευματικό τρόπο.

Ο φυσικός άνθρωπος είναι νεκρός προς τον Θεό. Γι' αυτό και το Ευαγγέλιο τού φαίνεται μωρία (*«Ο λόγος του σταυρού σ' εκείνους μεν που χάνονται είναι μωρία, σε μας, όμως, που σωζόμαστε είναι δύναμη Θεού»* – Α΄ Κορινθίους 1:18. Πρβλ. Β΄ Κορινθίους 4:4-6, Ματθαίος 16:15-17, Ιωάννης 6:63).

Πόσο αληθινά τραγική και άθλια είναι η κατάσταση του ανθρώπου. Και πόσο φοβερά μεγάλη η ικανότητα της διεφθαρμένης καρδιάς του να τον εξαπατά κρύβοντάς του την αλήθεια!

Τότε, ποια είναι η λύση στο πρόβλημα της αθλιότητάς μας;

Η λύση είναι εντελώς έξω από εμάς. Στον Θεό τα οφείλουμε όλα. Αν Αυτός δεν είχε κάνει τα πάντα για μας πριν από εμάς, αν χρειαζόταν εμείς να κάνουμε και το παραμικρό, αν έπρεπε να προσθέσουμε και το ελάχιστο στο έργο του Χριστού, τότε θα ήμασταν απόλυτα, αιώνια χαμένοι. *Ο Θεός Πατέρας* είναι που

φέρνει τους ανθρώπους στον Χριστό (Ιωάννης 6:44, 63-65). *Ο Χριστός* είναι που με τον Σταυρό και την Ανάσταση κέρδισε για τον λαό Του τη συγχώρηση των αμαρτιών τους και τη δωρεά του Αγίου Πνεύματος. Είναι *το Άγιο Πνεύμα* που ανοίγει τα τυφλά μάτια και δίνει ζωή στους νεκρούς, ώστε να έρθουν στον Χριστό (Β΄ Κορινθίους 4:4-6, Α΄ Κορινθίους 12:3, Α΄ Κορινθίους 4:7). Ο Θεός είναι Αυτός που, δια του Πνεύματός Του, χαρίζει μετάνοια (Β΄ Τιμόθεο 2:25-26) και πίστη (Φιλιππησίους 1:29) ώστε επιτέλους να τρέξουμε στον Χριστό. Και επιτέλους να αρχίσουμε να ζούμε, ενωμένοι δια της πίστεως με Αυτόν που έγινε για μας πηγή Ζωής.

Στον Θεό τα οφείλουμε όλα, ώστε όλη η δόξα να δοθεί μόνο σε Αυτόν. ² Και όταν ο Χριστιανός τα καταλάβει αυτά, τότε γεμίζει με ευγνωμοσύνη, χαρά, αγάπη προς τον αληθινό Θεό και δεν καυχείται ούτε στο ελάχιστο στον εαυτό του, παρά μόνο στον Κύριο και τον Σταυρό Του (πρβλ. τα όσα λέει ο απόστολος Παύλος σχετικά με το αντικείμενο της χριστιανικής καύχησης σε Ρωμαίους 3:23-27 και Γαλάτας 6:14-15). Για παράδειγμα:

Α΄ Κορ. 1:27 Αλλά, ο Θεός διάλεξε τα μωρά του κόσμου, για να καταντροπιάσει τους σοφούς· και τα ανίσχυρα του κόσμου διάλεξε ο Θεός για να καταντροπιάσει τα ισχυρά· ²⁸ και τα αγενή του κόσμου και τα εξουθενημένα διάλεξε ο Θεός, και εκείνα που θεωρούνται για τίποτε, για να καταργήσει αυτά που θεωρούνται κάτι. ²⁹ Για να μη καυχηθεί καμιά σάρκα μπροστά του. ³⁰ Αλλά, *εσείς είστε απ' αυτόν [τον Πατέρα] εν Χριστώ Ιησού,* που έγινε σε μας σοφία από τον Θεό, και δικαιοσύνη και αγιασμός και απολύτρωση· ³¹ ώστε, όπως είναι γραμμένο: *«Εκείνος που καυχάται, στον Κύριο ας καυχάται».*

² Το σύνθημα της Μεταρρύθμισης: «Soli Deo Gloria» (δηλαδή: Στον Θεό μόνο η δόξα).

Εφεσ. 2:8 Επειδή, κατά χάρη είστε σωσμένοι, διαμέσου της πίστης· κι αυτό δεν είναι από σας· είναι δώρο του Θεού· ⁹ *όχι από έργα, ώστε να μη καυχηθεί κάποιος.*

Όντως η λύση είναι έξω από εμάς, αφού βρισκόμαστε σε τόσο απελπιστική κατάσταση. Χρειαζόμαστε κάποιον όχι απλά να μας βοηθήσει να σώσουμε τον εαυτό μας, αλλά κάποιον να μας σώσει από την αρχή, μέχρι το τέλος. Γιατί η πεσμένη αμαρτωλή μας φύση δεν μπορεί να βελτιωθεί. Πρέπει να πεθάνει μαζί με τον Χριστό στον Σταυρό ώστε, ενωμένοι με Αυτόν δια πίστεως, να αναστηθούμε μαζί Του σε μια εντελώς καινούργια ζωή. Δεν χρειάζεται βελτίωση. Χρειάζεται αναγέννηση (Ιωάννης 3:1-8).

Αγαπητέ αναγνώστη, αν δεν ανήκεις στον Χριστό, είσαι πνευματικά νεκρός, χαμένος στο σκοτάδι. Τίποτε καλό δεν κατοικεί μέσα σου. Δεν μπορείς να αλλάξεις τον εαυτό σου. Κοίτα στον Χριστό, τον μεγάλο Σωτήρα, τον μεγάλο Ελευθερωτή, και παρακάλεσε Αυτόν να σε σώσει από τη δίκαιη οργή του Θεού και από τη σκλαβιά της αμαρτίας. Αυτός είναι ο Μόνος που θέλει και μπορεί να σώσει αμαρτωλούς ανθρώπους σαν κι εμάς. *Αυτός, ο Κύριος Ιησούς, είναι η μόνη σου ελπίδα.*

Πώς να αντιμετωπίζουμε τους ανθρώπους που ακόμα είναι πνευματικά νεκροί;

Η γνώση της κατάστασής μας, καθώς το Άγιο Πνεύμα μάς ελέγχει για την αμαρτία και μας φωτίζει να γνωρίσουμε την αλήθεια, δεν μπορεί να οδηγεί στην υπερηφάνεια, αλλά στην ταπείνωση. Και τότε είμαστε σε θέση να αντιμετωπίσουμε τους ανθρώπους που ακόμα χάνονται *με συμπόνια και καλοσύνη.* Όπως λέει ο απόστολος Παύλος:

Τίτ. 3:1 Να υπενθυμίζεις σ' αυτούς να υποτάσσονται στις αρχές

και στις εξουσίες, να πειθαρχούν, να είναι έτοιμοι σε κάθε αγαθό έργο, ² να μη βλασφημούν κανέναν, να είναι άμαχοι, συμβιβαστικοί, να δείχνουν κάθε πραότητα σε όλους τούς ανθρώπους. ³ *Επειδή*, ήμασταν κάποτε κι εμείς ανόητοι, απειθείς, πλανώμενοι, καθώς *ήμασταν δούλοι σε διάφορες επιθυμίες* και ηδονές, ζώντας μέσα σε κακία και φθόνο, μισητοί και μισώντας ο ένας τον άλλον.

Λέει ο Παύλος, στον αόριστο χρόνο, καθώς απευθύνεται σε πιστούς ανθρώπους, πως ήμασταν και εμείς, πριν την αναγέννηση, πριν δηλαδή μας συναντήσει ο Χριστός, δούλοι στις πονηρές μας επιθυμίες, όπως είναι ακόμα αυτοί που δεν γνωρίζουν τον Χριστό. Και το επιχείρημά του είναι το εξής: *ΕΠΕΙΔΗ* ήσασταν σε αυτήν την κατάσταση (εδάφ. 3), να υπακούτε στους νόμους του κράτους και να δείχνετε πραότητα σε όλους τούς ανθρώπους. Βασικά λέει: Δεν ήσασταν καλύτεροι από τους άλλους, ο Χριστός σάς έσωσε. Γι' αυτό να φέρεστε με καλοσύνη προς αυτούς που είναι ακόμα στο σκοτάδι.

Τι συνέβη και οι άνθρωποι αυτοί άλλαξαν και έγιναν Χριστιανοί;

Ας δούμε τα αμέσως επόμενα εδάφια του Τίτου, όπου βρίσκουμε σε περίληψη τον σκοπό και το περιεχόμενο του τρίτου κεφαλαίου της μεγάλης ιστορίας, του κεφαλαίου της Λύτρωσης, στο οποίο σε λίγο θα στραφούμε:

Τίτ. 3:4 Όταν, όμως, φανερώθηκε η αγαθότητα και η φιλάνθρωπία του Σωτήρα μας Θεού, ⁵ όχι από έργα δικαιοσύνης, που εμείς πράξαμε, αλλά σύμφωνα με το έλεός του *μας έσωσε, διαμέσου λουτρού παλιγγενεσίας και ανακαίνισης του Αγίου Πνεύματος,* ⁶ το οποίο ξέχυσε επάνω μας πλούσια, διαμέσου του

Ιησού Χριστού του Σωτήρα μας.⁷ ώστε, αφού δικαιωθήκαμε διαμέσου της χάρης εκείνου, να γίνουμε κληρονόμοι σύμφωνα με την ελπίδα της αιώνιας ζωής.

Ο Θεός Πατέρας τούς έσωσε καθώς ο Χριστός πέθανε στον σταυρό για τις αμαρτίες τους, και Αναστημένος τους αναγέννησε με το Άγιο Πνεύμα που, όπως λένε τα εδάφια, ξέχυσε πάνω τους πλούσια. Όλα αυτά εντελώς δωρεάν, κατά χάρη. Και τώρα οι άνθρωποι αυτοί κληρονόμησαν την αιώνια ζωή και την προσμένουν με πίστη, χάρη στον Χριστό μόνο.

Βεβαίως, όλες αυτές οι αλήθειες περί της πτώσης του ανθρώπου και των συνεπειών της δεν ακούγονται καθόλου ευχάριστα, και αυτό ισχύει ακόμα περισσότερο για τον σύγχρονο άνθρωπο, ο οποίος θεωρεί πως βασικά είναι καλός και ως ύψιστη αξία του έχει την αυτονομία και τον αυτοπροσδιορισμό. Αλλά ακόμα και Χριστιανοί δυσκολεύονται να αποδεχτούν την εικόνα που η Γραφή ζωγραφίζει για την τραγική κατάσταση του πεσμένου ανθρώπου, ιδιαίτερα όταν συναντούν για πρώτη φορά αυτήν την αλήθεια. Ωστόσο, *ιστορικά, τα παραπάνω ήταν πάντοτε η θεολογία της αναμορφωμένης εκκλησίας*. Και για του λόγου το αληθές, αξίζει να παρατεθούν οι σχετικές ερωτήσεις και απαντήσεις από την *κατήχηση της Χαϊδελβέργης*, από το πρώτο τμήμα της, το οποίο εύλογα τιτλοφορείται: «*Περί της αθλιότητας του ανθρώπου*». Η κατήχηση αυτή, γραμμένη γύρω στο 1563 μ.Χ., ξεχωρίζει για τον θερμό και γεμάτο ευλάβεια χαρακτήρα της. Η αξία της αναδεικνύεται από το γεγονός πως όλες οι αναμορφωμένες εκκλησίες, που προέκυψαν από τη θρησκευτική μεταρρύθμιση του 16^{ου} αιώνα, την αποδέχτηκαν, και από το γεγονός πως ακόμη και σήμερα παραμένει σε χρήση από πολλές εκκλησίες.

Κατήχηση της Χαϊδελβέργης³

Τμήμα Ι - Για την αθλιότητα του ανθρώπου

Ερώτηση 3. Πού μαθαίνεις για την αμαρτία σου και τις άθλιες συνέπειές της;

Απάντηση: Στον Νόμο του Θεού.

Ερώτηση 4. Τι απαιτεί από εμάς ο Νόμος του Θεού;

Απάντηση: Ο Ιησούς Χριστός διδάσκει περιληπτικά στο Ματθαίος 22:37-40:

«Να αγαπάς τον Κύριο Θεό σου με όλη την καρδιά σου, με όλη την ψυχή σου και με όλο τον νου σου. Αυτή είναι η πρώτη και πιο μεγάλη εντολή. Και δεύτερη, το ίδιο σπουδαία μ' αυτή: να αγαπάς τον πλησίον σου όπως τον εαυτό σου. Σ' αυτές τις δυο εντολές συνοψίζεται όλος ο νόμος και οι προφήτες».

Ερώτηση 5. Μπορείς να τηρήσεις αυτά τέλεια;

Απάντηση: Όχι, επειδή από τη φύση μου έχω την τάση να μισώ τον Θεό και τον πλησίον μου.

³ Η κατήχηση της Χαϊδελβέργης στα ελληνικά:
http://www.gec.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=27:2009-10-03-08-58-43&catid=2:arxeio-arthron-kai-khrugmaton&Itemid=4

Στα αγγλικά, με τα σχετικά εδάφια στις απαντήσεις:

www.reformed.org/documents/heidelberg.html

Επιπλέον πληροφορίες:

<http://www.heidelberg-catechism.com/en/>

(τα παραπάνω links προσπελάστηκαν στις 9/6/2016)

Ερώτηση 6. Δημιούργησε ο Θεός τον άνθρωπο τόσο πονηρό και διεστραμμένο;

Απάντηση: Όχι. Αντίθετα, ο Θεός δημιούργησε τον άνθρωπο καλό και στην εικόνα Του, δηλαδή, με πραγματική δικαιοσύνη και αγιότητα, ώστε να μπορεί να γνωρίζει ορθά τον Θεό και Δημιουργό Του, να Τον αγαπά με όλη του την καρδιά και να ζει μαζί Του σε αιώνια μακαριότητα, επαινώντας και δοξάζοντάς Τον.

Ερώτηση 7. Από πού, λοιπόν, προέρχεται η φθορά αυτή της ανθρώπινης φύσης;

Απάντηση: Από την πτώση και ανυπακοή των προπατόρων μας, του Αδάμ και της Εύας, στον Κήπο της Εδέμ, με την οποία η ανθρώπινη ζωή μας μολύνθηκε τόσο πολύ ώστε όλοι μας συλλαμβανόμαστε ⁴ και γεννιόμαστε στην κατάσταση της αμαρτίας.

Ερώτηση 8. Είμαστε, όμως, τόσο διεστραμμένοι ώστε να αδυνατούμε παντελώς να κάνουμε το καλό και να έχουμε την τάση να κάνουμε το πονηρό;

Απάντηση: Ναι, εκτός και αν αναγεννηθούμε διαμέσου του Πνεύματος του Θεού.

Και το αντίστοιχο άρθρο από την Ομολογία πίστεως της Ελληνικής Ευαγγελικής Εκκλησίας:

⁴ Στα αγγλικά: «we are conceived».

Άρθρον 7: Περί του ανθρώπου και της πτώσεως

Πιστεύομεν ότι ο άνθρωπος επλάσθη αθώος, δοκιμασθείς δε υπό του Θεού εξέλεξε το κακόν και ούτω διεκόπη η μεταξύ του Θεού και εαυτού σχέσις, όπερ επέφερε την πώσιν του ανθρώπου και την υπαγωγήν του υπό την εξουσίαν και την δύναμιν της αμαρτίας, η τιμωρία της οποίας είναι αιώνιος θάνατος, ότι λόγω της πτώσεως πάντες οι άνθρωποι γεννώνται με την πονηράν φύσιν και, καθ' ό παραβάται, δεν δύνανται να σωθώσιν, ει μη διά της χάριτος του Θεού.⁵

Κατάμαυρη η κατάσταση της πεσμένης ανθρωπότητας. Και ωστόσο, μπροστά από αυτό το κατάμαυρο φόντο λάμπει ακόμα περισσότερο, σαν πολύπλευρο διαμάντι, η ασύλληπτη χάρη του Θεού εν Χριστώ. Αυτήν τη χάρη θα εξετάσουμε αμέσως τώρα, καθώς θα περάσουμε στο τρίτο κεφάλαιο, το κεφάλαιο της Λύτρωσης, για να δούμε τον θαυμαστό τρόπο με τον οποίο ο Τριαδικός Θεός αντιμετωπίζει την πτώση του ανθρώπου, τον τρόπο με τον οποίο ενεργεί για να σώσει το επαναστατημένο Του πλάσμα.

⁵ Ομολογία Πίστεως της Ελληνικής Ευαγγελικής Εκκλησίας
[http://www.gec.gr/index.php?option=com_content&view=article
&id=3&Itemid=29](http://www.gec.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=3&Itemid=29)

III. ΛΥΤΡΩΣΗ

«Η τιμωρία, που έφερε τη δική μας ειρήνη, ήταν επάνω σ' Αυτόν· και διαμέσου των πληγών του εμείς γιατρευτήκαμε....Ο Κύριος έβαλε επάνω σ' Αυτόν την ανομία όλων μας» (Ης 53)

Έχει γραφτεί και το δικό σου όνομα πάνω στον Χριστό;

¹³ Κι εσάς, που ήσασταν νεκροί στα αμαρτήματα και στην ακροβυστία της σάρκας σας, σας ζωοποίησε μαζί του, καθώς σας συγχώρησε όλα τα παιάσματα, ¹⁴ όταν εξάλειψε το χειρόγραφο με τα διατάγματα, που ήταν εναντίον σας, και το αφαίρεσε από το μέσον, καρφώνοντάς το επάνω στον σταυρό·

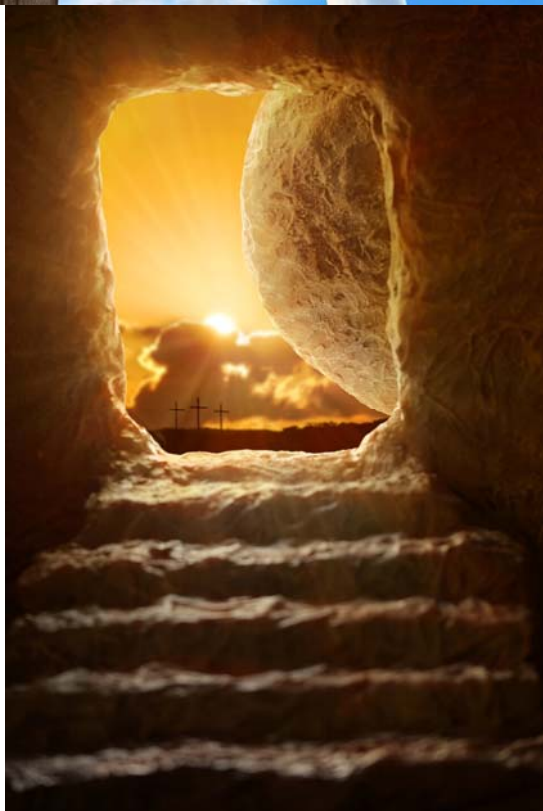
(Κολοσσαείς 2:13-14)

³ Άξιος ευλογίας είναι ο Θεός και Πατέρας του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, ο οποίος, σύμφωνα με το πολύ του έλεος μας *αναγέννησε σε μια ζωντανή ελπίδα, διαμέσου της αναστασης του Ιησού Χριστού από τους νεκρούς,* ⁴ σε μια κληρονομία άφθαρτη και αμόλυνη και αμάραντη, που είναι φυλαγμένη για μας στους ουρανούς·

Α' Πέτρου 1:3-4

Εάν το γεγονός πως ο Κύριος βάσταξε τις
αμαρτίες μας για εμάς δεν είναι το Ευαγγέλιο,
δεν έχω καλά νέα να κηρύξω. ...

Η καρδιά του Ευαγγελίου είναι η λύτρωση,
και η ουσία της λύτρωσης είναι
η αντικαταστατική θυσία του Χριστού.

Τσαρλς Σπέρτζον

Ο Ιησούς Χριστός δεν ήρθε στον κόσμο
να κάνει κακούς ανθρώπους καλούς.
Ήρθε σ' αυτόν τον κόσμο για να κάνει
νεκρούς ανθρώπους να ζήσουν.

Λι Στρόμπελ (Lee Strobel)

Δεν συνεισφέρεις τίποτε στη σωτηρία σου, παρά
μόνο την αμαρτία που την έκανε απαραίτητη.

Τζόναθαν Εντουαρντς (Jonathan Edwards)

Ο Ιησούς πήρε το δέντρο του θανάτου
για να έχεις εσύ το δέντρο της ζωής.

Τιμ Κέλερ (Tim Keller)

Το Ευαγγέλιο δεν μας καλεί να λάβουμε τον Χριστό
σαν μια προσθήκη στη ζωή μας, αλλά ως τη ζωή μας.

Πολ Γουόσερ

*Ο Ιησούς είπε σ' αυτήν: Εγώ είμαι η ανάσταση και η ζωή·
αυτός που πιστεύει σε μένα, και αν πεθάνει, θα ζήσει.*

Κατά Ιωάννη Ευαγγέλιο 11:25

Μαζί με τον Χριστό έχω συσταυρωθεί· ζω δε όχι
πλέον εγώ, αλλά ο Χριστός ζει μέσα σε μένα

Απόστολος Παύλος. Προς Γαλάτας 2:20^α

Κεφάλαιο ΙΙΙ

3. Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΛΥΤΡΩΣΗΣ

Ο Σωτήρας στην Πεντάτευχο ¹

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΛΥΤΡΩΣΗΣ από την τρομερή πτώση των ανθρώπων, όπως είδαμε, είχε σχεδιαστεί πριν ακόμα από τη δημιουργία του κόσμου. Και ο τρόπος που αυτή η Λύτρωση θα πραγματοποιιούταν γίνεται γνωστός αμέσως μετά τη στιγμή της πτώσης.

Ο Κύριος Ιησούς τρέχει να βρει τα επαναστατημένα Του πλάσματα (Γένεση 3:8). Ο Αδάμ και η Εύα συναισθάνονται την ντροπή τους, προσπαθούν να κρυφτούν από τον Κύριο και να καλύψουν τη γύμνιά τους (που τώρα ανταναικλά την ενοχή τους μπροστά στον Θεό) ράβοντας φύλλα συκιάς. Πόσο μάταια η προσπάθειά τους να κρυφτούν από Αυτόν που γνωρίζει τα πάντα. Και πόσο μάταια προσπαθούν να καλυφθούν ράβοντας μερικά φύλλα.

Κι όμως, *ο Κύριος δίνει την υπόσχεση στη Γένεση 3:15*: «¹⁵ και θα στήσω έχθρα ανάμεσα σε σένα και στη γυναίκα, κι ανάμεσα στο σπέρμα σου και στο σπέρμα της· αυτό θα σου συντρίψει το κεφάλι, κι εσύ θα του λογχίσεις τη φτέρνα του».

¹ Η Παλαιά Διαθήκη χωρίζεται στον νόμο του Μωυσή (δηλαδή την Πεντάτευχο, τα πρώτα πέντε βιβλία), στους Προφήτες και στους Ψαλμούς, όπως ο Κύριος Ιησούς επιβεβαιώνει (κατά Λουκά 24:44). Το παρόν κεφάλαιο ακολουθεί αυτήν τη δομή, εξετάζοντας την αποκάλυψη του Σωτήρα σε κάθε ένα από αυτά τα τμήματα.

Από τη στιγμή αυτή και μετά, ό,τι συμβαίνει δεν είναι παρά μια *υποσημείωση* σε αυτήν την υπόσχεση, που εμπεριέχεται στα λόγια του Κυρίου προς το Φίδι. *Όλη η διήγηση της Παλαιάς Διαθήκης αφορά στον τρόπο που αυτός ο Θεϊκός απόγονος* (ένας απλός άνθρωπος δεν θα μπορούσε ποτέ να νικήσει) *θα έρθει και θα συντρίψει το κεφάλι του Φιδιού*. Όλες οι ιστορίες της Παλαιάς Διαθήκης σχετίζονται με αυτήν την υπόσχεση. Και έτσι πρέπει να διαβάζονται, στο πλαίσιο που βρίσκονται. Οι ιστορίες αυτές δεν έχουν πρωταρχικό σκοπό τους να μας δίνουν ηθικά μαθήματα. Γι' αυτό και *δεν* πρέπει να διαβάζονται σαν να ήταν μύθοι του Αισώπου. Σκοπό τους έχουν, και αυτό βεβαίως ισχύει για ολόκληρη την Παλαιά Διαθήκη, να μας δείξουν Ποιος είναι Αυτός που ο Θεός έχει υποσχεθεί να στείλει και με ποιον τρόπο θα σώσει τον λαό Του από τις αμαρτίες τους.

Θα μπορούσαμε να πούμε πως οι πρώτοι Χριστιανοί είναι ο Αδάμ και η Εύα. Μιλούν πρόσωπο με πρόσωπο με τον Κύριο Ιησού, εμπιστεύονται την υπόσχεση που τους δίνει, και αυτό είναι αρκετό (δείτε Γένεση 3:20, 4:1 για τις εκδηλώσεις της πίστης τους). *Όλοι οι άνθρωποι σώζονται, σώζονται και θα σώζονται, όσο διαρκεί αυτός ο κόσμος, δια πίστεως μόνο στον Κύριο Ιησού Χριστό μόνο*. Οι πρώτοι άνθρωποι γνωρίζουν την ανάγκη να υπάρξει θυσία, να χυθεί αίμα, για να μπορέσει ο άνθρωπος να πλησιάσει τον Θεό. Άλλωστε αυτοί είναι που διδάσκουν σχετικά τα παιδιά τους, τον Κάιν και τον Άβελ. Και η θυσία που προσφέρει ο Άβελ γίνεται δεκτή από τον Θεό, γιατί την προσφέρει δια πίστεως. Αυτή η θυσία είναι η απόδειξη πως ο Άβελ ήταν κληρονόμος της δικαιοσύνης εκ πίστεως (Εβραίους 11:4). Και όντως, η πρώτη εικόνα για το πώς ακριβώς ο Κύριος θα σώσει τους αμαρτωλούς δίνεται σε εκείνον τον κήπο, πριν ακόμα εκδιωχθούν οι πρωτόπλαστοι από αυτόν, καθώς διαβάζουμε: «Και ο Κύριος ο Θεός έκανε στον Αδάμ και στη γυναίκα του δερμάτινους χιτώνες, και τους έντυσε» (Γέν 3:21).

Προσπάθησαν οι άνθρωποι να καλυφτούν ράβοντας φύλλα από ένα δέντρο. Πόσο γελοίο. Και πόσο τραγικό είναι σήμερα οι άνθρωποι να βασίζονται στις δικές τους προσπάθειες και να νομίζουν πως είναι αρκετά καλοί. Όμως, *ο Κύριος ήταν Αυτός που τους προμήθευσε ό,τι χρειάζονταν*. Τους έντυσε με δερμάτινους μανδύες για να καλύψει τη γύμνιά τους. Και πιθανότατα αυτή ήταν η πρώτη θυσία. Κάποιο ζώο θυσιάστηκε για να φτιαχτούν οι μανδύες αυτοί. Με τον ίδιο ακριβώς τρόπο ο Κύριος συνεχίζει να καλύπτει τους αμαρτωλούς ανθρώπους που θα Τον εμπιστευτούν με την καρδιά τους, που θα καταλάβουν πως τα φύλλα συκής των προσπαθειών τους δεν είναι ποτέ αρκετά: τους ντύνει με τη δική Του αξία, με τη δική Του τέλεια δικαιοσύνη.

Αληθινά, καθώς βλέπουμε τη διήγηση της Γένεσης να εξελίσσεται, *γνωρίζουμε όλο και περισσότερο ποιος είναι ο Αληθινός Θεός και πώς Αυτός σώζει τους ανθρώπους*, τόσο από την τιμωρία που η αμαρτία τους αξίζει όσο και από την αποξένωσή τους από τον Ίδιο. Κάθε ιστορία, και ιδιαίτερα η ιστορία του Αβραάμ, που αμέσως θα δούμε, αυτόν το σκοπό έχει, αυτές τις πολύτιμες αλήθειες φανερώνει.

Η ιστορία του Αβραάμ

Βλέπουμε τον Κύριο να εκλέγει τον Αβραάμ από μια ειδωλολατρική οικογένεια (Ιησούς του Ναυή 24:2) και να του δίνει τις υποσχέσεις Του (Γέν 12:1-7), υποσχέσεις που βεβαίως αφορούν τον απόγονο του Αβραάμ, το σπέρμα του, και που μέσα από αυτό το σπέρμα οι υποσχέσεις αυτές εκτείνονται σε όλες τις φυλές της γης (12:3), καθώς ο Θεός *πάντοτε* νοιαζόταν για όλα τα έθνη. Από εδώ και στο εξής, ο απόγονος της Γένεσης 3:15 αναζητείται στο γενεαλογικό δέντρο του Αβραάμ. Και βεβαίως, *ο Κύριος που φαίνεται στον Αβραάμ* (12:7), που ο Αβραάμ

βλέπει με τα μάτια του, *δεν είναι άλλος, παρά ο Κύριος Ιησούς*, καθώς κανείς δεν μπορεί να δει το πρόσωπο του Θεού Πατέρα (Ιωάννης 1:18). *Ο Κύριος Ιησούς είναι ο απεσταλμένος Κύριος, που πάντοτε έκανε γνωστό τον Πατέρα Θεό στους ανθρώπους.*

Ιησούς, ο Λόγος του Κυρίου

Η ιστορία συνεχίζεται, και στο κεφάλαιο 15 συναντούμε πάλι τον Κύριο και αυτήν τη φορά βλέπουμε να ονομάζεται: **ο Λόγος του Κυρίου**, που επίσης ονομάζεται Κύριος (ΓΧΒΧ) στο κείμενο: 15:7-8. Με τον τίτλο αυτό, «ο Λόγος του Κυρίου», ο Ιησούς Χριστός εμφανίζεται και σε άλλα μέρη της Παλαιάς Διαθήκης. Για παράδειγμα, στο Α΄ Σαμουήλ 3 βλέπουμε τον Λόγο του Κυρίου να *στέκεται* για να φωνάξει τον νεαρό Σαμουήλ (3:1, 10, 21). Και ακόμα, στον Ιερεμία διαβάζουμε στο εβραϊκό πως «ο λόγος του Κυρίου ήρθε στον Ιερεμία και μίλησε σε αυτόν» (1:4). Μάλιστα το ίδιο Πρόσωπο, ο Λόγος, λίγο αργότερα αποκαλείται «Κύριος» από το κείμενο καθώς διαβάζουμε πως *εκτείνει το χέρι Του* για να αγγίξει το στόμα του Ιερεμία (1:9). Είναι ο Λόγος που έρχεται στους προφήτες και τους μιλάει.² Σε αυτήν την αλήθεια βασίζεται ο ευαγγελιστής Ιωάννης όταν μιλά για τον προαιώνιο Λόγο, ο Οποίος ήταν από την αρχή με τον Θεό, και ήταν ο ίδιος Θεός – Ιωάννης 1:1-18.

Διαβάζουμε στη διήγηση της Γένεσης για τη συνάντηση του Λόγου με τον Αβραάμ:

² Στο εβραϊκό κείμενο συναντούμε συχνά την έκφραση «ο λόγος του Κυρίου ήρθε στον τάδε, λέγοντας ...». Σε αρκετές από αυτές τις περιπτώσεις η φράση αυτή αναφέρεται σε ένα Θεϊκό Πρόσωπο, στον Λόγο (Ιωνάς 1:1, Ιερεμίας 1:4, 13, Ιεζεκιήλ 1:3, 6:1, Ζαχαρίας 4:8-9 κλπ). Ο Κύριος Ιησούς είναι αυτός που πάντοτε αποκαλύπτει το θέλημα και τον χαρακτήρα του Θεού Πατέρα στους προφήτες.

Γέν. 15:1 Ύστερα από τα πράγματα αυτά, έγινε [σύμφωνα με το εβραϊκό: *HPΘE O*] λόγος του Κυρίου στον Άβραμ, σε όραμα, λέγοντας: Μη φοβάσαι, Άβραμ· εγώ είμαι ο υπερασπιστής σου· ο μισθός σου θα είναι υπερβολικά μεγάλος.

Ο Λόγος του Κυρίου εμφανίζεται σε *όραμα* στον Αβραάμ, και πάλι του δίνει τις υποσχέσεις Του, υποσχέσεις που δεν εξαρτώνται από τις προσπάθειες του Αβραάμ, παρά μόνο από την καλοσύνη του Κυρίου. Το αποτέλεσμα; Στη συνέχεια διαβάζουμε:

Γέν. 15:6 Και [ο Άβραμ] πίστεψε στον Κύριο· και λογαριάστηκε σ' αυτόν για δικαιοσύνη.

Ο Αβραάμ πίστεψε στον Κύριο Ιησού, στον Λόγο, δέχτηκε τις υποσχέσεις Του, οι οποίες αφορούσαν τον απόγονο που οι πιστοί της Παλαιάς Διαθήκης περίμεναν να έρθει. Και μας λέει το κείμενο πως η πίστη του αυτή λογαριάστηκε «εις δικαιοσύνην». Όλα αυτά πριν ο Αβραάμ περιτμηθεί, κάτι που συμβαίνει αργότερα, στη Γένεση 17. *Δεν υπάρχει καμιά ανάγκη, λοιπόν, για καμιά τελετή, για κανένα ανθρώπινο έργο ώστε ο άνθρωπος να σωθεί.* Ο Απόστολος Παύλος στα κεφάλαια 3 και 4 της προς Ρωμαίους και στο κεφάλαιο 3 της προς Γαλάτας παίρνει ακριβώς αυτό το περιστατικό από τη ζωή του Αβραάμ για να αποδείξει πως τα όσα λέει, ότι δηλαδή *ο αμαρτωλός άνθρωπος σώζεται κατά χάρη μόνο, δια πίστεως μόνο στον Ιησού Χριστό μόνο*, είναι ακριβώς η ίδια αλήθεια που συναντούμε στην Παλαιά Διαθήκη, και μάλιστα στην αρχή της, στο βιβλίο της Γένεσης. Επί λέξει γράφει ο απόστολος Παύλος:

Γαλ. 3:8 Προβλέποντας, μάλιστα, η γραφή ότι ο Θεός *ανακηρύσσει δίκαιους* τους ανθρώπους από τα έθνη *με την πίστη*, προανήγγειλε στον Αβραάμ [αρχαίο: *προευηγγελίσαστο*], ότι: «Σε σένα θα ευλογηθούν όλα τα έθνη».

Για τον Παύλο είναι φανερό πως ο Αβραάμ σώθηκε πιστεύοντας στον Χριστό ανεξάρτητα από τα δικά του έργα, και πως η *ευλογία* της Γένεσης 12, που θα ερχόταν στα έθνη, ήταν και είναι *η δικαίωση εκ πίστεως μόνο*. Αξίζει να τονιστεί αυτό, *οι άνθρωποι πάντοτε σώζονται με τον ίδιο τρόπο, με πίστη στον Χριστό*. Ποτέ κανείς δεν σώθηκε με την τήρηση του νόμου ούτε με τις διάφορες τελετές. Ναι, ο Αβραάμ στον Χριστό, που θα ερχόταν να σώσει τον λαό Του, πίστευε (στον Θεϊκό Μεσσία, που θα ονομαζόταν: *ο Κύριος, η δικαιοσύνη μας* – Ιερεμίας 23:5-6), γι' αυτό και χαρακτηρίζεται ως ο πατέρας της πίστεως. Ο μόνος τρόπος για να σωθεί και σήμερα κάποιος αμαρτωλός είναι να μιμηθεί την πίστη του Αβραάμ, του φίλου του Θεού, όπως η Γραφή τον αποκαλεί (Ιάκωβος 2:23).

Εσύ αγαπητέ αναγνώστη, έχεις την ίδια πίστη; Την ίδια παιδική εμπιστοσύνη προς τον Κύριο Ιησού, ο Οποίος γίνεται η δικαιοσύνη μας; (Α' Κορινθίους 1:30)

Ιησούς, ο Άγγελος του Κυρίου

Είδαμε τον Λόγο του Κυρίου στο κεφάλαιο 15. Στο κεφάλαιο 16 της Γένεσης συναντούμε τον Κύριο με έναν άλλο τίτλο, Τον βλέπουμε να αποκαλείται «**ο Άγγελος του Κυρίου**». Η λέξη «*άγγελος*» και στα εβραϊκά και στα ελληνικά δεν σημαίνει απαραίτητα αγγελικό πλάσμα, αλλά γενικότερα *σημαίνει: αγγελιοφόρος, απεσταλμένος* (δείτε και σελ. 81 του παρόντος βιβλίου). Ο Κύριος Ιησούς είναι ο απεσταλμένος Κύριος, Αυτός που φανερώνει τον Ύψιστο Θεό, τον Κύριο από τον ουρανό στους ανθρώπους. *Σε κάθε μια από αυτές τις συναντήσεις γνωρίζουμε πτυχές του χαρακτήρα του Κυρίου Ιησού*. Ο Χριστός βρίσκεται σε κάθε σελίδα της Γραφής καθώς ενεργεί την εκπλήρωση των σχεδίων του Θεού για την ανθρώπινη ιστορία.

Στη Γένεση 16:7-14 βλέπουμε τον Άγγελο του Κυρίου (που το κείμενο Τον αποκαλεί επίσης Κύριο-ΓΧΒΧ και Θεό: 16:13) να νοιάζεται για την Άγαρ ενώ αυτή βρίσκεται σε κρίσιμη κατάσταση, και να τη σπλαχνίζεται στην ανάγκη της. Αυτό δεν κάνει ο Κύριος Ιησούς μέχρι και σήμερα; Δεν μένει απόμακρος, αλλά είναι ο σπλαχνικός μας Αρχιερέας, που μας καταλαβαίνει, ο καλός Ποιμένας των προβάτων.

Ιησούς, ο Κύριος—ΓΧΒΧ, ο δίκαιος Κριτής

Στο κεφάλαιο 17:1 βλέπουμε πάλι τον Κύριο να ΦΑΙΝΕΤΑΙ στον Αβραάμ, να του φανερώνεται και να του κάνει γνωστό έναν ακόμα τίτλο Του: «Εγώ είμαι *ο Ελ-Σαδδάι, ο Θεός ο Παντοκράτορας*». Ο Κύριος Ιησούς είναι Παντοκράτορας, δηλαδή έχει όλο το κράτος, τη δύναμη. Τον βλέπουμε κατ' επανάληψη να φανερώνει τον αληθινό Θεό στους ανθρώπους. Και δεν θα μπορούσε να είναι αλλιώς, αφού ο Ιησούς είναι η εικόνα του αόρατου Θεού.

Στο κεφάλαιο 18, πέραν πάσης αμφιβολίας, *βλέπουμε τον Κύριο (ΓΧΒΧ) να φανερώνεται με ανθρώπινη μορφή* στον Αβραάμ, μαζί με δύο αγγέλους. Προφανώς ο Κύριος Ιησούς εμφανίζεται με ανθρώπινη μορφή, καθώς Τον βλέπουμε να τρώει στην παρουσία του Αβραάμ (18:8). Θα μπορούσαμε να πούμε πως *ο Κύριος Ιησούς εκφράζει την άγια ανυπομονησία Του*, προσμένει το πλήρωμα του χρόνου όταν και θα πάρει ανθρώπινη σάρκα, όταν δεν θα εμφανιστεί απλά με ανθρώπινη μορφή, αλλά θα ενσαρκωθεί, θα γίνει σαν κι εμάς.

Ο λόγος της επίσκεψής Του διπλός: από τη μία βεβαιώνει τον υπερήλικο πλέον Αβραάμ πως σε έναν χρόνο η Σάρρα, η γυναίκα του, που είναι στείρα, θα γεννήσει γιο, τον γιο της υπόσχεσης (καθώς τίποτε δεν είναι αδύνατο στον Παντοκράτορα Κύριο), και από την άλλη φανερώνεται ως *ο Κριτής όλης της Γης* (18:25), αφού έρχεται να κρίνει τα Σόδομα και τα

Γόμορρα, εξαιτίας της βδελυρής ανηθικότητάς τους (Ιεζ 16:49-50). Όντως ο Κύριος Ιησούς είναι *ο δίκαιος Κριτής*, Αυτόν έχει ορίσει ο Πατέρας να κρίνει όλο τον κόσμο στη δεύτερή Του έλευση. Και τα όσα συμβαίνουν, ο τρόπος που ο Κύριος καταστρέφει τις αμαρτωλές πόλεις των Σοδόμων και των Γομόρρων στο κεφάλαιο 19, δεν είναι παρά *μια μικρή πρόγευση* της τρομερής κρίσης που πρόκειται να συμβεί στο τέλος του κόσμου, όταν η οργή του Αρνίου ξεσπάσει ενάντια στους εχθρούς Του (Αποκ 6:12-17).

Επίσης, μια μικρή, ελάχιστη, αχνή πρόγευση της τελικής κρίσης αποτελεί ο κατακλυσμός του Νώε. (Όντως, αυτό μας λέει και η Καινή Διαθήκη: Β΄ Πέτρου 2:4-10, Ιούδα 7). Και αυτό είναι *δίκαιο* να συμβεί, το κομμένο, νεκρό, πεσμένο δέντρο του Αδάμ μαζί με όλους τούς απογόνους του θα καταλήξει μια μέρα εκεί που του αρμόζει: στη χωματερή, στην αιώνια κόλαση. Αυτό είναι ό,τι πιο τραγικό, να βρεθεί κάποιος σε εκείνο το μέρος που η φωτιά κατακαίει χωρίς ποτέ να σβήνει, και το σκουλήκι κατατρώγει τις σάρκες των ανθρώπων χωρίς να πεθαίνει ποτέ. Και αυτά τα είπε ο ίδιος ο Ιησούς στα Ευαγγέλια. *Πιο πολύ από όλους Αυτός μιλά για την Κόλαση*. Και αυτό *είναι* πράξη αγάπης, ώστε οι άνθρωποι να ξυπνήσουν, να δουν τι τους περιμένει και να τρέξουν στον μεγάλο Σωτήρα, όσο ακόμα υπάρχει καιρός.

Και ακόμη, όλες αυτές οι τρομερές κρίσεις δείχνουν μια πολύ μικρή εικόνα της κρίσης που ξέσπασε πάνω στον Ίδιο τον Χριστό, καθώς Αυτός στον σταυρό πήρε πάνω Του την τιμωρία μας. Εκεί υπέφερε την ασύλληπτη, δίκαια οργή του Πατέρα εξαιτίας των αμαρτιών μας, ώστε εμείς στις πληγές Του να βρούμε γιατρεία. Αυτός ήπιε μέχρι τέλους την αιώνια κόλαση που αξίζουμε. Να, λοιπόν, γιατί *το μόνο ασφαλές μέρος σε όλο τον κόσμο είναι ο σταυρός του Χριστού*, γιατί *εκεί* ήδη ξέσπασε η οργή του Θεού και συνεπώς δεν θα ξεσπάσει *εκεί* ποτέ ξανά.

Όλοι θα συναντήσουν μια μέρα τον Χριστό. Είτε σήμερα, ως Κύριο και Σωτήρα τους, αν με πίστη κρυφτούν στη σκιά του

Σταυρού· είτε εκείνη την ημέρα, στη δεύτερη έλευσή Του, ως τον Κριτή τους. Αλλά τότε θα είναι πολύ αργά.

Όπως πολύ αργά ήταν για τα Σόδομα και τα Γόμορρα. Η υπομονή του Κυρίου προς τις πόλεις αυτές εξαντλήθηκε. Μετά από αιώνες υπομονής, είχε φτάσει γι' αυτές η ώρα της κρίσης. Και αφού πρώτα με τους αγγέλους Του έσωσε τον Λωτ (που αποκαλείται δίκαιος στη Β' Πέτρου 2 αλλά και μόνο γιατί είχε την ίδια πίστη με τον θείο του τον Αβραάμ, όχι γιατί η ζωή του ήταν τέλεια –αφού δεν ήταν), άφησε στη συνέχεια τη δίκαιη οργή Του, εξαιτίας των αμαρτιών τους, να ξεσπάσει εναντίον τους:

Γέν. 19:24 Και έβρεξε ο Κύριος επάνω στα Σόδομα και τα Γόμορρα θειάφι και φωτιά από τον Κύριο του ουρανού·

Προσέξτε την τόσο σημαντική λεπτομέρεια, *στο εδάφιο αυτό (Γένεση 19:24), συναντούμε ΔΥΟ Κυρίους (ΓΧΒΧ)! Τον Κύριο Ιησού που βρίσκεται στη Γη, καθώς έχει μόλις συνομιλήσει πρόσωπο με πρόσωπο με τον Αβραάμ, αφού πρώτα έχει φάει μπροστά του, και τον Κύριο που είναι στον ουρανό. Εδάφια σαν αυτό δείχνουν πέραν πάσης αμφιβολίας πως οι πιστοί Ισραηλίτες (όπως ο Μωυσής, που γράφει αυτό το βιβλίο) ήξεραν πολύ καλά πως ο Θεός δεν είναι κάποιον απρόσωπο, απροσδιόριστο ή μονοπρόσωπο ον. *Ήξεραν ΔΥΟ διαφορετικούς Κυρίους, τον Κύριο στον ουρανό και τον απεσταλμένο Κύριο.* Και επίσης, σε άλλα εδάφια συναντούμε το Πνεύμα του Κυρίου, που και Αυτός είναι Πρόσωπο με συναισθήματα και ενεργεί στην Έξοδο του λαού Ισραήλ από την Αίγυπτο. Παραδείγματος χάριν, στην περικοπή 63:7-14 από το βιβλίο του προφήτη Ησαΐα συναντούμε και τα τρία Θεϊκά Πρόσωπα: τον Κύριο του Ουρανού, που θλίβεται με τις θλίψεις του λαού Του. Τον Άγγελο της παρουσίας Του (ο οποίος είναι ο Κύριος Ιησούς), που τους έσωσε, που τους λύτρωσε χάρη στην αγάπη Του και*

την ευσπλαχνία Του. Και το Άγιο Πνεύμα, ο Οποίος ανέπαυσε τους Ισραηλίτες, κι όμως αυτοί απείθησαν και Τον λύπησαν.

Η αλήθεια της Τριάδας *δεν* ήταν κρυμμένη από τους πιστούς της Παλαιάς Διαθήκης. Πώς θα μπορούσε άλλωστε, αφού αυτή είναι η πιο θεμελιώδης αλήθεια για το ποιος είναι ο αληθινός Θεός: *τρία Θεϊκά Πρόσωπα ενωμένα σε μια τέλεια, αιώνια κοινωνία αγάπης*. Αυτό ίσως ακούγεται παράξενο σήμερα.³ Ωστόσο, η πρώτη εκκλησία και οι πρώτοι απολογητές, τους πρώτους αιώνες μετά την ενσάρκωση του Ιησού, την Παλαιά Διαθήκη χρησιμοποιούσαν για να υποστηρίξουν ότι ο Χριστός είναι Θεός, ότι είναι ο απεσταλμένος ΓΧΒΧ/Κύριος που ενσαρκώθηκε.⁴ Μέχρι τις μέρες μας, άλλωστε, σώζονται τα έργα διαφόρων Εβραίων ραβίνων της εποχής του Χριστού που λένε ξεκάθαρα πως υπάρχουν δύο Θεϊκά Πρόσωπα στον ουρανό (σχετικά άρθρα αναφέρονται στη Βιβλιογραφία, στο τέλος του βιβλίου). Και γι' αυτό πουθενά στην Καινή Διαθήκη δεν βλέπουμε να υπάρχουν αντιπαραθέσεις για την Τριάδα και τα Θεϊκά Πρόσωπα που την αποτελούν. Δεν υπάρχει κάποια

³ Η αλήθεια αυτή, πως δηλαδή οι πιστοί την εποχή της Παλαιάς Διαθήκης γνώριζαν και σχετίζονταν με τα διακριτά Πρόσωπα της Τριάδας, ακούγεται παράξενη σήμερα, γιατί ίσως ξεκινούμε τη μελέτη της Π.Δ. έχοντας στον νου μας έναν θεό που ορίζεται ως 'ο θεός του μονοθεϊσμού'. Και τότε ο Χριστός ορίζεται ως μια 'απόχρωση', που πρέπει να προστεθεί σε μια πιο θεμελιώδη θεϊκή πραγματικότητα. Όμως, αυτός είναι ο 'θεός' του Αριστοτέλη, όχι ο Θεός της Βίβλου! Αν απαλλαγούμε από τέτοιες λανθασμένες αντιλήψεις, θα είμαστε και εμείς σε θέση, μαζί με τους Χριστιανούς που έζησαν τόσο πριν όσο και μετά την ενσάρκωση του Κυρίου, να διακρίνουμε τον Τριαδικό Θεό στα κείμενα της Παλαιάς Διαθήκης.

⁴ Παραδείγματα από τα κείμενα διαφόρων θεολόγων και απολογητών (τόσο από την εποχή της πρώτης εκκλησίας όσο και από την εποχή της Μεταρρύθμισης και μετά) που εκφράζουν με emphaticό τρόπο αυτήν την κατανόηση δίνονται στο Παράρτημα II.

θεολογική κρίση, δεν προσπαθούν οι πιστοί Ιουδαίοι (οι πρώτοι μαθητές του Χριστού ήταν Ιουδαίοι) να χωρέσουν με κάποιον τρόπο το Πρόσωπο του Ιησού στη μονοθεϊστική αντίληψή τους. Είναι από όλους αποδεκτό πως **ο Ιησούς είναι Κύριος**. Και όταν οι απόστολοι αποκαλούσαν τον Ιησού Κύριο, ήταν σε όλους ξεκάθαρο πως δεν υποστήριζαν απλά ότι ο Ιησούς έχει θέση ισοδυναμίας με τον Κύριο, αλλά ότι *ταύτιζαν τον Ιησού με τον ΓΧΒΧ, τον Βασιλιά του Ισραήλ*. Άλλωστε, όταν οι Εβδομήκοντα μετέφρασαν (περίπου τον 3^ο προ Χριστού αιώνα) την εβραϊκή Βίβλο στα ελληνικά, τη λέξη «ΓΧΒΧ» την απέδωσαν ως: «Κύριος». Και οι συγγραφείς της Καινής Διαθήκης πολύ συχνά χρησιμοποιούν την ελληνική μετάφραση των Εβδομήκοντα, η οποία ήταν γνωστή την εποχή εκείνη. Αυτό εννοούν, λοιπόν, δίνοντας τον τίτλο «ΚΥΡΙΟΣ» στον Ιησού.

Εσύ, αγαπητέ αναγνώστη; *Ομολογείς πως ο Ιησούς είναι ο Παντοκράτορας Κύριος που ενσαρκώθηκε;*

Αυτή ήταν η ομολογία πίστεως της αρχαίας Χριστιανικής Εκκλησίας, όπως την καταγράφει ο απόστολος Παύλος στην προς Ρωμαίους επιστολή: ⁵

Ρωμ. 10:9 ότι, *αν με το στόμα σου ομολογήσεις Κύριο, τον Ιησού,* και μέσα στην καρδιά σου πιστέψεις ότι ο Θεός τον ανέστησε από τους νεκρούς, *θα σωθείς*.

Ρωμ. 10:13 Επειδή, *«καθένας που θα επικαλεστεί το όνομα του Κυρίου, θα σωθεί»*. (αναφορά που έρχεται από την Παλαιά

⁵ Αληθινά, μια από τις πρώτες ομολογίες πίστεως της εκκλησίας ήταν πως «*ο Ιησούς είναι Κύριος*» (πρβλ. Ρωμ 10:9, Α΄ Κορ 12:3). Σύντομη και ουσιαστική. Σε αντιδιαστολή με τον Ιουδαϊσμό, η ομολογία αυτή αναγνωρίζει ότι ο Ιησούς από τη Ναζαρέτ είναι ο ΓΧΒΧ, ο αιώνιος Κύριος των δυνάμεων. Σε αντιδιαστολή με την πίστη της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, αυτή η ομολογία διακηρύττει ότι ο Ιησούς είναι ο παγκόσμιος και μόνος αληθινός Αυτοκράτορας, η πηγή κάθε εξουσίας και κάθε νόμου.

Διαθήκη: *Ιωήλ 2:32* «οποιοσδήποτε επικαλεστεί το όνομα του Κυρίου [στα εβραϊκά: ΓΧΒΧ, το Τετραγράμματο], θα σωθεί»).

Η θυσία του Ισαάκ, προαπεικόνιση του Σταυρού

Τα χρόνια περνούν και το παιδί που ο Κύριος είχε υποσχεθεί στον Αβραάμ, ο Ισαάκ, είναι πλέον έφηβος. Αυτήν τη χρονική στιγμή, *στο κεφάλαιο 22 της Γένεσης, συναντούμε τη γνωστή ιστορία της θυσίας του Ισαάκ*. Γιατί βρίσκεται εδώ αυτή η ιστορία; Για κάποιους ανθρώπους η ιστορία αυτή είναι μια πρόκληση ενάντια στην πίστη τους. Μπορεί ο Θεός να ζητήσει από τον Αβραάμ να θυσιάσει τον γιο του τον Ισαάκ; Τι νόημα έχει όλο αυτό;

Κι όμως, όταν διαβαστεί σωστά η ιστορία αυτή (όπως κάθε κομμάτι της Γραφής), το αποτέλεσμα είναι να δούμε πιο καθαρά τον Κύριο Ιησού και η πίστη μας σε Αυτόν να δυναμώσει. Διαβάζουμε σωστά την ιστορία αυτή όταν τη δούμε σε σχέση με τα όσα έχουν προηγηθεί. Ο Αβραάμ περιμένει τον απόγονο που θα συντρίψει το κεφάλι του Φιδιού. Και ξέρει, γιατί ο Κύριος του το έχει αποκαλύψει, ότι ο απόγονος αυτός θα έρθει από το γενεαλογικό δέντρο του γιου του Ισαάκ, του παιδιού που δόθηκε σύμφωνα με την υπόσχεση (Γέν 21:12). Όταν, λοιπόν, ο Κύριος ζητά από τον Αβραάμ να θυσιάσει ως ολοκαύτωμα τον μονάκριβο γιο του, τον γιο της αγάπης του (22:2), αυτή είναι μια δοκιμασία πίστεως. Όχι, όμως, γενικώς και αορίστως μια δοκιμασία. Δεν ζητά ο Θεός κάτι άσχετο για να δοκιμάσει γενικώς την πίστη του Αβραάμ. Τον οδηγεί μέσα από αυτήν τη διαδικασία ώστε, πολύ συγκεκριμένα, να δοκιμαστεί η πίστη του Αβραάμ στις υποσχέσεις του Κυρίου, ότι δηλαδή από τον Ισαάκ θα έρθει ο απόγονος. Γι' αυτό ο Αβραάμ δεν διστάζει να υπακούσει και την επόμενη μέρα, νωρίς το πρωί, ξεκινά να πάει εκεί που ο Κύριος του έχει υποδείξει. Επειδή εμπιστεύεται τον

Κύριο και την υπόσχεση που του έχει δώσει σχετικά με τον Ισαάκ. Δεν διστάζει να θυσιάσει τον Ισαάκ, γιατί ξέρει τον χαρακτήρα του Κυρίου, ξέρει πως ο Κύριος είναι αξιόπιστος. Όπως βλέπουμε στην Εβραίους 11:17-19, ο Αβραάμ έκανε τον συλλογισμό πως, ο κόσμος να χαλάσει, ο Κύριος θα εκπληρώσει τις υποσχέσεις Του και έτσι περίμενε πως ο Κύριος, μετά τη θυσία, θα ανάσταινε τον Ισαάκ από τους νεκρούς.

Όντως, η εξέλιξη της ιστορίας μάς δείχνει πως πραγματικά ο Κύριος είναι *αξιόπιστος*, καθώς παρεμβαίνει και δεν αφήνει τον Αβραάμ να ολοκληρώσει τη θυσία του γιου του. Ποτέ άλλοτε ο Κύριος δεν θα ζητήσει κάτι τέτοιο, και μάλιστα, στον νόμο που δίνεται στο όρος Σινά αργότερα, απαγορεύονται κατηγορηματικά οι ανθρωποθυσίες. Γιατί, λοιπόν, όλα αυτά; Για να γνωρίσει ο Αβραάμ καλύτερα τον Κύριο, και εμείς μαζί του καθώς μελετούμε την ιστορία. *Αληθινά, στην ιστορία αυτή (αλλά και σε όλη την Παλαιά Διαθήκη) ο Κύριος Ιησούς φανερώνεται με τους εξής τρόπους:*

- Είναι Παρών και ενεργεί. Ο Κύριος Ιησούς εμφανίζεται ως ο Άγγελος του Κυρίου που ο Ίδιος αποκαλείται Κύριος (22:15, πρβλ. 22:1 με 22:11-12)
- Φανερώνεται μέσω των υποσχέσεων / προφητειών που δίνονται για το έργο που πρόκειται να κάνει, όταν ενσαρκωθεί για να νικήσει τους εχθρούς του λαού Του (22:17-18)
- Φανερώνεται ως το αντικείμενο της πίστης του Αβραάμ, και της δικής μας μαζί
- Φανερώνεται μέσω του τύπου, του **συμβολισμού** δηλαδή, όλης της ιστορίας

Σχετικά με τον συμβολισμό της ιστορίας, παρατηρούμε τα εξής για το πώς ο Κύριος φανερώνεται:

Ο Αβραάμ καλείται να πάει στη χώρα Μοριά (22:2), για να προσφέρει εκεί ως ολοκαύτωμα τον Ισαάκ, τον μονάκριβο, *μονογενή γιο του* (ενώ ο Αβραάμ έχει και άλλα παιδιά, ο Ισαάκ αποκαλείται μονογενής. Κάτι που δεν είναι καθόλου τυχαίο). Και την τοποθεσία αυτήν τη συναντούμε μια ακόμα φορά, στο Β' Χρονικών 3:1, όπου μαθαίνουμε πως στο όρος Μοριά (εκεί όπου ήταν να γίνει η θυσία) αιώνες μετά χτίστηκε η Ιερουσαλήμ.

Και ακόμη, ας προσέξουμε πως όταν ο Ισαάκ, ο οποίος ήταν αρκετά μεγάλος ώστε να κουβαλά τα ξύλα για τη θυσία, άρα εθελοντικά συμμετείχε, ρωτά τον Πατέρα του πού είναι το αρνί για τη θυσία (22:7), ο Αβραάμ απαντά: «Ο Θεός θα προμηθεύσει». Τελικά, αφού ο Κύριος σταματά τον Αβραάμ από το να θυσιάσει τον γιο του, προμηθεύει όχι ένα αρνί, αλλά ένα κριάρι. Γι' αυτό ο Αβραάμ ονόμασε τον τόπο εκείνο: *Γιαχβέ Ιρέ, που σημαίνει: Ο Κύριος θα προμηθεύσει*. Γράφει ο Μωυσής:

Γέν. 22:14 Και ο Αβραάμ αποκάλεσε το όνομα εκείνου του τόπου Γιαχβέ-Ιρέ· όπως λέγεται και σήμερα: *Στο βουνό αυτό θα εμφανιστεί [ή αλλιώς: θα προμηθεύσει] ο Κύριος.*

Ο Αβραάμ ήξερε πως σε αυτό το βουνό, στη μετέπειτα Ιερουσαλήμ δηλαδή, ο Κύριος θα προμήθευε το αρνί της θυσίας. Και ο Μωυσής, που γράφει περίπου το 1500 π.Χ. (συν ή πλην περίπου εκατό χρόνια) τη Γένεση, δηλαδή περίπου πεντακόσια χρόνια μετά την ιστορία αυτή, μας τονίζει πως τότε, τόσα χρόνια μετά, οι Ισραηλίτες συνέχιζαν να λένε πως «σε αυτό το βουνό ο Κύριος θα προμηθεύσει».

Αληθινά, αυτό που με πίστη περίμενε ο Αβραάμ να συμβεί, συνέβη. Δύο χιλιάδες περίπου χρόνια αργότερα, σε εκείνο το ίδιο βουνό, ο Θεός Πατέρας κράτησε από το χέρι τον *μονογενή Του Υιό* και Τον ανέβασε στον Γολγοθά. Και τότε δεν υπήρχε κανείς να σταματήσει εκείνη τη θυσία. *Ο Πατέρας προμήθευσε*

τον Αμνό, καθώς ο Κύριος Ιησούς γινόταν εθελοντικά θυσία ολοκαυτώματος πάνω στον Σταυρό (μεταφορικά μιλώντας, καθώς πήρε πάνω Του την πύρινη οργή του Θεού εξαιτίας των αμαρτιών μας). Κοίτα πάλι αυτήν την ιστορία. *Ποιον βλέπεις τώρα;* Βλέπεις Αυτόν που δεν λυπήθηκε τον *μονογενή* Του Υιό, αλλά Τον παρέδωσε για χάρη όλων μας; Βλέπεις Αυτόν που προμήθευσε για την πιο μεγάλη μας ανάγκη, δίνοντας ό,τι πιο πολύτιμο είχε; Όπως τόσο όμορφα γράφει ο απόστολος Παύλος:

Ρωμ. 8:32 Επειδή, αυτός [ο Θεός Πατέρας], που τον ίδιο του τον Υιό δεν λυπήθηκε, αλλά τον παρέδωσε για χάρη όλων μας, πώς και μαζί μ' αυτόν δεν θα χαρίσει σε μας τα πάντα;

Γιατί μας δίνονται οι ιστορίες της Γένεσης;

Εξετάζοντας τη Γένεση με το Χριστοκεντρικό ερμηνευτικό κλειδί που ο Ίδιος ο Κύριος και οι απόστολοί Του μας έχουν δώσει, είμαστε πλέον σε θέση να καταλάβουμε γιατί μας έχουν δοθεί όλες αυτές οι ιστορίες. Για να γνωρίσουμε τον Κύριο Ιησού, ο Οποίος μας βλέπει, είναι ο Ελ-Ροϊ (16:13), είναι Παντοκράτορας και νοιάζεται για το κάθε τι στη ζωή μας· νοιάζεται, επειδή Αυτός είναι ο Αμνός του Θεού, που σφαγιάστηκε πάνω στον σταυρό ώστε όποιος Τον εμπιστευτεί με την καρδιά του να βρει συγχώρηση και αιώνια ζωή.

Ας Τον εμπιστευόμαστε, λοιπόν, κι ας ζούμε την κάθε μέρα μας κοιτώντας στον Γιαχβέ Ιρέ, στον Κύριο που προμηθεύει.

Η ιστορία συνεχίζεται, και οι ίδιες υποσχέσεις δίνονται στον **Ισαάκ**, στον οποίο ο Κύριος Ιησούς επίσης *φανερώνεται*: Γένεση 26:1-4, 24. Στη συνέχεια, ο Κύριος Ιησούς φανερώνεται στον γιο τού Ισαάκ, τον Ιακώβ.

Η ιστορία του Ιακώβ

Καθώς ο Ιακώβ, άνθρωπος ασεβής, που δεν διστάζει να πει ψέματα, να εξαπατήσει τον πατέρα του και να χρησιμοποιήσει το όνομα του Κυρίου μάταια (27:20), φεύγει κυνηγημένος από τον αδελφό του, αφού με απάτη του είχε αρπάξει τα πρωτοτόκια, ο Κύριος Ιησούς του εμφανίζεται σε όραμα (28:10-22) στη *Βαιθήλ*. Και στον Ιακώβ ο Κύριος δίνει τις ίδιες υποσχέσεις:

Γέν. 28:13 Και να, ο Κύριος στεκόταν επάνω απ' αυτή [τη σκάλα], και είπε: Εγώ είμαι ο Κύριος, ο Θεός του Αβραάμ του πατέρα σου, και ο Θεός του Ισαάκ· *τη γη*, επάνω στην οποία κοιμάσαι, *σε σένα θα τη δώσω, και στο σπέρμα σου*.

Στο όραμα αυτό, ο Κύριος στάθηκε σε μια σκάλα, μεταξύ γης και ουρανού. Και είναι αυτή μια εικόνα του Ιησού, ο Οποίος έρχεται να γεφυρώσει το τεράστιο χάσμα (Ιωάννης 1:51). Ξέρουμε πως ο Κύριος που εμφανίστηκε στον Ιακώβ είναι ο Κύριος Ιησούς, *ο Άγγελος*, επειδή το ίδιο το κείμενο φροντίζει να μας το φανερώσει στη συνέχεια: καθώς τα χρόνια περνούν και ο Ιακώβ δουλεύει στον Λάβαν κάπου 20 χρόνια για τη Ραχήλ και τη Λεία, αλλά και τα κοπάδια που έχει αποκτήσει (κεφ. 29-30), αποφασίζει πια να φύγει από τον Λάβαν. Και τότε λέει στη Ραχήλ και στη Λεία πως «*ο άγγελος του Θεού*», ο Θεός της *Βαιθήλ*», του είπε να γυρίσει πίσω στην πατρίδα του (31:9-13).

Ετοιμάζεται, λοιπόν, ο Ιακώβ να συναντήσει τον αδελφό του τον Ησαύ, τον οποίο έχει εξαπατήσει, και γι' αυτό φοβάται το τι πρόκειται να συμβεί. Εκείνη ακριβώς τη νύχτα, ενώ έχει μείνει μόνος, «*πάλευε μαζί του ένας άνθρωπος μέχρι τα χαράματα της αυγής*» (32:23-32). Αυτή είναι η πρώτη φορά που ο Ιακώβ βλέπει πρόσωπο με πρόσωπο τον Κύριο Ιησού. Και ξέρουμε πως με Αυτόν πάλεψε τη νύχτα εκείνη, καθώς διαβάζουμε:

Γέν. 32:30 Και ο Ιακώβ αποκάλυψε το όνομα εκείνου του τόπου Φανουήλ [σημαίνει: πρόσωπο Θεού], λέγοντας: Επειδή, *είδα τον Θεό πρόσωπο με πρόσωπο*, και φυλάχθηκε η ζωή μου.

Και ακόμα, βλέπουμε στον *Ωσηέ 12:1-6* πως *Αυτός με τον οποίο ο Ιακώβ πάλεψε είναι ο Θεός, ο Άγγελος, ο Κύριος*. Ο προφήτης Ωσηέ, που έγραψε πολλές εκατονταετίες αργότερα, θεωρεί δεδομένη την ταυτότητα αυτού του Προσώπου.

Γιατί υπάρχει αυτή η ιστορία της πάλης του Ιακώβ με τον Χριστό; Βλέπουμε πώς ο Κύριος Ιησούς ενεργεί για να σώσει τον Ιακώβ. Μέχρι τότε, ο Ιακώβ ήταν ένας άνθρωπος που εμπιστευόταν τον εαυτό του, τις απάτες του, τις προσπάθειές του. Αυτό το βράδυ, όμως, φτάνει στα όριά του. Και καταλαβαίνει πώς μόνος του δεν μπορεί. Ίσως αυτή είναι η πρώτη στιγμή της ζωής του που εμπιστεύεται αληθινά τον Κύριο. Γι' αυτό και η διήγηση μας λέει πως ο Ιακώβ νίκησε (Ωσηέ 12:4). Νίκησε, γιατί όπως λέει στον προφήτη Ωσηέ: «Έκλαψε, και ευλογία του ζήτησε». Στην περικοπή αυτή ο Ωσηέ καλεί τους Ισραηλίτες να επιστρέψουν πάλι στον ζωντανό Θεό, τον οποίο έχουν για μια φορά ακόμα εγκαταλείψει. Τους λέει, λοιπόν, ο Ωσηέ: Γυρίστε πίσω στον Θεό σας, ακριβώς όπως έκανε ο Ιακώβ.

Εσύ, αγαπητέ αναγνώστη; Πού και Ποιον εμπιστεύεσαι; Είσαι έτοιμος να πεις στον Κύριο, όπως ο Ιακώβ: «Δεν θα σε αφήσω να φύγεις, αν δεν με ευλογήσεις»; (*Γέν 32:26β*)

Είδαμε, μέχρι τώρα, πως ο Αβραάμ γνώριζε τον Κύριο στον ουρανό και τον Άγγελο, τον απεσταλμένο Κύριο. Την ίδια γνώση είχε και ο Ιακώβ (κάτι που, για παράδειγμα, φαίνεται στην προσευχή του προς τον Άγγελο, τον Λυτρωτή του – *Γέν 48:3, 15-16*). Αυτή η γνώση του Τριαδικού Θεού μεταδίδεται, από γενιά σε γενιά, στο γενεαλογικό δέντρο από το οποίο ο Κύριος θα ενσαρκωθεί για να συντρίψει το κεφάλι του Φιδιού, όπως έχει υποσχεθεί από την αρχή ακόμα (*Γέν 3:15*) πώς θα κάνει.

Η ιστορία του Ιωσήφ

Η ιστορία συνεχίζει με την επόμενη γενιά, τον Ιωσήφ, τον γιο τού Ιακώβ (κεφ. 37-50). Ο Κύριος συνεχίζει να κατευθύνει τα πάντα σύμφωνα με το σοφό σχέδιό Του. Ο Κύριος, λοιπόν, οδηγεί έτσι τα πράγματα, ώστε ο Ιωσήφ να πουληθεί από τους αδελφούς του και να καταλήξει σκλάβος στην Αίγυπτο (Ψαλμός 105:17).

Αυτήν την αλήθεια τη γνωρίζει και ο Ιωσήφ, που εμπιστεύεται τον Κύριο, ο Οποίος είναι πάντα μαζί του ακόμα και στη φυλακή, όπως το κείμενο επανειλημμένως μας λέει. Σκλάβος και αντιμέτωπος με άδικες κατηγορίες, ο Ιωσήφ περνά πάνω από δέκα χρόνια στη φυλακή. Ακόμα και τότε όμως, εμπιστεύεται πως ο Κύριος, που τον οδήγησε σε τόσο δύσκολες καταστάσεις, θα μείνει μαζί του και θα τον βγάλει από εκεί, όπως και συμβαίνει. Έτσι, προς το τέλος πια, αφού ο Κύριος τον έχει βγάλει από τη φυλακή και τον έχει αναδείξει στο δεξί χέρι του Φαραώ, ο Ιωσήφ λέει στα αδέρφια του που έρχονται στην Αίγυπτο:

Γέν. 50:20 ὕμεις ἐβουλεύασαθε κατ' ἐμοῦ εἰς πονηρά ὁ δὲ Θεὸς ἐβουλεύσατο περὶ ἐμοῦ εἰς ἀγαθὰ ὅπως ἂν γενηθῆ ὡς σήμερον ἵνα διατραφῆ λαὸς πολὺς. (μετάφραση των Εβδομήκοντα ⁶)

Να το σχέδιο του Θεού, ο Ιωσήφ μέσα από την ταπείνωση, μέσα από την αδικία, τον πόνο και τη θλίψη, τον θάνατο θα μπορούσαμε να πούμε συμβολικά, καθώς τον ρίχνουν σε έναν λάκκο, φτάνει να υψωθεί στα δεξιά του Φαραώ, και, με τη σοφία που ο Κύριος του έχει δώσει, να σώσει την οικογένειά του και όλη την Αίγυπτο από την τρομερή πείνα που τότε είχε πέσει στη γη.

⁶ Η μετάφραση αυτή ονομάζεται “μετάφραση των Εβδομήκοντα” γιατί, κατά την ιουδαϊκή παράδοση, εβδομήντα δύο ήταν οι μεταφραστές που εργάστηκαν για την ολοκλήρωση της μετάφρασης της εβραϊκής Βίβλου στα ελληνικά.

Το σχήμα της ζωής του Ιωσήφ: κάτω, πιο κάτω, μέχρι εκεί που δεν πάει. Και στη συνέχεια, άνοδος στα δεξιά του Φαραώ, για να σώσει τον λαό από την πείνα. Το σχήμα αυτό μας θυμίζει το σχήμα της ζωής του ενσαρκωθέντος Κυρίου: από τη δόξα του Ουρανού στην ταπείνωση της ενσάρκωσης, καθώς πρόσθεσε στη θεϊκή Του υπόσταση τη δική μας ανθρώπινη φύση. Ταπείνωση που συνεχίστηκε με τη φτωχική Του ζωή, τους πειρασμούς, τους χλευασμούς, τη δίκη παρωδία, τις μαστιγώσεις, το ακάνθινο στεφάνι, τα ραπίσματα, τα καρφιά, τον φριχτό σταυρικό θάνατο καθώς πεθαίνει φορτωμένος με την αμαρτία της Εκκλησίας Του, ώστε να τη σώσει από την αιώνια κόλαση. Και στη συνέχεια, μετά τον σταυρό, η δόξα, καθώς ο Κύριος Ιησούς, αναστημένος, κάθεται στα δεξιά του Πατέρα, Παντοκράτορας, Θριαμβευτής (Φιλιπησίους 2:1-11).

Βλέπουμε και στην ιστορία της ζωής του Ιωσήφ την απόλυτη παντοκρατορία του Κυρίου Ιησού. *Αυτός είναι αληθινά ο Κύριος της ανθρώπινης Ιστορίας*, και της κάθε ανθρώπινης ζωής. Η θαυμαστή πρόνοια του Κυρίου, που τόσο λάμπει μέσα από την ιστορία του Ιωσήφ, γεμίζει χαρά και ειρήνη τούς δικούς Του. Όποιος αρνείται να δεχτεί πως ο Κύριος είναι αληθινά Παντοκράτορας, πως ο Κύριος ελέγχει το κάθε τι τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο, όπως τόσο καθαρά φαίνεται στην πορεία του Ιωσήφ, τότε ο άνθρωπος αυτός έχει λανθασμένη εικόνα για τον Θεό, και στερεί τον εαυτό του από την αληθινή άγκυρα, δηλαδή την ολόκαρδη εμπιστοσύνη στον Κύριο και στην παντοδύναμη αγάπη Του για τους δικούς Του.

Κάπου εδώ φτάνουμε στο τέλος του βιβλίου της Γένεσης. Το σκηνικό είναι έτοιμο για να πραγματοποιηθεί αυτό που, αιώνες πριν, είχε πει ο Κύριος στον Αβραάμ πως θα συμβεί στους απογόνους του, τους Ισραηλίτες (ο Θεός είχε εκλέξει τον Αβραάμ, για να δημιουργήσει τον λαό Ισραήλ από τους απογόνους του) :

Γέν. 15:13 Και ο Κύριος είπε στον Άβραμ: Να ξέρεις με σιγουριά ότι το σπέρμα σου θα παροικήσει σε γη όχι δική τους, και θα τους υποδουλώσουν, και *θα τους καταθλίψουν, 400 χρόνια*.

Κι έτσι το σχέδιο του Κυρίου συνεχίζεται, στο βιβλίο της Εξόδου. Η έξοδος των απογόνων του Ιακώβ, των Ισραηλιτών, είναι το παραδειγματικό γεγονός για *το πώς ο Κύριος λυτρώνει, σώζει τον λαό Του*.⁷ Ας στρέψουμε τώρα εκεί την προσοχή μας.

Η ιστορία της Εξόδου από την Αίγυπτο: Ο Κύριος Ιησούς βγάζει τον λαό Του από τη γη της σκλαβιάς για να λατρεύσουν τον Θεό

Πολλά χρόνια μετά τον θάνατο του Ιωσήφ, ένας καινούργιος Φαραώ, που δεν τον γνωρίζει, έρχεται στην εξουσία. Και επειδή οι Αιγύπτιοι φοβούνται τους Ισραηλίτες (Ο Κύριος είχε μετονομάσει τον Ιακώβ σε Ισραήλ), που έχουν πολλαπλασιαστεί στο μεταξύ, ο Φαραώ αρχικά τους σκλαβώνει σε καταναγκαστικά έργα. Έπειτα, διατάζει τις μαίες να θανατώνουν τα αρσενικά μωρά των Ισραηλιτών, μόλις αυτά γεννιούνται. Όταν αυτές αρνούνται, φτάνει στη συνέχεια να μεταφέρει την ευθύνη γι' αυτήν τη φρικτή γενοκτονία σε όλους τους Αιγυπτίους. Έτσι, είναι όλοι τους ένοχοι: «Και ο Φαραώ πρόσταξε ολόκληρο τον λαό του, λέγοντας: Κάθε αρσενικό που θα γεννηθεί, *να το ρίχνετε στον ποταμό*· και κάθε θηλυκό να το αφήνετε να ζει» (*Εξ. 1:22*).

⁷ Λέει ο Κύριος στον Μωυσή: «Πες στους γιους Ισραήλ: Εγώ είμαι ο Κύριος· και θα σας βγάλω από κάτω από τα φορτία των Αιγυπτίων, και *θα σας ελευθερώσω* από τη δουλεία τους, και *θα σας λυτρώσω* με απλωμένο βραχίονα, και με μεγάλες κρίσεις» (Εξοδος 6:6). Το γεγονός της λύτρωσης από την Αίγυπτο καθορίζει τις επόμενες γενιές, και έτσι αναφέρονται σε αυτό επανειλημμένως (π.χ. : Α΄ Σαμ 12, Α΄ Βας 8, Ιώβ 19:25, Ψαλ 29, 77, 78, 106, 19:14, Ης 43, 63, Μιχ 6:4).

Στο κεφάλαιο 3 βλέπουμε τον Άγγελο του Κυρίου⁸ (Έξ 3:2), που είναι ο Θεός του Αβραάμ του Ισαάκ και του Ιακώβ (3:6), ο Ων, ο Κύριος [ΓΧΒΧ] (3:4, 14-15), να μιλά με τον Μωυσή. Αυτόν έχει διαλέξει ο Κύριος ως ηγέτη, για να ελευθερώσει τον λαό Του από τη σκλαβιά. Λέει, λοιπόν, στον ογδοντάχρονο Μωυσή αυτό που μπορεί να χαρακτηριστεί ως *η περίληψη της Εξόδου*:

Έξ. 3:12 Και ο Θεός είπε: Επειδή, εγώ θα είμαι μαζί σου· και τούτο θα είναι σε σένα το σημείο, ότι εγώ σε απέστειλα: Αφού βγάλεις τον λαό μου από την Αίγυπτο, θα λατρεύσετε τον Θεό επάνω σε τούτο το βουνό.

Ο Μωυσής και ο Κύριος Ιησούς στην καιόμενη βάτο

Αξίζει να παρατηρήσουμε λίγο περισσότερο τον τρόπο που ο Μωυσής περιγράφει αυτήν τη συνάντηση. Ο ίδιος είναι αυτόπτης μάρτυρας, τη δική του εμπειρία καταγράφει. Μας λέει ότι μέσα στην καιόμενη βάτο τού φανερώθηκε ο Άγγελος του Κυρίου (3:2). Και αμέσως μας λέει πως μέσα στην καιόμενη βάτο ήταν ο Κύριος (3:4). Δεν πρόκειται για δύο διαφορετικά πρόσωπα. *Ο Άγγελος του Κυρίου είναι ο Κύριος. Είναι ο απεσταλμένος Κύριος, ο Κύριος από τον Κύριο* (όπως λέει το σύμβολο της πίστεως: Φως εκ φωτός, Θεός αληθινός εκ Θεού αληθινού). Ο Κύριος Ιησούς, όπως καταγράφει για μας ο Μωυσής, κάνει την εξής θαυμαστή δήλωση για τον εαυτό Του:

⁸ Για περισσότερες αναφορές στον *Θεϊκό Άγγελο / Απεσταλμένο του Κυρίου*: Γένεση 16:9-14, 21:17-20, 22:11-18, 31:11-13, 48:15-16, Έξοδος 3:1-15, 13:21 <=> 14:19, 23:20-23, 32:34, 33:2 <=> 34:9, Αριθμοί 20:16, 22:22-35, Κριτές 2:1-5, 6:11-24, 13:3-23, Β΄ Σαμ. 24:16-17, Α΄ Βας. 19:5, 7, Β΄ Βας. 1:3, 15, Α΄ Χρον. 21:11-20, Ψαλμοί 34:7-9, 35:5-6, Ησαΐας 63:9 <=> Έξοδος 33:14, Δανιήλ 3:24-28, 6:22-23, Ωσηέ 12:4-5 <=> Γένεση 32:24-30, Ζαχαρίας 1:8-19, 3:1-10, Μαλαχίας 3:1.

Εξ. 3:6 «Εγώ είμαι ο Θεός του πατέρα σου, ο Θεός του Αβραάμ, ο Θεός του Ισαάκ, και ο Θεός του Ιακώβ». Και ο Μωυσής έκρυψε το πρόσωπό του· επειδή, φοβόταν να κοιτάξει στον Θεό.

Κάποιοι λένε, δείξτε μας κάποιο σημείο που ο Ιησούς αποκάλυψε τον εαυτό Του Θεό. *Εδώ ακριβώς συναντούμε τον Ιησού να διακηρύττει πως είναι ο Θεός του Αβραάμ, του Ισαάκ και του Ιακώβ.* Οι Μουσουλμάνοι και οι σύγχρονοι Ιουδαίοι ανταπατώνται νομίζοντας πως πιστεύουν στον Θεό του Αβραάμ. Πλανώνται, γιατί ο Θεός του Αβραάμ ΕΙΝΑΙ ο Κύριος Ιησούς, τον Οποίο όμως αυτοί αρνούνται. Οι μάρτυρες του Ιεχωβά αρνούνται τη Θεότητα του Κυρίου Ιησού. Η Παλαιά Διαθήκη τους αποστομώνει.

Ο Μωυσής, που γνωρίζει τον απεσταλμένο Κύριο, θέλει να Τον γνωρίσουμε και εμείς. Θέλει να στρέψει την προσοχή μας σε Αυτόν που φανερώνεται ως «ο Ων» (3:14).

Ας στραφούμε, λοιπόν, σε Αυτόν: αξίζει να παρατηρήσουμε πως όλη αυτήν την ώρα που ο Κύριος μιλά με τον Μωυσή, ο Κύριος στέκεται μέσα στην καιόμενη βάτο, μέσα στη φωτιά. Και με αυτόν τον συμβολικό τρόπο (η φωτιά συμβολίζει παθήματα) ο Κύριος δείχνει την ταύτισή Του με τον λαό Του. Έχει ακούσει την κραυγή τους, έχει δει τη δυστυχία τους, ξέρει τα βάσανά τους (3:7). Και δεν μένει μακριά, αλλά κατεβαίνει για να είναι μαζί τους, μπαίνει μαζί τους μέσα στο καμίνι της δοκιμασίας (όπως ακριβώς ο Κύριος Ιησούς έκανε με τους ‘τρεις παίδες εν καμίνω’ – Δαν 3:24-28). Αυτή είναι μια θαυμαστή εικόνα της φροντίδας του Κυρίου *για τον πνευματικό λαό Του σήμερα* (δηλαδή για όσους πιστεύουν σε Αυτόν). Ούτε σήμερα στέκεται απόμακρος, αλλά με το Πνεύμα Του είναι πιο κοντά μας από όσο μπορούμε να αντιληφθούμε. Ούτε σήμερα μένει αδιάφορος στον πόνο μας, αλλά συμπάσχει μαζί μας, Αυτός που έχει γίνει ο σπλαχνικός μας Αρχιερέας. Και πάνω απ' όλα, μπήκε στο

καμίνι, στη φωτιά της κόλασης στον Σταυρό, για μας. Για να μας γλυτώσει από την πιο φρικτή σκλαβιά, από το πιο τρομερό μέλλον. Πεθαίνοντας, χωρίς, ωστόσο, ο Ίδιος να καταστραφεί.

Χριστιανέ, ο Κύριος είναι μαζί σου είτε το καταλαβαίνεις είτε όχι. Αυτός φορτώθηκε στον σταυρό όλους σου τους πόνους και τις θλίψεις (Ησαΐας 53). Σε καταλαβαίνει. Και νοιάζεται. Και υπόσχεται πως αν περάσεις από νερά δεν θα πνιγείς, και αν περάσεις από τη φωτιά δεν θα καείς, γιατί ο Κύριος, ο Λυτρωτής σου είναι μαζί σου (Ησαΐας 43:1-3). Δεν υπόσχεται μια ζωή χωρίς προβλήματα. Αυτό θα περιμένει για τον καινούργιο ουρανό και την καινούργια γη. Αυτό που υπόσχεται, ωστόσο, είναι τη δική Του τη δύναμη και τη δική Του την παρουσία, μέσα στα προβλήματα. Γι' αυτό μη νομίζεις πως ο Χριστός σε ξέχασε ή πως αδιαφορεί για ό,τι σου συμβαίνει. Αλλά, μέσα στο καμίνι της δοκιμασίας, στρέψου με εμπιστοσύνη σε Αυτόν και θα βιώσεις την παρουσία Του με έναν ακόμα πιο έντονο και προσωπικό τρόπο.

Πίσω στη διήγησή μας, ο Κύριος Ιησούς, το δεύτερο Πρόσωπο της Αγίας Τριάδας, ακούει την κραυγή των Ισραηλιτών, είναι μαζί τους και ενεργεί για να οδηγήσει τον λαό στο όρος Σινά, όπου θα λατρεύσουν τον Θεό Πατέρα (το πρώτο Πρόσωπο της Αγίας Τριάδας). (3:12: *ο Θεός θα οδηγήσει τον λαό Του στον Θεό*. Αυτή όντως είναι η περίληψη της Εξόδου).

Όμως οι Ισραηλίτες είναι εξίσου αμαρτωλοί με τους Αιγυπτίους, καθώς λατρεύουν και αυτοί τα είδωλα των Αιγυπτίων (Ιησούς του Ναυή 24:14). Για να σώσει, λοιπόν, τον λαό Του από την καταστροφή, από την κρίση που ο Ίδιος ο Κύριος θα φέρει ενάντια στους Αιγυπτίους (11:4-5), πρέπει κάποιος άλλος να πληρώσει για τους Ισραηλίτες, πρέπει να υπάρξει μια αντικαταστατική θυσία. Αυτό συμβαίνει το Πάσχα (*η λέξη Πάσχα*

σημαίνει: πέρασμα. Και αναφέρεται η λέξη αυτή τόσο στη γιορτή *όσο και στο ζώο που θα θυσιαζόταν*). (Δείτε: *Έξοδος 12*). Οι οικογένειες των Ισραηλιτών καλύπτονται από το αίμα του τέλειου (12:5), εσφαγμένου αρνίου, με το οποίο ο Κύριος τους έχει διατάξει να αλείψουν τους παραστάτες και το ανώφλι της πόρτας των σπιτιών τους. Έτσι, όταν ο Εξολοθρευτής έρχεται τη νύχτα εκείνη για να θανατώσει τα πρωτότοκα των Αιγυπτίων, *προσπερνάει* («*Πάσχα*») τις πόρτες που είναι βαμμένες με το αίμα του αμνού. *Το Πάσχα είναι η δέκατη πληγή.* Το ίδιο ακριβώς γεγονός που για τους Αιγυπτίους είναι κρίση, για τους Ισραηλίτες είναι σωτηρία.

Γιατί υπάρχει η ιστορία του Πάσχα;

Μέσα από την ιστορία της νύχτας της Εξόδου, ο Θεός έχει σκοπό να δείξει, στους Ισραηλίτες τότε και σε εμάς σήμερα, δύο συγκλονιστικές αλήθειες, πως:

1. Η σωτηρία έρχεται δια μέσου της κρίσης
2. Η σωτηρία έρχεται χάρη σε μια αντικαταστατική θυσία (κάποιος πρέπει να πεθάνει στη θέση κάποιου άλλου)

Αληθινά, εκείνο το βράδυ κάθε σπίτι είχε και έναν νεκρό. *Στα σπίτια των Αιγυπτίων νεκρός ήταν ο πρωτότοκος* (και αυτή ήταν μια δίκαιη τιμωρία. Ας θυμηθούμε πως όλοι οι Αιγύπτιοι θανάτωναν τα αρσενικά μωρά των Ισραηλιτών. Άλλωστε, ο Κύριος είχε προειδοποιήσει σχετικά τον Φαραώ – Έξ. 4:22-23). *Στα σπίτια των Ισραηλιτών, νεκρό ήταν το σφαγμένο αρνί.*

Όλα αυτά βέβαια για να δείξουν προς τη μία, τέλεια θυσία του Αμνού του Θεού, του Κυρίου Ιησού. Γιατί και εμείς είμαστε ένοχοι. Και εμείς αντιμετωπίζουμε την κρίση που θα ξεσπάσει όταν ο Κύριος Ιησούς ξανάρθει. Και για να σωθούμε από την ερχόμενη κρίση (ή καλύτερα, *μέσα* από την ερχόμενη κρίση),

κάποιος έπρεπε να πεθάνει στη δική μας τη θέση. Κάποιος που να είναι τέλειος, άσπιλος, άμωμος. **Ο Αμνός του Θεού.** (Ιωάννης 1:29)

Κάποιοι βέβαια δεν αντιλαμβάνονται την ενοχή τους. Νομίζουν πως είναι αρκετά καλοί. Και πως τα μικρά τους 'σφαλματάκια' (έτσι λένε, η ικανότητα του ανθρώπου να αυταπατάται είναι ασύλληπτη), και αυτά ο 'καλός θεούλης' θα τα συγχωρήσει. Αντιλήψεις εκτός πραγματικότητας. Δείτε πάλι το κεφάλαιο 2 της πιο μεγάλης ιστορίας. Γεννιόμαστε ένοχοι και διεφθαρμένοι. Η απλή απόδειξη; Δεν έχω παρά να κοιτάξω τον εαυτό μου στον καθρέπτη του νόμου του Θεού, στον καθρέπτη των δέκα εντολών. Τότε διαπιστώνω ποια ακριβώς είναι η κατάστασή μου μπροστά στον Θεό. Είμαι ένοχος ειδωλολατρίας (κάθε φορά που αγαπώ κάτι ή κάποιον περισσότερο από τον Κύριο Ιησού γίνομαι ειδωλολάτρης), φόνου και μοιχείας (όπως εξήγησε το βαθύτερο νόημα του Νόμου ο Κύριος Ιησούς στην επί του όρους ομιλία ⁹), ψεύτης, επιθυμώ τα πράγματα του διπλανού μου (η δέκατη εντολή, η οποία πηγαιίνει πιο βαθιά από οποιονδήποτε ανθρώπινο νόμο, εξετάζει την καρδιά του ανθρώπου: *Εξ. 20:17* «Μη επιθυμήσεις το σπίτι του πλησίον σου· μη επιθυμήσεις τη γυναίκα του πλησίον σου ... ούτε κάθε τι που είναι του πλησίον σου»). Και όποιος είναι ειλικρινής με τον εαυτό του, ομολογεί πως αυτό

⁹ *Ματθ. 5:21* Ακούσατε ότι ειπώθηκε στους αρχαίους: «Μη φονεύσεις»· και όποιος φονεύσει, θα είναι ένοχος στην κρίση. ²² Εγώ, όμως, σας λέω ότι, *καθένας που οργίζεται αναίτια ενάντια στον αδελφό του, θα είναι ένοχος στην κρίση*, και όποιος πει στον αδελφό του: Ρακά [δηλαδή: μικρόμμαλα], θα είναι ένοχος στο συνέδριο· και όποιος πει: Μωρέ, θα είναι ένοχος στη γέεννα της φωτιάς. ... ²⁷ Ακούσατε ότι ειπώθηκε στους αρχαίους: «Μη μοιχεύσεις». ²⁸ Εγώ, όμως, σας λέω, ότι *καθένας που κοιτάζει μια γυναίκα για να την επιθυμήσει, διέπραξε ήδη μοιχεία μέσα στην καρδιά του.*

(Ματθαίος 5:21-22, 27-28. Ιησούς Χριστός, επί του όρους ομιλία)

ισχύει και για τον ίδιο. Η ετυμολογία; *Ένοχος*. Και μάλιστα *ένοχος προδοσίας κοσμικών διαστάσεων*.

Πώς μπορεί κάποιος να γλυτώσει; Όπως και τότε, έτσι και σήμερα, όποιος βρεθεί καλυμμένος με το Αίμα του Χριστού θα λυτρωθεί, θα γλυτώσει από την οργή του Θεού που θα ξεσπάσει την ημέρα της κρίσης (Α΄ Πέτ 1:18-19). Γιατί ο Χριστός είναι το ΠΑΣΧΑ μας, που θυσιάστηκε για μας (Α΄ Κορ 5:7). Η κρίση ξέσπασε στον Σταυρό επάνω στον Χριστό, ώστε όσοι πιστεύουν σε Αυτόν να περάσουν ασφαλείς μαζί με τον Κύριο Ιησού μέσα από τη φωτιά της κρίσης, χάρη μόνο στη δική Του θυσία στη θέση μας. Γι' αυτό για όσους είναι εν Χριστώ (δηλαδή για όσους είναι ενωμένοι με τον Χριστό δια πίστεως) ισχύει η πολύτιμη αλήθεια που καταγράφει ο απόστολος Παύλος:

Ρωμ. 8:1^α Δεν υπάρχει, λοιπόν, τώρα καμιά κατάκριση για εκείνους που είναι εν Χριστώ Ιησού

Εσύ αγαπητέ αναγνώστη; Έχεις καλυφθεί με το πολύτιμο αίμα του Αμνού; Αν ρωτάς πώς μπορεί να γίνει αυτό, δες πάλι τον συμβολισμό που μας δίνουν τα γεγονότα εκείνης της νύχτας:

Εξ. 12:21 Τότε, ο Μωυσής κάλεσε όλους τούς πρεσβύτερους του Ισραήλ, και τους είπε: Διαλέξτε και πάρτε για τον εαυτό σας ένα αρνί, σύμφωνα με τις οικογένειές σας, και θυσιάστε το Πάσχα.²² έπειτα, πάρτε μια δέσμη από ύσσωπο, και βουτήξτε την στο αίμα, που θα είναι σε μια λεκάνη· και από το αίμα που θα είναι μέσα στη λεκάνη, χτυπήστε το ανώφλι και τους δύο παραστάτες των θυρών· και κανένας από σας δεν θα βγει έξω από τη θύρα του σπιτιού του μέχρι το πρωί.²³ επειδή, ο Κύριος θα περάσει για να χτυπήσει τους Αιγυπτίους· και όταν δει το αίμα επάνω στο ανώφλι και επάνω στους δύο παραστάτες, ο

Κύριος θα παρατρέξει τη θύρα, και δεν θα αφήσει τον εξολοθρευτή να μπει μέσα στα σπίτια σας, για να χτυπήσει.¹⁰

Ο Μωσής ζήτησε από τους Ισραηλίτες να εμπιστευτούν τον λόγο του Κυρίου, ώστε να τον εφαρμόσουν (ο ίδιος πρώτος ενεργούσε έτσι: Εβραίους 11:28). Έπρεπε να μαζέψουν το αίμα του σφαγμένου αρνιού και, βουτώντας στο αίμα μια δέσμη από ύσσωπο (ένα απλό, συνηθισμένο φυτό της περιοχής), να αλείψουν την πόρτα του σπιτιού τους. Δεν τους ζήτησε να χρησιμοποιήσουν χρυσάφι ούτε πολύτιμους λίθους. Αλλά ένα απλό, ταπεινό κλαδί ενός συνηθισμένου φυτού. Για να φανεί ότι η αξία δεν βρισκόταν στο κλαδί με το οποίο οι Ισραηλίτες εφάρμοσαν το αίμα του ζώου στις πόρτες, αλλά πως όλη η αξία βρισκόταν στο ίδιο το αίμα του σφαγμένου αρνιού. *Ο τρόπος που εμείς σήμερα εφαρμόζουμε πάνω μας το αίμα του Αμνού του Θεού, το αίμα του Χριστού που έτρεξε πάνω στον σταυρό, είναι με πίστη / εμπιστοσύνη σε Αυτόν και την πολύτιμη θυσία Του.* Η πίστη μας δεν έχει από μόνη της αξία. Η αξία βρίσκεται όλη στο αίμα του Εσφαγμένου Αρνίου. *Η γνήσια πίστη είναι το κλαδί του ύσσωπου που εφαρμόζει το αίμα του Χριστού,* το αίμα είναι αυτό που σώζει, συγχωρεί, καθαρίζει, αγιάζει. Δεν μας σώζει η πίστη μας. Μας σώζει ο Χριστός, Τον οποίο λαμβάνουμε δια πίστεως. Έτσι, ας μη λέει κανείς, “πρέπει να έχω δυνατή πίστη για να σωθώ”. Γιατί και πάλι, η αξία δεν βρίσκεται στην πίστη αυτή καθαυτή, αλλά στο αντικείμενο της πίστεως.

¹⁰ Σε όλο το κεφάλαιο 12 βλέπουμε τον Κύριο να λέει κατ' επανάληψη πως ο Ίδιος θα φέρει την κρίση εκείνο το βράδυ. Έχοντας αυτό υπόψη, καθώς και το γεγονός πως η εβραϊκή λέξη που συνήθως αποδίδεται ως «εξολοθρευτής» στο 12:23 είναι ένα ρήμα που χρησιμοποιείται ως ουσιαστικό, πιθανότατα το εδάφιο αυτό θα μπορούσε καλύτερα να μεταφραστεί: «δεν θα αφήσει την καταστροφή να μπει μέσα στα σπίτια σας, για να χτυπήσει».

Σκεφτείτε το σκηνικό εκείνη τη νύχτα του πρώτου Πάσχα. Δύο οικογένειες Ισραηλιτών, των οποίων τα σπίτια είναι δίπλα δίπλα, ακούν τα λόγια του Μωυσή και τα εφαρμόζουν. Αλείφουν τους παραστάτες και το ανώφλι της θύρας με το αίμα του σφαγμένου αρνιού. Και οι δύο θα μείνουν μέσα στο σπίτι τους κατά τη διάρκεια της νύχτας. Και καθώς συζητούν μεταξύ τους, λέει ο ένας οικογενειάρχης στον άλλο:

- Φοβάμαι για όλα αυτά που γίνονται και για το τι πρόκειται να συμβεί αυτό το βράδυ.
- Μα, γιατί ανησυχείς; Δεν άκουσες τι είπε ο Κύριος στον Μωυσή; Το βράδυ που θα έρθει στην πόλη ο Κύριος, θα δει το αίμα στην πόρτα και θα προσπεράσει.
- Ναι, έτσι είναι, αλλά δεσ πόσες πληγές έχουν έρθει, πόση καταστροφή έχει συμβεί. Πώς μπορούμε να είμαστε σύγυροι για το τι θα γίνει απόψε;
- Ό,τι και να γίνει, εγώ εμπιστεύομαι τις υποσχέσεις του Θεού.

Ποιος από τους δύο κρίθηκε, τιμωρήθηκε εκείνο το βράδυ;

Κανείς από τους δύο, γιατί τη διαφορά δεν την κάνει το μέγεθος της πίστης, αλλά το αίμα του αμνού. Ο Κύριος δεν μπήκε μέσα στα σπίτια να κρίνει αν οι Ισραηλίτες ήταν αρκετά καλοί (δεν υπάρχουν τέτοιοι). Ο Κύριος είδε το αίμα στις πόρτες και προσπέρασε. Ακριβώς όπως ο Ίδιος είπε στον Μωυσή, ώστε αυτός να το μεταφέρει στους Ισραηλίτες:

Εξ. 12:13 Και το αίμα θα είναι σε σας για σημείο επάνω στα σπίτια σας, στα οποία κατοικείτε· και *όταν δω το αίμα, θα σας παρατρέξω*, και η πληγή δεν θα είναι σε σας για να σας εξολοθρεύσει, όταν χτυπήσω τη γη της Αιγύπτου.

Πού εμπιστεύεσαι, αγαπητέ αναγνώστη; Μην εμπιστεύεσαι πουθενά αλλού, παρά μόνο στον Κύριο Ιησού και το αίμα του Σταυρού.

Ιησούς, ο μεγάλος Πολεμιστής

Στη συνέχεια, ο Κύριος Ιησούς πραγματοποιεί τα όσα έχει πει στον Μωσή: μετά τις δέκα πληγές, ο Φαραώ αναγκάζεται να αφήσει τους Ισραηλίτες να φύγουν. Και ο Κύριος Ιησούς είναι Αυτός που οδηγεί τους Ισραηλίτες στο όρος Σινά, στον Θεό. Ο Άγγελος του Θεού οδηγεί τον λαό μέσα από τη νεφέλη κατά τη διάρκεια της ημέρας, και μέσα από τη στήλη της φωτιάς κατά τη διάρκεια της νύχτας. *Αυτός, ο Άγγελος Κύριος, πολεμά εκ μέρους του λαού Του* και καταστρέφει όλους τους εχθρούς τους, με ένα Του βλέμμα (Έξοδος 13:20-14:1 ⇔ 14:18-31).

Ίσως κάποιες φορές σχηματίζουμε μια πολύ μικρή, ανεπαρκή εικόνα για τον Κύριο Ιησού. Όμως, ας δούμε έναν από τους τόσους θαυμαστούς Του τίτλους, έναν τίτλο που αποδίδουν σε Αυτόν ο Μωσής και οι Ισραηλίτες καθώς *υμνοούν τον Κύριο*, αφού Αυτός τους πέρασε μέσα από την Ερυθρά θάλασσα και κατέστρεψε τον στρατό των Αιγυπτίων:

*Εξ. 15:3 Ο Κύριος είναι δυνατός πολεμιστής·
το όνομά του είναι Κύριος.*

Μάλιστα, αυτή δεν είναι η μόνη φορά που συναντάμε τον Κύριο να πολεμά και να εμφανίζεται ως Πολεμιστής. Στον Ιησού του Ναυή, αφού η επόμενη γενιά των Ισραηλιτών έχουν περάσει τον Ιορδάνη και έχουν αρχίσει να κατακτούν τη γη που ο Κύριος τους είχε υποσχεθεί, συναντούμε το εξής γεγονός: ο Ιησούς του Ναυή, έχοντας πλέον διαδεχτεί τον Μωσή, είναι κοντά στην Ιεριχώ, ψάχνει πιθανώς κάποιο αδύναμο σημείο της πόλης. Και εκείνη τη στιγμή, του παρουσιάζεται ένας άνδρας με γυμνό σπαθί στο χέρι (Ιησούς του Ναυή 5:13 – 6:2).

Και αυτός είναι ο Αρχιστράτηγος των στρατευμάτων του Κυρίου. Βεβαίως είναι ο Κύριος Ιησούς, που, την κατάλληλη στιγμή, έρχεται να πολεμήσει εκ μέρους του λαού Του. Το ξέρουμε, γιατί λέει στον Ιησού του Ναυή πως, «ο τόπος στον οποίο στέκεσαι είναι άγιος» (πρβλ. Ιησούς 5:15 με Έξοδο 3:5), αλλά και γιατί *το κείμενο Τον αποκαλεί Κύριο* (6:2, χρειάζεται προσοχή στις διαιρέσεις των κεφαλαίων. Η ιστορία συνεχίζει από το κεφάλαιο 5 στο κεφάλαιο 6, χωρίς διακοπή).

Αληθινά, όπως ο Κύριος σύντριψε τότε τον Φαραώ και τον στρατό του, και στη συνέχεια όλους τους άλλους εχθρούς του φυσικού λαού Του, έτσι με τον Σταυρό και την Ανάσταση ο Κύριος Ιησούς σύντριψε τον διάβολο, το αρχαίο Φίδι, μαζί με τον θάνατο, τον κόσμο, την αμαρτία και τη σάρκα. *Ο Κύριος Ιησούς είναι ο μεγάλος Πολεμιστής* (Αποκάλυψη 19:11-16), ο μεγάλος Θριαμβευτής, εκ μέρους και για χάρη όλων όσων Τον εμπιστεύονται. Είναι Αυτός που δεν δίστασε να κάνει τα πάντα, ακόμα και να περάσει μέσα από τη φωτιά της κόλασης στον σταυρό, *ώστε να σώσει την εκλεκτή της καρδιάς Του, την Εκκλησία.*

Η συνάντηση με τον Ύψιστο Θεό στο όρος Σινά

Στη συνέχεια της Εξόδου, στο κεφάλαιο 19, μετά από ταξίδι λίγων μηνών, *οι Ισραηλίτες φτάνουν στο όρος Σινά.* Εκεί ο Μωυσής μιλάει με τον Κύριο Ιησού, ο Οποίος του λέει το εξής:

Εξ. 19:10 Και είπε Κύριος προς τον Μωϋσήν, Ύπαγε προς τον λαόν και αγίασον αυτούς σήμερον και αύριον, και ας πλύνωσι τα ιμάτια αυτών.¹¹ και ας ήναι έτοιμοι εις την ημέραν την τρίτην· διότι εν τη ημέρα τη τρίτη θέλει καταβή ο Κύριος επί το όρος Σινά ενώπιον παντός του λαού.¹¹

¹¹ Ο τρόπος που αποδίδονται κάποια εδάφια της Παλαιάς Διαθήκης (όπως παραδείγματος χάριν το Έξ 19:10) στη Νέα Μετάφραση

Λέει ο Κύριος Ιησούς πως σε τρεις μέρες ο Κύριος θα κατέβει στο όρος Σινά. *Για πρώτη φορά στην Αγία Γραφή βλέπουμε τον Πατέρα Θεό να έρχεται σε άμεση επαφή με τους ανθρώπους.* Αφού πρώτα ο Κύριος Ιησούς έχει κάνει ό,τι είναι απαραίτητο για να τους φέρει εκεί. Και όταν αυτό συμβαίνει, γίνεται χαμός: καπνός, φωτιά, σάλπιγγες, σεισμός, βροντές (19:18-19).

Κι αμέσως μετά, λίγο πριν δοθούν οι δέκα εντολές (κεφ. 20), ο Κύριος Ιησούς ζητά από τον Μωυσή να προειδοποιήσει τον λαό και τους ιερείς να μην υπερβούν τα όρια, *γιατί αλλιώς «ο Κύριος θα εξορμήσει επ' αυτούς»:*

Εξ. 19:21 Και είπε Κύριος προς τον Μωϋσῆν, Καταβάς, διαμαρτυρήθητι προς τον λαόν, μήποτε υπερβώσι τα όρια και αναβώσι προς τον Κύριον διά να περιεργασθώσι και πέσωσι πολλοί εξ αυτών.²² και οι ιερείς δε οι πλησιάζοντες προς τον Κύριον ας αγιασθώσι, διά να μη εξορμήση ο Κύριος επ' αυτούς.²³ Και είπεν ο Μωϋσῆς προς τον Κύριον, Ο λαός δεν δύναται να αναβή εις το όρος Σινά· διότι συ προσέταξας εις ημάς, λέγων, Βάλε όρια κυκλόθεν του όρους και αγίασον αυτό.²⁴ Και είπε Κύριος προς αυτόν, Ύπαγε, κατάβα· έπειτα θέλεις αναβή, συ και ο Ααρών μετά σου· οι ιερείς όμως και ο λαός ας μη υπερβώσι τα όρια διά να αναβώσι προς τον Κύριον, δια να μη εξορμήση επ' αυτούς.

Μετά την προφορική παράδοση των δέκα εντολών, ο Μωυσής μπαίνει μέσα στο σύννεφο για να μιλήσει με τον Θεό Πατέρα (20:18-21). *Μέσα στο σύννεφο, γιατί στην τωρινή μας*

της Βίβλου της Ελληνικής Βιβλικής Εταιρίας (NMB) έχει, δυστυχώς, ως αποτέλεσμα την αδυναμία διάκρισης των Θεϊκών Προσώπων. *Συγκρίνετε με τα εδάφια από τη μετάφραση του Βάμβα που παρατίθενται στη συνέχεια αυτού του τμήματος του παρόντος κεφαλαίου.*

κατάσταση κανείς δεν είναι σε θέση να αντικρύσει το πρόσωπο του Πατέρα και να συνεχίσει να ζει.

Ανάμεσα σε όλα τα άλλα, ο Θεός Πατέρας (ή, όπως πολλές φορές ονομάζεται στην Παλαιά Διαθήκη, ο «Ύψιστος Θεός» – Γένεση 14:18) λέει το εξής στον Μωυσή:

Εξ. 23:20 *Ιδού, εγώ αποστέλλω άγγελον έμπροσθέν σου διά να σε φυλάττη εν τη οδώ, και να σε φέρη εις τον τόπον τον οποίον προητοίμασα·* ²¹ *φοβού αυτόν, και υπάκουε εις την φωνήν αυτού· μη παροργίσης αυτόν· διότι δεν θέλει συγχωρήσει τας παραβάσεις σας· επειδή το όνομά μου είναι εν αυτό.* ²² *Εάν όμως προσέχης να υπακούης εις την φωνήν αυτού και πράττης πάντα όσα λέγω, τότε εγώ θέλω είσθαι εχθρός των εχθρών σου και εναντίος των εναντίων σου.* ²³ *Διότι ο άγγελός μου θέλει προπορεύσθαι έμπροσθέν σου, και θέλει σε εισαγάγει εις τους Αμορραίους και Χετταίους και Φερεζαίους και Χαναανίους, Ευαίους και Ιεβουσαίους· και θέλω εξολοθρεύσει αυτούς.* ²⁴ *Δεν θέλεις προσκυνήσει τους θεούς αυτών, ουδέ θέλεις λατρεύσει αυτούς, ουδέ θέλεις πράξει κατά τα έργα εκείνων· αλλά θέλεις εξολοθρεύσει αυτούς, και θέλεις κατασυντρίψει τα είδωλα αυτών.* ²⁵ *Και θέλετε λατρεύει Κύριον τον Θεόν σας, και αυτός θέλει ευλογεί τον άρτον σου, και το ύδωρ σου· και θέλω απομακρύνει πάσαν νόσον εκ μέσου σου·*

Ο Άγγελος που ο Πατέρας θα στείλει *έχει την εξουσία να συγχωρεί αμαρτίες*, γιατί «το όνομα του Κυρίου είναι μέσα σε Αυτόν», γιατί είναι και ο Ίδιος Θεός (πρβλ. Ιωάννης 14:10).

Στη συνέχεια, μελετώντας προσεκτικά το κεφάλαιο 24, διαπιστώνουμε πως υπάρχουν *δύο διαφορετικές συναντήσεις, με δύο διαφορετικά Θεϊκά Πρόσωπα*. Στο κεφάλαιο 19 είδαμε τον Κύριο να λέει στον Μωυσή πως κανείς εκτός από τον ίδιο δεν πρέπει να πλησιάσει στο βουνό. Όμως, στο κεφάλαιο 24

συναντούμε τον Μωσή, τον Ααρών, τον Ναδάβ, τον Αβιού μαζί με εβδομήντα από τους πρεσβύτερους να *«βλέπουν τον Θεό του Ισραήλ»* και να τρώνε στην παρουσία Του (24:9-11). Αυτή είναι η πρώτη συνάντηση. Βεβαίως, ο Κύριος του Οποίου οι άνθρωποι μπορούν να δουν το πρόσωπο είναι ο Κύριος Ιησούς.

Και στη συνέχεια ο Μωυσής ανεβαίνει ακόμα πιο ψηλά στο βουνό, σύμφωνα με την εντολή του Κυρίου. Αυτή είναι η δεύτερη συνάντηση όπου αυτήν τη φορά, έχοντας αφήσει πίσω τους πρεσβύτερους, ο Μωυσής είναι μόνος του (μόνο ο Ιησούς του Ναυή ήταν μαζί του) – 24:12-18. Στην κορυφή του βουνού έχει κατέβει ο Πατέρας, το πρόσωπο του Οποίου κανείς δεν μπορεί να δει (Ιωάννης 1:18). Γι' αυτό και ο Μωυσής μπαίνει μέσα στο σύννεφο.

Εκεί, ο Μωυσής λαμβάνει αναλυτικές οδηγίες για την κιβωτό της Διαθήκης, τη σκηνή του Μαρτυρίου κλπ, καθώς και τις δέκα εντολές, γραμμένες από το χέρι του Θεού (31:18).

Πριν ακόμα κατέβει από το βουνό, οι Ισραηλίτες έχουν διαπράξει ειδωλολατρία (κεφ. 32). Ο Μωυσής σπάζει τις πλάκες με τις δέκα εντολές και ανεβαίνει πάλι στο βουνό, για να μεσιτεύσει υπέρ του λαού (μια ακόμα εικόνα του Χριστού, του τέλειου Μεσίτη μεταξύ Θεού και ανθρώπων).

Αμέσως μετά, *στο κεφάλαιο 33*, βρίσκουμε τον Μωσή να συνομιλεί με τον Πατέρα. Αυτός του λέει ότι δεν θα έρθει μαζί τους (33:3).

Προσέχοντας λίγο περισσότερο την αφήγηση, διαπιστώνουμε το εξής εντυπωσιακό: *στο σημείο αυτό ο Μωυσής κάνει μια παρεμβολή*, καταγράφει ένα περιστατικό που θα συνέβαινε στο μέλλον, περιγράφει τι θα συνέβαινε στη σκηνή του Μαρτυρίου (33:7-11). Η σκηνή αυτή δεν είχε φτιαχτεί ακόμη. Στην παρεμβολή αυτή μας εξηγεί ότι στη σκηνή του Μαρτυρίου συνομιλούσε πρόσωπο με πρόσωπο με τον Κύριο (Αυτόν ο Μωυσής μπορεί να Τον δει).

Και, αμέσως μετά, συνεχίζει στα εδάφια 33:12-34:9, επιστρέφοντας στην περιγραφή της συνομιλίας του με τον Πατέρα στην κορυφή του βουνού (δηλαδή με τον Κύριο του Οποίου το πρόσωπο κανείς δεν μπορεί να δει) :

Εξ. 33:12 Και είπεν ο Μωϋσής προς τον Κύριον, Ιδέ, συ μοι λέγεις, Ανάγαγε τον λαόν τούτον· και συ δεν με εφανέρωσας ποίον θέλεις αποστείλει μετ' εμού· και συ είπας, σε γνωρίζω κατ' όνομα, και μάλιστα εύρηκας χάριν έμπροσθέν μου· ¹³ τώρα, λοιπόν, εάν εύρηκα χάριν έμπροσθέν σου, δείξόν μοι, δέομαι, την οδόν σου, διά να σε γνωρίσω, διά να εύρω χάριν ενώπιόν σου· και ιδέ ότι τούτο το έθνος είναι ο λαός σου. ¹⁴ Και είπεν, *Η παρουσία μου θέλει ελθεί μετά σου* και θέλω σοι δώσει ανάπαυσιν. ¹⁵ Ο δε είπε προς αυτόν, Εάν η παρουσία σου δεν έλθη μετ' εμού, μη αναγάγης ημάς εντεύθεν·

Η παρουσία του Θεού Πατέρα είναι ο Κύριος Ιησούς – Ο Άγγελος της Παρουσίας Του (Ησαΐας 63:9)

Έτσι, ο Μωυσής ουσιαστικά λέει: Δώσε μου τον Ιησού ή χάνομαι.

Με τον τρόπο που γράφει το κεφάλαιο αυτό, με αυτήν την *παρεμβολή* στη διήγηση, ο Μωυσής κάνει φανερή σε εμάς πόσο διαφορετική ήταν η συνάντησή του, μέσα σε εκείνο το σύννεφο στην κορυφή του βουνού, με τον Κύριο του Οποίου δεν μπορεί να δει το πρόσωπο, σε σχέση με τις συναντήσεις του με τον Κύριο στη σκηνή του Μαρτυρίου, με τον Οποίο μιλούσε πρόσωπο με πρόσωπο, όπως λέει το κείμενο (33:11).

Στη συνέχεια, ζητά να δει τη δόξα του Κυρίου με τον Οποίο συνομιλεί στην κορυφή του βουνού, δηλαδή τη δόξα του Θεού Πατέρα (33:18). Όμως, το πρόσωπο του Θεού Πατέρα κανείς δεν μπορεί να δει και να ζήσει (33:20-23). Γι' αυτό ο Θεός, αφού κρύψει τον Μωυσή στη σχισμή του βράχου και τον σκεπάσει με

το Χέρι Του (ώστε αυτός να δει μόνο την πλάτη Του), περνά από μπροστά του και διακηρύττει το θαυμαστό όνομα του Κυρίου:

Εξ. 34:5 Και ο Κύριος κατέβηκε σε μορφή νεφέλης και στάθηκε εκεί μαζί του, και *κήρυξε το όνομα του Κυρίου*. ⁶ Και πέρασε ο Κύριος μπροστά του και κήρυξε: Ο Κύριος, ο Κύριος ο Θεός είναι οικτίρμονας και ελεήμονας, μακρόθυμος, και πολυέλεος, και αληθινός, ⁷ ο οποίος φυλάττει έλεος σε χιλιάδες, συγχωρεί ανομία και παράβαση και αμαρτία, και καθόλου δεν αθώνει τον ένοχο.

Όταν ο Μωυσής ακούει το *όνομα του Θεού του Υψίστου*, αναγνωρίζει τον χαρακτήρα του Αγγέλου (23:21). Έτσι ζητάει από τον Πατέρα να στείλει μαζί τους τον Κύριο Ιησού:

Εξ. 34:8 Και ο Μωυσής έσπευσε, και σκύβοντας στη γη, προσκύνησε. ⁹ και είπε: Αν τώρα βρήκα χάρη μπροστά σου, *Κύριε, ας έρθει, παρακαλώ, ο Κύριός μου ανάμεσά μας*. επειδή, ο λαός αυτός είναι σκληροτράχηλος· και συγχώρησε την ανομία μας και την αμαρτία μας, και πάρε μας για κληρονομιά σου.

Κι αληθινά, ο Κύριος Ιησούς συνοδεύει τους Ισραηλίτες τόσο στην έρημο όσο και στην υποσχεμένη γη. Είναι Αυτός που τους φανερώνεται στη σκηνή του Μαρτυρίου και μετέπειτα στον ναό του Σολομώντα. Είναι Αυτός που αποκαλύπτει τον Υψιστο Θεό στους προφήτες. Είναι ο Θεός του Ισραήλ, ο μεγάλος Ελευθερωτής, *ο Αυτρωτής Κύριος*.

Η σημασία της Εξόδου των Ισραηλιτών

Η εξιστόρηση του γεγονότος της Εξόδου των Ισραηλιτών θέλει να μας δείξει ποιος είναι ο Κύριος και με ποιον τρόπο έβγαλε τον λαό Του από τη γη της σκλαβιάς και στη συνέχεια, στο

υπόλοιπο της Πεντατεύχου, πώς τους οδήγησε μέσα από την έρημο για να λατρεύσουν τον Θεό. Έτσι οι πιστοί Ισραηλίτες διάβαζαν την Πεντάτευχο (η οποία άρχισε να τους παραδίδεται στο όρος Σινά). Ήξεραν πως ο Θεός δεν είναι ένα απρόσωπο ή μονοπρόσωπο ον. Γνώριζαν τον Κύριο (Ιησού) με τον Οποίο ο Μωυσής συνομιλούσε πρόσωπο με πρόσωπο, και τον Κύριο που κανείς δεν μπορεί να δει, ο Οποίος φανερώνεται μέσα από τον Απεσταλμένο Κύριο.

Η γνώση των γεγονότων της Εξόδου και του Θεού που τους φανερώθηκε μέσα από αυτά τα γεγονότα είναι το “σημείο εισόδου” των πιστών Ισραηλιτών στην Αγία Γραφή, στην Πεντάτευχο. Με αυτήν τη γνώση ως προϋπόθεση ξεκινούσαν να μελετήσουν τα βιβλία της Πεντατεύχου. Και έτσι δεν έκαναν το λάθος να νομίζουν πως ο Θεός είναι ένα μονοπρόσωπο ον, αλλά ήταν σε θέση να διακρίνουν τον απεσταλμένο Κύριο, που τους φανέρωνε τον Ύψιστο Θεό. *Και εμείς σήμερα, με τις ίδιες προσδοκίες ως μελετούμε την Παλαιά Διαθήκη.* Έχοντας τη σωστή εικόνα για τον Θεό στο μυαλό μας. Γιατί αλλιώς, η αλήθεια της Παλαιάς Διαθήκης θα παραμένει σε μεγάλο βαθμό κρυμμένη από τα μάτια μας.

Οι πιστοί Ισραηλίτες τον Κύριο Ιησού εμπιστεύονταν, και πρόσμεναν Αυτόν να έρθει και να εκπληρώσει τις θαυμαστές Του υποσχέσεις. Αληθινά, ο Κύριος Ιησούς ήρθε, καθώς ο Θεός Πατέρας προμήθευσε τον άμωμο, άσπιλο Αμνό (Α΄ Πέτρου 1:18-19). Και χάρη στον θάνατο και την ανάσταση του Κυρίου Ιησού, κάθε αμαρτωλός άνθρωπος που Τον εμπιστεύεται με την καρδιά του βρίσκει αληθινή ελευθερία. *Ελευθερία και από την ενοχή, και από τη σκλαβιά της αμαρτίας,* και μαζί κοινωνία με τον Θεό Πατέρα. Μέχρι την ημέρα της δεύτερης έλευσης του Ιησού, μέχρι τον καινούργιο ουρανό και την καινούργια γη (μέχρι δηλαδή το τελευταίο, αιώνιο κεφάλαιο της πιο μεγάλης ιστορίας). Όπου, επιτέλους, όσοι ανήκουν στον Χριστό θα

μπορούν να βλέπουν και να απολαμβάνουν για πάντα Αυτόν και τον Θεό Πατέρα *πρόσωπο με πρόσωπο* (Αποκάλυψη 22).

Όλη η ιστορία του λαού Ισραήλ έτσι έχει σχεδιαστεί από τον Θεό, ώστε να μας φανερώνει πνευματικές αλήθειες για τον Ίδιο και για τη χριστιανική ζωή μέσα από ιστορικά γεγονότα.¹²

Όλη η ιστορία των Ισραηλιτών έτσι αξίζει να διαβαστεί. *Ως η ιστορία της Αύτρωσης*. Με τον Κύριο Ιησού να δίνει νόημα στο κάθε τι. Αξίζει να θυμόμαστε τα λόγια του Ιησού στους Φαρισαίους (Ιωάννης 5:39-46): νόμιζαν πως στις Γραφές, επειδή τις μελετούν, θα έχουν ζωή, και ο Κύριος τους είπε πως ακριβώς αυτές είναι που δίνουν μαρτυρία για Αυτόν. Αλλά αυτοί δεν ήθελαν να έρθουν σε Αυτόν για να έχουν ζωή. *Οι Γραφές είναι μια τεράστια ταμπέλα, μια μεγάλη πινακίδα, που σκοπό τους έχουν να δείχνουν στον Ιησού*. Μια πινακίδα δεν έχει ως σκοπό της να δείχνει τον εαυτό της. Δεν θα έχει πετύχει τον σκοπό της μια πινακίδα, αν ο διψασμένος ταξιδιώτης που τη συναντά στη μέση της ερήμου σταθεί εκεί, εξετάζοντας και περιεργαζόμενος

¹² Με αυτόν τον τρόπο ο απόστολος Παύλος χρησιμοποιεί τα όσα συμβαίνουν κατά την Έξοδο των Ισραηλιτών από την Αίγυπτο και κατά τη διάρκεια της πορείας τους μέσα στην έρημο. Γράφει: «Όλα αυτά έγιναν παραδείγματα σ' εκείνους, και *γράφτηκαν για τη νουθεσία μας*, στους οποίους έφτασαν τα τέλη των αιώνων» (Α' Κορινθίους 10:11). Ξεκάθαρα ο Παύλος δηλώνει ότι όλα αυτά γράφτηκαν για τη νουθεσία των ανθρώπων που παραλαμβάνουν τις επιστολές του, οι οποίοι, λέει, βρίσκονται στα τέλη των αιώνων, στους έσχατους καιρούς. Το ίδιο, λοιπόν, ισχύει και για εμάς σήμερα, καθώς οι έσχατοι καιροί ξεκίνησαν ήδη με τον Σταυρό και την Ανάσταση του Κυρίου Ιησού (πρβλ. Ρωμ 15:4, όπου ο Παύλος λέει πως οι Γραφές της Παλαιάς Διαθήκης γράφτηκαν για τη διδασκαλία και την παρηγοριά *μας*).

την κάθε λεπτομέρεια της πινακίδας. Η πινακίδα θα έχει πετύχει τον σκοπό της όταν ο διψασμένος ταξιδιώτης στραφεί προς τα εκεί που η πινακίδα δείχνει, ώστε εκεί να βρει νερό.

Ας δούμε, λοιπόν, την πορεία του λαού Ισραήλ μετά την έξοδο από τη σκλαβιά της Αιγύπτου *σαν μια πινακίδα*. Ο Κύριος δεν φέρνει αμέσως τους Ισραηλίτες *στη γη Χαναάν*, στη γη που είχε υποσχεθεί πως θα τους δώσει. Έπρεπε πρώτα να περάσουν από την έρημο. Δεν έμειναν στην Αίγυπτο, όσοι καλύφθηκαν με το αίμα του αμνού. Την επόμενη κιόλας μέρα βγήκαν από τη γη της σκλαβιάς. Ταυτόχρονα, ο δρόμος προς την υποσχεμένη γη, τη γη της επαγγελίας, περνούσε μέσα από την έρημο.

Αυτό ακριβώς συμβαίνει στη ζωή κάθε αμαρτωλού ανθρώπου όταν τον συναντήσει ο Χριστός και τον καλύψει με το αίμα Του:

(α) Από αυτήν τη στιγμή ο άνθρωπος δεν μένει εκεί που ήταν, στη σκλαβιά της αμαρτίας

Ο Ιησούς σώζει χάρη της δικής Του θυσίας. Χάρη ΜΟΝΟ της δικής Του αξίας. Σε αυτό ο άνθρωπος δεν έχει να προσθέσει το παραμικρό. Για παράδειγμα, ο απόστολος Παύλος, μέχρι την τελευταία στιγμή της ζωής του, ήταν άξιος της αιώνιας κόλασης. Και ο μόνος λόγος που τώρα βρίσκεται στον ουρανό είναι γιατί ο Χριστός τον κάλυψε με το αίμα Του. Ταυτόχρονα, ο άνθρωπος που έχει καλυφθεί με το αίμα του Χριστού, ο άνθρωπος που έχει γευτεί τη συγχώρηση και την ελευθερία από την ενοχή της αμαρτίας, ελευθερώνεται επίσης και από τη δύναμη, τη σκλαβιά της αμαρτίας. Αυτό πετυχαίνει το αίμα του Ιησού. Και τώρα δεν θέλει πια να ζει στη γη της δουλείας. *Φεύγει από εκεί, η ζωή του αλλάζει. Όχι για να σωθεί. Αλλά γιατί έχει ήδη σωθεί, και έτσι τώρα αρχίζει να ζει την καινούργια, αιώνια ζωή που ο Χριστός του έχει χαρίσει.* Ο άνθρωπος ξέρει πως δεν είναι τέλειος, πως κάθε μέρα έχει ανάγκη της χάρης του Χριστού. Επίσης, ξέρει πως ο Πατέρας τον δέχεται και θα τον δέχεται

αιώνια μόνο χάρη του Χριστού. Και με βάση αυτά τα τόσο πολύτιμα και τόσο Καλά Νέα ο Χριστιανός προχωρεί βγαίνοντας από την 'Αίγυπτο', τη γη της πνευματικής δουλείας, καθώς προχωρά προς τον ουρανό.

(β) Ταυτόχρονα, ο Χριστιανός τώρα προχωρεί στην έρημο

Όπως και οι Ισραηλίτες τότε, έτσι και οι Χριστιανοί σήμερα ζουν στον κόσμο αυτό ως ξένοι και πάροικοι. Λαχταρούν την ουράνια πατρίδα και προχωρούν προς αυτήν βαδίζοντας στην έρημο. Αξίζει να τονιστεί και πάλι ότι ο Ιησούς δεν υποσχέθηκε μια ζωή χωρίς προβλήματα εδώ στη γη. Αλλά είπε:

Ιωάν. 16:33 Αυτά τα είπα σε σας, ώστε, ενωμένοι μαζί μου, να έχετε ειρήνη. Μέσα στον κόσμο θα έχετε θλίψη· αλλά, να έχετε θάρρος· εγώ νίκησα τον κόσμο.

Συνεπώς, μέσα σε αυτήν την έρημο, έχουμε πάνω απ' όλα ανάγκη Αυτόν. Ο μόνος τρόπος να προχωρούμε στην έρημο αυτού του κόσμου είναι έχοντας τα μάτια μας καρφωμένα στον Κύριο Ιησού. Σε αυτό μας προσκαλεί η Γραφή, και όλοι οι πιστοί του παρελθόντος. *Αυτόν δείχνει το κάθε ψηφιδωτό της πινακίδας.* Προς Αυτόν δείχνει η ζωή κάθε πιστού Ισραηλίτη κατά τη διάρκεια της Παλαιάς Διαθήκης. Οι άνθρωποι αυτοί ζούσαν με πίστη στον Χριστό που θα ερχόταν, και γι' αυτό μπόρεσαν και έφτασαν στη γραμμή του τερματισμού. Λαχταρούσαν την ουράνια πολιτεία, όπως ο Αβραάμ (Εβραίους 11:9-10, 13-16).

Μιλάμε για τους *ήρωες της πίστεως*. Αν το άκουγαν, οι άνθρωποι αυτοί δεν θα δέχονταν αυτόν τον χαρακτηρισμό. Τους φαντάζομαι να λένε, «Όχι δεν ήμασταν εμείς οι ήρωες. Ο Ιησούς είναι ο Ήρωας, σε Αυτόν τα οφείλουμε όλα. Μην κοιτάτε σ' εμάς, κοιτάξτε σε Αυτόν». Και αυτό δεν είναι απλά μια υπόθεση. Η Γραφή μάς λέει πως το ζητούμενο για εμάς δεν είναι να

κοιτάμε τους ανθρώπους αυτούς, αλλά να ενθαρρυνόμαστε να κοιτάμε προς Αυτόν που και αυτοί κοιτούσαν. Να ξαναπούμε πως οι διαχωρισμοί των κεφαλαίων είναι πολύ μεταγενέστεροι, δεν είναι μέρος της Γραφής. Έτσι, εξετάζοντας τη σύνδεση των κεφαλαίων 11 και 12 της προς Εβραίους, φτάνουμε σε αυτήν τη μεγάλη αλήθεια (το κεφάλαιο 11 είναι το κεφάλαιο που συχνά αποκαλείται 'το κεφάλαιο των ηρώων της πίστεως'): πως το ζητούμενο δεν είναι να παίρνουμε ηθικά διδάγματα από τη ζωή αυτών των ανθρώπων (τουλάχιστον όχι πρωταρχικά), αλλά να *παρακινούμαστε από αυτούς να στρέφουμε τα μάτια μας στο αντικείμενο της πίστης τους, τον Κύριο Ιησού.*

Εβρ. 12:1 Κι εμείς, λοιπόν, καθώς είμαστε περικυκλωμένοι από ένα τόσο μεγάλο σύννεφο μαρτύρων, ας απορρίψουμε κάθε βάρος και την αμαρτία που εύκολα μας περιπλέκει, και *ας τρέχουμε με υπομονή τον αγώνα που είναι μπροστά μας.² αποβλέποντας στον Ιησού,* τον αρχηγό και τελειωτή της πίστης, ο οποίος, εξαιτίας της χαράς που ήταν μπροστά του, υπέφερε σταυρό, καταφρονώντας τη ντροπή, και κάθισε στα δεξιά του θρόνου του Θεού.

Αυτό το «*λοιπόν*» του εδαφίου 12:1 από την προς Εβραίους μας δίνει το συμπέρασμα. Το σύννεφο των μαρτύρων της πίστεως στέκεται γύρω μας, στα πλάγια της διαδρομής θα μπορούσαμε να πούμε, καθώς εμείς πετάμε κάθε βάρος και την αμαρτία και τρέχουμε με υπομονή προς τη γραμμή του τερματισμού. Και αυτό που έχουν να μας πουν είναι: «Εμείς τερματίσαμε επειδή με πίστη κοιτούσαμε στον Ιησού. Κάντε κι εσείς το ίδιο, κρατήστε τα μάτια σας καρφωμένα πάνω στον Χριστό».

Ας σκεφτούμε το εξής, αν κάποιος μας πει: «Πρέπει να πιστεύεις περισσότερο», αυτό θα μας βοηθήσει; Αν κάποιος μας πει: «Να κάποιος που πιστεύει πολύ, μιμήσου τον», μήπως τότε θα

δυναμώσει και η δική μας πίστη; Για παράδειγμα: αν ακουστεί ένα αστείο και όλοι αρχίσουν να γελούν και κάποιος μπει στον χώρο έχοντας χάσει το αστείο, μπορεί αυτός με την καρδιά του να μιμηθεί τους άλλους; Αν τους βλέπει να γελούν, τον βοηθάει αυτό ώστε κι αυτός να γελάσει; Αν τελειώσει μια θεατρική παράσταση και οι θεατές μαγεμένοι αρχίσουν να χειροκροτούν, και κάποιος μπει εκείνη την ώρα στο θέατρο έχοντας χάσει το έργο, το να βλέπει τους άλλους να χειροκροτούν, μήπως αυτό θα τον βοηθήσει να χειροκροτήσει κι αυτός με την καρδιά του;

Όχι. Έχουμε ανάγκη να ακούσουμε το αστείο για να ανταποκριθούμε κι εμείς με τον ίδιο τρόπο. Έχουμε ανάγκη να δούμε το έργο ώστε και εμείς μετά να ξεσπάσουμε σε χειροκροτήματα (και να το εννοούμε). Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο έχουμε ανάγκη να βλέπουμε με τα μάτια της ψυχής μας τον Ιησού και τη συγκλονιστική αγάπη που φανερώνει στον Σταυρό. Όστε, ως φυσιολογική ανταπόκριση, να Τον εμπιστευόμαστε όλο και πιο πολύ.

Να γιατί «η πίστη είναι εξ ακοής του λόγου». Επειδή κάθε κομμάτι της Αγίας Γραφής, κάθε ψηφίδα αυτού του ψηφιδωτού, δείχνει στον Χριστό, το αντικείμενο της χριστιανικής πίστης. Κοιτώντας σωστά την κάθε ψηφίδα, η πίστη μας δυναμώνει. Τέτοιες ψηφίδες είναι και οι ζωές των πιστών Ισραηλιτών που συναντούμε στην Παλαιά Διαθήκη. Και αυτές δείχνουν στον Κύριο. Αν και εμείς, όπως και εκείνοι, κρατούμε τα μάτια μας καρφωμένα σε Αυτόν, θα συνεχίσουμε, και με ασφάλεια θα φτάσουμε στη γραμμή του τερματισμού, στην άμεση παρουσία Του.

Μετά τα γεγονότα στο όρος Σινά, ο Μωυσής επιστρέφει στους Ισραηλίτες, κρατώντας στα χέρια του τις πλάκες με τις δέκα εντολές. Πριν ξεκινήσουν για το ταξίδι τους μέσα από την

έρημο, πρέπει πρώτα να κατασκευάσουν τη σκηνή του Μαρτυρίου. Τα σχέδια, ο 'τύπος' αυτής της κατασκευής, δόθηκαν από τον Θεό στον Μωυσή, όσο αυτός βρισκόταν στην κορυφή του όρους Σινά. Η ιδιαιτερότητα αυτής της κατασκευής βρίσκεται στο γεγονός πως είναι έτσι σχεδιασμένη, ώστε να αντανακλά και να φανερώνει στο γήινο επίπεδο επουράνιες πραγματικότητες (Έξ 25:9, 40, Εβρ 8:5).

Η σκηνή του Μαρτυρίου

Αληθινά, η σκηνή του Μαρτυρίου λειτουργεί ως μια τρισδιάστατη παρουσίαση του Ευαγγελίου. Είναι έτσι δομημένη ώστε να φανερώνει τον ερχόμενο Μεσσία. Άλλωστε μέσα σε αυτήν, ο Μωυσής αρχικά, και στη συνέχεια ο αρχιερέας του λαού, θα συναντούν τον Κύριο, τον ερχόμενο Μεσσία (είναι χαρακτηριστικό πως ο Ιωάννης γράφει για τον προαιώνιο Λόγο: «Και ο Λόγος έγινε σάρκα, και κατοίκησε [αρχαίο: *ἐσκήνωσεν*] ανάμεσά μας» – Ιωάννης 1:14).

Θα εστιάσουμε σε μια μόνο λεπτομέρεια αυτής της σκηνής, η οποία δείχνει το εκπληκτικό βάθος αυτής της τόσο μεγάλης ιστορίας. Η σκηνή του Μαρτυρίου (και μετέπειτα ο Ναός του Σολομώντα) ήταν χωρισμένη σε δύο διακριτά δωμάτια. Το πρώτο ονομαζόταν: «τα άγια», το οποίο ήταν το τμήμα αμέσως πίσω από την είσοδο της σκηνής. Το δεύτερο δωμάτιο ονομαζόταν: «τα άγια των αγίων». Σε αυτό υπήρχε η κιβωτός της διαθήκης, πάνω στην οποία εμφανιζόταν ο Κύριος. Τα δύο δωμάτια χωρίζονταν μεταξύ τους από το «καταπέτασμα», μια βαριά κουρτίνα. Και μάλιστα πάνω σε αυτήν την κουρτίνα είχαν κεντηθεί τα Χερουβίμ (αγγελικά πλάσματα – Έξ 24:31). Μέσα από αυτό το καταπέτασμα, προς τα άγια των αγίων, επιτρεπόταν να περάσει μόνο μια φορά τον χρόνο ο εκάστοτε αρχιερέας, και μόνο αφού πρώτα είχε πραγματοποιήσει τη

θυσία εξιλέωσης για τις αμαρτίες του λαού (όπως χαρακτηριστικά περιγράφεται στο Λευιτικό κεφ. 16).

Ο συμβολισμός της διάταξης αυτής είναι πολύ σημαντικός. Το *καταπέτασμα* έδειχνε το τείχος που χωρίζει τον άγιο Θεό από τον αμαρτωλό άνθρωπο. Κανείς αμαρτωλός δεν μπορεί να πλησιάσει, αν δεν υπάρξει πρώτα μια θυσία. Και το 'τείχος' αυτό ορθώθηκε τη στιγμή που οι πρώτοι άνθρωποι γύρισαν την πλάτη τους στον Κύριο. Τότε (όπως είδαμε στο δεύτερο κεφάλαιο), ο Αδάμ και η Εύα εκδιώχτηκαν από τον κήπο της Εδέμ, από την άμεση παρουσία του Κυρίου. Και μάλιστα δεν μπορούσαν να επιστρέψουν, καθώς η είσοδος του κήπου φυλασσόταν πλέον από τα *Χερουβίμ* και από το πύρινο, περιστρεφόμενο ξίφος (Γέν 3:24). Αυτήν ακριβώς την πραγματικότητα συμβόλιζαν τα *Χερουβίμ* που είχαν κεντηθεί επάνω στο καταπέτασμα. Για να περάσει κάποιος από αυτήν την κουρτίνα, πρέπει να υπάρξει μια θυσία. Σε κάποιον πρέπει να πέσει το περιστρεφόμενο ξίφος της οργής του Θεού.

Να, λοιπόν, η σημασία της διάταξης της σκηνής. Για να ανοίξει και πάλι ο δρόμος, για να φύγει από τη μέση το καταπέτασμα, για να μπορέσει και πάλι ο αμαρτωλός άνθρωπος να επιστρέψει στην παρουσία του Θεού, κάποιος πρέπει να πληρώσει το κόστος. Και ο μόνος που μπορούσε να κάνει κάτι τέτοιο, ήταν ο Κύριος Ιησούς. Αληθινά, *την ώρα που ο Κύριος πεθαίνει στον σταυρό*, παίρνοντας πάνω Του τη δίκαιη οργή του Θεού, *το καταπέτασμα του Ναού σκίζεται στα δύο*, από πάνω ως κάτω (Ματθαίος 27:51). Με αυτόν τον θαυμαστό τρόπο ο Θεός διακηρύττει πως ο θάνατος του Χριστού επιτυγχάνει το γκρέμισμα του τείχους που χώριζε τον Θεό από τους ανθρώπους. Και τώρα, δια μέσου της πίστης στον Χριστό, έχουμε θάρρος να μπαίνουμε στα αληθινά, επουράνια άγια των αγίων, εκεί που ο Ιησούς βρίσκεται ως ο μεγάλος μας Αρχιερέας (προς Εβραίους Επιστολή 10:19-23).

Ο αληθινός Αρχιερέας

Όλα αυτά συμβολικά φανερώνονταν από τη διάταξη της σκη-
νής και από την υπηρεσία του Αρχιερέα. Όπως ο Αρχιερέας
τότε έμπαινε στα άγια των αγίων με το αίμα της θυσίας για να
μεσιτεύσει για το λαό και να ζητήσει τη συγχώρηση των αμαρ-
τιών τους, έτσι και ο αληθινός Αρχιερέας, ο Κύριος Ιησούς,
μετά την ανάστασή Του από τους νεκρούς πέρασε μέσα από το
καταπέτασμα καθώς αναλήφθηκε στους ουραμούς. Και εκεί
τόρα μεσιτεύει για τον λαό Του, με βάση τη δική Του τέλεια και
ανεπανάληπτη θυσία (Εβραίους κεφ. 8, 9, 10). Τώρα ο Χριστός
κρατά στην καρδιά Του τα ονόματα των δικών Του και τους
παρουσιάζει μπροστά στον Θεό Πατέρα. Κάτι που συμβολιζό-
ταν από το περιστήθιο του Εβραίου Αρχιερέα, φτιαγμένο από
λινό ύφασμα, καλυμμένο από δώδεκα πολύτιμους λίθους. Πάνω
σε κάθε έναν από αυτούς τους λίθους είχε χαραχτεί ένα από τα
ονόματα των δώδεκα γιών του Ιακώβ, ώστε με αυτόν τον τρόπο
το σύνολο του λαού Ισραήλ να παρουσιάζεται μπροστά στον
Κύριο από τον Αρχιερέα (Έξ. 28:15-21, 29-30).

Και βέβαια, *τόρα μπορούμε να πλησιάσουμε τον Θεό στο
όνομα του Χριστού άμεσα, χωρίς την ανάγκη άλλων ιερέων ή
μεσιτών.* Γιατί, με την έλευση του Χριστού και την ολοκλήρωση
του έργου Του, η ιερατική τάξη των Εβραίων καταργήθηκε,
μαζί και οι θυσίες που τελούσαν. Σκοπός της τάξης αυτής ήταν
να δείχνει τον αληθινό Αρχιερέα που θα ερχόταν και τη θυσία
Του. Όταν, λοιπόν, Αυτός ενσαρκώθηκε και τέλεσε την τέλεια
θυσία (ο Ιησούς, ο μεγάλος Αρχιερέας, παρουσίασε τον εαυτό
Του ως θυσία στον σταυρό, το αληθινό θυσιαστήριο), η τάξη
αυτή δεν είχε πλέον λόγο ύπαρξης. Η λευιτική ιεροσύνη αντι-
καταστάθηκε όχι από μια ανθρώπινη τάξη ιερέων, αλλά από
την ιεροσύνη του Ιησού, ο Οποίος είναι και παραμένει για
πάντα ο αιώνιος Αρχιερέας μας (προς Εβραίους, κεφ. 5, 7).

Όσο περισσότερο κάποιος αντιλαμβάνεται την εκπληκτική αρμονία της τόσο μεγάλης ιστορίας που η Γραφή διηγείται, τόσο περισσότερο γεμίζει με δέος για τον Θεϊκό Συγγραφέα, που οδηγεί τόσο τα γεγονότα όσο και αυτούς που τα καταγράφουν.

Τα βιβλία που αποτελούν την Αγία Γραφή έχουν τουλάχιστον σαράντα ανθρώπινους συγγραφείς, οι οποίοι έζησαν από το 1500 π.Χ. μέχρι το 100 μ.Χ. περίπου. Όσο, λοιπόν, περισσότερο κάποιος διαπιστώνει ότι τόσο διαφορετικοί και άγνωστοι μεταξύ τους άνθρωποι έγραφαν συνολικά μια τόσο θαυμαστή ιστορία τέτοιου ασύλληπτου βάθους, η οποία στο κέντρο της έχει τον απόλυτο Ήρωα, τόσο περισσότερο βεβαιώνεται πως χρειάζεται τεράστια ευπιστία για να θεωρηθεί η Αγία Γραφή ως ένα απλό ανθρώπινο κατασκεύασμα.

Το αληθινό Μάννα από τον ουρανό

Μετά την κατασκευή της σκηνής του Μαρτυρίου, οι Ισραηλίτες είναι έτοιμοι να συνεχίσουν την πορεία τους, δια μέσου της ερήμου, προς τη γη Χαναάν. Πολλά τα γεγονότα που χαρακτηρίζουν αυτήν τη διαδρομή. Ανάμεσά τους, ξεχωρίζει η καθημερινή, θαυμαστή πρόνοια του Κυρίου για τον λαό Του. Κάθε ημέρα (εκτός της ημέρας του Σαββάτου), με θαυματουργικό τρόπο, έπεφτε στο στρατόπεδο των Ισραηλιτών το λεγόμενο «μάννα» από τον ουρανό. Έμοιαζε με ψωμί, και είχε γλυκιά γεύση. Με τον τρόπο αυτό οι Ισραηλίτες αντιλαμβάνονταν την εξάρτησή τους από τον Κύριο, και ημέρα με την ημέρα διαπίστωναν την πιστότητά Του. Σαράντα ολόκληρα χρόνια, καθ' όλη τη διάρκεια του ταξιδιού, ο Κύριος φρόντιζε αυτόν τον λαό.

Με το μάννα, ο Κύριος έσωσε τον λαό από την πείνα, και τη φυσική εξόντωση. Πιο σημαντική ακόμα είναι η πραγματικότητα που το μάννα συμβολίζει. Οι Ισραηλίτες έτρωγαν από το μάννα που έπεφτε από τον ουρανό. Κάποια στιγμή όμως, και

αυτοί πέθαναν. *Το αληθινό μάννα, το ψωμί από τον ουρανό, αυτό που αν κάποιος το φάει δεν πρόκειται να πεθάνει ποτέ, είναι ο Κύριος Ιησούς.* Σε αυτόν δείχνει το μάννα. Ο Ίδιος το δήλωσε:

Ιωάν. 6:35 Και ο Ιησούς είπε προς αυτούς: *Εγώ είμαι ο άρτος της ζωής· όποιος έρχεται σε μένα, δεν θα πεινάσει· και όποιος πιστεύει σε μένα, δεν θα διψήσει ποτέ. ...* ⁴⁸ **Εγώ είμαι ο άρτος της ζωής.** ⁴⁹ Οι πατέρες σας έφαγαν το μάννα μέσα στην έρημο και πέθαναν. ⁵⁰ *Αυτός είναι ο άρτος, που κατεβαίνει από τον ουρανό, για να φάει κάποιος απ' αυτόν και να μη πεθάνει.* ⁵¹ Εγώ είμαι ο άρτος ο ζωντανός, που κατέβηκε από τον ουρανό. Αν κάποιος φάει απ' αυτόν τον άρτο, θα ζήσει στον αιώνα. Και, μάλιστα, ο άρτος τον οποίο εγώ θα δώσω, είναι η σάρκα μου, που εγώ θα δώσω χάρη της ζωής του κόσμου.

Όπως ο Θεός προμήθευσε το μάννα στην έρημο για να σώσει τους Ισραηλίτες από την πείνα, έτσι προμήθευσε τον Ιησού για να σώσει τις ψυχές μας. Ο Κύριος είναι το ψωμί της ζωής. Αυτός κομματιάστηκε στον σταυρό, για να τραφούμε εμείς. Είναι το ψωμί της ζωής, γιατί έχει την εξουσία να δίνει αληθινή ζωή, και γιατί, σαν το ψωμί, έχει την εξουσία να τη συντηρεί. Το ψωμί αυτό το λαμβάνουμε δια πίστεως μόνο. Όπως ο Ιησούς είπε: «Σας διαβεβαιώνω απόλυτα: *Εκείνος που πιστεύει σε μένα, έχει αιώνια ζωή*». (Ιωάννης 6:47). Πιστεύω αληθινά στον Ιησού όταν Τον λαμβάνω ως Αυτόν που μπορεί να χορτάσει και να ξεδιψάσει την ψυχή μου, για πάντα. Αξίζει να τρέφω κάθε μέρα την ψυχή μου με Αυτόν που είναι ο άρτος της ζωής. *Γι' αυτό ακριβώς έχουμε τις Γραφές, για να συναντούμε με πίστη σε αυτές τον Ιησού, την τροφή της ψυχής μας.* Ας μην Τον περιφρονούμε, λοιπόν, προσπερνώντας Αυτόν, που είναι η πηγή του ζωντανού νερού, και προσπαθώντας να ξεδιψάσουμε

σε σπασμένους νερόλακκους, που δεν μπορούν να συγκρατήσουν νερό. Ας μην κάνουμε όπως οι Ισραηλίτες (Ιερ 2:13).

Η απιστία των Ισραηλιτών παράδειγμα προς αποφυγή

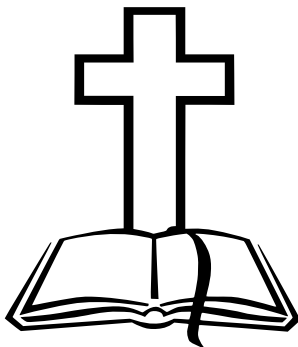
Οι Ισραηλίτες είδαν ασύλληπτα θαύματα. Είδαν τις δέκα πληγές. Είδαν την Ερυθρά Θάλασσα να ανοίγει στα δύο για να περάσουν μέσα από τα νερά. Συνάντησαν τον Κύριο στο όρος Σινά. Ο Κύριος τους συνόδευε καθημερινά. Έτρωγαν κάθε μέρα το μάννα. Και όμως, στη συντριπτική τους πλειοψηφία, όλη αυτή η γενιά των Ισραηλιτών απίστησαν. Γόγγυζαν συνεχώς ενάντια στον Μωυσή και τον Κύριο, έφτασαν στο σημείο να πουν πως ήταν καλύτερα στην Αίγυπτο, στη γη της σκλαβιάς. Και το χειρότερο απ' όλα, όταν μετά από σύντομο διάστημα έφτασαν στα όρια της γης που ο Κύριος είχε υποσχεθεί να τους δώσει, συνέβη το εξής περιστατικό: οι Ισραηλίτες, μετά από εντολή του Κυρίου, έστειλαν δώδεκα κατασκόπους στη γη Χαναάν. Αυτοί, επί σαράντα ημέρες, εξερευνούσαν τη χώρα. Όταν επέστρεψαν, δέκα από αυτούς ανέφεραν πως όντως η γη ήταν πλούσια και γόνιμη, αλλά πως οι κάτοικοί της ήταν πολύ δυνατοί και πως ήταν αδύνατο να τους νικήσουν. Η απιστία σε όλο της το μεγαλείο. Οι άλλοι δύο κατάσκοποι, μεταξύ των οποίων και ο διάδοχος του Μωυσή, ο Ιησούς του Ναυή, είπαν στους Ισραηλίτες πως δεν υπάρχει κανένας λόγος να φοβούνται, αφού ο Κύριος είναι μαζί τους. Ο λαός, όμως, άκουσε τους δέκα κατασκόπους, με αποτέλεσμα να αποστατήσουν από τον Κύριο (Αριθμοί κεφ. 13, 14). Περιφρόνησαν τον Κύριο με τον χειρότερο τρόπο, γι' αυτό η τιμωρία τους ήταν για σαράντα χρόνια, όσες και οι ημέρες που οι κατάσκοποι εξερευνούσαν τη χώρα, να περιπλανώνται στην έρημο, μέχρις ότου εκείνη η γενιά πεθάνει. Αυτά είναι τα τρομερά αποτελέσματα της απιστίας.

Στη γη της επαγγελίας, σαράντα χρόνια μετά, θα μπουν μόνο η επόμενη γενιά των Ισραηλιτών, καθώς και οι δύο κατάσκοποι που ζούσαν εντός πραγματικότητας (αυτοί δηλαδή που εμπιστεύονταν τον Παντοκράτορα Κύριο).

Ας μην κάνουμε και εμείς το ίδιο λάθος. Ας μη βρεθούμε έξω από τη γη της υπόσχεσης, τον καινούργιο ουρανό και την καινούργια γη (αυτό συμβολίζει η γη Χαναάν). Εκείνοι άκουσαν το ευαγγέλιο, και όμως δεν τους ωφέλησε σε τίποτε, γιατί δεν δέχτηκαν με πίστη τον λόγο που άκουσαν. Ας παραδειγματιστούμε. Όπως λέει στην προς Εβραίους 4:1-3 :

«¹ Ας φοβηθούμε, λοιπόν, μήπως και, ενώ μένει σε μας η υπόσχεση να μπούμε μέσα στην κατάπαυσή του, φανεί κάποιος από μας ότι τη στερήθηκε. ² Επειδή, εμείς έχουμε ευαγγελιστεί όπως και εκείνοι· αλλά, εκείνους, ο λόγος που άκουσαν, δεν τους ωφέλησε, δεδομένου ότι, δεν ήταν σ' αυτούς που άκουσαν ενωμένος με την πίστη. ³ Επειδή, μπαίνουμε μέσα στην κατάπαυση εμείς που πιστέψαμε».

Μετά τα σαράντα χρόνια στην έρημο, η επόμενη γενιά βρίσκεται στα όρια της γης Χαναάν. Ο Ιησούς του Ναυή έχει διαδεχτεί στην ηγεσία τον Μωυσή. Αυτόν θα χρησιμοποιήσει ο Κύριος για να οδηγήσει τον λαό Ισραήλ στην κατάκτηση της γης της υπόσχεσης. Τα γεγονότα αυτά και τη συνέχεια της διήγησης βρίσκουμε στο επόμενο τμήμα της Π.Δ., τα βιβλία των Προφητών.

Ο Σωτήρας στους Προφήτες ¹

Η κατάκτηση της γης Χαναάν

Η ώρα έχει φτάσει ώστε τα λόγια που ο Κύριος είχε πει στον Αβραάμ να πραγματοποιηθούν:

Γέν. 15:13 Και ο Κύριος είπε στον Άβραμ: Να ξέρεις με σιγουριά ότι το σπέρμα σου θα παροικήσει σε γη όχι δική τους, και θα τους υποδουλώσουν, και θα τους καταθλίψουν, 400 χρόνια. ¹⁴ το έθνος, όμως, στο οποίο θα υποδουλωθεί, εγώ θα το κρίνω· ύστερα δε απ' αυτά, θα βγουν με πολλά υπάρχοντα. ¹⁵ εσύ, όμως, θα απέλθεις στους πατέρες σου με ειρήνη· θα ταφείς σε καλά γηρατειά. ¹⁶ και στην τέταρτη γενεά θα επιστρέψουν εδώ· επειδή, δεν αναπληρώθηκε ακόμα η ανομία των Αμορραίων.

Τα λόγια αυτά ειπώθηκαν όταν ο Αβραάμ βρισκόταν στη *γη Χαναάν*. Περίπου τετρακόσια χρόνια αργότερα, αφού έχει μεσολαβήσει η σκλαβιά της Αιγύπτου, ο λαός Ισραήλ, οι απόγονοι δηλαδή του Αβραάμ, είναι έτοιμοι να επιστρέψουν σε

¹ Στην εβραϊκή Βίβλο η ομάδα των προφητικών βιβλίων περιλάμβανε τα εξής βιβλία: Ιησούς του Ναυή, Κριτές, Σαμουήλ (Α' και Β'), Βασιλείς (Α' και Β'), Ιερεμίας, Ιεζεκιήλ, Ησαΐας και τους 12 'μικρούς' Προφήτες. Τα ιστορικά βιβλία αυτής της ομάδας ονομάστηκαν 'πρώτοι Προφήτες'. Ονομάστηκαν έτσι, πρώτον, γιατί καταγράφουν την εκπλήρωση της προφητείας του Μωυσή. Στο τέλος της Πεντατεύχου (Δευτ 31:14-29) ο Μωυσής προφήτεψε πως ο λαός θα αρνηθεί τον Κύριο και θα καταπατήσει τις εντολές Του, με αποτέλεσμα να οδηγηθεί στην εξορία. Όπως και συνέβη. Και δεύτερον, τα ιστορικά βιβλία ονομάστηκαν 'πρώτοι Προφήτες', γιατί διάφορα από τα ιστορικά γεγονότα που καταγράφονται απεικονίζουν με προφητικό, συμβολικό τρόπο γεγονότα που θα συμβούν αιώνες μετά. Για ένα τέτοιο παράδειγμα, δείτε στο τελευταίο τμήμα αυτού του κεφαλαίου τη σημασία και το νόημα της μάχης του Δαβίδ με τον Γολιάθ (σελ. 186).

αυτήν τη γη. Μάλιστα, όπως ο Κύριος είχε πει (Γέν 15:16), όλο αυτό το διάστημα η αμαρτία των Αμορραίων και των υπολοίπων κατοίκων της γης συμπληρώθηκε. Ο Κύριος, αιώνες ολόκληρους, έκανε υπομονή με την ανομία εκείνων των λαών. Πόσο μεγάλη είναι η θεϊκή υπομονή! Όμως, η αμαρτία τους συνεχώς αυξανόταν. Ήταν ειδωλολάτρες, είχαν μάλιστα φτάσει στο σημείο να θυσιάζουν τα παιδιά τους στους ψεύτικους θεούς τους. Έτσι, τώρα έχει φτάσει η ώρα της κρίσης. Ο Κύριος θα πολεμήσει εκ μέρους του λαού Ισραήλ για να εκδιώξει αυτούς τους λαούς από τη γη Χαναάν, θα χρησιμοποιήσει τους Ισραηλίτες για να κρίνει τα ειδωλολατρικά έθνη όπως τους αρμόζει.

Αληθινά, τα επόμενα χρόνια οι Ισραηλίτες κατακτούν τη γη Χαναάν. Ο Κύριος με θαυματουργικό τρόπο κρίνει αυτά τα αμαρτωλά έθνη και εκπληρώνει την υπόσχεση που είχε δώσει στον Αβραάμ τόσους αιώνες πριν.

Αυτός ο ανεπανάληπτος, ² ιερός πόλεμος αποτελεί μια έντονη, επείγουσα προειδοποίηση προς εμάς σήμερα. Γιατί η κρίση αυτών των λαών που συνέβη τότε αποτελεί μια πολύ μικρή προεικόνιση της κρίσης που πρόκειται να ξεσπάσει στο τέλος αυτού του κόσμου, στη δεύτερη έλευση του Κυρίου. Ο Κύριος συνεχίζει σήμερα να κάνει υπομονή μαζί μας. Κάποτε, ωστόσο, όπως συνέβη και τότε, η υπομονή αυτή θα τελειώσει. *Και το ζητούμενο για εμάς είναι να συμφιλιωθούμε μαζί Του όσο ακόμα υπάρχει καιρός.* Όπως έγραψε ο απόστολος Παύλος στη Β' Κορινθίους 6:2: «Πρόσεξε, τώρα είναι ημέρα σωτηρίας».

² Ανεπανάληπτος σήμερα, γιατί τότε ο Κύριος ενεργούσε μέσα από το φυσικό έθνος του Ισραήλ, μέχρι την ενσάρκωσή Του. Σήμερα, όπως ο Ίδιος δήλωσε στον Πόντιο Πιλάτο, «Η δική Του βασιλεία δεν είναι από τούτο τον κόσμο». Η βασιλεία Του είναι και θα είναι μια βασιλεία πνευματική, μέχρι τη δεύτερη έλευσή Του. Μια βασιλεία που αποτελείται από ανθρώπους από κάθε έθνος, γλώσσα, φυλή και λαό, από ανθρώπους που εμπιστεύονται με την καρδιά τους τον Βασιλιά.

Η κατάκτηση της γης Χαναάν ήταν ένα δώρο του Κυρίου προς τον λαό Ισραήλ. Ένα δώρο που δεν άξιζαν (Δευτ 9:4-7). Ένα δώρο που τους έδωσε, γιατί τους αγάπησε και τους διάλεξε. Τους αγάπησε γιατί απλά τους αγάπησε (Δευτ 7:6-11), όχι γιατί ήταν καλύτεροι από τους άλλους λαούς. Και το ζητούμενο τώρα για τους Ισραηλίτες είναι να εμπιστεύονται και να αγαπούν τον Κύριο με όλη τους την καρδιά και, επειδή Τον αγαπούν, να τηρούν τις αγαθές και σοφές εντολές Του. Αν υπακούουν, ευλογία θα έρθει στη γη Χαναάν. Αν όχι, αν καταπατήσουν τη διαθήκη (συμφωνία) που έχει κάνει μαζί τους ο Κύριος Ιησούς (Κριτές 2:1-3), θα υποστούν τις συνέπειες.

Η εποχή των Κριτών

Όσο ζούσε ο Ιησούς του Ναυή, τα πράγματα πήγαιναν καλά. Όταν όμως αυτός και η γενιά του πέθαναν, οι Ισραηλίτες εγκατέλειψαν τον Κύριο, τον Θεό των προγόνων τους, που τους είχε βγάλει από την Αίγυπτο, και λάτρεψαν άλλους θεούς, αυτούς που λάτρευαν οι γύρω τους λαοί. Και μάλιστα ακολούθησαν τα βδελυρά, ειδωλολατρικά έθιμα των γύρω λαών. Το αποτέλεσμα ήταν ο Κύριος να τους παραδώσει σε επιδρομείς που τους ρήμαζαν. Και *εδώ αρχίζει ένας κύκλος που θα διαρκέσει για τα επόμενα τετρακόσια χρόνια*. Κάθε φορά που οι Ισραηλίτες εγκατέλειπαν τον Κύριο και βρισκονταν έπειτα σε δύσκολη θέση, **ο Κύριος έστελνε για αρχηγό τους έναν Κριτή**, ο οποίος τους γλύτωνε από τους επιδρομείς.³ Όσο

³ Για παράδειγμα, στους Κριτές κεφ. 6, βλέπουμε τον Άγγελο του Κυρίου, που το θεόπνευστο κείμενο αποκαλεί «Κύριο», τον απεσταλμένο ΓΧΒΧ, να μιλά πρόσωπο προς πρόσωπο με τον Γεδεών και να τον στέλνει για να ελευθερώσει τον Ισραήλ από τους Μαδιανίτες. Και στο κεφ. 13 ο Άγγελος ΓΧΒΧ φανερώνει στους γονείς τού Σαμφών, πριν καν ακόμα αυτός γεννηθεί, πως το παιδί που θα αποκτήσουν θα

ζούσε ο Κριτής, τα πράγματα πήγαιναν καλά. Όταν, όμως, αυτός πέθαινε, οι Ισραηλίτες ξανάπεφταν στην απιστία και στην ειδωλολατρία. Και ο κύκλος συνεχιζόταν, με την ισραηλιτική κοινωνία να βουλιάζει στη διαφθορά, στην εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο, στην ανομία.

Κι όμως, οι Ισραηλίτες είχαν όλες τις πιθανότητες με το μέρος τους. Ο Κύριος τους είχε πάρει υπό την προστασία Του, τους είχε δώσει σοφούς νόμους και μια πλούσια γη. Αν κάποιος λαός έπρεπε να προκόψει και να οικοδομήσει μια δίκαιη και λειτουργική κοινωνία, αυτοί ήταν οι Ισραηλίτες. *Η αποτυχία τους*, η οποία οφείλεται στη σκληροκαρδία τους, στην πώρωση της καρδιάς τους, *φανερώνει με τον πιο χαρακτηριστικό τρόπο τη διαφθορά της ανθρώπινης φύσης.*

Και μαζί, η αποτυχία των Ισραηλιτών αποδεικνύει το πόσο μάταιο είναι κάποιος να ελπίζει σε ανθρώπους, όποιοι κι αν είναι αυτοί. Άλλωστε, ούτε οι Κριτές ήταν τέλειοι, κάθε άλλο. Η Γραφή δεν διστάζει να καταγράψει τις αδυναμίες και τις αμαρτίες των ανθρώπων τούς οποίους ο Κύριος χρησιμοποιεί για την εκπλήρωση των σκοπών Του.

Οι κοινωνίες στον σύγχρονο κόσμο δεν διαφέρουν και πολύ από αυτήν την κατάσταση. Κάθε φορά που οι άνθρωποι στρέφονται μακριά από τον αληθινό Θεό, όπως δυστυχώς συμβαίνει και με εκατομμύρια συμπολιτών μας σήμερα –και ας δηλώνουν πολλοί από αυτούς θρησκευόμενοι– η κρίση ξεσπάει. Μια κρίση που εκδηλώνεται σε κάθε επίπεδο. Η μόνη λύση είναι

είναι ο επόμενος Κριτής, που θα ελευθερώσει τους Ισραηλίτες από τον ζυγό των Φιλισταίων. Μάλιστα όταν ρωτούν τον Άγγελο του Κυρίου «ποιο είναι το όνομά σου;», Αυτός απαντά λέγοντας: «Το όνομά μου είναι *θαυμαστό*». Αυτόν τον *θαυμαστό Θεό*, τον Οποίο οι γονείς του Σαμφών είδαν (Κριτές 13:22), περίμεναν οι πιστοί Ισραηλίτες να ενσαρκωθεί (Ησαΐας 9:6) για να τους σώσει από τις αμαρτίες τους. Περίμεναν τον Εμμανουήλ (δηλαδή: ‘Ο Θεός μαζί μας’ – Ης 7:14).

η επιστροφή στον Κύριο Ιησού. Γιατί Αυτός είναι η μόνη ελπίδα των εθνών, Αυτός είναι ο Βράχος των αιώνων.

Μέσα και κατά τη διάρκεια αυτής της δύσκολης περιόδου, το πιστό υπόλοιπο των Ισραηλιτών συνεχίζει να ελπίζει στον Θεϊκό Μεσσία, στον αληθινό και τέλειο Κριτή, που πρόκειται να έρθει *από τη γενιά του Ιούδα*, όπως ο Ιακώβ, ο πατέρας του, είχε προφητέψει (Γέν 49:1, 10). Η ώρα όμως, δεν έχει φτάσει ακόμα.

Η εποχή των Βασιλιάδων

Τα χρόνια περνούν, τετρακόσια χρόνια για την ακρίβεια. Και οι Ισραηλίτες συνεχίζουν να περιφρονούν τον Κύριο. Απευθύνονται στον τελευταίο Κριτή, τον Σαμουήλ, και του ζητούν να τους ορίσει έναν βασιλιά να τους κυβερνάει, «όπως έχουν όλα τα έθνη» (Α΄ Σαμουήλ 8:5). Δεν τους αρκεί το γεγονός πως ο Κύριος είναι ο Βασιλιάς τους. Θέλουν να γίνουν σαν όλα τα άλλα έθνη. Ο Σαμουήλ είναι άνθρωπος ευσεβής. Από μικρή ηλικία η μητέρα του τον έχει αφιερώσει στον Κύριο. Και ο Κύριος Ιησούς, ο Λόγος του Κυρίου, έχει συναντήσει τον Σαμουήλ όταν αυτός ήταν ακόμα παιδί, του έχει φανερωθεί, και τον έχει ορίσει ως προφήτη Του. Όταν, λοιπόν, ο Σαμουήλ ακούει το αίτημα των Ισραηλιτών, δεν του αρέσει καθόλου, και προσπαθεί να τους μεταπείσει. Εκείνοι όμως επιμένουν. Και τότε ο Κύριος είπε στον Σαμουήλ να κάνει όπως του ζήτησαν.

Αυτός αρχικά εκλέγει τον Σαούλ για πρώτο βασιλιά του λαού. Ο Σαούλ ξεκινά σωστά, υπακούοντας τον Κύριο. Σύντομα, όμως, αρχίζει να ακολουθεί τον δικό του δρόμο. Δεν εκτελεί τις εντολές του Κυρίου, με αποτέλεσμα Αυτός να τον απορρίψει. Ο Σαμουήλ ανακοινώνει στον Σαούλ ότι ο Κύριος θα πάρει τη βασιλεία από αυτόν, για να τη δώσει σε κάποιον καλύτερό του. *Ο επόμενος βασιλιάς θα είναι ο νεαρός Δαβίδ, ο γιος του Ιεσσαί, από τη φυλή του Ιούδα.* Είναι έφηβος ακόμα, το τελευταίο

παιδί της οικογένειάς του, βοσκός στο επάγγελμα. Βρισκόμαστε περίπου στο 1000 π.Χ.

Ο Δαβίδ, σε αντίθεση με τον Σαούλ, είναι άνθρωπος «κατά την καρδιά του Κυρίου». Αγαπά τον Κύριο, έχει ζωντανή, προσωπική σχέση μαζί Του, Τον ακολουθεί με την καρδιά του. Οι Ψαλμοί που γράφει, οι οποίοι περιλαμβάνονται στα βιβλία της Παλαιάς Διαθήκης, φανερώνουν τη βαθιά γνώση του αληθινού Τριαδικού Θεού που ο Δαβίδ έχει, καθώς και τον τρόπο που σχετίζεται μαζί Του σε κάθε περίπτωση της ζωής του. Ο Δαβίδ θα κυβερνήσει τον Ισραήλ για σαράντα χρόνια, και στον καιρό της βασιλείας του τα γεωγραφικά όρια του βασιλείου θα επεκταθούν περισσότερο από ποτέ άλλοτε. Μάλιστα, τον Δαβίδ θα διαλέξει ο Θεός ως πρόγονο του υποσχεμένου Μεσσία. Ο Κύριος υπόσχεται στον Δαβίδ πως ο θρόνος του θα μείνει ακλόνητος για πάντα (Β΄ Σαμ 7:16), συνεπώς, από εδώ και πέρα, ο απόγονος που οι πιστοί Ισραηλίτες περιμένουν αναζητείται στη γενεαλογική γραμμή του Δαβίδ. Η πορεία της ζωής του Δαβίδ μοιάζει σε πολλά σημεία με την πορεία της ζωής του Κυρίου Ιησού κατά τη διάρκεια της επίγειας διακονίας Του. Ωστόσο, ούτε ο Δαβίδ είναι τέλειος. Κάθε άλλο μάλιστα. Ο Δαβίδ φτάνει στο σημείο να διαπράξει μοιχεία και φόνο. Για τα οποία μετανοεί και λαμβάνει τη συγχώρηση του Κυρίου. Ούτε ο καλύτερος βασιλιάς του Ισραήλ είναι αρκετός. *Οι πιστοί Ισραηλίτες θα χρειαστεί να περιμένουν περίπου χίλια χρόνια ακόμα μέχρις ότου έρθει στη γη μας ο αληθινός, ο τέλειος Βασιλιάς, ο Κύριος Ιησούς, ο κατά σάρκα απόγονος του Δαβίδ.* Όπως είχε πει ο άγγελος Γαβριήλ στην παρθένο Μαρία, λίγο πριν αυτή μείνει έγκυος και γεννήσει τον Ιησού, σύμφωνα με τη διήγηση του κατά Λουκά Ευαγγελίου:

Λουκ. 1:30 Και ο άγγελος της είπε: Μη φοβάσαι, Μαριάμ· επειδή, βρήκες χάρη στον Θεό. ³¹ Και πρόσεξε, θα μείνεις

έγκυος, και θα γεννήσεις έναν γιο· και θα αποκαλέσεις το όνομά του ΙΗΣΟΥ. ³² Αυτός θα είναι μεγάλος, και θα ονομαστεί Υιός του Υψίστου· και *ο Κύριος ο Θεός θα του δώσει τον θρόνο του Δαβίδ του πατέρα του.* ³³ και θα βασιλεύσει επάνω στον οίκο του Ιακώβ στους αιώνες, και η βασιλεία του δεν θα έχει τέλος.

Τον Δαβίδ θα διαδεχτεί ο γιος του Σολομώντα. Η δική του βασιλεία θα είναι ειρηνική, και στην εποχή του θα χτιστεί ο Ναός της Ιερουσαλήμ. Πολύ γρήγορα, ωστόσο, τα πράγματα θα πάρουν πάλι άσχημη τροπή.

Αμέσως μετά τον θάνατο του Σολομώντα, το βασίλειο του Ισραήλ θα διασπαστεί. Στον νότο, το νότιο βασίλειο θα αποτελείται από τις φυλές Ιούδα και Βενιαμίν, ενώ στο βόρειο βασίλειο θα συγκεντρωθούν οι υπόλοιπες δέκα φυλές του Ισραήλ. Από εδώ και πέρα οι βασιλιάδες τόσο του βορείου όσο και του νοτίου βασιλείου, κατά κανόνα, θα οδηγήσουν τον λαό στην ειδωλολατρία, με λίγες μόνο φωτεινές εξαιρέσεις, που, όμως, δεν αρκούν για να κάνουν τη διαφορά.

Αποστολή προφητών στα δύο βασίλεια

Στην ταραγμένη αυτή περίοδο, *ο Κύριος στέλνει προφήτες στα δύο βασίλεια.* Η αποστολή τους είναι να καλέσουν τους Ισραηλίτες να επιστρέψουν στον Κύριο. Τους προειδοποιούν για τις επιπτώσεις που θα έχει η παρακοή τους, και μαζί δίνουν εκκλησιαστικές υποσχέσεις για τον ερχόμενο Θεϊκό Μεσσία και τη βασιλεία Του. Οι προφήτες μιλούν ανοιχτά και με θάρρος, και γι' αυτό αντιμετωπίζουν την εχθρότητα μεγάλου μέρους του λαού. Πάντοτε οι άνθρωποι αγαπούσαν το σκοτάδι μάλλον, παρά το φως (Ιωάν 3:19-20). Παρ' όλη την αντίσταση, οι προφήτες θα συνεχίσουν την αποστολή τους. Κι αυτό γιατί το μήνυμα που κηρύττουν δεν είναι δικό τους, αλλά του Κυρίου.

Μεταξύ των άλλων, *οι προφήτες προειδοποιούν τον λαό Ισραήλ πως, αν συνεχίσουν στην ανυπακοή*, το βόρειο και το νότιο βασίλειο θα καταλύονταν από εχθρικά έθνη, ο λαός θα αιχμαλωτιζόταν, και *οι Ισραηλίτες θα οδηγούνταν στην εξορία*. Και όντως, έτσι και συμβαίνει. Οι Ασύριοι κατέκτησαν το βόρειο βασίλειο το 722 π.Χ. και ανάγκασαν τους κατοίκους του να διασκορπιστούν στα διάφορα εδάφη της ασσυριακής αυτοκρατορίας. Το νότιο βασίλειο, το βασίλειο του Ιούδα, θα αντέξει λίγο περισσότερο, ωστόσο τον 6^ο αιώνα π.Χ. θα αιχμαλωτιστεί και αυτό από την υπερδύναμη της εποχής, τους Βαβυλωνίους. Οι Βαβυλώνιοι κατέστρεψαν τον ναό που είχε χτίσει ο Σολομώντας και οδήγησαν μεγάλο μέρος του λαού στην *εξορία*.

Εξορία και επιστροφή

Η εξορία είναι λογικό να προκαλέσει απελπισία στους Ισραηλίτες. Αναρωτιούνται τι ο Θεός κάνει, και αν έχει ξεχάσει τις υποσχέσεις Του. Καθώς ο θρόνος του Δαβίδ δεν υπάρχει πλέον, η γενεαλογική του γραμμή βρίσκεται σε άμεσο κίνδυνο. Και είναι αυτό τόσο σημαντικό, γιατί ο Κύριος έχει υποσχεθεί πως από αυτήν τη γενεαλογική γραμμή πρόκειται να γεννηθεί ο Θεϊκός Μεσσίας. Ο Κύριος όμως μένει πάντοτε πιστός στον λόγο Του. Δεν υπάρχει περίπτωση να δώσει μια υπόσχεση και αυτή να μην πραγματοποιηθεί. *Η εξορία θα τερματιστεί εβδομήντα χρόνια αργότερα* (όπως ο Ιερεμίας, που έδρασε πριν και κατά τη διάρκεια της πτώσης του βασιλείου του Ιούδα, είχε προφητέψει – Ιερ 29:10), *με τρόπο αληθινά θαυμαστό*. Όταν το 538 π.Χ. οι Πέρσες υπέταξαν τους Βαβυλωνίους και κατέκτησαν τα εδάφη τους, ο βασιλιάς των Περσών Κύρος διέταξε γραπτώς την *επιστροφή* των Ιουδαίων από την εξορία στην Ιερουσαλήμ, και την ανοικοδόμηση του ναού που είχε καταστραφεί από τους Βαβυλωνίους. Διαβάζουμε τη διήγηση:

Β΄ Χρον. 36:19 [Οι Βαβυλώνιοι] κατέκαψαν τον οίκο του Θεού, και κατέσκαψαν το τείχος της Ιερουσαλήμ, και κατέκαψαν όλα τα παλάτια της με φωτιά, και αφάνισαν όλα τα πολύτιμα σκεύη της.²⁰ Και όσους ξέφυγαν τη μάχαιρα, [ο βασιλιάς των Βαβυλωνίων] τους μετοίκισε στη Βαβυλώνα, όπου ήσαν δούλοι σ' αυτόν και στους γιους του, μέχρι τον καιρό της βασιλείας των Περσών.²¹ *για να εκπληρωθεί ο λόγος του Κυρίου, που είχε γίνει διαμέσου του στόματος του Ιερεμία, μέχρις ότου η γη χαρεί τα σάββατά της· επειδή, όλο τον καιρό της ερήμωσής της φύλαγε σάββατο, μέχρις ότου συμπληρωθούν 70 χρόνια.*²² *Και στον πρώτο χρόνο του Κύρου, του βασιλιά της Περσίας, για να εκπληρωθεί ο λόγος του Κυρίου, που έγινε διαμέσου του στόματος του Ιερεμία, ο Κύριος διέγειρε το πνεύμα του Κύρου, του βασιλιά της Περσίας, και διακήρυξε μέσα σε ολόκληρο το βασίλειό του, και μάλιστα εγγράφως, λέγοντας:*²³ Έτσι λέει ο Κύρος, ο βασιλιάς της Περσίας: *Ο Κύριος, ο Θεός του ουρανού, έδωσε σε μένα όλα τα βασίλεια της γης· και αυτός με πρόσταξε να του οικοδομήσω έναν οίκο στην Ιερουσαλήμ, που είναι στην Ιουδαία· ποιος από σας είναι από ολόκληρο τον λαό του; Ο Κύριος ο Θεός του ας είναι μαζί του, και ας ανέβει.*

Ο Κύρος αιτιολογεί την απόφασή του με τρόπο που προκαλεί κατάπληξη. Αυτός ο ειδωλολάτρης βασιλιάς δηλώνει πως *ο Κύριος τον πρόσταξε* να Του οικοδομήσει ναό στην Ιερουσαλήμ. Ο τρόπος που αυτή η διαταγή του Κυρίου φτάνει στον βασιλιά των Περσών Κύρο είναι ακόμη πιο θαυμαστός. Σύμφωνα με τον Εβραίο ιστορικό Ιώσηπο,⁴ ο οποίος έζησε τον 1^ο μ.Χ. αιώνα, *ο Κύρος διάβασε την προφητεία του Ησαΐα* (Ησ 44:28), καθώς οι Ισραηλίτες είχαν μεταφέρει το βιβλίο αυτό

⁴ Ιώσηπος Φλάβιος, *Ιουδαϊκή Αρχαιολογία* (Josephus Flavius, *Antiquities of the Jews*). Βιβλίο XI, κεφάλαιο 1, παρ. 1 & 2

μαζί τους στην εξορία. Σε εκείνο το σημείο του βιβλίου του προφήτη Ησαΐα, ο Κύριος απευθύνεται *ονομαστικά* στον Κύρο και του δίνει την εντολή να ξανακτίσει τον ναό. Η σημασία αυτού του γεγονότος γίνεται κατανοητή όταν λάβουμε υπόψη *το πότε* ο προφήτης Ησαΐας έγραψε το βιβλίο του. Ο Ησαΐας δρα από το έτος 736 έως το έτος 700 π.Χ. περίπου. Δηλαδή *περισσότερο από 150 χρόνια νωρίτερα* από την εποχή του βασιλιά Κύρου. Και όμως, τον αναφέρει με το όνομά του. Μια ακόμα απόδειξη της ασύλληπτης παντοδυναμίας του Θεού. *Αληθινά, ο Κύριος είναι ο Κύριος της ιστορίας.* Αυτό αντιλαμβάνεται και ο βασιλιάς Κύρος και πρόθυμα υπακούει, τερματίζοντας έτσι τα εβδομήντα χρόνια εξορίας.

Αξίζει να σημειώσουμε πως *ο προφήτης Ησαΐας*, που έζησε πολύ πριν την πτώση του βασιλείου του Ιούδα, δεν προφητεύει μόνο για την αιχμαλωσία ως τιμωρία εξαιτίας της ανυπακοής του λαού, για τη μετέπειτα εξορία και για την επιστροφή από αυτήν. Προφητεύει πολύ πέρα από την εποχή αυτή, προφητεύει για τον ερχόμενο Θεϊκό Μεσσία και Λυτρωτή.

Ο Ησαΐας μάς παρουσιάζει τον Μεσσία ως τον μεγάλο Βασιλιά που γίνεται ο πάσχων Υπηρέτης

Ο Ησαΐας πρώτα μας περιγράφει με τρόπο που κόβει την ανάσα τη συνάντησή του με τον Κύριο μέσα στον ναό (Ησαΐας 6). Ο Ησαΐας, ανθρωπίνως μιλώντας, είχε κάθε λόγο να φοβάται. Ο βασιλιάς του Ιούδα είχε πεθάνει τον χρόνο εκείνο (6:1) και οι εχθρικοί τριγύρω λαοί παραμόνευαν. Και σαν να μην έφτανε αυτό, καθώς μπαίνει στον ναό, ο Ησαΐας βλέπει με τα μάτια του τον Βασιλιά, τον Κύριο των δυνάμεων, να κάθεται σε έναν ψηλό θρόνο. Από πάνω Του στέκονταν αγγελικά Σεραφεΐμ που, σκεπάζοντας το πρόσωπό τους, έκραζαν «*Άγιος, άγιος, άγιος ο Κύριος των δυνάμεων· ολόκληρη η γη είναι γεμάτη από τη*

δόξα Του». Το μεγαλείο της δόξας του Κυρίου τον συντρίβει. Και ενώ αναφωνεί «Ω, ταλαίπωρος εγώ! Επειδή, χάθηκα· για τον λόγο ότι, είμαι άνθρωπος με ακάθαρτα χείλη ... επειδή, τα μάτια μου είδαν τον Βασιλιά», ένα από τα Σεραφείμ αγγίζει τα χείλη του προφήτη με ένα κάρβουνο από το θυσιαστήριο. Και με αυτόν τον συμβολικό τρόπο τον βεβαιώνει πως «η ανομία του εξαλείφθηκε, και η αμαρτία του καθαρίστηκε». Συμβολικό, καθώς το θυσιαστήριο μας παραπέμπει στον απόλυτο τόπο της θυσίας, στον Γολγοθά. Είχε κάθε λόγο να φοβάται ο Ησαΐας, ωστόσο μέσα στον φόβο του τον συναντά ο μεγάλος Βασιλιάς. Ο Κύριος παρουσιάζεται στον Ησαΐα την ώρα της ανάγκης και του φόβου του ακριβώς με τον τρόπο που ο προφήτης έχει ανάγκη να Τον δει, ως τον Παντοκράτορα Βασιλιά που έχει την εξουσία να συγχωρεί αμαρτίες. Και τον στέλνει να κηρύξει την αλήθεια. Την αλήθεια για το ποιος είναι ο Κύριος, ποιος είναι ο χαρακτήρας Του, και με ποιον τρόπο Αυτός θα σώσει τον λαό Του από τις αμαρτίες τους.

Και αφού μας έχει φανερώσει τον Κύριο να κάθεται επάνω σε έναν θρόνο *ψηλό και υπερυψωμένο* στο έκτο κεφάλαιο, ο Ησαΐας, στο δεύτερο μέρος του βιβλίου του, με μια εκπληκτικής λεπτομέρειας προφητεία ⁵ μάς αποκαλύπτει τον υπηρέτη του

⁵ Η προφητεία αυτή, γραμμένη πάνω από εβδομήντα χρόνια πριν την ενσάρκωση του Κυρίου Ιησού, περιγράφει ξεκάθαρα την αποστολή Του, δείχνει απόλυτα ξεκάθαρα τον Μεσσία να πεθαίνει για τις αμαρτίες του λαού Του και στη συνέχεια να επιστρέφει στη ζωή. Είναι τέτοια η λεπτομέρειά της, που κάποιοι προσπάθησαν να την αγνοήσουν ισχυριζόμενοι πως γράφτηκε ΜΕΤΑ τη σταύρωση του Ιησού, από τους μαθητές Του. Ωστόσο, το 1947, στα σπήλαια του Κουμράν, βρέθηκαν διάφορα χειρόγραφα στην εβραϊκή γλώσσα. Ανάμεσα τους, ανακαλύφθηκε ο «μεγάλος κύλινδρος του Ησαΐα». Ο κύλινδρος αυτός περιέχει ολόκληρο το βιβλίο του Ησαΐα και χρονολογείται γύρω στο 150 με 100 π.Χ. Προ Χριστού! Πριν την ενσάρκωση δηλαδή.

(Για περισσότερα: https://en.wikipedia.org/wiki/Isaiah_scroll)

Κυρίου, τον Θεϊκό Μεσσία, να στέκεται *υψωμένος* και δοξασμένος (52:13-15). Δοξασμένος, αφού πρώτα έχει πάρει πάνω του την οργή του Θεού, αφού έχει τιμωρηθεί για χάρη και στη θέση του λαού Του, αφού έχει συντριφθεί για τις αμαρτίες μας, ώστε εμείς στις πληγές Του να βρούμε γιατρεία (53:1-8). Ποιος δεν μπορεί να διακρίνει σε αυτήν την προφητεία τη θυσία του Ιησού, την ένδοξη ανάστασή Του, τη θαυμαστή μεσιτεία Του υπέρ των ανόμων; (53:9-12). Αληθινά, ο πάσχων Υπηρέτης στέκεται ψηλός και υπερυψωμένος (ίδια έκφραση σε 6:1 και 52:13), καθώς βασιλεύει από τον σταυρό.

Ποιος είναι ο Κύριος των δυνάμεων του Ησαΐα 6; *Ποιος είναι ο πάσχων Υπηρέτης* του δεύτερου μέρους αυτού του προφητικού βιβλίου; *Μα ποιος άλλος, παρά ο Κύριος Ιησούς.* Αυτόν είδε ο Ησαΐας και για Αυτόν έγραψε. Και για να μην υπάρχει καμιά αμφιβολία, ο Ιωάννης στο δωδέκατο κεφάλαιο του Ευαγγελίου του συνδυάζει παραπομπές ακριβώς από αυτά τα κεφάλαια, από τον Ησαΐα κεφ. 6 και κεφ. 53 (δείτε Ιωάννης 12:36-41) για να καταλήξει λέγοντας: «Αυτά είπε ο Ησαΐας, *όταν είδε τη δόξα του [Ιησού], και μίλησε γι' αυτόν*» (Ιωάν. 12:41).

Αληθινά, ο μεγάλος Βασιλιάς χρησιμοποίησε όλη την ασύλληπτη εξουσία Του για να γίνει ο υπηρέτης Βασιλιάς. «Ήρθε όχι για να υπηρετηθεί, αλλά να υπηρετήσει και να δώσει τη ζωή Του ως λύτρο αντί πολλών» (Ματ 20:28). Ήρθε για να πεθάνει για χάρη και στη θέση των επαναστατημένων υπηκόων Του. *Υψώθηκε στον σταυρό* φανερώνοντας εκεί στον μέγιστο βαθμό τη δόξα Του σε όσους έχουν μάτια να δουν. Έδωσε το πολύτιμο αίμα Του για να μας ελευθερώσει από την εξουσία του σκότους και για να κυβερνά τώρα Αυτός στις καρδιές των δικών Του. *Ποιος μπορεί να συγκριθεί με αυτόν τον Κύριο;*

Επίσης, ο Ησαΐας μάς λέει για Αυτόν τον Μεσσία πως θα γεννηθεί από μια παρθένο και θα ονομαστεί «Εμμανουήλ», όνομα που σημαίνει 'ο Θεός μαζί μας' (Ησαΐας 7:14). Κι ακόμη:

Ησ. 9:6 Επειδή, παιδί γεννήθηκε σε μας, γιος δόθηκε σε μας· και η εξουσία θα είναι επάνω στον ώμο του· και το όνομά του θα αποκληθεί: Θαυμαστός, Σύμβουλος, Θεός Ισχυρός, Πατέρας του Μέλλοντα Αιώνα, Άρχοντας Ειρήνης. ⁷ Στην αύξηση της εξουσίας του και της ειρήνης δεν θα υπάρχει τέλος, επάνω στον θρόνο τού Δαβίδ, κι επάνω στη βασιλεία του, για να τη διατάξει, και να τη στερεώσει, με κρίση και δικαιοσύνη, από τώρα και μέχρι τον αιώνα. *Ο ζήλος τού Κυρίου των δυνάμεων θα το εκτελέσει.*

Μας λέει ο Ησαΐας πως το όνομα αυτού του παιδιού που θα γεννηθεί και θα έχει όλη την εξουσία θα είναι: Θεός Ισχυρός (9:6). Και ταυτόχρονα, μας λέει πως ο Κύριος των δυνάμεων (το πρώτο Πρόσωπο της Τριάδας) θα τα εκτελέσει όλα αυτά (9:7). Ο Ησαΐας, λοιπόν, γνωρίζει πως ο αληθινός Θεός δεν είναι κάποιο μονοπρόσωπο ον και προσμένει τον Θεάνθρωπο Μεσσία να γεννηθεί.

Μάλιστα, στον Ησαΐα δίνεται το προνόμιο να καταγράψει *τόσο τα λόγια του Υψιστου Θεού προς τον Μεσσία:*

Ησ. 42:1 Δέστε, ο δούλος μου, που υποστήριξα· ο εκλεκτός μου, στον οποίο η ψυχή μου ευαρεστήθηκε· έβαλα επάνω του το πνεύμα μου· [πρβλ. με τη στιγμή της βάπτισης του Ιησού: Λουκ 3:21-22]

όσο και τα λόγια του Ιδιου του Μεσσία, του απεσταλμένου Κυρίου, καθώς ο Κύριος Ιησούς λέει προς τον Ισραήλ:

Ησ. 48:12 εγώ είμαι ο ίδιος· *εγώ είμαι ο πρώτος και ο έσχατος.*
¹³ Και το χέρι μου θεμελίωσε τη γη και το δεξί μου χέρι μέτρησε τους ουρανούς με σπιθαμή· όταν τους καλώ, παραστέκονται μαζί. ... ¹⁶ Πλησιάστε σε μένα, ακούστε αυτό· εξαρχής δεν μίλησα σε κρυφό τόπο· αφότου έγινε αυτό, εγώ ήμουν εκεί· και *τώρα με απέστειλε ο Κύριος ο Θεός, και το Πνεύμα του.*

Δεν είναι θαυμαστό; Ο Δημιουργός του Ισραήλ, ο Ων, ο Πρώτος και ο Έσχατος, δηλώνει πως ο Κύριος ο Θεός [ο Πατέρας] Τον έχει στείλει [τον Χριστό – δηλαδή τον χρισμένο], μαζί με το Πνεύμα Του [το Άγιο Πνεύμα].

Ο Ησαΐας εκφράζει βαθιά κατανόηση τόσο των τριών Θεϊκών Προσώπων όσο και της φύσης και της αποστολής του Χριστού / Μεσσία, στον Οποίο και ο ίδιος ελπίζει. Δεν είναι τυχαίο που ο Ησαΐας έχει ονομαστεί ‘ο πέμπτος ευαγγελιστής’. Κάτι που δικαιολογείται από το γεγονός πως *τα λόγια του Κυρίου* (Ησ 60:22) που καταγράφει ο Ησαΐας *στο κεφ. 61 ακούγονται πάλι αιώνες μετά* μέσα σε μια συναγωγή, *όταν ο Ιησούς, ο Χριστός, χρισμένος με το Άγιο Πνεύμα*, κρατώντας τον κύλινδρο με το βιβλίο τού προφήτη Ησαΐα, βρίσκει αυτό το σημείο και λέει:

Ησ. 61:1 «Πνεύμα Κυρίου του Θεού είναι επάνω μου· επειδή, ο Κύριος με έχρισε για να ευαγγελίζομαι στους φτωχούς· με απέστειλε για να γιατρέψω τους συντριμμένους στην καρδιά, να κηρύξω ελευθερία στους αιχμαλώτους, και άνοιγμα δεσμοτηρίου στους δεσμίους·² για να κηρύξω χρόνον ευπρόσδεκτο στον Κύριο».

Και έπειτα, αφού διαβάσει αυτά τα λόγια, ο ενσαρκωμένος Κύριος μπροστά στα μάτια όλων διακηρύττει: «*Σήμερα εκπληρώθηκε στα αυτιά σας αυτή η γραφή*». (Λουκάς 4:14-21)

Αγαπητέ αναγνώστη, ο Κύριος Ιησούς είναι αληθινά ο υποσχέμένος Μεσσίας. Είναι ο μόνος που έχει και την εξουσία και τη θέληση «να γιατρέψει τους συντριμμένους στην καρδιά». Χάρη στον σταυρό και την ανάσταση, ο Ιησούς συνεχίζει χιλιετίες τώρα με την αλήθειά Του και το Πνεύμα Του να ελευθερώνει και να γιατρεύει. Έλα σε Αυτόν με απλή, παιδική πίστη είτε για πρώτη φορά είτε για μια φορά ακόμα, για να βρεις ό,τι έχεις ανάγκη.

Η υπόσχεση της Καινής Διαθήκης είναι η λύση στη σκληροκαρδία των ανθρώπων

Μετά τα εβδομήντα χρόνια εξορίας, οι Ισραηλίτες επιστρέφουν στην Ιερουσαλήμ και την Ιουδαία. Όχι γιατί το αξίζουν. Αλλά χάρις στο έλεος του Κυρίου. Σκοπός τους είναι η ανοικοδόμηση του ναού και της πόλης της Ιερουσαλήμ, καθώς και η αποκατάσταση των τειχών της. Θα συναντήσουν πολλές δυσκολίες σε αυτήν τους την προσπάθεια. Κάποια στιγμή, ωστόσο, ο ναός θα ολοκληρωθεί.

Το πιο μεγάλο τους πρόβλημα, όμως, είναι άλλο. Σε κάθε ευκαιρία και με κάθε αφορμή, *η μεγάλη πλειοψηφία του λαού αρνείται τον Κύριο*, αγνοεί τις εντολές Του, στρέφεται μακριά Του. Η ισραηλιτική κοινότητα βυθίζεται πάλι στην ανηθικότητα και έτσι παραβαίνει τη Διαθήκη που ο Κύριος είχε κάνει μαζί τους στο όρος Σινά. Οι Ισραηλίτες δεν διαφέρουν σε τίποτε από τα άλλα ειδωλολατρικά έθνη. Παρ' όλα όσα έχουν συμβεί, η καρδιά τους δεν έχει αλλάξει, παραμένει σκληρή και διεφθαρμένη. *Και για να αλλάξει αυτήν τους η κατάσταση, χρειάζεται κάτι πολύ περισσότερο από την ανοικοδόμηση του ναού. Χρειάζεται να έρθει Αυτός που είναι ο αληθινός Ναός, ο Κύριος Ιησούς (Ιωάννης 2:21). Χρειάζεται να έρθει, ώστε με το αίμα Του στον σταυρό να σφραγίσει την Καινή Διαθήκη.*

Αυτή η Διαθήκη είναι η μόνη λύση στη σκληροκαρδία των ανθρώπων, τότε, αλλά και σήμερα. Γιατί και σήμερα, όλοι είναι ειδωλολάτρες, μέχρι ο Χριστός να τους συναντήσει. Ακόμα και αυτοί που δηλώνουν άθεοι κάποιον ή κάτι λατρεύουν. Μπορεί αυτό να είναι η αποδοχή από τους άλλους, η κοινωνική θέση, η άνεση, οι σχέσεις, ο πλούτος, η καριέρα, ο αθλητισμός, η οικογένεια, η υγεία, ο ίδιος τους ο εαυτός ή οτιδήποτε άλλο, καλό ή κακό, έρχεται να πάρει την πρώτη θέση στη ζωή του ανθρώπου. Το ερώτημα για κάθε άνθρωπο δεν είναι *αν* λατρεύει,

αλλά *τι* λατρεύει. Γι' αυτήν τη Νέα Διαθήκη, που τόσο έχουμε όλοι μας ανάγκη, *προφητεύουν ο Ιερεμίας και ο Ιεζεκιήλ.*

Ο **προφήτης Ιερεμίας** γνωρίζει πολύ καλά τη σκληροκαρδία των Ισραηλιτών. Ο Κύριος τον έχει στείλει να τους προειδοποιήσει για την εξορία που έρχεται, αν συνεχίσουν στις αμαρτίες τους. Αυτοί παραμένουν αμετανόητοι, και ο Ιερεμίας βιώνει την καταστροφή που επακολουθεί. Ταυτόχρονα, οραματίζεται τις ημέρες που ο Μεσσίας θα έρθει (σε αυτήν την εποχή αναφέρεται η φράση «ύστερα από τις ημέρες εκείνες» – Ιερ 31:33). Και προφητεύει πως *τότε ο Κύριος θα κάνει μια νέα διαθήκη.* Διαβάζουμε για αυτήν την Καινή Διαθήκη:

Ιερ. 31:31 Δέστε, έρχονται ημέρες, λέει ο Κύριος, και θα κάνω στον οίκο Ισραήλ, και στον οίκο Ιούδα, **μια νέα διαθήκη.**³² *όχι σύμφωνα με τη διαθήκη, που έκανα στους πατέρες τους, κατά την ημέρα που τους έπιασα από το χέρι για να τους βγάλω από την Αίγυπτο· επειδή, αυτοί παρέβηκαν τη διαθήκη μου, και εγώ τους αποστράφηκα, λέει ο Κύριος.*³³ *αλλ' αυτή θα είναι η διαθήκη, που θα κάνω στον οίκο Ισραήλ: **Υστερα από τις ημέρες εκείνες,** λέει ο Κύριος, **θα βάλω τον νόμο μου στα ενδύματά τους, και θα τον γράψω στις καρδιές τους· και θα είμαι Θεός τους, κι αυτοί θα είναι λαός μου.***³⁴ Και δεν θα διδάσκουν πλέον κάθε ένας τον κοντινό του, και κάθε ένας τον αδελφό του, λέγοντας: Γνωρίστε τον Κύριο· επειδή, όλοι αυτοί θα με γνωρίζουν, από τον πιο μικρό ανάμεσά τους μέχρι τον πιο μεγάλο ανάμεσά τους, λέει ο Κύριος· ***επειδή, θα συγχωρήσω την ανομία τους, και δεν θα θυμάμαι πλέον την αμαρτία τους.***

Η πρώτη διαθήκη, η διαθήκη που έγινε στο όρος Σινά όπου οι Ισραηλίτες παρέλαβαν τον Νόμο, δεν είχε τη δύναμη να αλλάξει την καρδιά των Ισραηλιτών. Και έτσι αυτοί παρέβηκαν τη διαθήκη. Και, ως συνέπεια, οδηγήθηκαν στην εξορία. Και όμως

ο Θεός υπόσχεται αποκατάσταση. Υπόσχεται μια Καινούργια Διαθήκη, που θα διαφέρει από την πρώτη. Η μεγάλη διαφορά της Νέας Διαθήκης είναι πως όλοι όσοι ανήκουν σε αυτή θα γνωρίζουν *προσωπικά* τον Κύριο και θα γράψει ο Κύριος τον νόμο στην καρδιά τους, ώστε να Τον υπακούν (Ιερ 31:33). Με αποτέλεσμα τα μέλη της Καινής Διαθήκης να μην παραβούν ποτέ τη διαθήκη αυτή, σε αντίθεση με ό,τι συνέβαινε στην πρώτη (Ιερ 31:31). Και βέβαια τα μέλη της Καινής Διαθήκης είναι ο πνευματικός Ισραήλ, όλοι δηλαδή οι πιστοί στον Κύριο Ισραηλίτες και Εθνικοί ανά τους αιώνες. Και ο βαθύτερος, ο πιο θεμελιώδης λόγος που τα μέλη της Καινής Διαθήκης απολαμβάνουν και βιώνουν όλες αυτές τις ευλογίες, είναι γιατί *ο Κύριος έχει ΗΔΗ συγχωρήσει την ανομία τους* και δεν πρόκειται ποτέ πλέον να θυμηθεί τις αμαρτίες τους για να τους κρίνει για αυτές (το «*επειδή*» του Ιερ 31:34).

Για να υπάρξει, ωστόσο, συγχώρηση, κάποιος έπρεπε να πληρώσει το κόστος. Κάποιος έπρεπε να βιώσει την κρίση που αξίζουμε, να βρεθεί στην εξορία. Να περάσει μέσα από αυτήν, και να μας πάρει μαζί Του στην αποκατάσταση. Και ο μόνος που θα μπορούσε ποτέ να πετύχει κάτι τέτοιο δεν είναι άλλος από τον υποσχεμένο Μεσσία, τον θεάνθρωπο Ιησού. Αυτός είναι αληθινά ο Μεσίτης της Καινής Διαθήκης, όπως ο Ίδιος δηλώνει τη νύχτα πριν τη σταύρωσή Του («Τούτο είναι το αίμα μου, *αυτό της καινούργιας διαθήκης*, που χύνεται χάρη πολλών για άφεση αμαρτιών» – Ματθαίος 26:28). Αυτός, στον Σταυρό, εξορίστηκε από την παρουσία του Πατέρα. Όστε εμείς, παρόλο που αξίζουμε την τιμωρία της αιώνιας κόλασης, να λαμβάνουμε τις υποσχέσεις της αποκατάστασης και της αιώνιας κατοίκησης μας στην παρουσία του Θεού, που έχει τώρα γίνει «ο Θεός μας». Αληθινά, χάρη στο πολύτιμο αίμα Του, χάρη στον Σταυρό και τη μετέπειτα Ανάσταση, ο Κύριος χαρίζει εντελώς δωρεάν αιώνια συγχώρηση. Και μαζί, δια του Πνεύματός Του, χαρίζει

καινούργια, άφθονη, αληθινή, αιώνια ζωή σε κάθε αμαρτωλό άνθρωπο που θα εμπιστευτεί Αυτόν και μόνο.

Οι σχετικές με την Καινή Διαθήκη προφητείες εκπληρώνονται πρώτα συμβολικά στην ιστορία του φυσικού λαού Ισραήλ, με την επιστροφή τους από την εξορία. Και έπειτα, *βρίσκουν την πλήρη εκπλήρωσή τους στον ενσαρκωμένο Χριστό*. Στους Προφήτες άλλωστε είχε αποκαλυφθεί, από το Πνεύμα του Χριστού, που ήταν μέσα τους, πως για Αυτόν έγραψαν (Α΄ Πέτ 1:10-12). Τα γραπτά των αποστόλων του Χριστού μάς βεβαιώνουν πως αυτή είναι η σωστή κατανόηση αυτών των προφητειών. Στην προς Εβραίους (8:6-13, 10:15-25), ο συγγραφέας παραθέτει τα εδάφια που ήδη είδαμε από τον Ιερεμία 31, για να μας βεβαιώσει πως ο Ιησούς είναι ο μεσίτης της ανώτερης διαθήκης και πως όποιος πιστεύει σε Αυτόν βρίσκεται *ήδη* μέσα σε αυτήν τη διαθήκη, και έχει *ήδη* λάβει τη συγχώρηση των αμαρτιών. Και στην προς Γαλάτας, μας λέει ο απόστολος Παύλος πως όλες αυτές οι ευλογίες χαρίζονται τόσο σε Ιουδαίους όσο και σε Εθνικούς, *τη στιγμή που ο άνθρωπος ενωθεί, δια πίστεως μόνο, με τον Κύριο Ιησού* (Γαλ 3:8-9, 14, 27-29). Μάλιστα, στο ίδιο κεφάλαιο, ο απ. Παύλος μας λέει πως ακούγοντας με πίστη τα Καλά Νέα για τον σταυρωμένο Σωτήρα, λαμβάνουμε το Άγιο Πνεύμα (3:1-5).

Πώς ο άνθρωπος γίνεται Χριστιανός

Εδώ στεκόμαστε μπροστά σε μια πολύτιμη αλήθεια. Ο άνθρωπος δεν γεννιέται Χριστιανός ούτε είναι Χριστιανός επειδή το γράφει η ταυτότητά του ή επειδή κάποτε βαπτίστηκε ή έκανε μια προσευχή ή επειδή πηγαίνει σε κάποια εκκλησία. **Ο άνθρωπος γίνεται αληθινά Χριστιανός όταν ακούσει με γνήσια πίστη τα Καλά Νέα και λάβει τον Κύριο Ιησού ως Σωτήρα** του από την οργή του Θεού, ως *Κύριο* της ζωής του και

ως *Θησαυρό* της καρδιάς του. Όταν δηλαδή ο Ιησούς Χριστός τον συναντήσει, τον εισαγάγει στην καινή διαθήκη, τον συγχωρήσει και του χαρίσει καινούργια, αιώνια ζωή.

Και το ζητούμενο για κάθε γνήσιο Χριστιανό είναι να συνεχίσει να ζει την αιώνια ζωή που ο Κύριος του χάρισε με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που αυτή ξεκίνησε: με πίστη στον Χριστό και τις υποσχέσεις Του. Λαμβάνουμε το Άγιο Πνεύμα όταν στραφούμε με πίστη στον Χριστό, και το Άγιο Πνεύμα συνεχίζει να ενεργεί περισσότερο και περισσότερο στη ζωή μας, καθώς κατανοούμε όλο και περισσότερο το μεγαλείο του Σωτήρα και το ασύλληπτο βάθος του Ευαγγελίου, καθώς εμπιστευόμαστε αποκλειστικά Αυτόν και ούτε στο ελάχιστο τον εαυτό μας και αυτά που εμείς κάνουμε ή δεν κάνουμε.

Αληθινά, είναι η δωρεά του Αγίου Πνεύματος που κάνει την Καινή Διαθήκη απόλυτα αποτελεσματική ενάντια στη σκληροκαρδία των ανθρώπων. Ο Ιησούς με τον θάνατο και την ανάστασή Του κέρδισε για όλο Του τον λαό ακριβώς αυτήν τη δωρεά. Είναι το Άγιο Πνεύμα, το τρίτο Πρόσωπο της Αγίας Τριάδας, που ανοίγει τα μάτια του τυφλού ανθρώπου ώστε αυτός να δει την ομορφιά του Χριστού, που του δίνει μια καινούργια καρδιά ώστε να αγαπήσει τον Χριστό, είναι ο Θεός Παράκλητος που οδηγεί τον άνθρωπο σε μια ζωή εμπιστοσύνης και υπακοής.

Οι ευλογίες της Καινής Διαθήκης

Αυτές τις *ευλογίες* της Καινής Διαθήκης περιγράφει ο **προφήτης Ιεζεκιήλ**, ο οποίος δρα κατά την περίοδο της εξορίας, στην παράλληλη με τον Ιερεμία κεφ. 31 περικοπή:

Ιεζ. 36:25 Και θα ράνω επάνω σας καθαρό νερό, και θα καθαριστείτε· από όλες τις ακαθαρσίες σας, και από όλα τα είδωλά σας, θα σας καθαρίσω. ²⁶ *Και θα σας δώσω μια νέα καρδιά· και*

θα βάλω μέσα σας πνεύμα νέο, και, αφού θα έχω αποσπάσει την πέτρινη καρδιά από τη σάρκα σας, θα σας δώσω καρδιά σάρκινη. ²⁷ *Και θα βάλω μέσα σας το Πνεύμα μου, και θα σας κάνω να περπατάτε στα διατάγματά μου, και να τηρείτε τις κρίσεις μου, και να τις εκτελείτε.*

Αυτές οι πολύτιμες αλήθειες σκοπό τους έχουν να ενθαρρύνουν τον αληθινό Χριστιανό, να τον βεβαιώσουν για την αγάπη τού Θεού προς αυτόν, να τον οδηγήσουν να εμπιστεύεται ολοκληρωτικά στον μεγάλο Σωτήρα και πουθενά αλλού. Χριστιανέ, μην εμπιστεύεσαι τον εαυτό σου στο παραμικρό. Εμπιστεύσου τον αληθινό Θεό να σε κρατήσει πιστό μέχρι τέλους. Γιατί Αυτός το υπόσχεται. Μέσα από τον Ιερεμία ο Θεός μάς λέει πως *η αιώνια διαθήκη που κάνει με τους πιστούς έχει διπλό σκοπό:*

- Να ενεργεί μέσα μας για να μην αποστατήσουμε από Αυτόν
- Να κάνει πάντα το καλό σε εμάς με όλη Του την καρδιά

*Ιερ. 32:38 θα είναι λαός μου, και εγώ θα είμαι Θεός τους.*³⁹ *και θα τους δώσω μια καρδιά και έναν δρόμο, για να με φοβούνται όλες τις ημέρες, για το καλό τους, και των παιδιών τους ύστερα απ' αυτούς.*⁴⁰ *και θα τους κάνω μια αιώνια διαθήκη, ότι δεν θα αποστρέψω από πίσω τους, για να τους αγαθοποιώ· και θα δώσω τον φόβο μου στις καρδιές τους, για να μη αποστατήσουν από μένα.*⁴¹ *και θα ευφραίνομαι σ' αυτούς στο να τους αγαθοποιώ, και θα τους φυτέψω σ' αυτή τη γη με αλήθεια, με όλη μου την καρδιά, και με όλη μου την ψυχή.*

Πόσο εκπληκτικές υποσχέσεις. Πόσο πολύτιμες. Πολλές φορές νομίζουμε πως ο Θεός με το ζόρι μας ανέχεται. Και όμως, Αυτός βεβαιώνει κάθε Χριστιανό πως είναι η χαρά Του να κάνει στους δικούς Του πάντοτε και μόνο το καλό, σε κάθε περίπτωση (Ρωμ 8:28-29). Και μάλιστα να κάνει το καλό με όλη Του την καρδιά,

με όλη Του την ασύλληπτη δύναμη. Κανείς δεν θα τολμούσε να πιστέψει κάτι τέτοιο, αν ο Ίδιος ο Κύριος δεν το φανέρωνε σε εμάς. Πόσο καλός είναι ο Κύριος. Πόσο μεγάλη η αγάπη του Πατέρα για τα παιδιά Του. Και αν ο Θεός είναι υπέρ μας, με το μέρος μας, ποιος μπορεί να είναι εναντίον μας; (Ρωμ 8:31).

Ο Μεσίτης της Καινής Διαθήκης

Όλα αυτά χάρη στον μεγάλο *Μεσίτη* της Καινής Διαθήκης, τον υποσχεμένο Μεσσία. Οι Προφήτες ποτέ δεν αναφέρουν τις ευλογίες της Καινής Διαθήκης *πριν μας παρουσιάσουν την ομορφιά και το μεγαλείο του Μεσσία*.

Ο *Ιερεμίας* μεταφέρει σε εμάς τα λόγια του Κυρίου για αυτόν τον Βλαστό, τον απόγονο του Δαβίδ: λέει ο Κύριος ότι θα αναγείρει αυτόν τον Βλαστό και πως στις μέρες Του ο Ισραήλ θα σωθεί. Και ακόμα, ο Κύριος λέει πως ένας από τους θαυμαστούς τίτλους του Βλαστού θα είναι: «Ο ΚΥΡΙΟΣ—ΓΧΒΧ, Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΜΑΣ» (Ιερ 23:5-6). Πλέον, δεν πρέπει να μας εκπλήττει η βαθιά κατανόηση της Αγίας Τριάδας που συναντούμε στα γραπτά και των Προφητών.

Ο *Ιεζεκιήλ*, και αυτός με τη σειρά του, καταγράφει τα λόγια του Κυρίου, του Ύψιστου Θεού. Τα λόγια αυτά τα μεταφέρει ο Λόγος στον Ιεζεκιήλ, καθώς, στο εβραϊκό, το κείμενο ξεκινάει ως εξής: «Ο λόγος του Κυρίου ήρθε σε μένα λέγοντας...» (Ιεζ 34:1) και, στη συνέχεια, το κείμενο καταγράφει αυτά τα λόγια στα επόμενα εδάφια. Σε αυτά ο Κύριος μιλάει κατά των ποιμένων του Ισραήλ, γιατί αυτοί, αντί να φροντίζουν τα πρόβατά Του, τον λαό, στην πραγματικότητα ζουν σε βάρος του, καταβροχθίζουν τα πρόβατα του Κυρίου (Ιεζ 34:1-10). Και λέει ο Κύριος πως ο Ίδιος θα έρθει και θα αναζητήσει και θα ποιμάνει τα πρόβατά Του (Ιεζ 34:11-22). Και αμέσως μετά, αποκαλύπτει πως Αυτός που θα τα κάνει όλα αυτά, που θα

ποιμάνει τον λαό Του, είναι «ο δούλος Του ο Δαβίδ», είναι δηλαδή ο Μεσσίας, ο κατά σάρκα απόγονος του Δαβίδ, που θα είναι ο άρχοντας του λαού, εκ μέρους του Κυρίου (Ιεζ 34:23-24).

Ο Κύριος Ιησούς, ο Βλαστός του Δαβίδ, αληθινά ήταν, είναι και θα είναι ο καλός Ποιμένας των Προβάτων. Είναι Αυτός που ήρθε για να θυσιάσει τη ζωή Του για χάρη των προβάτων. Είναι Αυτός που ήρθε για να ζητήσει και να σώσει το απολωλός, το χαμένο (Λουκ 19:10). Το χαμένο, που δεν μπορούσε να κάνει το παραμικρό για να βοηθήσει τον εαυτό του. Και επειδή ο Ιησούς Χριστός τα έκανε όλα Αυτός, μπορεί τώρα να βεβαιώνει πως:

Ιωάν. 10:28 «Και εγώ δίνω [στα πρόβατά μου] αιώνια ζωή· και δεν θα χαθούν [αρχαίο: απολεσθούν] στον αιώνα, και κανένας δεν θα τα αρπάξει από το χέρι μου. ²⁹ Ο Πατέρας μου, ο οποίος μου τα έδωσε, είναι μεγαλύτερος από όλους· και κανένας δεν μπορεί να τα αρπάξει από το χέρι του Πατέρα μου».

Ο Καλός Ποιμένας ήρθε να ζητήσει και να σώσει το απολωλός. Ώστε το απολωλός να μην είναι πια απολωλός και να μην απολεσθεί ποτέ. Ο Καλός Ποιμένας εγγυάται τη σωτηρία των προβάτων Του. Και θέλει να είμαστε σίγουροι πως κανείς και τίποτε δεν θα μπορέσει να μας χωρίσει από την αγάπη Του (Ρωμ 8:35-39), για να εμπιστευόμαστε Αυτόν ό,τι κι αν συμβαίνει στη ζωή μας και να Τον ακολουθούμε με χαρά.

Πώς, όμως, ο Κύριος μπορεί να δίνει τέτοιες υποσχέσεις; Πώς είναι δυνατόν να δηλώνει, όπως είδαμε στην περιγραφή της Καινής Διαθήκης στον Ιερ 31:34, ότι *θα συγχωρήσει την ανομία του λαού Του, και δεν θα θυμάται πλέον την αμαρτία τους*; Πώς είναι δυνατόν, δηλαδή, να υπόσχεται ότι δεν θα κατακρίνει ποτέ τους δικούς Του για τις αμαρτίες τους;

Βεβαίως, ο Παντογνώστης Κύριος δεν παθαίνει αμνησία, και επειδή τόσο πολύ αγαπά τα παιδιά Του δεν θα διστάσει να

τα διαπαιδαγωγήσει όταν αυτό είναι απαραίτητο για το καλό τους (Εβρ 12:1-11). Ταυτόχρονα, ωστόσο, η υπόσχεση είναι ξεκάθαρη και το ερώτημα παραμένει: πώς είναι δυνατόν να είναι αλήθεια πως όσοι συμπεριλαμβάνονται στην Καινή Διαθήκη δεν πρόκειται ποτέ να κατακριθούν για τις αμαρτίες τους; *Τι έχει κάνει ο Κύριος Ιησούς ώστε να μπορεί να βεβαιώνει:*

Ιωάν. 5:24 Σας διαβεβαιώνω απόλυτα, ότι *εκείνος που ακούει τον λόγο μου, και πιστεύει σ' αυτόν που με απέστειλε, έχει αιώνια ζωή, και σε κρίση δεν έρχεται, αλλά έχει ήδη μεταβεί από τον θάνατο στη ζωή.*

Η απάντηση σε αυτό το ερώτημα οδηγεί και θα οδηγεί τον λαό του Κυρίου σε αιώνια λατρεία. Η απάντηση που η Γραφή δίνει είναι πως *ο Κύριος έκανε τα πάντα εκ μέρους και στη θέση των προβάτων Του, ώστε τώρα να τους δίνει τόσο εκπληκτικές υποσχέσεις. Και όταν λέμε «τα πάντα», εννοούμε «τα πάντα».*

Από τη μία πλευρά, όπως είδαμε τόσο ξεκάθαρα μέχρι τώρα, ο Κύριος με το πολύτιμο αίμα της θυσίας Του στον Σταυρό πλήρωσε και έσβησε μια για πάντα την ενοχή για ΟΛΕΣ τις αμαρτίες του λαού Του (Κολ 2:13-14). Αμαρτίες παρόντος, παρελθόντος και μέλλοντος. Αν κάτι τέτοιο δεν ίσχυε, ποια θα ήταν η εναλλακτική; Να πληρώσουμε εμείς για τις υπόλοιπες; Αν πίστευα στην τύχη, θα έλεγα: καλή τύχη. Αν ο Κύριος δεν είχε κάνει τα πάντα, δεν θα υπήρχαν Καλά Νέα. Δόξα στο όνομά Του, η θυσία Του είναι αρκετή. Επειδή η θυσία Του είναι τέλεια. Και συνεπώς ανεπανάληπτη. Και με βάση αυτήν τη θυσία, ο Κύριος χαρίζει τέλεια συγχώρηση σε κάθε αμαρτωλό άνθρωπο που Τον εμπιστεύεται με την καρδιά του.

Και από την άλλη πλευρά, ο Κύριος δεν σταματά στη συγχώρηση. Αν έμενε εκεί, αυτό θα σήμαινε πως μας γυρίζει στο σημείο μηδέν, κάτι που θα είχε ως συνέπεια πως θα πρέπει

τώρα εμείς να προσπαθήσουμε να υπακούσουμε, ώστε στο τέλος, αν έχουμε υπακούσει αρκετά, να γίνουμε δεκτοί. Και πάλι θα έλεγα: καλή τύχη. Γιατί ο Νόμος του Θεού απαιτεί τελειότητα (Δευτ 27:26, Γαλ 3:10-14). Τελειότητα από το πρώτο, μέχρι το τελευταίο δευτερόλεπτο. Και μάλιστα τελειότητα όχι μόνο σε λόγια και πράξεις, αλλά και σε σκέψεις, συναισθήματα, επιθυμίες, κίνητρα. Δεν αρκεί, λοιπόν, η προσπάθεια του ανθρώπου, όσο μεγάλη και αν είναι αυτή. Γιατί τίποτε λιγότερο από το απόλυτα τέλειο δεν πρόκειται ποτέ να γίνει δεκτό στην παρουσία του Άγιου, Τέλειου Θεού. Αυτήν την τελειότητα, *αυτήν την τέλεια δικαιοσύνη*, που όλοι μας έχουμε τόσο απεγνωσμένα ανάγκη και όμως είμαστε τόσο ανίκανοι ακόμα και να προσεγγίσουμε, *τη χαρίζει ο Κύριος Ιησούς εντελώς δωρεάν σε όσους Τον εμπιστεύονται*. Για την ακρίβεια, *ο Ιησούς χαρίζει τον Ίδιο Του τον Εαυτό*, ώστε Αυτός να είναι η δικαιοσύνη μας. Γι' αυτό, όπως είδαμε στον Ιερεμία, ένας από τους τίτλους του Μεσσία είναι: «Ο Κύριος, η δικαιοσύνη μας».

Για να γίνει «η δικαιοσύνη μας», ο Κύριος ενσαρκώθηκε στο πλήρωμα του χρόνου, γεννήθηκε κάτω από τον Νόμο, έγινε υπόλογος στον Νόμο (Γαλ 4:4-5). Όλα αυτά για να υπακούσει τον Νόμο, με σκοπό να εκπληρώσει τέλεια δικαιοσύνη εκ μέρους του λαού Του. Υπακούοντας, λοιπόν, ο Ιησούς στη θέση όλων όσων Τον εμπιστεύονται, πέτυχε να τους εξαγοράσει από την κατάρα του Νόμου. Επειδή με αυτήν τη δικαιοσύνη, με αυτήν την τέλεια υπακοή, ο Χριστός «ντύνει» όσους ενωθούν μαζί Του δια πίστεως.

Τα Καλά Νέα: Δικαίωση εκ πίστεως μόνο στον Χριστό

Να τα ΚΑΛΑ ΝΕΑ, να τι εννοούμε όταν λέμε πως ο Ιησούς έκανε «τα πάντα» για να σώσει τον λαό Του. Ο Νόμος απαιτεί τιμωρία για κάθε παράβαση. Ο Χριστός εισέπραξε στον σταυρό την τιμωρία που αξίζει στους αμαρτωλούς. Ο Νόμος απαιτεί

τέλεια υπακοή στις εντολές του. Ο Κύριος υπάκουσε απόλυτα τέλεια. Και τώρα, αναστημένος, έχοντας εκπληρώσει όλες τις απαιτήσεις του Θείου Νόμου, χαρίζει τη δικαιοσύνη Του στους αμαρτωλούς που θα Τον εμπιστευτούν. Σε αυτούς δηλαδή που θα καταλάβουν την απόλυτη ανικανότητά τους να κάνουν το παραμικρό, και μαζί θα κατανοήσουν πως ο Κύριος είναι απόλυτα αρκετός. Πως είναι Άξιος της απόλυτης εμπιστοσύνης τους. Και τότε θα πάψουν να εμπιστεύονται οπουδήποτε αλλού, και ολόκαρδα θα στραφούν στον Σωτήρα. Και τότε θα έχουν θάρρος να στέκονται μπροστά στον Θεό Πατέρα. Γιατί ο Πατέρας του Χριστού θα έχει γίνει και δικός τους Πατέρας. Και από αυτήν τη στιγμή, και για όλη την αιωνιότητα, θα τους βλέπει ενωμένους με τον Χριστό, καλυμμένους με τη δική Του αξία.

Ο Θεός Πατέρας φέρθηκε στον Υιό Του στον σταυρό όπως αξίζει να φερθεί σε εμάς. Και καθώς μας ντύνει με τη δικαιοσύνη του Ιησού, τώρα φέρεται σε εμάς όπως αξίζει να φέρεται στον Ίδιο τον Ιησού Χριστό. Και όλα αυτά γίνονται δικά μου εκ πίστεως μόνο στον Ιησού Χριστό μόνο (Γαλ 2:16, 3:8-9). *Καθώς δηλαδή λαμβάνω με πίστη τον Ιησού να γίνει Αυτός η δικαιοσύνη μου. Να τα Καλά Νέα:* δικαίωση (δηλαδή τέλεια αποδοχή από τον Θεό Πατέρα) κατά χάρη μόνο, δια πίστεως μόνο στον Ιησού Χριστό μόνο.

Στο θεϊκό δικαστήριο

Την πολύτιμη αλήθεια της δικαίωσης εκ πίστεως μόνο, χάρη στον Χριστό μόνο (της σωτηρίας δηλαδή δια του έργου του Χριστού και *ΟΧΙ δια των έργων του ανθρώπου*), συναντούμε σε κάθε τμήμα της Γραφής. Την είδαμε στην Πεντάτευχο (Γεν 15:6), θα τη δούμε στο επόμενο τμήμα αυτού του κεφαλαίου στους Ψαλμούς (Ψαλ 32), όπως θα τη δούμε και στις επιστολές της Καινής Διαθήκης. Πριν στραφούμε, ωστόσο, στους Ψαλμούς,

θα δούμε μια εκπληκτική εικόνα από το θεϊκό δικαστήριο, μια εικόνα που, με τον πιο παραστατικό και δραματικό τρόπο, απεικονίζει τη δικαίωση εκ πίστεως μόνο.

Την εικόνα αυτή μεταφέρει σε εμάς ο **προφήτης Ζαχαρίας**, ο οποίος έδρασε προς το τέλος του 6^{ου} π.Χ. αιώνα, μετά την επιστροφή των Ισραηλιτών από την εξορία. Στο πρώτο κεφάλαιο του βιβλίου του προφήτη Ζαχαρία συναντούμε ένα πολύ γνωστό πλέον Πρόσωπο, τον Άγγελο του Κυρίου. Δηλαδή τον Κύριο Ιησού, πριν την ενσάρκωσή Του. Στο 1:12 ο απεσταλμένος Κύριος μεσιτεύει για την Ιερουσαλήμ, καθώς απευθύνεται προς τον Κύριο των δυνάμεων, τον Θεό Πατέρα. ⁶ Του ζητά να σπλαχνιστεί την Ιερουσαλήμ μετά τα εβδομήντα χρόνια εξορίας. Και ο Κύριος των δυνάμεων απαντά με λόγια παρηγορητικά (1:12-17). Την πιο μεγάλη, ωστόσο, παρηγοριά ο Ζαχαρίας βρίσκει στα λόγια του Μεσσία, του Αγγέλου του Κυρίου, που καταγράφει στο δεύτερο κεφάλαιο. Λέει ο απεσταλμένος Κύριος πως από τα θαυμαστά έργα που θα κάνει θα γνωρίσουν οι Ισραηλίτες πως ο Κύριος των δυνάμεων Τον έστειλε σε αυτούς (2:9, 11). Και Αυτός που θα αποσταλεί θα έρθει για να κατοικήσει μαζί με τον λαό Του. Είναι ο Μεσσίας, ο πράος, δίκαιος βασιλιάς που σώζει (πρβλ. Ζαχ 9:9). Και αμέσως μετά, *στο κεφάλαιο 3*, βρίσκουμε τη θαυμαστή σκηνή που λαμβάνει χώρα στο θεϊκό δικαστήριο. Χρησιμοποιώντας αυτήν

⁶ Εδάφια σαν και αυτό, τα οποία καταγράφουν τις συνομιλίες του Υιού με τον Πατέρα, μαζί με όλες τις περικοπές που έχουμε δει μέχρι τώρα από την Παλαιά Διαθήκη, δεν περιέχουν απλά κάποιες υπόνοιες για την Αγία Τριάδα, τις οποίες τώρα εμείς που έχουμε τα γραπτά της Καινής Διαθήκης μπορούμε να διακρίνουμε. Όλα αυτά τα κείμενα της Παλαιάς Διαθήκης, οι εβραϊκές Γραφές, απαιτούν να διαβαστούν ως η αποκάλυψη ενός πολυπρόσωπου Θεού. Από τη στιγμή που ο αληθινός Θεός είναι Τριαδικός, δεν θα μπορούσε να ισχύει κάτι διαφορετικό για την αποκάλυψή Του.

τη σκηνή, που αμέσως θα δούμε, ο Κύριος με εποπτικό τρόπο εξηγεί στον προφήτη Ζαχαρία, και κατ' επέκταση και σε εμάς, πώς σώζει αμαρτωλούς, πώς τους δικαιώνει.

Στη σκηνή αυτή βλέπουμε τον αρχιερέα εκείνης της περιόδου. Καθώς αυτός αντιπροσωπεύει τον λαό, η εμφάνισή του μας φανερώνει την άθλια κατάσταση του ιερατείου και του λαού. Στο 3:1 αυτός ο αρχιερέας στέκεται μπροστά στον Άγγελο του Κυρίου. Τα βρώμικα ρούχα (3:3) που φοράει συμβολίζουν την αμαρτωλότητά του. Στέκεται μπροστά στον Κύριο για να παρακαλέσει για έλεος, καθώς δεν έχει τίποτε καλό ο ίδιος να παρουσιάσει. Και αυτό επιβεβαιώνεται από το γεγονός πως στα δεξιά του αρχιερέα στέκεται ο διάβολος για να του αντισταθεί, για να τον κατηγορήσει. Οι κατηγορίες του είναι αληθινές. Δεν χρειάζεται να πει ψέματα. Ο αρχιερέας είναι ένοχος. Και όμως, εκείνη τη στιγμή, ο Άγγελος Κύριος λέει προς τον διάβολο:

Ζαχ. 3:2 Και ο Κύριος είπε στον διάβολο: Διάβολε, θα σε επιτιμήσει ο Κύριος· ναι, θα σε επιτιμήσει ο Κύριος, ο οποίος διάλεξε την Ιερουσαλήμ· δεν είναι αυτός δαυλός αποσπασμένος από τη φωτιά;

Ο Κύριος έχει διαλέξει την Ιερουσαλήμ και τον αρχιερέα, και θα τον σώσει όπως κάποιος αρπάζει έναν δαυλό από τη φωτιά. Θα τον σώσει αφαιρώντας από τον αρχιερέα την ανομία του και ντύνοντάς τον με τη λαμπρή δικαιοσύνη Του. Με αυτόν τον τρόπο ο Κριτής του σύμπαντος θα ανακηρύξει στο θεϊκό δικαστήριο αυτόν τον αμαρτωλό άνθρωπο ως ΔΙΚΑΙΟ.

Ζαχ. 3:4 Και [ο Κύριος] αποκρίθηκε, και είπε σ' αυτούς που στέκονταν μπροστά του, λέγοντας: Αφαιρέστε τα βρώμικα ιμάτιά του· και σ' αυτόν είπε: Δες, αφαιρέσα από σένα την ανομία σου, και θα σε ντύσω με ιμάτια γιορτινά·

Να πώς ο Κύριος Ιησούς σώζει. Αφαιρεί την ανομία όλων όσων στρέφονται σε Αυτόν για να σωθούν, και ταυτόχρονα τους ντύνει, τους καλύπτει με λαμπρά ρούχα, δηλαδή με την τέλεια δικαιοσύνη Του. Και μαζί, τους βεβαιώνει με την αλήθειά Του και το Πνεύμα Του πως έχουν συγχωρηθεί. Ακριβώς όπως έκανε με αυτόν τον αρχιερέα. Και τότε ο άνθρωπος έχει πια ειρήνη με τον Θεό (Ρωμ 5:1) και γεμίζει με υπερφυσική χαρά όσο περισσότερο κατανοεί την αλήθεια που εκφράζει ο απόστολος Παύλος λέγοντας: «Ποιος θα κατηγορήσει τους εκλεκτούς του Θεού; Ο Θεός είναι αυτός που τους δικαιώνει» (Ρωμ 8:33).

Όλα αυτά εντελώς δωρεάν προς τους αμαρτωλούς, γιατί ο Ιησούς τα πλήρωσε όλα Αυτός στον σταυρό (Ρωμ 8:34). Όπως ο Κύριος είχε προφητέψει πως θα συμβεί, εκατοντάδες χρόνια πριν οι Ρωμαίοι εφεύρουν τον φρικτό σταυρικό θάνατο. Τα προφητικά λόγια του Κυρίου κατέγραψε ο Ζαχαρίας, καθώς διαβάζουμε:

Ζαχ. 12:10 Και επάνω στον οίκο του Δαβίδ, και επάνω στους κατοίκους της Ιερουσαλήμ, θα ξεχύσω πνεύμα χάρης και ικεσιών· και θα επιβλέψουν σε μένα, τον οποίο διατρύπησαν· και θα πενθήσουν γι' αυτόν, όπως κάποιος πενθεί για τον μονογενή του, και θα λυπηθούν γι' αυτόν, όπως αυτός που λυπάται για τον πρωτότοκό του.

Όταν ο αμαρτωλός άνθρωπος καταλάβει τι συνέβη στον σταυρό, οδηγείται στη συντριβή. Και αυτό γιατί συνειδητοποιεί πως *εξαιτίας των δικών του αμαρτιών* ο Χριστός καρφώθηκε, «διατρυπήθηκε», όπως είπε η προφητεία (Ιωάν 19:34-37). Και πενθεί για τον πόνο που προκάλεσε στον Κύριο του σύμπαντος. Και μαζί, γεμίζει ανείπωτη χαρά, καθώς αντιλαμβάνεται πως *ο Χριστός δεν πέθανε μόνο εξαιτίας του, αλλά και για χάρη του,*

ώστε τώρα να υπάρχει ανοιγμένη πηγή (Ζαχ 13:1), γεμάτη με το αίμα του Θεού (Πρ 20:28). Γιατί μόνο το αίμα του σταυρού μπορεί να καθαρίζει από κάθε αμαρτία και κάθε ακαθαρσία. Και μόνο η δικαιοσύνη του Χριστού μπορεί να καθιστά τον άνθρωπο δίκαιο στο θεϊκό δικαστήριο.

Όλα όσα είδαμε για τη δικαίωση διατυπώνονται, ως περίληψη, στην ερώτηση 70 της «μεγάλης κατήχησης του Γουέστμινστερ» (Westminster Larger Catechism – 1648 μ.Χ.):

Ερώτηση 70. Τι είναι δικαίωση;

Απάντηση: Δικαίωση είναι μια πράξη της δωρεάν χάρις του Θεού προς τους αμαρτωλούς, με την οποία συγχωρεί όλες τις αμαρτίες τους, τους δέχεται και τους λογαριάζει ως δίκαιους μπροστά Του· όχι για οποιαδήποτε αλλαγή μέσα τους ή για κάτι που αυτοί έκαναν, αλλά μόνο γιατί η τέλεια υπακοή και πλήρης ικανοποίηση του Χριστού καταλογίστηκε από τον Θεό σε αυτούς, την οποία λαμβάνουν δια πίστεως μόνο.

Τα χρόνια περνούν, οι Ισραηλίτες που επέστρεψαν στην Ιερουσαλήμ μετά την εξορία έχουν πια ολοκληρώσει την κατασκευή του Ναού. Παραμένουν, ωστόσο, κάτω από εχθρική κατοχή. Δεν έχουν καταφέρει να ανακτήσουν την ανεξαρτησία τους. Μεγάλο μέρος του λαού είναι από αδιάφορο, μέχρι εχθρικό προς τον Κύριο. Ταυτόχρονα, ένα πιστό υπόλοιπο προσμένει με λαχτάρα τον ερχομό του Μεσσία. Σε αυτό το πλαίσιο, προς το τέλος του 5^{ου} π.Χ. αιώνα, γράφεται ένα από τα τελευταία από χρονικής πλευράς βιβλία της Παλαιάς Διαθήκης. Το βιβλίο του προφήτη *Μαλαχία*.

Το μήνυμα του Μαλαχία είναι ελεγκτικό. Καλεί τους Ισραηλίτες σε μετάνοια, ώστε ο ερχομός του Μεσσία να μη σημάνει

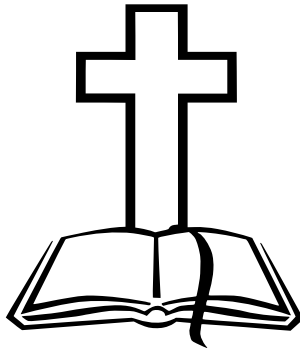
για αυτούς κρίση, αλλά σωτηρία. Ταυτόχρονα, *καταγράφει τα προφητικά λόγια του Κυρίου* προς τους Ισραηλίτες:

Μαλ. 3:1 Δέστε, εγώ στέλνω τον άγγελό μου, και θα προπαρασκευάσει τον δρόμο μπροστά μου· και ο Κύριος, που εσείς ζητάτε, θάρθει ξαφνικά στον ναό του, ναι, ο άγγελος της διαθήκης, που εσείς θέλετε· δέστε, έρχεται, λέει ο Κύριος των δυνάμεων.

Ο Κύριος Ιησούς δηλώνει πως, αφού πρώτα έρθει ο άγγελός Του (Ο Ιωάννης ο Βαπτιστής), για να ετοιμάσει τον δρόμο μπροστά Του, *θα έρθει και ο Ίδιος ο Κύριος στον ναό Του*, ο Άγγελος της Διαθήκης, που οι πιστοί Ισραηλίτες προσμένουν.

Μετά τα λόγια αυτά, περίπου τετρακόσια χρόνια θα περάσουν. Κατά το διάστημα αυτό, δεν θα σταλούν άλλοι προφήτες στον Ισραήλ. Όμως, *το πιστό υπόλοιπο, από γενιά σε γενιά, θα προσμένει την εκ πλήρωση των υποσχέσεων*. Όντως, λίγο πριν την έναρξη της επίγειας διακονίας του ενσαρκωμένου πλέον Κυρίου, εμφανίζεται ο Ιωάννης ο Βαπτιστής, ο απεσταλμένος του Κυρίου, όπως ο Μαλαχίας είχε προφητέψει πως θα συμβεί (Μαλ 4:5-6, πρβλ. Ματ 11:14, 17:11, Μάρκ 9:11, Λουκ 1:17). Αυτός με τη σειρά του θα καλέσει τον λαό σε μετάνοια, ώστε με αυτόν τον τρόπο να προετοιμάσει τον ερχομό του Κυρίου.

Πριν περάσουμε σε αυτήν την εποχή, που εξιστορείται στα γραπτά της Καινής Διαθήκης, αξίζει να δούμε τι μας φανερώνει για τον απόλυτο Ήρωα της πιο μεγάλης ιστορίας το τελευταίο τμήμα της Παλαιάς Διαθήκης, το τμήμα των Ψαλμών.

Ο Σωτήρας στους Ψαλμούς ¹

Ένα μεγάλο μέρος του βιβλίου των Ψαλμών γράφτηκε από τον βασιλιά Δαβίδ, τον άνθρωπο κατά την καρδιά του Θεού. Άρχισαν, λοιπόν, οι Ψαλμοί να γράφονται περίπου το 1000 π.Χ. Ίσως κάποιος να περίμενε πως τόσο παλιά κείμενα είναι πια παρωχημένα, πως δεν έχουν να πουν κάτι σημαντικό σε εμάς. Κι όμως, στους Ψαλμούς εκφράζεται η χριστιανική πίστη σε μορφή ποίησης. Και είναι τέτοιας μοναδικής λογοτεχνικής αξίας οι Ψαλμοί, που με τις βαθιές αλήθειές τους αγγίζουν όχι μόνο το μυαλό, αλλά και την καρδιά μας.

Και οι αλήθειες που συναντούμε στους Ψαλμούς βεβαίως εστιάζουν στο Πρόσωπο και στο έργο του Κυρίου Ιησού. *Αληθινά, και οι 150 Ψαλμοί είναι Μεσσιανικοί*, γιατί τόσο ο Δαβίδ (Β΄ Σαμ 23:2, Πρ 2:30) όσο και οι υπόλοιποι συγγραφείς τους είναι προφήτες (Α΄ Χρον 25:1-5). Το περίεργο λοιπόν θα ήταν αν οι Ψαλμοί *δεν* είχαν ως κεντρικό τους θέμα τον μεγάλο Σωτήρα, τον απόλυτο Ήρωα της πιο μεγάλης ιστορίας.

Ο Χριστός είναι το κεντρικό θέμα και των Ψαλμών καθώς με αυτούς:

- (α) Ψάλλουμε *στον* Ιησού
- (β) Ψάλλουμε *για* τον Ιησού
- (γ) Ψάλλουμε *μαζί* με τον Ιησού

(α) Με τους Ψαλμούς ψάλλουμε *στον* Ιησού

Είδαμε ήδη πως τόσο η Πεντάτευχος όσο και τα βιβλία των Προφητών έχουν μια βαθιά Τριαδική, Χριστοκεντρική θεολογία.

¹ Το τρίτο και τελευταίο τμήμα της εβραϊκής Βίβλου περιλαμβάνει τα εξής βιβλία: Ψαλμοί, Παροιμίες, Ιώβ, Εκκλησιαστής, Άσμα Ασμάτων, Ρουθ, Θρήνοι, Δανιήλ, Εσθήρ, Έσδρας – Νεεμίας, Χρονικά.

Το ίδιο ισχύει και για τους Ψαλμούς. Έτσι, όταν ψάλλουμε τους Ψαλμούς με σωστή κατανόηση, *ψάλλουμε στον Ιησού*. Όταν οι συγγραφείς των Ψαλμών απευθύνονται στον Θεός ως: τον Βράχο μας, τον Ποιμένα μας, τον Κριτή μας, την Ασπίδα μας, τον Δημιουργό μας, το Καταφύγιο μας, το Φρούριο μας, τον Υπερασπιστή μας, ως Αυτόν που θεραπεύει και προμηθεύει για τις ανάγκες μας, ως τον Λυτρωτή μας, *δοξάζουν τον Κύριο Ιησού*, καθώς Αυτός, που είναι η τέλεια εικόνα του Θεού, φανερώνει την τελειότητα του χαρακτήρα του Θεού Πατέρα στους ανθρώπους.

Και βέβαια οι συγγραφείς των Ψαλμών γνωρίζουν καλά ποιος είναι ο αληθινός Θεός, τον Οποίο λατρεύουν. *Στον δεύτερο Ψαλμό*, βλέπουμε τον Κύριο (τον Θεό Πατέρα) και τον Χριστό, τον χρισμένο του Κυρίου, τον Υιό Του. Και μάλιστα ο Ψαλμωδός καταγράφει την υπόσχεση του Πατέρα προς τον Υιό: «Ζήτησε από εμένα και θα σου δώσω κληρονομιά σου τα έθνη, και ιδιοκτησία σου τα πέρατα της γης» (Ψαλ 2:8).

Ομοίως, ο Δαβίδ *στον εκατοστό δέκατο Ψαλμό* καταγράφει τα λόγια του Πατέρα προς τον Κύριο Ιησού: «Είπε ο Κύριος στον Κύριό μου: Κάθισε από τα δεξιά μου, μέχρις ότου βάλω τους εχθρούς σου υποπόδιο των ποδιών σου» (Ψαλ 110:1).

Επίσης, *ο Ψαλμός 45* μιλάει για τον Βασιλιά και τη νύφη Του. Το πολύ ενδιαφέρον είναι πως ο συγγραφέας απευθυνόμενος προς τον Βασιλιά, τον Χριστό του Θεού (45:7), λέει: «⁶ Ο θρόνος σου, Θεέ, παραμένει στον αιώνα του αιώνα· σκήπτρο ευθύτητας είναι το σκήπτρο της βασιλείας σου. ⁷ Αγάπησες δικαιοσύνη και μίσησες αδικία, γι' αυτό ο Θεός, ο Θεός σου, σε έχρισε με λάδι αγαλλίασης» (45:6-7). Πάλι γίνεται σαφές πως ο συγγραφέας αναγνωρίζει δύο διακριτά Θεϊκά Πρόσωπα. Μάλιστα, αυτά τα εδάφια χρησιμοποιούνται στο πρώτο κεφάλαιο της προς Εβραίους Επιστολής (1:8-9) για να αποδειχθεί πως ο Ιησούς είναι ο Θεός Υιός.

Ψαλμός 45: Ιησούς, ο επουράνιος Γαμπρός

Κάποιοι νομίζουν πως ο Ψαλμός 45 αφορά τον Σολομώντα, τον γιο του Δαβίδ, όμως, ο Βασιλιάς που υμνείται αποκαλείται «Θεός» και ρητά δηλώνεται πως ο θρόνος Του είναι αιώνιος. Αξίζει να αναφερθεί το σχόλιο του Τσαρλς Σπέρτζον πάνω σε αυτόν τον Ψαλμό:

Κάποιοι εδώ βλέπουν μόνο τον Σολομώντα και την κόρη του Φαραώ – είναι κοντόφθαλμοι· άλλοι βλέπουν και τον Σολομώντα και τον Χριστό – αυτοί είναι αλλήθωροι· τα πνευματικά μάτια που μπορούν να εστιάζουν σωστά βλέπουν εδώ μόνο τον Ιησού ή, αν ο Σολομώντας είναι έστω ελάχιστα παρών, αυτό πρέπει να μοιάζει με τις θολές σκιές που αφήνουν όσοι περνούν βιαστικά μπροστά από έναν φωτογραφικό φακό – και συνεπώς είναι τελικά ελάχιστα διακριτοί στη φωτογραφική πλάκα. «Ο Βασιλιάς», ο Θεός του Οποίου ο θρόνος είναι αιώνιος, δεν είναι ένας απλός θνητός, και η αιώνια εξουσία Του δεν περιορίζεται μέχρι τον Λίβανο και τον ποταμό Ευφράτη. Αυτό δεν είναι ένα γαμήλιο τραγούδι για έναν επίγειο γάμο, αλλά ένα γαμήλιο ποίημα για τον Επουράνιο Νυμφίο και την εκλεκτή Του σύζυγο.²

Έτσι ακριβώς είναι, καθώς βλέπουμε τον Ψαλμωδό να στρέφεται προς τη Νύφη και να της λέει: «Άκουσε, θυγατέρα, και δεξ, και στρέψε το αυτί σου· και λησιμόνησε τον λαό σου, και το σπίτι του πατέρα σου· και *ο βασιλιάς θα επιθυμήσει το κάλλος σου*· επειδή, αυτός είναι ο Κύριός σου· και προσκύνησε τον» (Ψαλμός 45:10-11). Και τα λόγια αυτά ο Κύριος Ιησούς

² Spurgeon, C. H. *The Treasury of David* (1885). Abridged by David O. Fuller (Kregel Publications, 1976), σελ. 213

συνεχίζει να τα απευθύνει σε κάθε δικό Του άνθρωπο, σε κάθε μέλος της Νύφης Του, της εκκλησίας (δηλαδή το σύνολο των απανταχού αναγεννημένων παιδιών του Θεού). Πόσο εκπληκτικός είναι Αυτός ο Κύριος. Βλέπει τη Νύφη Του πανέμορφη και επιθυμεί την ομορφιά της, παρόλο που ακόμα η Εκκλησία είναι γεμάτη ρυτίδες και κηλίδες. Πόσο θαυμαστό είναι ο Κύριος του σύμπαντος να επιθυμεί με τόσο έντονο πάθος τον λαό Του κάθε στιγμή.

Και μόνο από αυτά τα παραδείγματα, γίνεται σαφές πως οι συγγραφείς των Ψαλμών (όπως και αυτοί της υπόλοιπης Π.Δ.) κατανοούν πολύ καλά τα όσα γράφουν. *Δεν μιλούν καλύτερα από όσο γνωρίζουν. Μιλούν όσο καλά γνωρίζουν.*

Και μαζί, βλέπουμε τους συγγραφείς των Ψαλμών και, κατ' επέκταση, όλους τούς πιστούς της εποχής της Παλαιάς Διαθήκης, **να ψάλλουν στον Ιησού με βέβαιη ελπίδα και εμπιστοσύνη.** Με παιδική πίστη, θα μπορούσαμε να πούμε. Δεν συναντούμε εκφράσεις που θα ταίριαζαν σε μια θρησκεία έργων. Οι Ψαλμωδοί πλησιάζουν τον Άγιο Κύριο και Θεό τους με δέος, και ταυτόχρονα με γνήσια χαρά και οικειότητα. Τους βλέπουμε να είναι σίγουροι για τη σχέση τους με τον Θεό. Και αυτό γιατί δεν βασίζονται στις δικές τους επιδόσεις, δεν εξαρτούν τη σχέση τους με τον αληθινό Θεό από το τι οι ίδιοι κάνουν ή δεν κάνουν, δηλαδή από τη συμπεριφορά τους. Αντίθετα, εξαρτώνται αποκλειστικά από την καλοσύνη και το έλεος του Κυρίου και Σωτήρα προς αυτούς.

Για παράδειγμα, αναφερθήκαμε νωρίτερα στον δεύτερο Ψαλμό, όπου συναντήσαμε τον Χριστό του Κυρίου, τον Υιό. Ο Ψαλμός αυτός κλείνει με τα εξής λόγια προς όλους:

*Ψαλ. 2:12 Φιλείτε τον Υιό, μήποτε οργιστεί, και απολεστείτε από τον δρόμο, όταν ανάψει γρήγορα ο θυμός του. **Μακάριοι όλοι εκείνοι που έχουν την πεποίθησή τους σ' αυτόν.***

Όσοι επιμένουν στην απιστία τους προς τον Υιό, η οποία είναι το μεγαλύτερο αμάρτημα και η πηγή κάθε ανομίας, θα βρεθούν αντιμέτωποι με την καταστροφή. Αντίθετα, *μακάριοι*, δηλαδή ευλογημένοι και ευτυχισμένοι (ανεξάρτητα από τις τυχόν δύσκολες περιστάσεις τους), είναι όσοι «έχουν την πεποίθησή τους στον Υιό». Δηλαδή όλοι όσοι δείχνουν ισχυρή, “θαρραλέα” εμπιστοσύνη στον Χριστό. Στον Χριστό και πουθενά αλλού, στον Χριστό και σε κανέναν άλλο.

Και αυτοί που εμπιστεύονται τον Χριστό, Τον αγαπούν. Γιατί γνωρίζουν βιωματικά, και όχι μόνο θεωρητικά, την αγάπη που πρώτος ο Χριστός έδειξε και δείχνει προς αυτούς. Στον βαθμό που η εκκλησία του Χριστού Τον γνωρίζει και κατανοεί την παθιασμένη αγάπη του Χριστού προς αυτήν, στον ίδιο βαθμό η εκκλησία συνολικά (και ο κάθε πιστός ατομικά) ανταποκρίνεται με θαυμασμό, ευγνωμοσύνη, λατρεία, εμπιστοσύνη, υπακοή.

Άσμα Ασμάτων: ύμνος στην αγάπη του Χριστού για την Εκκλησία Του

Η αγάπη του Χριστού για την εκκλησία Του περιγράφεται στον Ψαλμό 45, όπως είδαμε ήδη. Επίσης, *περιγράφεται στο Άσμα Ασμάτων*, ένα ακόμα βιβλίο του τμήματος των Ψαλμών. Σε αυτό το βιβλίο στρεφόταν η εκκλησία, και μάλιστα για χιλιετίες, ώστε εκεί να γεύεται την αγάπη του Χριστού. Πόσο πολύ και σήμερα η εκκλησία έχει ανάγκη από το Άσμα Ασμάτων. Διότι σε αυτό βλέπουμε τη σχέση του Μεσσία με τη Νύφη Του να εκφράζεται σε ποιητική μορφή με τέτοιον τρόπο, ώστε να μπορεί να συγκινήσει και την πιο σκληρή καρδιά. Μάλιστα σε ένα σημείο καταγράφονται τα λόγια ανταπόκρισης της γυναίκας σ' αυτήν την αγάπη: «Εγώ είμαι του αγαπητού μου, και η επιθυμία του είναι σε μένα» (Ασμ. 7:10).

Οι γνήσιοι Χριστιανοί γνωρίζουν πως ανήκουν στον Ιησού, και έχουν αρχίσει να κατανοούν πως ο Κύριος τους αγαπά με τέτοια ένταση, που οι ανθρώπινες λέξεις είναι πολύ φτωχές για να περιγράψουν αυτήν τη θεϊκή αγάπη. Και αυτό ισχύει τόσο για τους γνήσιους Χριστιανούς που ζουν στην εποχή μετά την ενσάρκωση του Χριστού όσο και γι' αυτούς που έζησαν κατά τη διάρκεια της Παλαιάς Διαθήκης.

Κάτι τέτοιο δεν πρέπει να μας εκπλήττει, καθώς οι συγγραφείς των Ψαλμών, μαζί με όλους τους πιστούς Ισραηλίτες της Π.Δ., βίωσαν την ίδια χριστιανική πίστη με εμάς. Η πίστη τους και η γνήσια σχέση αγάπης που είχαν με τον Χριστό οδήγησε τους συγγραφείς των Ψαλμών να *ψάλλουν στον Ιησού με βέβαιη ελπίδα*. Γνώριζαν πως, παρόλο που ήταν αμαρτωλοί άνθρωποι, ήταν ταυτόχρονα *μακάριοι*. *Γιατί γνώριζαν πως ο Ιησούς είναι ο Σωτήρας τους*. Και έτσι έψαλλαν σ' Αυτόν με χαρά, σίγουροι για το πού στέκονται μπροστά στον Θεό. *Αυτήν την πολύτιμη αλήθεια της κατά χάρη, δωρεάν αποδοχής από τον Θεό εκφράζει ο Δαβίδ στους Ψαλμούς 51 και 32.*

Ψαλμός 51: η αληθινή μετάνοια

Ο Ψαλμός 51 είναι γνωστός ως ο Ψαλμός της μετάνοιας. Είναι ο Ψαλμός που ο Δαβίδ έγραψε, όταν ο προφήτης Νάθαν τον έλεγξε για την ενοχή του. Και ήταν όντως ένοχος ο Δαβίδ. Είχε διαπράξει μοιχεία με τη Βηθσαβεέ, τη σύζυγο του Ουρία, ο οποίος ήταν ένας από τους αξιωματούχους του. Και όλα αυτά όσο ο Ουρίας έλειπε από το σπίτι του, καθώς βρισκόταν στον πόλεμο. Ο Δαβίδ ως αρχηγός του στρατού που ήταν, όφειλε να βρίσκεται στο πεδίο της μάχης. Παραμέλησε τα καθήκοντά του, και κατέληξε στην αμαρτία. Και σαν να μην έφτανε η μοιχεία, όταν έμαθε πως η γυναίκα αυτή έμεινε έγκυος, για να καλύψει τα ίχνη του έδωσε εντολές να αφήσουν τον Ουρία

μόνο του στην πρώτη γραμμή της μάχης, ώστε οι αντίπαλοι να τον σκοτώσουν. Ήταν, λοιπόν, ο Δαβίδ ένοχος μοιχείας και φόνου. Και έπρεπε, περίπου έναν χρόνο αργότερα, να του δείξει ο προφήτης την αμαρτία του, ώστε επιτέλους ο Δαβίδ να έρθει στα σύγκαλά του, να καταλάβει πως είναι άξιος θανάτου ο ίδιος, και να μετανοήσει. Και ο προφήτης τον βεβαιώνει πως ο Κύριος παρέβλεψε το αμάρτημά του:

Β' Σαμ. 12:13 Και ο Δαβίδ είπε στον Νάθαν: *Αμάρτησα στον Κύριο.* Και ο Νάθαν είπε στον Δαβίδ: *Και ο Κύριος παρέβλεψε το αμάρτημά σου· δεν θα πεθάνεις·*

Οι συνέπειες της αμαρτίας του Δαβίδ θα ακολουθούν από δω και στο εξής τον ίδιο και την οικογένειά του, όπως ο Κύριος δήλωσε (Β' Σαμ 12:1-12, 14-18). Και οι συνέπειες αυτές θα είναι πολύ σκληρές και θα διαρκέσουν για πολλές γενιές. Και ωστόσο, ο Κύριος τον συγχώρησε, παρέβλεψε το αμάρτημα του Δαβίδ, αφαίρεσε την ενοχή του. Και μάλιστα η συγχώρηση δόθηκε άμεσα, την ίδια στιγμή που ο Δαβίδ ξεσκέπαζε, ομολογούσε την αμαρτία του στον Κύριο. Χωρίς να ζητηθεί πρώτα κάτι από τον Δαβίδ, χωρίς να μεσολαβήσει κάποιο χρονικό διάστημα. *Πόσο διαφορετικά αντιμετωπίζει ο Κύριος τους δικούς Του από ότι κάθε θρησκευόμενος άνθρωπος θα περίμενε.*

Σε αυτήν τη στιγμή της ζωής του, ο Δαβίδ έγραψε τον Ψαλμό 51. Ήταν πιθανότατα η προσευχή που απηύθυνε προς τον Θεό με το που παραδέχτηκε την ενοχή του. Είχε ακούσει τα παρηγορητικά λόγια του προφήτη: «Και ο Κύριος παρέβλεψε το αμάρτημά σου· δεν θα πεθάνεις», ωστόσο, το βάρος της ενοχής συνέχιζε να πιέζει την καρδιά του, τη συνείδησή του. Έτσι παρακαλεί τον Κύριο να τον καθαρίσει από την ανομία του (51:2) και να τον ραντίσει με ύσσωπο (51:7). Ο ύσσωπος μας παραπέμπει στη νύχτα της Εξόδου, όταν με κλαδιά από

ύσωπο οι Ισραηλίτες ράντισαν τις πόρτες των σπιτιών τους με το αίμα του αμνού. Ο Δαβίδ συμβολικά παρακαλεί τον Κύριο να ραντίσει τη συνείδησή του με το αίμα του Χριστού. Δεν προσπαθεί να δικαιολογήσει τον εαυτό του, ρίχνεται αποκλειστικά στο έλεος του Θεού (51:1). Ομολογεί πως, σε τελική ανάλυση, αμάρτησε ενάντια στον ίδιο τον Σωτήρα του (51:4). Ο Κύριος του είχε δώσει τα πάντα, και ο Δαβίδ με τις πράξεις του Τον περιφρόνησε. Όμως, ο Δαβίδ ξέρει πως ο Κύριος μπορεί να τον απαλλάξει από το βάρος της ενοχής. Γι' αυτό και τρέχει σ' Αυτόν που μέχρι τότε περιφρονούσε. Κι ακόμη, παρακαλεί τον Κύριο να τον αλλάξει. Να χτίσει μέσα του μια καθαρή καρδιά (51:10). Και να του δώσει πάλι τη χαρά της σωτηρίας του (51:12). Δεν ζητά από τον Κύριο να τον σώσει, αλλά να τον γεμίσει και πάλι με τη χαρά της σωτηρίας. Τέλος, παρακαλεί τον Κύριο να τον χρησιμοποιήσει ώστε να διδάξει τους δρόμους Του και αμαρτωλοί να επιστρέψουν στον Θεό (51:13-15).

Η μετάνοια του Δαβίδ είναι γνήσια, κι αυτό φαίνεται από το ότι ο ίδιος επιλέγει να δημοσιοποιήσει αυτόν τον Ψαλμό. Με τον οποίο συνεχίζει μέχρι και σήμερα να *μας δείχνει τι είναι αληθινή μετάνοια*, να μας δείχνει πώς να γυρίσουμε στον Κύριο είτε για πρώτη φορά είτε για μια φορά ακόμα. «*Μετάνοια*» κυριολεκτικά σημαίνει: *αλλαγή του νου*. Αλλαγή στον τρόπο που ο άνθρωπος βλέπει τον εαυτό του, τη ζωή του, τους άλλους ανθρώπους, πάνω απ' όλα αλλαγή στη στάση του απέναντι στον Θεό και την αμαρτία. Είναι μια βαθιά, εσωτερική αλλαγή, που αγγίζει τον πυρήνα της ύπαρξης του ανθρώπου. Τώρα ο άνθρωπος αναγνωρίζει πως είναι άξιος της οργής του Θεού, και μαζί βλέπει την ανάγκη του για τον Χριστό και ότι Αυτός είναι αρκετός. Και τρέχει σ' Αυτόν με πίστη. Όπως κάνει ο Δαβίδ. Ο Δαβίδ ήξερε πως καμιά θυσία που ο ίδιος μπορούσε να προσφέρει δεν θα γινόταν δεκτή από τον Θεό (51:16). Και μαζί ήξερε πως ο Κύριος δεν πρόκειται

ποτέ να περιφρονήσει μια συντριμμένη και ταπεινωμένη καρδιά (51:17).

Ο Δαβίδ συντρίφτηκε για την αμαρτία του όταν επιτέλους παραδέχτηκε πως αμάρτησε ενάντια στον Κύριο, ενάντια σε Αυτόν που του είχε δείξει τόση καλοσύνη. Και ο Κύριος συνέχισε να δείχνει τη χάρη Του προς τον Δαβίδ συγχωρώντας τον και πάλι, τη στιγμή που ο Δαβίδ ομολόγησε την αμαρτωλότητά του. Είναι φανερό πως η μετάνοια δεν είναι μια σειρά από πράξεις, όποιες και αν είναι αυτές, που ο άνθρωπος πρέπει να κάνει ώστε ο Θεός τελικά να τον συγχωρήσει. Η αλλαγμένη ζωή είναι το αποτέλεσμα της μετάνοιας, ο καρπός της μετάνοιας (Ματ 3:8, Πράξ 26:20). *Η μετάνοια αυτή καθαυτή, ωστόσο, είναι η εσωτερική αλλαγή που μόνο ο Θεός μπορεί να ενεργήσει στην ψυχή του ανθρώπου* (Β΄ Τιμ 2:25-26).

Γι' αυτό και οι Ψαλμοί είναι γεμάτοι με τόση χαρά, γι' αυτό και οι Ψαλμωδοί είναι γεμάτοι εμπιστοσύνη προς τον Κύριο. Είναι άνθρωποι που ζουν στην εποχή του Νόμου, δεν σχετίζονται, ωστόσο, με τον Θεό με βάση το τι οι ίδιοι κάνουν ή δεν κάνουν. Αυτό που ίσχυε για τον Δαβίδ τότε, συνεχίζει να ισχύει και σήμερα. Ο Δαβίδ δεν πήγε σε κάποιον ιερέα να εξομολογηθεί, δεν ζήτησε τη μεσολάβηση κάποιου ανθρώπου, δεν έκανε “μετάνοιες”, όπως κακώς συχνά χρησιμοποιείται ο όρος, δεν εμπιστεύτηκε καμιά τελετή, δεν προσευχήθηκε πουθενά αλλού, παρά μόνο άμεσα και προσωπικά στον Κύριο, τον Σωτήρα του. *Αυτός ήταν, είναι και θα είναι ο μόνος δρόμος σωτηρίας.*

Ο Δαβίδ, ακόμα και στη χειρότερη στιγμή της ζωής του, ήταν κάτω από τη φροντίδα του Κυρίου. Ο Ιησούς δεν έπαψε στιγμή να τον αγαπά και γι' αυτό έκανε ό,τι χρειαζόταν ώστε ο Δαβίδ να μη χαθεί. Ο Θεός τόσο πολύ αγαπά τα παιδιά Του, ώστε κι αν αυτά παραστρατήσουν, Αυτός θα επέμβει για να μη μείνουν εκεί. Ο Δαβίδ παρέμενε παιδί του Θεού, ακόμα και κατά τη διάρκεια της πτώσης του. Ο Κύριος, για να τον

συνεφέρει, του αφαίρεσε τη χαρά της σωτηρίας, τη χαρά της προσωπικής κοινωνίας μαζί Του. Και ο Δαβίδ, όλους αυτούς τους μήνες που προσπαθούσε να κρύψει και να δικαιολογήσει την αμαρτία του, ζούσε μέσα στη μιζέρια και στη θλίψη, καθώς το πατρικό χέρι του Κυρίου ήταν βαρύ πάνω του, με σκοπό να τον διορθώσει. Αυτό μας λέει ο ίδιος ο Δαβίδ στον Ψαλμό 32:3-4, καθώς ο *Ψαλμός 32* ακολουθεί χρονικά τον Ψαλμό 51.

Ψαλμός 32: η αληθινή μακαριότητα

Αφού ο Κύριος, την κατάλληλη στιγμή, έλεγξε τον Δαβίδ με τα λόγια του προφήτη Νάθαν, ο Δαβίδ ξεσκέπασε τις αμαρτίες του μπροστά στον Κύριο, και το βάρος αφαιρέθηκε από την ψυχή του:

Ψαλ. 32:5 Την αμαρτία μου φανέρωσα σε σένα, και την ανομία μου δεν έκρυψα· είπα: *Στον Κύριο θα εξομολογηθώ τις παραβάσεις μου· κι εσύ συγχώρησες την ανομία της αμαρτίας μου.*

Μέσα από όλη αυτήν τη διαδικασία ο Δαβίδ βίωσε προσωπικά τη χάρη και το έλεος του Κυρίου και κατάλαβε ακόμα καλύτερα τι είναι η αληθινή μακαριότητα. Και μέσα από τα λόγια του Δαβίδ ο Θεός φανερώνει και σε εμάς ποιος τελικά είναι αληθινά μακάριος:

Ψαλ. 32:1 **Μακάριος** εκείνος του οποίου *συγχωρήθηκε η παράβαση*, του οποίου *σκεπάστηκε η αμαρτία*.^{2α} **Μακάριος** ο άνθρωπος, στον οποίο *ο Κύριος δεν λογαριάζει ανομία*,^{2β} και στο πνεύμα του οποίου δεν υπάρχει δόλος.

Μακάριοι δεν είναι όσοι έχουν περιουσία, δύναμη, εξυπνάδα, ομορφιά, φήμη, δόξα. *Μακάριοι* είναι όσοι έχουν ειρήνη με τον Θεό. Και οι μόνοι που έχουν ειρήνη με τον Θεό είναι αυτοί των

οποίων ο Κύριος σκέπασε τις αμαρτίες. Αυτοί που ενώ έχουν διαπράξει ανομίες, ο Κύριος δεν τις λογαριάζει εναντίον τους. Και δεν τις λογαριάζει εναντίον τους γιατί ο Χριστός φορτώθηκε με αυτές, λογαριάστηκαν σε Αυτόν, και έτσι πλήρωσε Αυτός. Και ταυτόχρονα η αξία, η δικαιοσύνη του Χριστού, λογαριάζεται στους αμαρτωλούς που θα Τον εμπιστευτούν (Β' Κορ 5:19-21).

Ο Δαβίδ ήταν σκεπασμένος με τη δικαιοσύνη του Χριστού, και αυτό ήταν αρκετό για να είναι αιώνια αποδεκτός από τον Θεό Πατέρα. Και όλα αυτά δια πίστεως μόνο στον Χριστό, γι' αυτό ο Δαβίδ γράφει: «Εκείνον, όμως, που ελπίζει στον Κύριο, έλεος θα τον περικυκλώνει» (Ψαλ 32:10β). Μάλιστα, όταν ο απόστολος Παύλος θέλει να βεβαιώσει πως η δικαίωση είναι δια πίστεως και όχι από τα έργα, παραθέτει τα λόγια του Δαβίδ από τον Ψαλμό 32:1-2^α, εξηγώντας πως «ο Δαβίδ λέει τον μακαρισμό του ανθρώπου, στον οποίο ο Θεός λογαριάζει δικαιοσύνη χωρίς έργα» (Ρωμαίους 4:6-8).

Ψαλμός 32: το αληθινό Ευαγγέλιο

Αυτά είναι τα ΚΑΛΑ ΝΕΑ, αυτό είναι το αληθινό ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ. Αυτά τα καλά νέα ξεχωρίζουν τον αληθινό Χριστιανισμό από τα ψεύτικα παρακλάδια. Και δυστυχώς υπάρχουν πολλά τέτοια. Κάθε αίρεση διαστρεβλώνει την αλήθεια είτε για το Ποιος είναι ο Ιησούς Χριστός είτε για το τι έκανε, για το έργο Του (ή και για τα δύο). Όποιος αρνείται πως ο Κύριος Ιησούς είναι το δεύτερο Πρόσωπο της Αγίας Τριάδας που ενσαρκώθηκε, Θεός αληθινός εκ Θεού αληθινού, βρίσκεται στο σκοτάδι. Στο σκοτάδι, επίσης, βρίσκεται όποιος αρνείται πως το έργο του Χριστού είναι ανεπανάληπτο και τέλειο. Όποιος αρνείται πως ο Ιησούς είναι αληθινά Αρκετός. Όποιος αρνείται πως ο άνθρωπος δεν χρειάζεται, και δεν μπορεί άλλωστε, να προσθέσει το παραμικρό σε αυτό που ο Χριστός πέτυχε με τον

θάνατό Του στον σταυρό και τη σωματική Του ανάσταση από τους νεκρούς. Όποιος αρνείται πως ο αμαρτωλός άνθρωπος λαμβάνει τον Κύριο Ιησού δια πίστεως μόνο.

Ο απόστολος Παύλος διακηρύττει με τον πιο emphaticό τρόπο αυτήν την αλήθεια, επιλέγοντας να σταματήσει την παράθεση στην προς Ρωμαίους 4 από τον Ψαλμό 32 στο πρώτο μισό του δευτέρου εδαφίου (δείτε στην προηγούμενη σελίδα). Παραλείπει το 32:2^β («και στο πνεύμα του οποίου δεν υπάρχει δόλος»), για να τονίσει πως ο άνθρωπος είναι δίκαιος χωρίς δικά του έργα. Ο άνθρωπος που εμπιστεύεται τον Χριστό και έχει λάβει τη συγχώρηση των αμαρτιών του, επειδή ακριβώς γνωρίζει πως οι αμαρτίες του έχουν συγχωρηθεί, έχει τη δύναμη και να τις νικήσει. Γι' αυτό και ζει την καινούργια ζωή που ο Χριστός του έχει χαρίσει, γι' αυτό ζει τώρα αλλιώς. *Τα καλά έργα που κάνει είναι ο καρπός, είναι δηλαδή η απόδειξη της σωτηρίας. Όποιος, ωστόσο, κηρύττει πως ο Χριστός δεν είναι αρκετός λέγοντας πως ο άνθρωπος πρέπει να κάνει καλά έργα για να σωθεί ή να διατηρήσει τη σωτηρία του, διαστρεβλώνει το αληθινό Ευαγγέλιο, και βρίσκεται κάτω από το ανάθεμα, την καταδίκη, που ο απόστολος Παύλος έθεσε πάνω στους ψευτοδιδασκάλους που κηρύττουν ένα «έτερο ευαγγέλιο» (Γαλ 1:6-9).*

Την ίδια αλήθεια που συναντήσαμε στην Πεντάτευχο και στους Προφήτες βρίσκουμε και στους Ψαλμούς. *Σωτηρία κατά χάρη μόνο, δια πίστεως μόνο στον Ιησού Χριστό μόνο.* Και είναι αυτό δυνατό, γιατί το πολύτιμο αίμα του Χριστού εφαρμόστηκε δια του Αγίου Πνεύματος στις ψυχές των ανθρώπων χιλιάδες χρόνια πριν τη σταύρωση, όπως εφαρμόζεται σήμερα χιλιάδες χρόνια μετά. Και, *επειδή όλα αυτά τους είχαν αποκαλυφθεί, οι Ψαλμωδοί υμνούν με χαρά και εμπιστοσύνη τον Κύριο, τον Λυτρωτή τους.* Τον μεγάλο Σωτήρα για μεγάλους αμαρτωλούς, όπως ήταν ο Δαβίδ. Και καλούν όλους τούς «δικαίους», δηλαδή όλους όσους

εμπιστεύονται και αγαπούν τον Χριστό όπως εκείνοι, να χαίρονται και να ψάλλουν στον Κύριο (Ψαλ 32:11).

(β) Με τους Ψαλμούς ψάλλουμε για τον Ιησού

Οι Ψαλμοί μιλούν για τον Μεσσία, τον Χριστό. Έτσι, όταν ψάλλουμε τους Ψαλμούς, *ψάλλουμε για τον Ιησού* και το έργο Του. Ο Χριστός του Κυρίου παρουσιάζεται ως Βασιλιάς (Ψαλμός 2) και μια χαρακτηριστική αναφορά στον μεσσιανικό Βασιλιά είδαμε ήδη στον Ψαλμό 110:1. Ο «Κύριος» που είναι ανώτερος από τον πατέρα Του τον Δαβίδ είναι ο Θεϊκός Μεσσίας (Μάρκος 12:35-37 και Εβραίους 1:13).

Οι Ψαλμοί περιγράφουν με λεπτομέρειες τη ζωή και το έργο του ενσαρκωθέντα Ιησού:

- *Ο Ψαλμός 8* αινεί τον Χριστό ως τον Άνθρωπο στον οποίο ο Θεός έχει δώσει την εξουσία (Εβραίους 2:6-9, Α΄ Κορινθίους 15:27).
- *Οι Ψαλμοί 2 και 110* μιλούν για τη μεσσιανική βασιλεία του Ιησού (Πράξεις 4:25-28, Εβραίους 1:5, 13, Ματθαίος 22:44, Πράξεις 2:34-35).
- *Ο Ψαλμός 118* προφητεύει τη θριαμβευτική είσοδο του Χριστού στα Ιεροσόλυμα και την εκλογή του Ιησού από τον Πατέρα ως τον ακρογωνιαίο λίθο (Ματθαίος 21:9, 42, Α΄ Πέτρου 2:7-8).
- *Ο Ψαλμός 41* αναφέρεται στην προδοσία του Χριστού από τον Ιούδα (Ιωάννης 13:18).
- *Ο Ψαλμός 22* περιγράφει τη σκηνή της σταύρωσης, όπως ο Ιησούς τη βιώνει πάνω στον σταυρό (22:1 ⇔ Ματθαίος 27:46), αλλά και την επακόλουθη ουράνια δόξα, καθώς το εσφαγμένο Αρνίο είναι τώρα ο Οδηγός λατρείας της εκκλησίας Του (22:22 ⇔ Εβραίους 2:12).

- *Ο Ψαλμός 16* προφητεύει την ανάστασή Του (Πράξεις 2:23-36, 13:35-39).
- *Ο Ψαλμός 24* εξυμνεί τον «Βασιλιά της Δόξας», ο οποίος, έχοντας ανέβει στο όρος του Κυρίου, είναι έτοιμος να διαβεί τις αιώνιες θύρες. Μια θαυμαστή περιγραφή της ανάληψης και ενθρόνισης του Κυρίου Ιησού στον ουρανό.
- *Ο Ψαλμός 96* (και άλλοι) διακηρύττει πως όλα τα έθνη της γης, όλοι οι λαοί, όλες οι φυλές και γλώσσες, πρέπει να έρθουν και θα έρθουν στον Κύριο με αίνο και δοξολογία.
- *Ο Ψαλμός 98* δοξάζει τον αναστημένο Βασιλιά καθώς Αυτός έρχεται να κρίνει τον κόσμο.

Κάθε Χριστιανός που διαβάζει τη Γραφή με τον ίδιο τρόπο που τη διάβασαν ο Κύριος Ιησούς και οι απόστολοι βρίσκει στους Ψαλμούς τη ζωή του Χριστού, τον θάνατο, την ανάσταση, την ανάληψη, την παρούσα διακυβέρνηση και τη δεύτερη έλευσή Του. Έτσι λοιπόν, *όταν οι Χριστιανοί αινούν τον Κύριο (ΓΧΒΧ)* ψάλλοντας τους Ψαλμούς με τη σωστή κατανόηση, *ψάλλουν για τον Κύριο Ιησού Χριστό και το έργο Του, για τον Σωτήρα που έπρεπε να πάθει και να αναστηθεί.*

(γ) Με τους Ψαλμούς ψάλλουμε μαζί με τον Ιησού

Με τους Ψαλμούς όχι μόνο ψάλλουμε στον Ιησού και ψάλλουμε για τον Ιησού, αλλά, επίσης, *ψάλλουμε μαζί με τον Ιησού.* Και αυτό γιατί *οι Ψαλμοί περιγράφουν τις εμπειρίες του Ιησού κατά τη διάρκεια της επίγειας διακονίας Του.* Οι Ψαλμοί ήταν το υμνολόγιο του Ιησού με το οποίο ήταν απόλυτα εξοικειωμένος, κάτι που φαίνεται από το πόσο συχνά αναφερόταν σε αυτούς, ακόμα και στις τελευταίες στιγμές της ζωής Του πάνω στον σταυρό. Και μπορούν οι Ψαλμοί να περιγράφουν και να εκφράζουν τις σκέψεις και τα συναισθήματα του Ιησού, επειδή ο

Θεός με τέτοιον τρόπο κατεύθυνε τις ζωές και τις σκέψεις των Ψαλμωδών, ώστε τα λόγια τους να προσδοκούν με προφητικό τρόπο τα περιστατικά της ζωής του Ιησού.

Οι Ψαλμοί, λοιπόν, ανοίγουν για μας ένα παράθυρο που μας επιτρέπει με ακρίβεια να διακρίνουμε τι συνέβαινε στην ψυχή του Κυρίου. Τα τέσσερα Ευαγγέλια εστιάζουν κυρίως στην εξωτερική, δημόσια ζωή του Χριστού, αλλά οι Ψαλμοί μάς αποκαλύπτουν τα μυστικά των σκέψεων και των συναισθημάτων Του. Πόσο φτωχότεροι θα ήμασταν όσον αφορά τη γνώση του Κυρίου, αν δεν είχαμε στα χέρια μας τους Ψαλμούς!

Όλοι οι Ψαλμοί χρησιμοποιήθηκαν από τον Κύριο για να εκφράσει τη λατρεία Του προς τον Θεό Πατέρα. *Υπάρχουν, ωστόσο, Ψαλμοί που κυριολεκτικά περιέχουν τα λόγια του Ιησού.* Οι Ψαλμοί αυτοί δεν περιέχουν αναφορές σε ιστορικά γεγονότα της ζωής των συγγραφέων. Αντίθετα, οι Ψαλμωδοί, ως προφήτες που ήταν, κατέγραψαν για εμάς τα λόγια του Κυρίου. *Παραδείγματα τέτοιων Ψαλμών είναι οι Ψαλμοί 22 και 16.*

Ψαλμός 22: το δράμα και το μεγαλείο του Σταυρού

*Ο Ψαλμός 22 έχει πολύ σωστά ονομαστεί «ο Ψαλμός του Σταυρού».*³ Σε αυτόν βρίσκουμε μια άλλη οπτική γωνία για το τι συνέβη κατά τη διάρκεια της σταύρωσης. Τα Ευαγγέλια μάς περιγράφουν τι συνέβαινε γύρω από τον σταυρό. Ο Ψαλμός 22, ωστόσο, μας επιτρέπει να δούμε τα πράγματα μέσα από τα μάτια κάποιου άλλου. *Μέσα από τα μάτια Αυτού που κρεμόταν στο ξύλο του σταυρού.* Τα πρώτα λόγια του Ψαλμού αυτού είναι ακριβώς τα λόγια που ο Κύριος φώναξε, ενώ σκοτάδι είχε

³ Spurgeon, C. H. *The Treasury of David* (1885). Abridged by David O. Fuller (Kregel Publications, 1976), σελ. 99

σκεπάσει τη γη: «Θεέ μου, Θεέ μου, γιατί με εγκατέλειψες;» (Ψαλ 22:1 ⇔ Ματ 27:46). Στα λόγια αυτού του Ψαλμού διακρίνουμε τον πόνο, την αγωνία, τη θλίψη που ο Ιησούς βιώνει στον μέγιστο βαθμό. Αυτός, ο Υιός της αγάπης του Πατέρα, κοιτά προς τον ουρανό και για πρώτη φορά στη ζωή Του δεν αντικρίζει το χαμόγελο του Πατέρα. Αλλά την πύρινη οργή Του. Τα πύρινα κύματα της δίκαιης οργής του Θεού ξεσπούν το ένα μετά το άλλο με όλη την ασύλληπτη βιαιότητά τους πάνω στον Χριστό. Μέχρι να μη μείνει ούτε ένα. Ο Θεός εγκαταλείπει την ώρα εκείνη τον Υιό Του, καθώς Αυτός στέκεται καταδικασμένος στη θέση των αμαρτωλών. Ο Πατέρας εγκαταλείπει τον Υιό Του, για να μην εγκαταλείψει ποτέ τους αμαρτωλούς που βρίσκουν καταφύγιο στη σκιά του Σταυρού (Εβρ 13:5). Ο Σταυρός είναι το μόνο ασφαλές σημείο σε όλη τη γη, γιατί εκεί ξέσπασε ήδη η οργή του Θεού.

Πραγματικά, ο Ψαλμός 22 έχει την ίδια προφητική δύναμη με το 53^ο κεφάλαιο του Ησαΐα. Στον Ψαλμό αυτό βλέπουμε τον Κύριο Ιησού να συνεχίζει να εμπιστεύεται τον Θεό ενώ ο Ίδιος βρίσκεται στο σκοτάδι του πόνου. Οι άνθρωποι γύρω από τον σταυρό Τον χλευάζουν (22:7 ⇔ Ματ 27:39). Λένε: «Ελπισε στον Κύριο· ας τον ελευθερώσει, ας τον λυτρώσει· επειδή, τον θέλει» (22:8 ⇔ Ματ 27:43). Είναι τέτοια η αγωνία του Ιησού, που λέει: «⁶ Εγώ, όμως, είμαι σκουλήκι και όχι άνθρωπος· όνειδος ανθρώπων και εξουθένημα του λαού. ...¹⁴ Ξεχύθηκα σαν νερό, και εξαρθρώθηκαν όλα τα κόκαλά μου· η καρδιά μου έγινε σαν κερί, λιώνει ολοκληρωτικά μέσα στα εντόσθιά μου.¹⁵ Η δύναμή μου ξεράθηκε σαν κεραμίδι, και η γλώσσα μου κόλλησε στον λάρυγγά μου. Κι εσύ με κατέβασες στο χώμα του θανάτου» (22:6, 14-15). Πόσος πόνος κρύβεται σ' αυτά τα λόγια. Πόσο ακατανόητο το μέγεθος της ταπείνωσης του Κυρίου του σύμπαντος. Και πόσο ανεξερεύνητη η αγάπη που δείχνει προς τα επαναστατημένα Του πλάσματα. Βλέπει τους

στρατιώτες να μοιράζονται τα ρούχα Του και να βάζουν κλήρο για τον χιτώνα Του (22:18 ⇔ Ματ 27:35, Ιωάν 19:24). Και όμως, μένει πιστός στην αποστολή Του. Θα μπορούσε να καλέσει μια λεγεώνα αγγέλων. Θα μπορούσε την οποιαδήποτε στιγμή να κατέβει από τον σταυρό. Και όμως, επέλεξε να πει το πικρό ποτήρι, μέχρι τέλους. Επέλεξε να μείνει καρφωμένος σ' εκείνον τον αιματοβαμμένο σταυρό. Μέχρι να πληρώσει το χρέος, και να ολοκληρώσει τη λύτρωση. Και μόνο τότε, φώναξε: «ΤΕΤΕΛΕΣΤΑΙ» (Ιωάν 19:30), και παρέδωσε το πνεύμα Του στον Θεό Πατέρα (Λουκ 23:46).

Κι όμως, ο Ψαλμός 22 δεν σταματά στη σταύρωση. Συνεχίζει, για να περιγράψει τη δόξα που ακολουθεί μετά. Καταγράφει για εμάς τα λόγια του αναστημένου Χριστού, του μεγάλου Μεσίτη: «Θα διηγούμαι το όνομά σου προς τους αδελφούς μου· μέσα σε σύναξη θα σε επαινώ» (22:22). Ο συγγραφέας της προς Εβραίους μας βεβαιώνει πως αυτά είναι τα λόγια του Ιησού (Εβρ 2:12). *Ο Κύριος Ιησούς στέκεται στο μέσο της Εκκλησίας Του και την οδηγεί σε δοξολογία προς τον Θεό Πατέρα.* Ο Ιησούς είναι ο αληθινός Οδηγός λατρείας. *Ψάλλει μαζί μας!* Ίσως αυτό εξηγεί το γιατί οι γνήσιοι Χριστιανοί, ακόμα και αν δεν έχουν κάποια ιδιαίτερη μουσική κατάρτιση, αγαπούν να μαζεύονται και *όλοι μαζί* να ψάλλουν στον Θεό τους. Ένα ιδιαίτερο φαινόμενο, που δεν το συναντούμε εύκολα σε άλλες κοινωνικές ομάδες. Οι Χριστιανοί ψάλλουν στον Κύριο, γιατί με αυτόν τον τρόπο η χαρά που νιώθουν, ως ανταπόκριση στο εκπληκτικό έργο του Κυρίου, φτάνει στο αποκορύφωμά της. Και γιατί ο Θεός τους βρίσκεται ανάμεσά τους, και ψάλλει μαζί τους (Σοφ 3:17). Και θα έρθει η ώρα που, χάρη στο έργο του Χριστού, άνθρωποι από κάθε λαό, από όλα τα πέρατα της γης, θα μαζευτούν γύρω από τον Ιησού για να λατρεύουν Αυτόν και τον Πατέρα για πάντα, όπως περιγράφει, κλείνοντας, αυτός ο θαυμαστός Ψαλμός (22:26-31).

Είναι σαφές πως τα λόγια του Ψαλμού 22 δεν αφορούν τις περιστάσεις του Δαβίδ, που είναι ο συγγραφέας του. Μπορεί να υπέφερε στη ζωή του, αλλά τίποτε δεν μπορεί να συγκριθεί με αυτό που τούτα τα λόγια περιγράφουν. Η ορθή κατανόηση του Ψαλμού είναι πως αναφέρεται στη σταύρωση του Κυρίου. Άλλωστε γράφει: «Σύναξη κακοποιών με περιέκλεισε· *τρύπησαν τα χέρια μου και τα πόδια μου*» (22:16). Ο Δαβίδ δεν βίωσε ποτέ κάτι τέτοιο. Ως προφήτης, ωστόσο, που ήταν, μίλησε για τη φρίκη του σταυρού, αιώνες πριν οι Ρωμαίοι συλλάβουν αυτόν τον τρομερό τρόπο βασανισμού και θανάτωσης. Αξίζει να αναφερθεί το σχόλιο του Ουίλιαμ Μπίνι πάνω σε αυτόν τον Ψαλμό:

Η μόνη επαρκής και φυσική ερμηνεία του Ψαλμού [22] είναι αυτή που βλέπει σε αυτόν μια λυρική πρόβλεψη των παθημάτων του Μεσσία και της δόξας που θα ακολουθούσε. Κανείς πάσχων άνθρωπος, εκτός Ενός, δεν θα μπορούσε να περιμένει, δίχως αλαζονεία, πως οι θλίψεις του θα είχαν ως αποτέλεσμα τη μεταστροφή των εθνών στον Θεό.⁴

Ψαλμός 16: ο θρίαμβος της Ανάστασης

Τα ίδια ισχύουν και για τον Ψαλμό 16. Μάλιστα ο τίτλος που του δόθηκε στις συριακές και αραβικές μεταφράσεις ήταν: «Σχετικά με την εκλογή της Εκκλησίας, και την ανάσταση του Χριστού». ⁵ Ξέρουμε ότι τα λόγια του Ψαλμού αυτού ανήκουν στον Ιησού, γιατί δεν θα μπορούσαν να ταιριάζουν σε κανέναν άλλο. Για παράδειγμα, το εδάφιο 10 δεν θα μπορούσε ο Δαβίδ, ο συγγραφέας του Ψαλμού, να το εφαρμόσει για τον εαυτό του:

⁴ Binnie, William. *The Psalms: Their History, Teachings and Use* (1870), σελ. 189

⁵ Gill, John. *Exposition of the Entire Bible*, Ψαλμός 16

«^{9β} Η σάρκα μου θα αναπαυθεί με ελπίδα. ¹⁰ Επειδή, δεν θα εγκαταλείψεις την ψυχή μου στον άδη ούτε θα αφήσεις τον Όσιό σου να δει φθορά» (16:9β-10). Αυτό ακριβώς είναι το επιχείρημα του αποστόλου Πέτρου την ημέρα της Πεντηκοστής, πενήντα ημέρες μετά την ανάσταση του Χριστού από τους νεκρούς. Όταν εκείνη την ημέρα το Άγιο Πνεύμα ήρθε με δύναμη πάνω στους αποστόλους και άρχισαν να μιλούν ξένες γλώσσες, ο Πέτρος απευθύνθηκε στο πλήθος που είχε συγκεντρωθεί και παρέθεσε τα εδάφια αυτά από τον Ψαλμό 16 (πρβλ. Πρ 2:26-27, 31), για να αποδείξει πως η Γραφή είχε προφητέψει την ανάσταση του Χριστού:

Πράξ. 2:25 Επειδή, ο Δαβίδ λέει γι' αυτόν: «Έβλεπα τον Κύριο μπροστά μου διαρκώς, επειδή είναι από τα δεξιά μου, για να μη σαλευτώ. ²⁶ Γι' αυτό, ευφράνθηκε η καρδιά μου, και αγαλλίασε η γλώσσα μου· ακόμα δε και η σάρκα μου θα αναπαυθεί με ελπίδα. ²⁷ Επειδή, δεν θα εγκαταλείψεις την ψυχή μου στον άδη ούτε θα αφήσεις τον όσιό σου να δει φθορά. ²⁸ Μου φανέρωσες δρόμους ζωής· θα με χορτάσεις από ευφροσύνη με το πρόσωπό σου». ²⁹ Άνδρες αδελφοί, μπορώ να σας πω με παρρησία για τον πατριάρχη Δαβίδ, ότι και πέθανε και θάφτηκε, και το μνήμα του είναι μεταξύ μας μέχρι αυτή την ημέρα. ³⁰ Επειδή, λοιπόν, ήταν προφήτης, και ήξερε ότι ο Θεός ορκίστηκε σ' αυτόν με όρκο, ότι από τον καρπό της οσφύς του θα σηκώσει κατά σάρκα τον Χριστό, για να τον καθίσει επάνω στον θρόνο του, ³¹ προβλέποντας μίλησε για την ανάσταση του Χριστού, ότι η ψυχή του δεν εγκαταλείφθηκε στον άδη ούτε η σάρκα του είδε φθορά. ³² Τούτον τον Ιησού ο Θεός τον ανέστησε, για τον οποίο εμείς είμαστε μάρτυρες.

Ο Πέτρος τονίζει στους Ιουδαίους, που κάποιοι από αυτούς ήταν προσωπικά υπεύθυνοι για τη σταύρωση του Ιησού, πως

όλα αυτά έγιναν σύμφωνα με τις Γραφές. Ότι ο Δαβίδ δεν μιλούσε για τον εαυτό του στον Ψαλμό 16, αφού ο ίδιος πέθανε, θάφτηκε και η σάρκα του γνώρισε τη φθορά. Ο Δαβίδ έγραψε για τον Χριστό, και όντως ο Χριστός δεν έμεινε στον τάφο, ο θάνατος δεν μπορούσε να κρατήσει Αυτόν που είναι ο Αρχηγός της ζωής. *Καθώς ο Ιησούς αναστήθηκε από τους νεκρούς τρεις μέρες μετά τη σταύρωση, το σώμα του δεν γνώρισε τη φθορά.* Οι Ιουδαίοι που τα άκουσαν αυτά και γνώριζαν τις Γραφές δεν έφεραν αντιρρήσεις στα λόγια του Πέτρου. Αντίθετα, η αλήθεια που με τόσο θάρρος τούς κήρυξε ο Πέτρος τους σύντριψε και τους οδήγησε στη μετάνοια. Εκείνη την ημέρα, τρεις χιλιάδες άνθρωποι επέστρεψαν στον αναστημένο Κύριο (Πρ 2:41). Και όλα αυτά μέσα στην πόλη όπου ο Ιησούς είχε σταυρωθεί, και μάλιστα λίγες μόνο μέρες μετά τον θάνατό Του.

Πραγματικά, *ο Δαβίδ ως προφήτης που ήταν, κατέγραψε για εμάς τα λόγια του Χριστού.* Ο Ιησούς νίκησε τον φόβο του θανάτου καθώς εμπιστεύτηκε την υπόσχεση του Θεού, πως δεν θα αφήσει το σώμα Του στον τάφο. Και η ψυχή Του γέμιζε χαρά κατά τη διάρκεια της επίγειας διακονίας Του, στη σκέψη πως μετά τον θάνατο Τον περίμενε η επιστροφή Του στη δόξα και στην ασύλληπτη χαρά της άμεσης παρουσίας του Θεού (Ψαλ 16:11).

Εκεί είναι τώρα ο Κύριος Ιησούς. Εκεί που υπάρχουν «απολαύσεις αιώνιες». Γιατί με την ανάστασή Του νίκησε τον θάνατο. Και όλα αυτά για χάρη «των αγίων Του» (Ψαλ 16:3). Για χάρη δηλαδή όλων των αληθινών Χριστιανών, *γιατί όλοι οι γνήσιοι Χριστιανοί είναι άγιοι*, ξεχωρισμένοι για τον Θεό, χάρη στην ένωσή τους με τον Χριστό δια πίστεως. *Έτσι χρησιμοποιείται η έννοια «άγιος» σε ολόκληρη τη Γραφή.* Οποιαδήποτε άλλη κατανόηση πηγάζει από λανθασμένες, ανθρώπινες παραδόσεις. Μάλιστα το εδάφιο αυτό (16:3) φανερώνει την καρδιά του Χριστού προς τη Νύφη Του, την εκκλησία Του. Λέει ο Κύριος πως «όλη Του η ευχαρίστηση είναι προς αυτούς», τους

αγίους, δηλαδή όλους όσους εμπιστεύονται Αυτόν με την καρδιά Του. *Η αγάπη του Χριστού για τη Νύφη Του είναι τόσο μεγάλη, που αποδείχθηκε πιο δυνατή ακόμη κι από τον ίδιο τον θάνατο.*

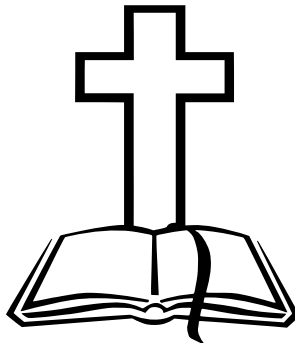
Καθώς οι Ψαλμοί εκφράζουν όλο το εύρος των συναισθημάτων του Κυρίου, δίνουν ταυτόχρονα τα λόγια στους Χριστιανούς για να κάνουν και αυτοί το ίδιο. Καθώς οι γνήσιοι Χριστιανοί είναι ενωμένοι με τον Χριστό, μοιράζονται μαζί Του κοινές εμπειρίες και ωφελούνται από το θαυμαστό λυτρωτικό Του έργο. Έτσι, έχοντας δει τον Ψαλμό 16 με την κατανόηση πως είναι τα λόγια του Ιησού, μπορούμε τώρα να δούμε τα λόγια αυτά σαν την έκφραση της χριστιανικής εμπειρίας του Δαβίδ και κάθε πιστού ανθρώπου. Τέτοια είναι η ταύτιση της Κεφαλής με το σώμα, ώστε στους Ψαλμούς να ακούμε τη φωνή του Χριστού και της Εκκλησίας στα ίδια λόγια. Όπως είπε ο Αυγουστίνος (354 – 430 μ.Χ.): *«Η φωνή του Χριστού και της Εκκλησίας είναι σχεδόν η μόνη φωνή που ακούγεται στους Ψαλμούς»*.⁶ Με πίστη στον Χριστό (Ψαλ 16:1, 8) ο Δαβίδ και κάθε Χριστιανός νικά τον φόβο του θανάτου και μπορεί να έχει ειρήνη και να αισθάνεται αυτάρκεια στις πιο δύσκολες καταστάσεις (16:5-6). Και, αν και ακόμα τα σώματα των Χριστιανών γνωρίζουν τη φθορά στον τάφο, χάρη στον Χριστό, δια μέσου της ένωσής τους μαζί Του, αυτοί θα βιώσουν το θαύμα της ανάστασης από τους νεκρούς στη δεύτερη έλευση του Κυρίου. Και τότε, τα λόγια του Ψαλμού που ισχύουν για τον Χριστό (16:10-11) θα ισχύσουν πλήρως και για τους δικούς Του.

Οι Ψαλμοί αληθινά μας βοηθούν να γνωρίσουμε καλύτερα την πνευματική ζωή του Ιησού, του μεγάλου Ήρωα. Και μας δίνουν το προνόμιο να ψάλλουμε ύμνους από το δικό Του υμνολόγιο.

⁶ Παρατίθεται στο: Bonar, Andrew A. *Christ and His Church in the Book of Psalms* (1860), σελ. ix

Ως δικό Του σώμα ψάλλουμε στον Ιησού, ψάλλουμε για τον Ιησού, και ταυτόχρονα ψάλλουμε μαζί με τον Ιησού, την κεφαλή μας. Σε όλους τούς Ψαλμούς (και μόνο στους Ψαλμούς) έχουμε λόγια του Χριστού με τα οποία μπορούμε να ψάλλουμε μαζί Του. Βρίσκουμε τον Ιησού στους Ψαλμούς, καθώς ακούμε τη φωνή Του να οδηγεί τη λατρεία μας σε κάθε γραμμή. Αυτός είναι πραγματικά ο αληθινός Οδηγός της γνήσιας λατρείας.

Πόσο συναρπαστικό αν κάποιος το καλοσκεφτεί, ο αληθινός Θεός, ο Κύριος της ιστορίας, έχει σχεδιάσει μια τεράστια ιστορία, την πιο μεγάλη ιστορία απ' όλες. Και καθώς η πιο μεγάλη ιστορία εκτυλίσσεται, ο Θεός φρόντισε να αποκαλύπτει το μεγαλείο του απόλυτου Ήρωα της ιστορίας αυτής σε κάθε τμήμα της Αγίας Γραφής. Και μαζί, στη Βίβλο μάς φανερώνει όχι μόνο τα ιστορικά γεγονότα της δημόσιας ζωής του κεντρικού Ήρωα, αλλά ακόμη και την εσωτερική Του ζωή, τα συναισθήματά Του. Και όλα αυτά προφητεύτηκαν και καταγράφηκαν εκατοντάδες και χιλιάδες χρόνια πριν την ενσάρκωση του Ιησού, όπως είδαμε ήδη στην Πεντάτευχο, στους Προφήτες και στους Ψαλμούς. Την εκπλήρωση όλων αυτών των προφητειών και υποσχέσεων της Παλαιάς Διαθήκης σχετικά με τον Μεσσία θα δούμε τώρα, καθώς θα στραφούμε στα βιβλία της Καινής Διαθήκης.

Ο Σωτήρας στα βιβλία της Καινής Διαθήκης¹

Ευαγγέλια – η εκπλήρωση των Μεσσιανικών προφητειών

Το τελευταίο χρονικά βιβλίο της Παλαιάς Διαθήκης γράφτηκε το 400 π.Χ. περίπου. Από τότε, και μέχρι την ενσάρκωση του Ιησού, μεσολαβούν περίπου τετρακόσια χρόνια. *Κατά τη διάρκεια αυτών των αιώνων, ο Θεός έχει κρατήσει ένα πιστό υπόλοιπο για τον εαυτό Του. Οι άνθρωποι αυτοί κρατούν σφιχτά στα χέρια τους τις υποσχέσεις της Παλαιάς Διαθήκης για τον ερχόμενο Μεσσία. Και τις μεταφέρουν από γενιά σε γενιά. Μέχρι που ήρθε το πλήρωμα του χρόνου. Και τότε ο Κύριος Ιησούς ήρθε και έγινε σαν κι εμάς, για να εκπληρώσει όλες τις υποσχέσεις της Παλαιάς Διαθήκης (Β΄ Κορινθίους 1:19-20) και μαζί όλες τις προσδοκίες των πιστών Ισραηλιτών.*²

Πραγματικά: ο *Εμμανουήλ* (δηλαδή: ο Θεός μαζί μας) γεννήθηκε από την Παρθένο Μαρία δια Πνεύματος Αγίου (σε εκπλήρωση του Ησ 7:14 ⇔ Ματ 1:22-23)· στην πόλη Βηθλεέμ της Ιουδαίας (σε εκπλήρωση της προφητείας του Μιχαία 5:2-4 ⇔ Ματ 2:1-6)· από τη φυλή του Ιούδα (σε εκπλήρωση του Γεν 49:10)· από το γενεαλογικό δέντρο του Δαβίδ (σε εκπλήρωση των λόγων του Κυρίου προς τον Δαβίδ: Β΄ Σαμ 7:16 και της προφητείας των Ησαΐα: Ησ 9:6-7 και Ιερεμία: 23:5-6 ⇔ Λουκ 1:30-33, 3:23-38, Ματ 1:1-17) και από τους δύο επίγειους γονείς Του· ονομάστηκε «Ιησούς» μετά από θεϊκή υπόδειξη (Ματ 1:20-25), όνομα που φανέρωνε το Ποιος είναι και ποια ήταν η αποστολή Του (*καθώς, όπως έχουμε δει –βλ. σελ. 10–, το όνομα «Ιησούς» σημαίνει στα εβραϊκά: ο Κύριος σώζει*).

¹ Ευαγγέλια, Πράξεις των αποστόλων, Επιστολές, Αποκάλυψη

² Για αναφορές σε μέλη αυτού του πιστού υπολοίπου που πρόσμενε τον Λυτρωτή του Ισραήλ: Λουκάς 2:25-32, 36-38, Ιωάννης 1:45

Κατά τη διάρκεια της *επίγειας διακονίας Του* διακήρυξε πάντοτε την αλήθεια, και μάλιστα με πρωτόγνωρη εξουσία (Ματ 7:28-29). Και τα λόγια αυτά τα συνόδευε με εκπληκτικά θαύματα, σημεία, που αποδείκνυαν Ποιος αληθινά είναι. Έδωσε το φως σε τυφλούς, την ακοή σε κουφούς, τη μιλιά σε μουγκούς, θεράπευσε λεπρούς, έκανε κουτσούς να περπατήσουν, ελευθέρωσε δαιμονισμένους, ανέστησε νεκρούς, ευαγγελίστηκε τους φτωχούς. Όλα αυτά σε εκπλήρωση των προφητειών για τον Μεσσία (Ης 35, 26:19, 61:1 ⇔ Λουκάς 7:11-27). Μπροστά Του και ο θάνατος ακόμα οπισθοχωρούσε. Όλα αυτά τα σημεία, και πολλά άλλα, φανέρωσαν πως ο Ιησούς *είναι* το φως του κόσμου, το ψωμί της ζωής, η πηγή του ζωντανού νερού, η αλήθεια, η ανάσταση και η ζωή, ο υποσχεμένος Μεσσίας.

Μάλιστα ο Ίδιος, στη συνομιλία Του με τη γυναίκα από τη Σαμάρεια, διακήρυξε πως είναι ο Μεσσίας (Ιωάν 4, πρβλ. Ματ 26:62-66). Κάποιοι λένε ότι ο Ιησούς ποτέ δεν ισχυρίστηκε πως είναι Θεός. Αν αντιλαμβάνονταν ότι η Παλαιά Διαθήκη παρουσιάζει τον Μεσσία ως το Θεϊκό Πρόσωπο που φέρει το όνομα «Ο Κύριος, η δικαιοσύνη μας» (Ιερ 23:5-6), δεν θα έλεγαν ποτέ κάτι τέτοιο. *Και εξίσου θαυμαστό είναι το γεγονός πως ο Ιησούς είναι το μόνο πρόσωπο σε ολόκληρη την ανθρώπινη ιστορία που άνθρωποι από κάθε γωνιά της γης αποδέχονται ως τον Μεσσία, για τον Οποίο τόσοι προφήτες είχαν γράψει.*

Και ακόμη, ο Ιησούς όχι μόνο διακήρυξε με τα λόγια Του και απέδειξε με τα έργα Του πως είναι ο Μεσσίας, αλλά *μίλησε ο Ίδιος στους μαθητές Του*, και μάλιστα πολλές φορές, *για τον επικείμενο θάνατο και την ανάστασή Του*. Η αλήθεια αυτή καταγράφεται σε όλα τα Ευαγγέλια. Για παράδειγμα:

Λουκ. 18:31 Και αφού παρέλαβε τους δώδεκα, [ο Ιησούς] τους είπε: Προσέξτε, ανεβαίνουμε στα Ιεροσόλυμα, και στον Υιό του ανθρώπου *θα εκτελεστούν όλα τα γραμμένα διαμέσου των*

προφητών.³² επειδή, θα παραδοθεί στα έθνη, και θα τον εμπαιξουν, και βρίσουν, και φτύσουν.³³ και αφού τον μαστιγώσουν, θα τον θανατώσουν, και κατά την τρίτη ημέρα θα αναστηθεί.

Αυτά ακριβώς είχαν γράψει οι Προφήτες, όπως είδαμε ήδη, ότι ο Χριστός θα απορριφθεί (Ης 53), θα πεθάνει με τον πιο φρικτό τρόπο (Ψαλ 22) και μετά θα αναστηθεί (Ψαλ 16).

Ο Ιησούς ήξερε πολύ καλά τι θα συμβεί καθώς πήγαινε για τελευταία φορά προς την Ιερουσαλήμ. Και δεν έκανε πίσω. Γιατί γι' αυτό είχε έρθει. Είχε έρθει για να πεθάνει. Και *έπρεπε* να πεθάνει. Γιατί δεν υπήρχε άλλος τρόπος για τη σωτηρία των αμαρτωλών. Και καθώς ήξερε τι Τον περιμένει, Τον βλέπουμε τη νύχτα πριν τη σύλληψή Του να αγωνιά *στον κήπο της Γεσθημανή* (Ματ 26:36-46, Λουκ 22:39-46). Ο Ίδιος λέει στους μαθητές Του ότι «η ψυχή Του είναι περίλυπη μέχρι θανάτου». Ήταν τέτοια η αγωνία Του, που ο ιδρώτας Του γινόταν σαν σταγόνες αίματος και έπεφτε στη γη. Και παρακαλούσε τον Πατέρα Του να πάρει απ' Αυτόν, αν είναι δυνατό, *το ποτήρι* που βρισκόταν μπροστά Του. Ο Κύριος δεν αγωνιούσε απλά για τα σωματικά παθήματα που Τον περίμεναν στον σταυρό, όσο φρικτά κι αν ήταν αυτά. Ο σταυρικός θάνατος είναι τόσο φρικτά κι απάνθρωπα βασανιστικός που, αν εμείς ήμασταν παρόντες σε μια τέτοια σκηνή, το πιθανότερο είναι πως θα λιποθυμούσαμε μπροστά στο αποτρόπαιο θέαμα. Όμως, πολλοί Χριστιανοί αντιμετώπισαν αυτόν τον τρομερό θάνατο με το θάρρος που ο Κύριος τους χορηγούσε. Κάτι άλλο ήταν αυτό που έκανε τον Κύριο του σύμπαντος να αγωνιά τόσο πολύ. Ήταν το περιεχόμενο του ποτηριού, που, σ' εκείνον τον κήπο, το έβλεπε τόσο έντονα και καθαρά. *Ήταν το ποτήρι της οργής του Θεού* (αυτό συμβολίζει το «ποτήρι» σε Παλαιά και Καινή Διαθήκη: Ιερ 25:15, Ης 51:17, Ψαλ 11:6, Αποκ 14:10-11, 16:19). *Αυτό περίμενε τον Χριστό στον σταυρό, και γι' αυτό αγωνιούσε τόσο*

πολύ. Εκείνο το ποτήρι ήταν γεμάτο με την οργή που οι δικές μας αμαρτίες κάθε μέρα συσσωρεύουν εναντίον μας. Αμαρτίες κάθε είδους. Φόνοι, μοιχειές, κλοπές, ανηθικότητες, ψέματα, ανόητες λέξεις, προσβλητικές σκέψεις. Όλα αυτά αξίζουν την τιμωρία του Θεού, η οποία θα ξεσπούσε πάνω στον Χριστό, λίγες ώρες αργότερα, *στον βράχο του Γολγοθά*.

Ο Ιούδας Ισκαριώτης, ένας από τους δώδεκα μαθητές του Χριστού, Τον πρόδωσε εκείνο το βράδυ, όπως οι Γραφές είχαν προειπεί (Ψαλ 41:9 ⇔ Ιωάν 13:18). Ακολουθεί μια άδικη δίκη, μια δίκη παρωδία, όπου ψάχνουν αφορμή για να Τον θανατώσουν, χωρίς να μπορούν να βρουν. Τελικά, Τον κατηγορούν για βλασφημία επειδή είπε την αλήθεια, ότι δηλαδή είναι ο Χριστός, ο Υιός του Θεού (Μάρκ 14:53-65). Κι έτσι, ο μόνος Αθώος, ο μόνος Δίκαιος, καταδικάζεται σε σταυρικό θάνατο. Σε όλη αυτήν τη διαδικασία ο Κύριος παρέμεινε σιωπηλός μπροστά στους κατηγορούς Του, σαν πρόβατο επί σφαγή (Ης 53:7). Τον έφτυσαν, Τον χλεύασαν, Τον χτύπησαν, Τον μαστίγωσαν. Κι όλα αυτά έγιναν ακριβώς όπως ο Υπηρέτης Κύριος, μιλώντας μέσα από τον Ησαΐα 700 χρόνια πριν την ενσάρκωσή Του, είχε προφητέψει πως θα Του συμβούν (Ης 50:4-7). Και αφού Του φόρεσαν ένα στεφάνι από αγκάθια, οι Ρωμαίοι στρατιώτες Τον οδήγησαν *στον Γολγοθά*, όπου Τον κάρφωσαν στον σταυρό.

Εκεί ο Χριστός, κρεμασμένος μεταξύ ουρανού και γης, καταδικασμένος, απογυμνωμένος από κάθε ίχνος αξιοπρέπειας, πήρε *το ποτήρι* που είχε δει στον κήπο της Γεσθημανή. *Το ποτήρι της δίκαιης οργής του Θεού Πατέρα. Και το ήπιε μέχρι τελευταίας σταγόνας*. Εκεί ο Πατέρας συντρίψε τον Υιό Του (Ης 53:10). Γι' αυτό και τώρα δεν υπάρχει και δεν θα υπάρξει *ποτέ* σταγόνα εκδικητικής οργής του Θεού προς τα παιδιά Του, προς τον λαό του Κυρίου. Γιατί *όλα αυτά ο Κύριος τα υπέφερε για εμάς, για τις αμαρτίες μας, ώστε στις πληγές Του εμείς να βρούμε γιατρεία*. Ακριβώς όπως ο Ησαΐας είχε προφητέψει:

*Ησ. 53:4 Αυτός, στην πραγματικότητα, βάσταξε τις ασθένειές μας, και επιφορτίστηκε τις θλίψεις μας· ενώ, εμείς τον θεωρήσαμε τραυματισμένον, πληγωμένον από τον Θεό, και ταλαιπωρημένον. ⁵ Αυτός, όμως, τραυματίστηκε για τις παραβάσεις μας· ταλαιπωρήθηκε για τις ανομίες μας· *η τιμωρία, που έφερε τη δική μας ειρήνη, ήταν επάνω σ' αυτόν· και διαμέσου των πληγών του γιατρευθήκαμε εμείς.* ⁶ Όλοι εμείς πλανηθήκαμε σαν πρόβατα· στραφήκαμε κάθε ένας στον δικό του δρόμο· ο Κύριος, όμως, έβαλε επάνω σ' αυτόν την ανομία όλων μας.*

Και όπως ακόμα ο Ησαΐας είχε προφητέψει, ο Κύριος «λογαριάστηκε με τους ανόμους», καθώς αριστερά Του και δεξιά Του σταυρώθηκαν δύο κακούργοι (Ησ 53:12 ⇔ Λουκ 22:37, 23:32-33). Κι όμως, δεν τάφηκε όπως ταίριαζε σε κακούργο. Αλλά, αφού οι Ρωμαίοι στρατιώτες βεβαιώθηκαν για τον θάνατό Του (και είχαν μεγάλη εμπειρία σ' αυτό), παρέδωσαν το σώμα του Χριστού σ' έναν μαθητή Του, μετά την εντολή του Πόντιου Πιλάτου. Ο μαθητής αυτός ονομαζόταν Ιωσήφ από την Αριμαθαία. Ήταν άνθρωπος πλούσιος και έτσι είχε τη δυνατότητα, αφού πήρε το σώμα του Χριστού, να το βάλει στο δικό του καινούργιο μνήμα, που ήταν λαξευμένο στον βράχο (Ησ 53:9).

Αυτός ο τάφος, που είχε σφραγιστεί με μια μεγάλη πέτρα, αυτός ο τάφος, που Ρωμαίοι στρατιώτες φρουρούσαν, αυτός ο τάφος βρέθηκε άδειος, την τρίτη ημέρα από τη σταύρωση του Ιησού (Ματ 27:57-28:6). Κι αυτό γιατί *ο Κύριος Ιησούς αναστήθηκε σωματικά από τους νεκρούς.* Όπως ο Ίδιος είχε προφητέψει, όπως όλες οι Γραφές είχαν προειπεί (Α΄ Κορ 15:1-8).

Σ' αυτό το πλαίσιο των τόσων εκπληρωμένων προφητειών, σ' αυτό το πλαίσιο των τόσων θεϊκών υποσχέσεων, *σ' αυτό το πλαίσιο των συγκεκριμένων ιστορικών γεγονότων, η ανάσταση του Ιησού* όχι μόνο δεν φαντάζει εξωφρενική, αλλά, αντίθετα, *αποτελεί τη μόνη λογική εξήγηση για τα όσα ακολουθούν.*

Γιατί τα ιστορικά γεγονότα είναι όντως συγκεκριμένα:

- Ο Ιησούς σταυρώθηκε και τάφηκε
- Ο τάφος Του βρέθηκε άδειος
- Οι μαθητές Του ισχυρίστηκαν ότι Τον είδαν να τους παρουσιάζεται Αναστημένος πάλι και πάλι επί σαράντα ολόκληρες ημέρες, μέχρι που αναλήφθηκε στους ουρανούς
- Λίγοι μαθητές Του (ο απόστολος Παύλος, γράφοντας το 55 μ.Χ., αναφέρεται σε πεντακόσιους αυτόπτες μάρτυρες του αναστημένου Χριστού – Α΄ Κορ 15:6), που πριν ήταν οι πιο φοβισμένοι όλων των ανθρώπων, ξεκινώντας από την Ιερουσαλήμ όπου όλα αυτά έγιναν, ξεχύθηκαν σε όλο τον τότε γνωστό κόσμο με το μήνυμα της σωματικής ανάστασης του Ιησού και της συγχώρησης που Αυτός χαρίζει. Και κάτω από διωγμούς, γιατί η αποκλειστικότητα που ο Χριστός απαιτεί, το γεγονός πως μόνο Αυτός είναι Κύριος, τέτοιες αντιδράσεις προκαλεί, ο Χριστιανισμός σάρωσε την τότε Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία.

*Καμιά άλλη απάντηση δεν μπορεί να εξηγήσει αυτά τα ιστορικά γεγονότα,*³ τα οποία άλλαξαν για πάντα την πορεία της

³ Αυτά είναι όντως τα τεκμηριωμένα ιστορικά γεγονότα, σε πείσμα διαφόρων ηθελημένων προσπαθειών παραποίησης της αλήθειας τύπου “Κώδικας Ντα Βίντσι”. Για του λόγου το αληθές, δύο μαρτυρίες μη Χριστιανών, Ρωμαίων. Ο ένας Ιστορικός, ο άλλος Κυβερνήτης:

1. *Ο Τάκιτος* (56–120 μ.Χ.), στην περιγραφή του (Annals) για τα όσα συνέβησαν το 64 μ.Χ. στη μεγάλη φωτιά της Ρώμης, αναφέρει πως *ο Χριστός σταυρώθηκε επί Ποντίου Πιλάτου* και πως Χριστιανοί που βρίσκονταν στη Ρώμη διώκονταν για την πίστη τους στον Χριστό.

2. *Ο Πλίνιος ο Νεότερος* (61–113 μ.Χ.), σε ένα γράμμα του προς τον τότε Αυτοκράτορα (112 μ.Χ.) όπου περιγράφει τους Χριστιανούς, αναφέρει πως αυτοί μαζεύονταν τακτικά για να λατρεύσουν τον Ιησού, *πως Τον λάτρευαν ως Θεό* και πως ακολουθούσαν υψηλή ηθική. (Για περισσότερα στοιχεία: coldcasechristianity.com/2014/is-there-any-evidence-for-jesus-outside-the-bible/)

ανθρωπότητας, *παρά μόνο η σωματική ανάσταση του Ιησού από τους νεκρούς*. Και στο ιστορικό γεγονός της ανάστασης του Ιησού *βασιλεύεται ολόκληρος ο Χριστιανισμός*. Αν ο Ιησούς δεν είχε αναστηθεί, τότε, όπως λέει ο απόστολος Παύλος, οι Χριστιανοί θα ήταν «ελεεινότεροι από όλους τούς ανθρώπους» (Α΄ Κορ 15:19).

Πράξεις των αποστόλων – η εξάπλωση του Ευαγγελίου

Μετά τα τέσσερα Ευαγγέλια, η Καινή Διαθήκη περιγράφει στις *Πράξεις των Αποστόλων* την ταχύτατη εξάπλωση του Χριστιανισμού και των Καλών Νέων, καθώς ο αναστημένος Κύριος ενεργεί δια του Αγίου Πνεύματος μέσα από τους μαθητές Του, ώστε αυτοί να εκπληρώνουν *τη μεγάλη αποστολή*. Να κάνουν δηλαδή μαθητές του Χριστού από όλα τα έθνη, κηρύττοντας τα Καλά Νέα σε όλο τον κόσμο. Αυτή είναι η αποστολή που ο αναστημένος Κύριος άφησε στην εκκλησία Του, σε κάθε μαθητή Του (Ματ 28:16-20, Μάρκ 16:15, Λουκ 24:46-48, Ιωάν 20:21, Πρ 1:8). Και από τότε, μέχρι και σήμερα, από στόμα σε στόμα, από τόπο σε τόπο, και από γενιά σε γενιά, τα Καλά Νέα για τον αναστημένο Σωτήρα διαδίδονται, και ο Κύριος οικοδομεί την εκκλησία Του.

Εδώ αξίζει να τονιστεί πως πουθενά η Καινή Διαθήκη δεν χρησιμοποιεί τον όρο «εκκλησία» για να αναφερθεί σε κτίρια. Αλλά σε ανθρώπους, στους πιστούς του Χριστού. Και αυτό γιατί μέσα σε κάθε γνήσιο Χριστιανό κατοικεί το τρίτο Πρόσωπο της Αγίας Τριάδας, το Άγιο Πνεύμα (Ρωμ 8:9). Και έτσι *οι Χριστιανοί*, τόσο ατομικά (Α΄ Κορ 6:19) όσο και συλλογικά (Α΄ Κορ 3:16-17), *είναι άγιοι ναοί του Θεού*.

Έτσι λοιπόν, κανένας δεν σώζεται επειδή βρίσκεται σε κάποια εκκλησία (εννοώντας μια θρησκευτική συνάθροιση). Ο Χριστός σώζει τον κάθε άνθρωπο ατομικά, ξεχωριστά. Τη στιγμή που αυτός θα ακούσει τα Καλά Νέα και θα λάβει τον Χριστό με πίστη. Τη στιγμή αυτή, ο άνθρωπος ενώνεται με τον

Χριστό, και γίνεται μέλος του σώματός Του. Και έτσι γίνεται μέλος της παγκόσμιας εκκλησίας Του (εννοώντας το σύνολο των απανταχού αναγεννημένων παιδιών του Θεού). Και ταυτόχρονα, επειδή η παγκόσμια εκκλησία του Χριστού εκφράζεται σε τοπικές εκκλησίες / συναθροίσεις πιστών ανθρώπων όπου κηρύττεται το αληθινό Ευαγγέλιο, κάθε γνήσιος Χριστιανός έχει την επιθυμία να ανήκει σε μια αληθινή τοπική εκκλησία.

*Η τοπική εκκλησία που είναι ριζωμένη στο Ευαγγέλιο είναι η καλύτερη απολογητική για την αξία και την αλήθεια του Ευαγγελίου. Κι αυτό γιατί όσοι ενώνονται *δια πίστεως* με τον Χριστό του Ευαγγελίου, με τη ζωντανή Πέτρα, γίνονται και οι ίδιοι «ζωντανές πέτρες». Κι έτσι, ενωμένοι μεταξύ τους, οικοδομούνται σε έναν πνευματικό ναό, γίνονται ένα «άγιο ιεράτευμα» και προσφέρουν πνευματικές θυσίες, που ο Θεός δέχεται δια του Χριστού. Η τοπική εκκλησία γίνεται με τον τρόπο αυτό μια κοινότητα ανθρώπων που ζουν για διαφορετικούς σκοπούς, που βιώνουν από τώρα, ατελώς μεν, αληθινά δε, τη ζωή του μέλλοντος αιώνος που ο Χριστός φέρνει. Και ανάμεσα στις πνευματικές θυσίες που προσφέρουν οι Χριστιανοί ως βασιλικοί Ιερείς που είναι, ως Ιερείς του μεγάλου Βασιλιά, ξεχωρίζει η «εξαγγελία των αρετών Εκείνου που τους κάλεσε από το σκοτάδι στο θαυμαστό Του φως» (Α΄ Πέτ 2:1-9). Και καθώς η Εκκλησία διακηρύττει τα μεγαλεία του Τριαδικού Θεού όπως αυτά ιδιαίτερα λάμπουν στο Ευαγγέλιο της Χάριτος, ο Κύριος συνεχίζει να επεκτείνει την πνευματική Του βασιλεία.*

Επιστολές – εμβάθυνση στη σπουδαιότητα του Ευαγγελίου

Τα Ευαγγέλια μάς δίνουν την περιγραφή των γεγονότων της επίγειας ζωής του Ιησού, εστιάζοντας ιδιαίτερα στον σταυρικό θάνατο και την ανάστασή Του. *Οι Επιστολές, που αποστάλθηκαν στις τοπικές εκκλησίες, μας εξηγούν το νόημα αυτών*

των γεγονότων και τις συνέπειες που πηγάζουν από αυτά. Έτσι εστιάζουν: στο ποιος είναι ο Ιησούς, ότι είναι ο Κύριος (ΓΧΒΧ), όπως είδαμε ήδη· στο τι έκανε, στα Καλά Νέα δηλαδή· και στην καινούργια ζωή που πηγάζει από την ένωση διαπίστεως με τον Χριστό. Τα πάντα περιστρέφονται γύρω από το Ευαγγέλιο. Κι αυτό γιατί τα Καλά Νέα δεν είναι απλά το ξεκίνημα της χριστιανικής ζωής. Δεν είναι κάτι που το μαθαίνουμε για να πάμε μετά παρακάτω. Τα Καλά Νέα είναι το θεμέλιο ολόκληρης της χριστιανικής ζωής. Δεν υπάρχει κάτι πέρα από τα Καλά Νέα. Υπάρχει μεγαλύτερη και βαθύτερη κατανόηση του ανεξερεύνητου πλούτου του Χριστού, όπως αυτός φανερώνεται στην αστεϊρευτή ομορφιά του Ευαγγελίου (Γαλ 3:1-5).

Η αξία και η απόλυτη κεντρικότητα του Ευαγγελίου γίνεται φανερή από την επιμονή του αποστόλου Παύλου σε αυτό. Σε κάθε πρόβλημα που ταλανίζει τις διάφορες τοπικές εκκλησίες, είτε αυτό είναι διαιρέσεις και διχόνοιες είτε αφορά φαινόμενα σεξουαλικής ανηθικότητας, η απάντηση του Παύλου είναι να εμβαθύνει με τις Επιστολές του ακόμα περισσότερο στο Ευαγγέλιο και να δείξει πώς σε αυτό βρίσκεται η λύση, πώς τα πάντα σχετίζονται με τον σταυρό του Χριστού.

Γράφοντας στους Κορίνθιους, ο Παύλος δηλώνει emphaticά: «Αποφάσισα να μη ξέρω ανάμεσά σας τίποτε άλλο, παρά μονάχα τον Ιησού Χριστό, κι αυτόν σταυρωμένον» (Α΄ Κορ 2:2). Στην ίδια επιστολή, ο Παύλος βάζει πολλές φορές αυτήν του την αρχή σε εφαρμογή. Στο έκτο κεφάλαιο, δίνει την απάντησή του σε κάποιους από τους Κορίνθιους που κινδύνευαν να παρασυρθούν από την αμαρτωλή κουλτούρα της Κορίνθου. Η τότε κοινωνία χαρακτηριζόταν από κάθε μορφής σεξουαλική ανηθικότητα, όπως άλλωστε και η σημερινή. Και ο Παύλος απέναντι σε όλα αυτά δηλώνει: «Φεύγετε από την πορνεία» (όπου στον όρο «πορνεία» περιλαμβάνεται κάθε σεξουαλική σχέση έξω από τον γάμο). *Φεύγετε*, λέει ο Παύλος, γιατί το Άγιο Πνεύμα κατοικεί μέσα σας,

άρα το σώμα σας είναι ναός του Αγίου Πνεύματος, και δεν ανήκετε στον εαυτό σας. Μάλιστα συνεχίζει λέγοντας πως: «Αγοραστήκατε με τιμή· δοξάστε, λοιπόν, τον Θεό με το σώμα σας, και με το πνεύμα σας, τα οποία είναι του Θεού» (Α΄ Κορ 6:18-20). Να η απάντηση του Παύλου, ο Ιησούς Χριστός σας αγόρασε με το αίμα Του (Πρ 20:28, Α΄ Πέτ 1:18-19), σ' Αυτόν ανήκει και το σώμα σας και το πνεύμα σας, ζήστε λοιπόν γι' Αυτόν.

Ο Παύλος έχει έναν σκοπό, να «παρουσιάσει κάθε άνθρωπο τέλειο εν Χριστώ Ιησού». Και για να το πετύχει αυτό, πάντοτε, σε κάθε ευκαιρία και με όλες του τις δυνάμεις, ο Παύλος «*κηρύττει τον Χριστό* προτρέποντας και διδάσκοντας κάθε άνθρωπο» (Κολ 1:28-29). Γιατί ο Χριστός είναι αρκετός. Γιατί στον Χριστό «είναι κρυμμένοι όλοι οι θησαυροί της σοφίας και της γνώσης» (Κολ 2:3). Γιατί όποιος έχει τον Χριστό, «είναι πλήρης εν Αυτό» (Κολ 2:10).

Ο απόστολος Παύλος επιμένει τόσο στο Ευαγγέλιο, επειδή ξέρει πως «το ευαγγέλιο του Χριστού είναι δύναμη Θεού προς σωτηρία σε κάθε έναν που πιστεύει» (Ρωμ 1:16). Και το ξέρει, γιατί πρώτος αυτός έχει βιώσει τη μεταμορφωτική δύναμη του Χριστού. Ο Παύλος ήταν Φαρισαίος, ζηλωτής και διώκτης των μαθητών του Χριστού. Κι αυτό γιατί δεν μπορούσε να δεχτεί ότι ο Ιησούς ήταν ο Μεσσίας, αφού Αυτός είχε πεθάνει καταραμένος στον σταυρό. Και πέραν αυτού, *ο Παύλος ήταν ο ορισμός του νομικιστή*. Νόμιζε δηλαδή πως, αν τηρούσε αρκετά καλά τον νόμο, ο Θεός θα τον δεχόταν. Εμπιστευόταν στον εαυτό του, θεωρούσε πως ήταν «άμεμπτος» όσον αφορά τη δικαιοσύνη που έρχεται από την τήρηση του νόμου (Φιλ 3:1-9). Και έτσι, δεν μπορούσε να διακρίνει την ανάγκη του για τον Ιησού. Μέχρι που ο αναστημένος Χριστός φανερώθηκε στον Παύλο, ενώ αυτός πήγαινε στη Δαμασκό να συλλάβει τους εκεί Χριστιανούς (Πράξεις 9). Και τότε άλλαξαν όλα για τον Παύλο. Και από διώκτης του Χριστού έγινε ο απόστολος των εθνών.

Είχε, λοιπόν, ο Παύλος κάθε λόγο να είναι εκστασιασμένος με το Ευαγγέλιο, με τη δωρεάν χάρη που του έδειξε ο Χριστός. Και μέχρι το τέλος της ζωής του ποτέ δεν ξεπέρασε το γεγονός πως ο Χριστός τον διάλεξε, τον έσωσε και τον πήρε στη υπηρέσια Του, ενώ μέχρι τότε ήταν εχθρός Του. Κι έτσι, σε κάθε ευκαιρία, διακήρυττε πως «ο Ιησούς Χριστός ήρθε στον κόσμο για να σώσει τους αμαρτωλούς, από τους οποίους πρώτος είμαι εγώ» (Α΄ Τιμ 1:12-17). Ο Παύλος, μέχρι ο Χριστός να τον συναντήσει, ήταν νομικιστής και βασιζόταν στην τήρηση του νόμου, δηλαδή σε αυτά που ο ίδιος έκανε ή δεν έκανε. Τώρα θεωρεί ότι όλα όσα έβλεπε ως κέρδος ήταν τελικά ζημιά, και πως το πιο σημαντικό πράγμα από όλα είναι να γνωρίζει τον Χριστό. Και από εκεί που εμπιστευόταν στον εαυτό του και την τήρηση του νόμου, τώρα ο Παύλος εμπιστεύεται τον Χριστό μόνο, τη δικαιοσύνη του Χριστού μόνο, που ο Θεός χαρίζει δια πίστεως:

Φιλ. 3:8 Μάλιστα δε και θεωρώ ότι τα πάντα είναι ζημιά απέναντι στο έξοχο της γνώσης του Ιησού Χριστού του Κυρίου μου· για τον οποίο ζημιώθηκα τα πάντα, και θεωρώ ότι είναι σκύβαλα [σκουπίδια], για να κερδίσω τον Χριστό, ⁹ και να βρεθώ σ' αυτόν, *μη έχοντας δική μου δικαιοσύνη*, την προερχόμενη από τον νόμο, *αλλά* εκείνη διαμέσου της πίστης του Χριστού, *τη δικαιοσύνη, αυτή από τον Θεό διαμέσου της πίστης*.

Ο Χριστός είναι αληθινά αρκετός

Ο Παύλος είχε αληθινά βιώσει το μεγαλείο της δωρεάν χάρις του Χριστού (Ρωμ 3:23-28, Εφ 2:8-9, Γαλ 2:16). Και γι' αυτό ο Παύλος, από νομικιστής που ήταν, μεταμορφώθηκε στον μεγαλύτερο υπέρμαχο του αληθινού Ευαγγελίου. Η μεγαλύτερη φροντίδα του ήταν να μη χαθεί το Ευαγγέλιο, να μην μπερδευτούν οι άνθρωποι και νομίσουν ότι ο Χριστός δεν είναι αρκετός. Ο ίδιος κίνδυνος που υπήρχε τότε, να διαστρεβλωθεί το

ευαγγέλιο της δωρεάν χάρις του Χριστού, υπάρχει και σήμερα. *Γι' αυτό, ας δούμε τη συλλογιστική του Παύλου στην προς Γαλάτας Επιστολή*, καθώς υπερασπίζεται το Ευαγγέλιο ενάντια στο δηλητήριο του νομικισμού.

Ο Παύλος είχε κηρύξει το Ευαγγέλιο στην περιοχή της Γαλατίας, όπου εκκλησίες σχηματίστηκαν από όσους είχαν δεχτεί τα Καλά Νέα. Όμως, σύντομα ψευτοδιδάσκαλοι, «ψευδάδελφοί», όπως τους αποκαλεί ο Παύλος (Γαλ 2:4), προσπάθησαν να διαστρέψουν το Ευαγγέλιο της χάρις του Χριστού (Γαλ 1:6-9) υποστηρίζοντας πως για να σωθεί ο άνθρωπος δεν αρκεί να πιστεύει στον Χριστό, αλλά πρέπει να τηρεί και τον νόμο (Γαλ 2:16, 21, 3:21, 4:21, 5:1-4. Πρβλ. Πρ 15:1, 5). Και ο Παύλος, οργισμένος και με θλίψη στην καρδιά του, γράφει την προς Γαλάτας επιστολή (γύρω στο 50 μ.Χ.), και μάλιστα σε πολεμικό τόνο. Δεν γράφει μια ξερή, θεωρητική διατριβή από την ησυχία κάποιας βιβλιοθήκης. Γράφει με πάθος, με σκοπό να προστατέψει τους Γαλάτες, αλλά και κάθε σύγχρονο άνθρωπο, από την τρομερή παγίδα του νομικισμού. Αγωνίζεται, ώστε το Ευαγγέλιο να μείνει ανόθευτο. Γιατί *αυτό που διακυβεύεται δεν είναι τίποτε λιγότερο από το αιώνιο μέλλον μας*. Όλα όσα γράφει σε αυτήν την επιστολή στηρίζουν το κεντρικό του θέμα:

Γαλ. 2:16 ξέροντας ότι δεν ανακηρύσσεται δίκαιος ο άνθρωπος από τα έργα του νόμου, παρά μονάχα διαμέσου της πίστης του Ιησού Χριστού, *κι εμείς πιστέψαμε στον Ιησού Χριστό, για να ανακηρυχθούμε δίκαιοι από την πίστη στον Χριστό, και όχι από τα έργα του νόμου*. επειδή, από τα έργα του νόμου δεν θα ανακηρυχθεί δίκαιος κανένας άνθρωπος.

Το κεντρικό επιχείρημα του Παύλου είναι πως κανείς δεν μπορεί να δικαιωθεί με την τήρηση του νόμου (αφού ο νόμος απαιτεί τέλεια υπακοή – Δευτ 27:26 ⇔ Γαλ 3:10). Αν κάποιος

μπορούσε να πετύχει κάτι τέτοιο, τότε ο Χριστός δεν θα χρειαζόταν να πεθάνει. Όσοι, λοιπόν, προσπαθούν να δικαιωθούν δια του νόμου, με τα έργα τους, αρνούνται τη χάρη του Θεού (Γαλ 2:21). Αρνούνται να εμπιστευτούν μόνο τον Κύριο Ιησού, με αποτέλεσμα, ό,τι κι αν οι ίδιοι ισχυρίζονται, να παραμένουν κάτω από την κατάρα του νόμου. Όπως γράφει ο Παύλος:

Γαλ. 3:10 Δεδομένου ότι, όσοι είναι από έργα του νόμου, είναι κάτω από κατάρα· επειδή, είναι γραμμένο: «*Επικατάρατος καθένας που δεν εμμένει σε όλα τα γραμμένα* μέσα στο βιβλίο του νόμου, ώστε να τα πράξει».

Πώς μπορεί κάποιος να γλυτώσει από την κατάρα του νόμου; Από την τιμωρία δηλαδή που ο νόμος προβλέπει για κάθε παράβαση; Ποια είναι η εναλλακτική; Η εμπιστοσύνη στον Χριστό και μόνο. Η μόνη εναλλακτική είναι η εμπιστοσύνη σε Αυτόν που πήρε τη θέση μας, ώστε έτσι να μας εξαγοράσει με το αίμα Του από την κατάρα του νόμου:

Γαλ. 3:13 Ο Χριστός μάς εξαγόρασε από την κατάρα του νόμου, καθώς έγινε κατάρα για χάρη μας· επειδή, είναι γραμμένο: «*Επικατάρατος καθένας που κρεμίζεται επάνω σε ξύλο*».

Στην Παλαιά Διαθήκη (Δευτ 21:23) βρίσκουμε ακριβώς αυτήν την αλήθεια, πως όποιος πεθάνει κρεμασμένος επάνω σε ξύλο, είναι καταραμένος από τον Θεό. Και ο Χριστός στον σταυρό εκπλήρωσε *κυριολεκτικά* αυτά τα λόγια. Πέθανε καταδικασμένος και καταραμένος, έχοντας γίνει κατάρα και αμαρτία για μας. Και έτσι μας εξαγόρασε, μας λύτρωσε με το πολύτιμό Του αίμα, καθώς η κατάρα του νόμου έπεσε πάνω σ' Αυτόν.

Όταν ο Αδάμ παράκουσε και στράφηκε ενάντια στον Κύριο, βρέθηκε κάτω από την κατάρα του νόμου. Μια από τις

συνέπειες αυτού του γεγονότος ήταν η κατάρα αυτή να πέσει και επάνω στη γη. Και το ξέρουμε αυτό, γιατί ο Κύριος, εκείνη την τρομερή ημέρα, είπε στον Αδάμ: «*Καταραμένη να είναι η γη εξαιτίας σου· με λύπες θα τρως τους καρπούς της όλες τις ημέρες της ζωής σου·* ¹⁸ *αγκάθια* δε και τριβόλια θα βλαστάνει σε σένα·» (Γέν 3:17β-18). Τα *αγκάθια* ήταν το ορατό σύμβολο της κατάρας που έπεσε στην ανθρωπότητα εξαιτίας της αμαρτίας του Αδάμ. Αυτό το σύμβολο τοποθετήθηκε στο κεφάλι του Ιησού, καθώς Αυτός πέθαινε στον σταυρό. Το στεφάνι από αγκάθια που οι Ρωμαίοι κάρφωσαν στο κεφάλι του Ιησού δείχνει τι αληθινά συνέβη στον σταυρό. Εκεί ο Ιησούς κρεμάστηκε στο ξύλο, σηκώνοντας πάνω Του τη δική μας κατάρα.

Ο Ιησούς τα έκανε όλα αυτά ως ο δεύτερος Αδάμ. Αυτόν τον παραλληλισμό χρησιμοποιεί η Γραφή (Ρωμ 5:14, Α΄ Κορ 15:20-22, 45-49). Ο πρώτος Αδάμ έπρεπε να εκπληρώσει τις απαιτήσεις του νόμου, αντιπροσωπεύοντας ολόκληρη την ανθρωπότητα. Οι απαιτήσεις αυτές ήταν: τέλεια υπακοή, και τιμωρία για κάθε παράβαση. Ο πρώτος Αδάμ απέτυχε. Και όλοι μας γκρεμιστήκαμε μαζί του. *Ο Χριστός, ο απόγονος της Εύας, ήρθε και έγινε ο δεύτερος Αδάμ.* Έγινε σαν και εμάς, για να πετύχει εκεί που ο πρώτος απέτυχε. Ήρθε ο Κύριος, ώστε να εκπληρώσει όλες τις απαιτήσεις του νόμου εκ μέρους του λαού Του.

Ο νόμος απαιτεί τέλεια υπακοή. Και έτσι, «στο πλήρωμα του χρόνου», ο Ιησούς στάλθηκε από τον Πατέρα για να γεννηθεί «κάτω από τον νόμο για να εξαγοράσει αυτούς που ήσαν κάτω από τον νόμο» (Γαλ 4:4β-5). Ο Ιησούς υπάκουσε τέλεια τον νόμο, καθ' όλη τη διάρκεια της επίγειας ζωής Του. Όχι για τον Ίδιο. Αλλά στη θέση κάθε μέλους του λαού Του. Και αυτήν την υπακοή, αυτήν τη δικαιοσύνη, ο Ιησούς τη χαρίζει *ως δώρο* σε κάθε έναν που Τον εμπιστεύεται αληθινά (Ρωμ 5:17-19).

Και μαζί ο νόμος απαιτεί τιμωρία για κάθε παράβαση. Ο Κύριος κάλυψε και αυτήν την απαίτηση του νόμου, καθώς

πλήρωσε το κόστος με το ίδιο Του το αίμα στον σταυρό, καθώς κρεμασμένος πάνω σε αυτόν έγινε κατάρα για μας.

Πριν κάνουμε το παραμικρό, καταδικαστήκαμε στο πρόσωπο του αντιπροσώπου μας, του Αδάμ. Πριν κάνουμε το παραμικρό, ο Ιησούς εκπλήρωσε τις απαιτήσεις του νόμου και χαρίζει τη δικαιοσύνη Του (αληθινά, ο Ιησούς είναι: «Ο Κύριος, η δικαιοσύνη μας» – Ιερ 23:6) σε όσους Τον εμπιστεύονται:

Ρωμ. 5:19 Επειδή, όπως με την παρακοή του ενός ανθρώπου [Αδάμ] οι πολλοί καταστάθηκαν αμαρτωλοί, έτσι και με την υπακοή του ενός [Ιησούς] οι πολλοί θα κατασταθούν δίκαιοι.

Ο Ιησούς έζησε τη ζωή που έπρεπε να ζήσουμε, και γεύτηκε τον θάνατο που έπρεπε εμείς να δοκιμάσουμε. Και έτσι εξαγόρασε από την κατάρα του νόμου όλους όσους Τον εμπιστεύονται. *Και γι' αυτό όσοι εμπιστεύονται αληθινά τον Χριστό δεν είναι πια κάτω από τον νόμο, αλλά κάτω από τη χάρη* (Ρωμ 6:14).

Ο Παύλος επιμένει με όλες του τις δυνάμεις (σε βαθμό να έρθει σε σύγκρουση με τον απόστολο Πέτρο, όταν αυτός με τη συμπεριφορά του ήρθε σε αντίθεση με το Ευαγγέλιο – Γαλ 2:10-14) πως ο άνθρωπος σώζεται δια πίστεως μόνο στον Χριστό μόνο, *για να κάνει ξεκάθαρο το γεγονός πως ο Χριστός είναι αληθινά αρκετός, πως ό,τι έχει ανάγκη ο αμαρτωλός άνθρωπος βρίσκεται στον Σωτήρα. Αυτό είναι το κρίσιμο σημείο. Αυτό είναι το σημείο που κάνει τη διαφορά μεταξύ αιώνιας ζωής και αιώνιου θανάτου.*

Δυστυχώς σήμερα πολλοί, που θέλουν να ονομάζονται Χριστιανοί, δεν δέχονται ότι η πίστη στον Χριστό είναι αρκετή. Χωρίς ίσως να αντιλαμβάνονται ότι, αρνούμενοι πως η πίστη στον Χριστό είναι αρκετή για τη σωτηρία του ανθρώπου, καταλήγουν να αρνούνται πως ο Χριστός είναι αρκετός. Και

αυτό γιατί ένα από τα δύο μπορεί να ισχύει: *είτε* όλα όσα είναι απαραίτητα για τη σωτηρία μας *δεν βρίσκονται* στον Ιησού Χριστό *είτε*, αν *όλα βρίσκονται* στον Χριστό, τότε αυτοί που λαμβάνουν τον Χριστό δια μέσου της πίστης (και μόνο) *έχουν τέλεια σωτηρία ενωμένοι με Αυτόν*.

Σε αυτούς τους θρησκευόμενους ανθρώπους ο απόστολος Παύλος έχει να κάνει μια *πολύ αυστηρή προειδοποίηση*:

Γαλ. 5:4 Αποχωριστήκατε από τον Χριστό, όσοι ανακηρύσσετε δίκαιοι από τον νόμο· ξεπέσατε από τη χάρη.

Πόσο τρομερό, οι άνθρωποι που λένε πως πιστεύουν στον Χριστό, αλλά ταυτόχρονα στηρίζουν την αποδοχή τους από τον Θεό σε όσα οι ίδιοι κάνουν ή δεν κάνουν, έχουν αποχωριστεί από τον Χριστό καθώς αρνούνται τη χάρη Του.

Ακριβώς αυτήν την κατανόηση του Ευαγγελίου και της προς Γαλάτας Επιστολής βρίσκουμε όχι μόνο στα γραπτά του Λούθηρου για παράδειγμα, αλλά ακόμη και στα έργα θεολόγων της εκκλησίας των πρώτων αιώνων. *Ένα τέτοιο παράδειγμα συναντούμε στο βιβλίο με ερμηνευτικά σχόλια πάνω στην προς Γαλάτας Επιστολή που έγραψε ο Μάριος Βικτώρινος (Marius Victorinus).*⁴

Ένα από τα πιο χαρακτηριστικά αποσπάσματα από αυτό το βιβλίο, ένα απόσπασμα που εκφράζει το πνεύμα ολόκληρου του έργου, είναι το εξής, το οποίο συναντούμε στα σχόλια που αφορούν το Γαλ 5:9 (τα πλάγια γράμματα προστίθενται) :

⁴ Ο Μάριος Βικτώρινος έζησε τον 4^ο αιώνα μ.Χ. Ήταν Ρωμαίος λόγιος, ο οποίος μεταστράφηκε στον Χριστιανισμό σε σχετικά προχωρημένη ηλικία. Ανάμεσα στα έργα του διασώζεται μια σειρά από βιβλία με ερμηνευτικά σχόλια πάνω σε διάφορες επιστολές του αποστόλου Παύλου. Ήταν από τους πρώτους Χριστιανούς θεολόγους (αν όχι ο πρώτος, ιδιαίτερα στα λατινικά) που έκανε κάτι τέτοιο.

Αυτό το λίγο που έχετε προσθέσει –δηλαδή, πως πρέπει να τηρείτε την περιτομή και άλλα πράγματα– αυτό το λίγο που έρχεται από εσάς, επειδή είναι χαλασμένο, χαλάει το ευαγγέλιό μας. Το αποτέλεσμα είναι πως δεν ελπίζετε αποκλειστικά στον Χριστό, και ο Χριστός δεν σας θεωρεί ως δικούς Του, ως ανθρώπους που έχουν την ελπίδα τους σ' Αυτόν. Γιατί η πίστη ελευθερώνει, και *καθένας*, όπως έχουμε πει, *που ελπίζει σε οτιδήποτε άλλο εκτός από τον Χριστό, και ας ελπίζει ταυτόχρονα στον Χριστό, δεν έχει πίστη.*⁵

Ο Βικτώρινος είναι ξεκάθαρος, αν κάποιος προσπαθήσει να προσθέσει το οτιδήποτε στην πίστη, κυριολεκτικά το οτιδήποτε, όπως έχει κάνει σαφές σε όλο το βιβλίο του, τότε η πίστη αυτή αποδεικνύεται ψεύτικη. *Τα λόγια αυτά είναι πραγματικά τρομακτικά* για όσους αναγνωρίζουν τον εαυτό τους σ' αυτήν την περιγραφή. Ακόμη και αν θεωρείς πως ανήκεις στον Χριστό, αλλά ταυτόχρονα ελπίζεις σε οτιδήποτε άλλο μαζί με τον Χριστό, τότε ο Χριστός δεν θα σε ωφελήσει σε τίποτε, γιατί δεν έχεις πίστη, και έτσι παραμένεις χαμένος μακριά Του.

Αγαπητέ αναγνώστη, αν ελπίζεις σε εκκλησίες, σε τελετές, σε “μυστήρια”,⁶ σε ανθρώπους –νεκρούς ή ζωντανούς– σε όσα εσύ ο ίδιος κάνεις ή δεν κάνεις, ο Χριστός δεν θα σε ωφελήσει σε τίποτε. Γιατί δεν ελπίζεις αποκλειστικά σε Αυτόν. *Σε παρακαλώ με όλη μου την καρδιά, μετανόησε και εμπιστεύσου μόνο στον Κύριο Ιησού Χριστό. Σε Αυτόν και μόνο.*

⁵ Cooper, Stephen Andrew. *Marius Victorinus' Commentary on Galatians* (Oxford University Press, 2005), σελ. 332

⁶ Strong's Concordance, 3466. *Μυστήριον*. «*Ορισμός*. Στην Καινή Διαθήκη: οι βουλές του Θεού, κάποτε κρυμμένες, αλλά τώρα αποκαλυμμένες στο Ευαγγέλιο· η χριστιανική αποκάλυψη γενικά· συγκεκριμένες αλήθειες ή λεπτομέρειες της χριστιανικής αποκάλυψης».

Η καινούργια ζωή εν Χριστώ

Όπως είδαμε, ο Κύριος Ιησούς με το αίμα Του στον σταυρό λύτρωσε τον λαό Του, πέτυχε δηλαδή γι' αυτούς τη συγχώρηση των αμαρτιών τους:

Εφεσ. 1:7 με τον οποίο [Χριστό] έχουμε την απολύτρωση διαμέσου του αίματός του, την άφεση των αμαρτημάτων, σύμφωνα με τον πλούτο της χάρης του.

Αυτήν τη συγχώρηση ο άνθρωπος την απολαμβάνει δια πίστεως μόνο στον Χριστό μόνο. Για του λόγου το αληθές, όταν ο δεσμοφύλακας στους Φιλίππους ρώτησε τον απόστολο Παύλο «τι να κάνει για να σωθεί», η απάντηση ήταν: «Πίστεψε στον Κύριο Ιησού Χριστό, και θα σωθείς» (Πρ 16:30-31).

Ταυτόχρονα, αξίζει να τονιστεί πως όποιος εμπιστευτεί τον Χριστό αποκτά καινούργια ζωή καθώς αναγεννιέται σε μια ζωντανή ελπίδα (Α' Πέτ 1:3), γιατί δια πίστεως έχει ενωθεί με Αυτόν που είναι η αιώνια ζωή (Α' Ιωάν 5:12-13, 20). *Η αλήθεια είναι πως δεν προσθέτουμε τον Ιησού στη ζωή μας, Τον λαμβάνουμε ως τη ζωή μας.* Γιατί μέχρι τότε δεν είχαμε αληθινή ζωή. Και όταν κάποιος αποκτήσει αυτήν την καινούργια, αληθινή ζωή, βεβαίως και αρχίζει να ζει αλλιώς. *Αυτή η αλλαγμένη ζωή είναι η εξωτερική απόδειξη της γνησιότητας της πίστης.* Είναι η απόδειξη της συνάντησης με τον Χριστό. Δεν μπορεί κάποιος να γνωρίζει προσωπικά αυτόν τον τόσο ριζοσπαστικό Κύριο, κι ωστόσο να μένει ο ίδιος. Όπως γράφει ο απόστολος Παύλος:

Εφεσ. 2:10 Επειδή, δικό του δημιούργημα είμαστε, καθώς κτιστήκαμε στον Ιησού Χριστό για καλά έργα, που ο Θεός προετοίμασε, για να περπατήσουμε μέσα σ' αυτά.

Όποιος έχει γίνει καινούργιο δημιούργημα, όποιος έχει σωθεί κατά χάρη μόνο δια πίστης (Εφ 2:8-9), αυτός, *ως αποτέλεσμα*, ως έμπρακτη εφαρμογή της σωτηρίας που του έχει χαριστεί, θα περπατά στα καλά έργα, που ο Θεός προετοίμασε γι' αυτόν. Σαφώς δεν θα ζει τέλεια, αυτό θα συμβεί στον καινούργιο ουρανό και στην καινούργια γη. Θα ζει, ωστόσο, διαφορετικά από όσους δεν ανήκουν στον Χριστό. Γιατί ο Χριστός είναι ο μεγάλος Σωτήρας που σώζει τόσο από την ενοχή *όσο και από τη σκλαβιά της αμαρτίας*. Γράφει ο απόστολος Πέτρος:

Α΄ Πέτ. 2:24 ο οποίος [Χριστός] τις αμαρτίες μας βάσταξε ο ίδιος στο σώμα του επάνω στο ξύλο, *για να ζήσουμε στη δικαιοσύνη, αφού πεθάναμε ως προς τις αμαρτίες*. «με την πληγή του οποίου γιατρευτήκατε». ²⁵ Επειδή, ήσασταν «ως πρόβατα που περιπλανιόνταν»· αλλά, τώρα, επιστραφήκατε στον ποιμένα και επίσκοπο των ψυχών σας.

Σύμφωνα με αυτά τα εδάφια, ο Χριστός βάσταξε τις αμαρτίες μας στο ξύλο του σταυρού *ώστε* τώρα, «αφού πεθάναμε για τις αμαρτίες, να ζήσουμε στη δικαιοσύνη». *Και συμβαίνει αυτό, γιατί όσοι ακούν την πιο μεγάλη ιστορία και συναντούν με πίστη τον Ήρωά της ενσωματώνονται σ' Αυτόν*. Ταυτίζονται μαζί Του. Συμμετέχουν, ενωμένοι μαζί Του, στον θάνατο και την ανάστασή Του (Ρωμ 6:1-11, Γαλ 2:20, Εφ 2:1-10). Κι έτσι πεθαίνουν ως προς αυτό που ήταν μέχρι τότε (σκλάβοι της αμαρτίας, όπως γράφει ο Πέτρος: «πεθάναμε για τις αμαρτίες»), και ανασταίνονται σε μια καινούργια ζωή («για να ζήσουμε στη δικαιοσύνη»).

Αυτήν την καινούργια ζωή, όπως είδαμε, ο Χριστός τη χαρίζει *εντελώς δωρεάν* σε κάθε αμαρτωλό άνθρωπο που θα Τον εμπιστευτεί. Ταυτόχρονα, η αλήθεια είναι πως αυτή η ανάσταση προϋποθέτει τον θάνατο ως προς την αμαρτία. Κι αυτός είναι ο βασικός λόγος που οι άνθρωποι αρνούνται τον Χριστό:

είναι πονηροί, αγαπούν την αμαρτία και δεν θέλουν να την εγκαταλείψουν. Δεν θέλουν να ελευθερωθούν από τα δεσμά τους. Και γι' αυτό η κλήση του Χριστού τούς φαντάζει οδυνηρή (όπως κάθε θάνατος είναι). Επειδή τα χέρια τους είναι γεμάτα με τα σκουπίδια της αμαρτίας. Και δεν είναι πρόθυμοι να τα πετάξουν, ώστε με άδεια χέρια να λάβουν τον Χριστό για όλα όσα Αυτός είναι.

Όμως, ο μόνος τρόπος για να λάβει κάποιος τον Χριστό είναι ακριβώς αυτός, με άδεια χέρια. Με την αναγνώριση πως Αυτός αξίζει περισσότερο από οτιδήποτε και οποιονδήποτε άλλο. Με την παραδοχή πως κανείς και τίποτε δεν μπορεί να συγκριθεί μαζί Του. Ο Ίδιος έτσι ορίζει τη στάση που ο άνθρωπος πρέπει να έχει για να Τον πλησιάσει αληθινά. Στο 14^ο κεφάλαιο του Κατά Λουκά Ευαγγελίου, στο πλήθος που Τον ακολουθεί, *ο Κύριος δηλώνει πως για να είναι κάποιος μαθητής Του* (για να ξεκινήσει τη χριστιανική ζωή) *πρέπει:* να αγαπά τον Χριστό περισσότερο από όλους του τους συγγενείς, ακόμα και από τη ζωή του την ίδια (Λουκ 14:26, πρβλ. Ματ 10:37-39)· να πεθάνει για τις φιλοδοξίες του και γι' αυτό που ήταν, και να είναι πρόθυμος να ζει όπως ο Κύριος θέλει, όποιο κι αν είναι το κόστος (14:27)· να είναι πρόθυμος να απαρνηθεί όλα του τα υπάρχοντα (14:33). Με λίγα λόγια, αυτό που χαρακτηρίζει τον άνθρωπο που έρχεται με γνήσια πίστη στον Χριστό, είναι η προθυμία του και η επιθυμία του να πάψει να λατρεύει τα δημιουργήματα, τα δώρα δηλαδή του Χριστού, και από εδώ και στο εξής να αγαπά, να λατρεύει και να ευχαριστεί πάνω από όλα τον Χορηγό όλων αυτών των δώρων.

Όλα αυτά καταλήγουν στο εξής συμπέρασμα, πως για να λάβει κάποιος τον Χριστό και όλα όσα Αυτός εντελώς δωρεάν χαρίζει, πρέπει πρώτα να ανοιχτούν τα μάτια του για να δει την αλήθεια. Να δει, δηλαδή, ότι ο Χριστός είναι απόλυτα Πολύτιμος. Μέχρι να συμβεί αυτό, οι εντολές του Χριστού θα του

φαίνονται βαριές, και θα συνεχίζει να αγαπά την αμαρτία. Και η αγάπη του για την αμαρτία θα τον κρατά μακριά από τον Χριστό. Όταν τα μάτια του ανθρώπου ανοιχτούν και δει την απαστράπτουσα μεγαλοπρέπεια του Χριστού, τότε τα χέρια του ανοίγουν, τα είδωλα πέφτουν, και *με άδεια χέρια λαμβάνει τον Χριστό να είναι ο Θησαυρός του.*

Ο Ιησούς παρομοιάζει τη βασιλεία Του και τον εαυτό Του με έναν κρυμμένο θησαυρό σε ένα χωράφι. Που όταν κάποιος τον βρει, *με μεγάλη χαρά* πουλάει όλα όσα έχει για να αγοράσει εκείνο το χωράφι (Ματ 13:44). Τον άνθρωπο αυτό σίγουρα οι γείτονές του θα τον κοροϊδέψουν, θα τον πουν ανόητο. Τον ίδιο, όμως, καθόλου δεν τον νοιάζει πια η γνώμη των άλλων. Και δεν θεωρεί πως κάνει κάποια θυσία. Πουλάει τα πάντα, αλλά, όπως λέει ο Ιησούς στην παραβολή, το κάνει με χαρά. Γιατί έχει βρει τον Θησαυρό. Αυτόν που είναι πιο Πολύτιμος από οτιδήποτε άλλο. Τον Οποίο λαμβάνει *με άδεια χέρια.*

Άδεια χέρια, από τη μια πλευρά, γιατί δεν έχουμε απολύτως τίποτε να Του προσφέρουμε, τίποτε να παρουσιάσουμε ώστε να αξίζουμε να μας δεχτεί. Και από την άλλη πλευρά, *άδεια χέρια*, γιατί πλέον εμπιστευόμαστε Αυτόν να είναι η πηγή της χαράς, της ειρήνης και της ασφάλειάς μας και όχι όλα όσα μέχρι τότε κρατούσαμε σφιχταγκαλιασμένα και έπαιρναν τη δική Του θέση. Και βέβαια η μόνη θέση που Του αρμόζει είναι η πρώτη. Όπως στο ηλιακό μας σύστημα, όπου μόνο αν ο ήλιος βρίσκεται στο κέντρο του οι πλανήτες θα έχουν τη σωστή τροχιά, έτσι και στη ζωή μας, μόνο αν ο Χριστός βρίσκεται στο κέντρο, μόνο αν ο Χριστός είναι ο θησαυρός της ψυχής μας, τα διάφορα τμήματά της θα βρουν και θα μένουν στη σωστή τους θέση.

Η καινούργια ζωή που ο Κύριος Ιησούς χαρίζει ξεκινά όταν *με άδεια χέρια* λάβουμε Αυτόν. Μια ζωή που χαρακτηρίζεται από αγάπη για τον Κύριο. Και από αυτήν την αγάπη πηγάζει γνήσια υπακοή (Ιωάν 14:15, 21, 23), καθώς για όσους πιστεύουν

αληθινά στον Χριστό, οι εντολές του Θεού δεν τους είναι βαριές (Α΄ Ιωάν 5:1-5).

Το κλειδί της προόδου σ' αυτήν την καινούργια ζωή είναι η αύξηση στη χάρη και στη γνώση του Χριστού. Όσο περισσότερο Τον γνωρίζω, τόσο περισσότερο Τον αγαπώ και τόσο περισσότερο γίνομαι σαν Αυτόν. Όσο περισσότερο καταλαβαίνω ποιος είμαι *ήδη* εν Χριστώ, ποια είναι η ταυτότητα που ο Χριστός μού έχει *ήδη* χαρίσει, τόσο περισσότερο έχω τη θέληση και τη δύναμη να ζω με τέτοιον τρόπο ώστε να ευχαριστώ τον Θεό.⁷

Αυτό το κλειδί χαρακτηρίζει τη δομή των επιστολών του αποστόλου Παύλου. Ποτέ δεν ξεκινά παραθέτοντας εντολές. Οι εντολές του Θεού είναι άγιες και δίκαιες και αγαθές, αλλά από μόνες τους δεν μπορούν να μας δώσουν τη δύναμη που έχουμε ανάγκη για να τις υπακούσουμε. Ο Παύλος ξεκινά πάντοτε

⁷ Είναι θαυμαστό το γεγονός πως ο Πατέρας δέχεται τα ατελή μας έργα εν Χριστώ. Και είναι θαυμαστό, γιατί τίποτε λιγότερο από το απόλυτα τέλειο δεν μπορεί να σταθεί μπροστά στον τέλειο Κριτή. Τα καλύτερα έργα μας δεν μπορούν ποτέ να πλησιάσουν αυτό το μέτρο, καθώς τα κίνητρά μας είναι πάντοτε ανάμεικτα. Και, συνελώς, από μόνα τους τα έργα μας δεν έχουν αξία. Και ωστόσο, αυτοί που ανήκουν στον Κύριο Ιησού δεν έχουν τον Πατέρα απέναντί τους ως Κριτή, αλλά ο Πατέρας του Χριστού έχει γίνει και ο δικός τους σπλαχνικός Πατέρας. Μπορούμε, λοιπόν, να Τον ευαρεστούμε ζώντας με πίστη, γιατί ο Πατέρας μάς δέχεται, καθώς είμαστε ενωμένοι με τον Χριστό δια πίστεως, και ταυτόχρονα δέχεται δια μέσου του Ιησού και τα μικρά μας έργα. Όπως οι γονείς ενός πεντάχρονου παιδιού χαίρονται όταν αυτό τους παρουσιάζει μια ατελή ζωγραφιά του, έτσι και ο ουράνιος Πατέρας χαίρεται όταν μας βλέπει να περπατάμε στα καλά έργα που έχει προετοιμάσει για εμάς, καθώς Αυτός ενεργεί μέσα μας αυτό που Τον ευχαριστεί δια του Ιησού (Εβρ 13:21). Ας Τον ευαρεστούμε, λοιπόν, ζώντας με πίστη (Εβρ 11:6), καθώς ξέρουμε πως κατά χάρη και μόνο, ως θεϊκό δώρο, ακόμα και για ένα ποτήρι ψυχρού ύδατος που θα δώσουμε στο όνομα του Κυρίου, δεν πρόκειται να χάσουμε την αμοιβή μας (Μάρκ 9:41).

διακηρύσσοντας πόσο θαυμαστός είναι ο Κύριος, πόσο πολύτιμη και τέλεια είναι η σωτηρία Του. Και αφού πρώτα εξηγήσει ποια είναι η θέση των Χριστιανών, καθώς αυτοί είναι ενωμένοι με τον Χριστό, αφού πρώτα εξηγήσει τι ισχύει γι' αυτούς χάρη του Ευαγγελίου, μόνο τότε προχωρά στο παραινετικό μέρος των επιστολών του, το τμήμα στο οποίο περιγράφει την ηθική αυτής της καινούργιας ζωής. Γιατί μόνο το Ευαγγέλιο του Χριστού μπορεί να δίνει τη δύναμη που έχουμε ανάγκη για να προχωρούμε σ' αυτήν την καινούργια, υπερφυσική ζωή.

Όλες οι εντολές που συναντούμε στα γραπτά της Καινής Διαθήκης βασίζονται και πηγάζουν από το Ευαγγέλιο (για παράδειγμα, Κολ 3:1-4: είστε ήδη αναστημένοι με τον Χριστό, η ζωή σας είναι κρυμμένη μαζί με τον Χριστό μέσα στον Θεό, γι' αυτό, *λοιπόν*, τώρα «τα άνω φρονείτε» και ζήστε ανάλογα – Κολ 3:5-17). Παντού βρίσκουμε τον εξής τόνο: είσαι *ήδη* καινούργιος εν Χριστώ, *ζήσε αυτό που ήδη είσαι*. Χριστιανέ, γνώριζε πόσο πλούσιος είσαι εν Χριστώ, και ζήσε ανάλογα.

Όσο περισσότερο βεβαιωνόμαστε για την αγάπη του Χριστού για εμάς, τόσο γεμίζουν οι καρδιές μας με ευγνωμοσύνη, και γινόμαστε «ολόψυχα πρόθυμοι και έτοιμοι να ζούμε από εδώ και στο εξής για Εκείνον». Κι έτσι είμαστε σε θέση να ζούμε και τελικά να πεθάνουμε *με τη χαρά της παρηγοριάς που μόνο ο Χριστός χαρίζει*. Αυτή η παρηγοριά που είναι η *μόνη* που μπορεί να σταθεί όχι μόνο σε κάθε περίπτωση της ζωής, αλλά ακόμα και μπροστά στον θάνατο, περιγράφεται με τόσο όμορφο και θερμό τρόπο στην πρώτη ερώτηση και απάντηση της κατήχησης της Χαϊδελβέργης:

Ερώτηση 1. Ποια είναι η μόνη παρηγοριά σου, στη ζωή και στον θάνατο;

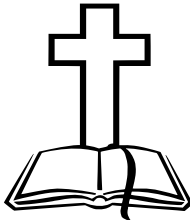
Απάντηση: Ότι δεν ανήκω στον εαυτό μου, αλλά ανήκω – σώμα και ψυχή, στη ζωή και στον θάνατο– στον πιστό μου Σωτήρα

Ιησού Χριστό. Αυτός έχει πληρώσει πλήρως για όλες μου τις αμαρτίες με το πολύτιμο αίμα Του, και με έχει ελευθερώσει από όλη την εξουσία του διαβόλου. Ακόμα, με διαφυλάττει με τέτοιον τρόπο ώστε, χωρίς το θέλημα του ουράνιου Πατέρα μου, ούτε μια τρίχα δεν μπορεί να πέσει από το κεφάλι μου· αληθινά, το κάθε τι πρέπει να συντελεί στη σωτηρία μου. Επειδή ανήκω σε Αυτόν, ο Χριστός με το Άγιο Πνεύμα Του με βεβαιώνει για την αιώνια ζωή και με κάνει ολόψυχα πρόθυμο και έτοιμο να ζω από εδώ και στο εξής για Εκείνον.

Η πιο μεγάλη ιστορία φανερώνει τον Υιό-Πολεμιστή που έρχεται στη γη για να νικήσει τον εχθρό Του και να σώσει τον λαό του Πατέρα Του. Ο Χριστός είναι ο καλός Ποιμένας που θυσιάζει τη ζωή Του για τα πρόβατά Του· είναι ο Νυμφίος, ο Γαμπρός που δίνει τον εαυτό Του για αυτήν που αγαπά όσο οτιδήποτε άλλο, τη Νύφη Του· είναι ο θριαμβευτής Βασιλιάς που μοιράζεται πλούσια τα λάφυρα από τις κατακτήσεις Του με τους υπηκόους της βασιλείας Του. Αυτός είναι η Κεφαλή που θυσιάζεται για το σώμα· ο Κύριος που πεθαίνει για τους φίλους Του· ο Πρωτότοκος που δίνεται για τους αδελφούς και τις αδελφές Του· ο Έσχατος Αδάμ που πέφτει σε βαθύ ύπνο και από την πληγωμένη πλευρά Του, όπως έγινε και με τον πρώτο Αδάμ, σχηματίζεται η εκλεκτή Του Νύφη! Αυτός, ο απόλυτος Ήρωας της πιο μεγάλης ιστορίας, είναι απόλυτα άξιος της εμπιστοσύνης μας.

Ευλογημένος ο άνθρωπος
που ελπίζει στον Κύριο,
και του οποίου ο Κύριος είναι η ελπίδα.

Ιερεμίας 17:7

Η ανταπόκρισή μας στον Σωτήρα

Έχοντας κατά νου τα όσα είδαμε μέχρι τώρα, είναι ελπίζω σαφές τι ο Κύριος ζητά από εμάς ως ανταπόκριση σε όλα όσα Αυτός πρώτος έκανε: **εμπιστοσύνη**. Οι πρώτοι άνθρωποι και όλοι οι απόγονοί τους στη συνέχεια, γύρισαν την πλάτη τους στον Χριστό, Τον περιφρόνησαν δηλώνοντας με τη στάση τους πως τελικά ο Ιησούς δεν είναι αρκετός, αρνήθηκαν να Τον εμπιστευτούν. Η λύση είναι η αντιστροφή αυτής της στάσης, και ακριβώς *αυτό ζητά από εμάς ο Κύριος*: να αναγνωρίσουμε πως Αυτός αξίζει τα πάντα, να Τον λάβουμε ως τον απόλυτο θησαυρό που είναι, *να επιστρέψουμε σ' Αυτόν με απλή παιδική πίστη*.

Παιδική πίστη, ολόκαρδη εμπιστοσύνη στο Πρόσωπο και το έργο του Χριστού είναι η μόνη λογική ανταπόκριση, ώστε επιτέλους να ζούμε εντός πραγματικότητας. *Το Ευαγγέλιο καλεί τον άνθρωπο να πιστέψει στον Χριστό και να σωθεί*. Βεβαίως, αυτή η σώζουσα πίστη δεν είναι μια απλή διανοητική κατανόηση και συμφωνία με τα περιεχόμενα του Ευαγγελίου. Κάτι τέτοιο είναι αναγκαίο, αλλά δεν είναι αρκετό. Δεν αρκεί κάποιος να συμφωνεί πως ο Χριστός είναι ο Σωτήρας των αμαρτωλών, πως πέθανε για τις αμαρτίες μας, πως Αυτός μόνος είναι η οδός και η αλήθεια και η ζωή. *Αυτό που χαρακτηρίζει τη γνήσια πίστη είναι η προσωπική σχέση εμπιστοσύνης με τον ζωντανό και αναστημένο Κύριο Ιησού*. Ο άνθρωπος που πιστεύει αληθινά στον Χριστό λαμβάνει Αυτόν να είναι η δικαιοσύνη του, ο θησαυρός του, η ζωή του, το παν.

Οι περισσότεροι συμπολίτες μας δηλώνουν πως πιστεύουν στον Θεό, εννοώντας πως απλά αποδέχονται την ύπαρξή Του. Η ουσία, όμως, της αληθινής πίστης είναι η ολόκαρδη, παιδική εμπιστοσύνη προς τον Χριστό, η εξάρτηση από τον Κύριο Ιησού και μόνο. Όπως το εκφράζει η κατήχηση της Χαϊδελβέργης:

Ερώτηση 21. Τι είναι αληθινή πίστη;

Απάντηση: Δεν είναι μόνο μια συγκεκριμένη γνώση με την οποία αποδέχομαι ως αλήθεια όλα όσα ο Θεός αποκάλυψε σε μας στον Λόγο Του, αλλά, επίσης, μια ολόκαρδη εμπιστοσύνη, που το Άγιο Πνεύμα δημιουργεί μέσα μου διαμέσου του ευαγγελίου, για το ότι, όχι μόνο σε άλλους, αλλά και σε μένα επίσης, ο Θεός έχει χαρίσει συγχώρηση αμαρτιών, αιώνια δικαιοσύνη και σωτηρία, μόνο από χάρη, μόνο χάρη στην αξία του έργου του Χριστού.

Ο χρόνος δεν μας φτάνει για να δούμε κάθε σκηνή της Αγίας Γραφής που φανερώνει τον Χριστό (άλλωστε όλη η Γραφή γι' Αυτόν δίνει μαρτυρία). Και η Αγία Γραφή είναι ένα μεγάλο βιβλίο, για την ακρίβεια είναι μια βιβλιοθήκη που αποτελείται από 66 βιβλία. *Θα δούμε μόνο τρεις ακόμα εικόνες από την Παλαιά Διαθήκη που επιβεβαιώνουν τα όσα είπαμε για την ανταπόκριση που ο Σωτήρας προσμένει από εμάς και τη φύση της αληθινής πίστης. Τρεις εικόνες που φανερώνουν καθαρά:* (α) την απόλυτη επάρκεια του έργου του Χριστού· (β) το γεγονός πως Αυτός χαρίζει τα πάντα εντελώς δωρεάν σε αυτούς που Του ανήκουν, χωρίς να χρειάζεται, και χωρίς να μπορούν άλλωστε, αυτοί να προσθέσουν το παραμικρό· (γ) τη φύση της αληθινής, σώζουσας πίστης, δια μέσου της οποίας ο αμαρτωλός άνθρωπος λαμβάνει τον Σωτήρα και ενώνεται μαζί Του.

(α) *Ας δούμε τη σκηνή της μάχης του Δαβίδ με τον Γολιάθ (Α' Σαμουήλ 17).* Ο χρισμένος βασιλιάς-βοσκός *πολεμά εκ μέρους όλων των Ισραηλιτών τον Γολιάθ, τον εχθρό του Θεού.* Το αποτέλεσμα αυτής της μονομαχίας θα κρίνει και ολόκληρη τη μάχη. Έτσι, ο Δαβίδ συντρίβει τον στρατό των Φιλιισταίων νικώντας τον Γολιάθ, τον προμαχητή τους. Και μάλιστα τον νικά με το δικό του όπλο. *Έτσι και ο Ιησούς αντιπροσώπευσε τους δικούς Του.* Στον σταυρό κέρδισε τη νίκη γι' αυτούς, νικώντας τον

διάβολο με το ίδιο του το όπλο. Σύντριψε το αρχαίο Φίδι στον Σταυρό. Γιατί το όπλο του διαβόλου είναι ο θάνατος (Εβρ 2:14-18). Ο θάνατος του Χριστού σηματοδοτεί τον θάνατο του θανάτου. Ο θάνατος προσπάθησε να καταπιεί τη Ζωή. Και η Ζωή κατάπιε τον θάνατο. Ενώ ο λαός Του ήταν παντελώς ανίκανος να κάνει το παραμικρό, *ο Κύριος Ιησούς τα έκανε όλα στη θέση τους*, και τώρα τους χαρίζει τη δική Του νίκη. Όστε νικητές, να προχωρούμε με χαρά, όπως οι Ισραηλίτες έκαναν, όταν είδαν τον Δαβίδ να σηκώνει ψηλά το κομμένο κεφάλι του εχθρού.

(β) *Ας δούμε τις θυσίες των ζώων και τη σημασία τους*, όπου ο άνθρωπος που είχε αμαρτήσει έπρεπε να ομολογήσει μπροστά στον ιερέα την αμαρτία του, και στη συνέχεια να βάλει τα χέρια του πάνω στο κεφάλι του ζώου, ώστε να του μεταφέρει την ενοχή του και *το ζώο να πεθάνει στη θέση του* (Λευιτικό 1:1-5, 5:5-6, 16:21). Οι πιστοί Ισραηλίτες ήξεραν ότι αυτές οι θυσίες και οι ιερείς *δεν* μπορούσαν να δώσουν συγχώρηση. Όμως, τους θύμιζαν κάθε φορά πόσο αμαρτωλοί είναι, και ταυτόχρονα τους έσπρωχναν να κοιτούν προς τον ερχόμενο Μεσσία. Προς τον Μεσσία που θα ερχόταν για να τους αντιπροσωπεύσει. *Και αντιπροσωπεύοντάς τους, να τους αντικαταστήσει και να θυσιαστεί στη θέση τους*, ώστε έτσι να τους χαρίσει μια για πάντα τη συγχώρηση των αμαρτιών. Σήμερα, εμείς κοιτάμε με πίστη και εξομολογούμαστε στον μόνο και αιώνιο Αρχιερέα μας, τον Ιησού (δείτε όλη την προς Εβραίους). Δεν υπάρχουν ειδικοί ιερείς (όλοι οι Χριστιανοί είναι ιερείς του μεγάλου Βασιλιά – Α΄ Πέτρου 2:9), δεν υπάρχουν “μυστήρια”, καμιά εκκλησία δεν σώζει, δεν υπάρχει άλλος μεσίτης μεταξύ Θεού και ανθρώπων, παρά μόνο ο άνθρωπος Ιησούς Χριστός (Α΄ Τιμόθεο 2:5).

(γ) *Ας δούμε τη σκηνή όπου το χάλκινο φίδι στήθηκε στην έρημο*. Αυτή ίσως είναι η καλύτερη εικόνα για να καταλάβει

κάποιος *τη φύση της αληθινής, σώζουσας πίστης* (Αριθμοί 21 ⇔ Ιωάννης 3:14-16). Οι Ισραηλίτες γογγύζουν ενάντια στον Κύριο λίγο καιρό αφού τους έχει βγάλει από τη γη της σκλαβιάς. Φτάνουν στο σημείο να πουν πως ήταν καλύτερα στην Αίγυπτο. Και ο Κύριος στέλνει φαρμακερά φίδια να τους δαγκώσουν, εξαιτίας της αμαρτίας τους. Και οι Ισραηλίτες δαγκώνονται και πεθαίνουν ο ένας μετά τον άλλο. Παρακαλούν τον Μωυσή να μεσολαβήσει, καθώς αναγνωρίζουν την αμαρτία τους. Και ο Κύριος λέει στον Μωυσή: φτιάξε ένα χάλκινο φίδι, ύψωσέ το πάνω σε ένα κοντάρι και πες στους Ισραηλίτες: Όποιος έχει δαγκωθεί και κοιτάξει σε αυτό, θα ζήσει. *Ετοιμοθάνατοι, κοιτάζουν και ζουν*. Και ο Ιησούς λέει πως *έτσι* έπρεπε και ο Ίδιος να υψωθεί στον σταυρό, σαν το χάλκινο φίδι. Όστε κάθε άνθρωπος, τη στιγμή που καταλάβει πως τον έχει δαγκώσει η αμαρτία και πιστέψει τα λόγια του Ιησού, δηλαδή **ΚΟΙΤΑΞΕΙ** με πίστη στον σταυρωμένο Σωτήρα, να σωθεί. Να τι κάνει η αληθινή πίστη: κοιτάζει με τα μάτια της ψυχής τον Κύριο Ιησού. *Ένα βλέμμα πίστης στον Σταυρό είναι αρκετό ώστε ο αμαρτωλός άνθρωπος να σωθεί*, να βρει συγχώρηση και καινούργια, αιώνια ζωή, ζωή που ξεκινά τη στιγμή εκείνη και θα διαρκέσει για πάντα.

Η πίστη, η γνήσια πίστη που κοιτά μόνο στον Χριστό, είναι το μόνο μέσο, το μόνο κανάλι, για να λάβουμε Αυτόν και τη σωτηρία που Αυτός χαρίζει (Εφ 2:8-9). Όλη η Γραφή μάς λέει: **Κοίτα στον Ιησού και θα ζήσεις**. Σε Αυτόν και μόνο. Κοίτα, λοιπόν, κι εσύ σε Αυτόν, αγαπητέ αναγνώστη, και συνέχισε να κοιτάς σε Αυτόν, ό,τι και αν συμβαίνει στη ζωή σου (Εβραίους 12:1-2).

Κοίτα:

- **ΠΙΣΩ**, δύο χιλιάδες χρόνια πριν, στον σταυρό και στον άδειο τάφο. Γιατί η Σταύρωση και η Ανάσταση του Κυρίου

είναι το πιο συγκλονιστικό και κοσμοϊστορικό γεγονός ολόκληρης της ανθρώπινης ιστορίας. Είναι το γεγονός που δίνει νόημα στα πάντα. Είναι το γεγονός στο οποίο τα οφείλουμε όλα, καθώς κάθε τι καλό που έρχεται σε εμάς πηγάζει από εκείνον τον Σταυρό.

- **ΨΗΛΑ**, στον ουρανό, όπου τώρα ο αναστημένος Κύριος, ο δικός σου Αρχιερέας, κάθεται στον θρόνο και μεσιτεύει για σένα, καθώς παρουσιάζει τα σημάδια από τις πληγές Του μπροστά στον Πατέρα (Εβραίους 7:24-25). Και πλησίασε στον θρόνο της χάριτος με το θάρρος που ο μεγάλος Αρχιερέας σου χαρίζει, για να βρεις χάρη και έλεος προς βοήθεια την ώρα της ανάγκης (Εβραίους 4:14-16).
- **ΜΠΡΟΣΤΑ**, στη γραμμή του τερματισμού, εκεί που στέκεται ο Κύριος Ιησούς και σε περιμένει για να σε αγκαλιάσει. Δες Τον να σε ενθαρρύνει και να σε προτρέπει να συνεχίσεις κρατώντας το βλέμμα σου σε Αυτόν, μέχρι τη στιγμή που θα σε αναστήσει στην άμεση παρουσία Του.

Κοίτα σε Αυτόν που έλαθε και αναστήθηκε την τρίτη ημέρα «κατά τας γραφάς», ώστε να κηρυχθεί στο όνομά Του μετάνοια και άφεση αμαρτιών σε όλα τα έθνη. Κοίτα σε Αυτόν που καθισμένος στον ουράνιο θρόνο βασιλεύει. Κοίτα σε Αυτόν που «έρχεται σύντομα». Κοίτα σε Αυτόν, γιατί ο Ίδιος στο ζητάει μέσα από τον προφήτη Ησαΐα:

Ησ. 45:22 Ρίξτε το βλέμμα σας σε μένα, και σωθείτε, όλα τα πέρατα της γης· επειδή, εγώ είμαι ο Θεός, και δεν υπάρχει άλλος.

Και ζήσε με πίστη σε Αυτόν. Ζήσε κι εσύ προσμένοντας την επουράνια πολιτεία που ο Κύριος ετοιμάζει γι' αυτούς που Τον αγαπούν.

Είδαμε τον Κύριο, τον μεγάλο Λυτρωτή, να κάνει τα πάντα για να λυτρώσει τον λαό Του από τις αμαρτίες τους. Με το αίμα τού Σταυρού Αυτός λυτρώνει από την ενοχή της αμαρτίας και ελευθερώνει και από τη δύναμή της όσους Τον εμπιστεύονται. Και μια μέρα, Αυτός θα απαλλάξει πλήρως τον λαό Του και από την παρουσία της αμαρτίας στον καινούργιο ουρανό και στην καινούργια γη, όπου κατοικεί η δικαιοσύνη Του.

Και σε αυτήν την επουράνια πολιτεία, τον καινούργιο ουρανό και την καινούργια γη που ο Κύριος πρόκειται να φέρει, θα στρέψουμε τώρα την προσοχή μας, καθώς θα μελετήσουμε το τελευταίο κεφάλαιο της πιο μεγάλης ιστορίας, το κεφάλαιο της τελικής αποκατάστασης.

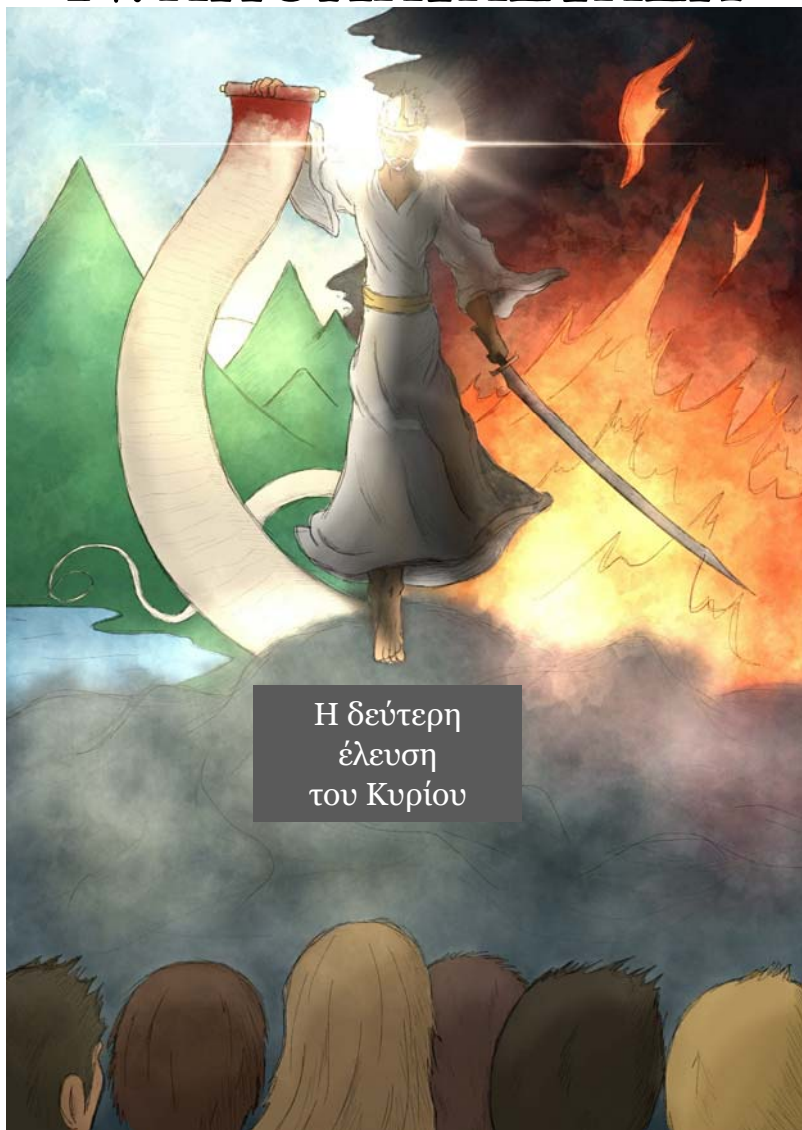
Η ανταπόκρισή μας στον Σωτήρα

«Εγώ είμαι το φως του κόσμου·
όποιος *ακολουθεί* εμένα,
δεν θα περπατήσει στο σκοτάδι,
αλλά θα έχει το φως της ζωής».
(Ιησούς Χριστός – Κατά Ιωάννη 8:12)

«όποιος *διψάει*, ας έρθει· και όποιος θέλει,
ας παίρνει *δωρεάν* το νερό της ζωής».
(Αποκάλυψη 22:17)

IV. ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Η δεύτερη
έλευση
του Κυρίου

«Και προσέξτε, έρχομαι γρήγορα· και ο μισθός μου είναι μαζί μου, για να αποδώσω σε κάθε έναν όπως θα είναι το έργο του».

Αποκάλυψη 22:12

Και όποιος δεν βρέθηκε γραμμένος στο βιβλίο της ζωής, ρίχθηκε στη λίμνη της φωτιάς.

Αποκάλυψη 20:15

Και είδα έναν καινούργιο ουρανό
και μια καινούργια γη· επειδή,
ο πρώτος ουρανός και η πρώτη γη παρήλθε·

Αποκάλυψη 21:1

Η ΠΙΟ ΜΕΓΑΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Είμαι βέβαιος πως, εάν η σωτηρία δεν είναι κατά χάρη μόνο, δεν θα σωθώ. Εάν οποιαδήποτε πτυχή της σωτηρίας εξαρτάται από το τι εγώ κάνω ή δεν κάνω, δεν θα είμαι στον ουρανό. Εάν το έργο του Χριστού μόνο δεν είναι αρκετό για να με δικαιώσει μπροστά στον Θεό, θα είμαι στην κόλαση.
Τοντ Νίμπερτ (Todd Nibert)

Ζούμε μεταξύ δύο μεγάλων ημερών:
την ημέρα που ο Χριστός κρεμάστηκε στον σταυρό
μπροστά στους ανθρώπους και την ημέρα που όλοι
οι άνθρωποι θα γονατίσουν μπροστά στον Χριστό.

Πολ Γουόσερ

Δεν θα αντάλλαζα ούτε μια στιγμή από τον ουρανό για
όλες τις χαρές και τα πλούτη του κόσμου, ακόμα και
αν αυτά διαρκούσαν για χιλιάδες χιλιάδων χρόνια.

Μαρτίνος Λούθηρος

Το να πας στον ουρανό και να απολαμβάνεις
πλήρως τον Θεό είναι απείρως καλύτερο
από τα πιο ευχάριστα καταλύματα εδώ.

Τζόνθαν Έντουαρντς

Είναι η ομολογία μου πως δεν μπορεί να βρεθεί καμιά χαρά σε όλο
τον κόσμο που να συγκρίνεται με τη γλυκιά παρέα του Χριστού. Θα
αντάλλαζα οτιδήποτε άλλο στον ουρανό γι' αυτό. Πραγματικά, η χαρά
της παρέας του Χριστού είναι ο ουρανός.
Τσαρλς Σπέρτζον

Το πολίτευμά μας είναι στους ουρανούς,
απ' όπου και προσμένουμε Σωτήρα,
τον Κύριο Ιησού Χριστό·

Φιλιππησίους 3:20

Τα μάτια σου θα δουν
τον βασιλιά στην ωραιότητά του·
θα δουν τη μακρινή γη.

Ησαΐας 33:17

Φανέρωσες σε μένα τον δρόμο της ζωής·
χορτασμός ευφροσύνης είναι το πρόσωπό σου·
τερπνότητες βρίσκονται στα δεξιά σου, παντοτινά.

Ψαλμός 16:11

Κεφάλαιο IV

4. ΤΕΛΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΣΤΗΝ ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ ΒΡΙΣΚΟΥΜΕ πολύ συχνά την υπόσχεση πως ο Κύριος έρχεται. Πως έρχεται Θριαμβευτής. Σε αντίθεση με άλλες θρησκείες και φιλοσοφίες, ο Χριστιανισμός διακηρύττει πως η ανθρώπινη ιστορία οδεύει προς έναν συγκεκριμένο στόχο. *Προς τη δεύτερη έλευση του Κυρίου Ιησού.* Και τότε, αυτός ο κόσμος στην τωρινή μορφή του θα πάρει τέλος.

Στη δεύτερή Του έλευση, ο Χριστός θα έλθει στη δόξα Του με όλους τούς αγγέλους Του, και μπροστά Του «κάθε γόνατο θα λυγήσει» και «κάθε γλώσσα θα ομολογήσει ότι ο Ιησούς Χριστός είναι Κύριος, σε δόξα του Πατέρα Θεού» (Φιλ 2:10-11). Την ημέρα εκείνη ο Κύριος θα κρίνει «ζώντας και νεκρούς». Θα έλθει να βάλει τέλος σε όλο αυτό το κακό που τώρα φαίνεται να κυριαρχεί γύρω μας. Θα έλθει να αποδώσει τέλεια δικαιοσύνη.

Αυτή θα είναι ημέρα κρίσης και αιώνιας καταδίκης ¹ για όσους έμειναν με τις αμαρτίες τους πάνω τους, μακριά από τον Χριστό. *Αυτοί θα συναντήσουν τον Χριστό ως Κριτή τους.* Τόσο όσοι θα είναι ζωντανοί τότε, όσο και οι άπιστοι νεκροί, οι οποίοι θα βγουν από τα μνημεία σε «ανάσταση κρίσης» (Ιωάν 5:28-29). Όλες τους οι πράξεις θα γίνουν φανερές, *θα κριθούν*

¹ Το μέγεθος της τιμωρίας φανερώνει το πόσο πολύ οι αμαρτίες μας προσβάλλουν τον Θεό, φανερώνει τη βαρύτητα του εγκλήματος.

κατά τα πονηρά έργα τους, και θα πάρουν αυτό που αξίζουν. Θα ριχτούν στην αιώνια λίμνη της φωτιάς (Αποκ 20:11-15), μαζί με τον διάβολο και όλες τις δυνάμεις του. Αυτή θα είναι η τελική νίκη του μεγάλου Πολεμιστή ενάντια στον εχθρό Του, καθώς το αρχαίο Φίδι θα βασανίζεται για πάντα στην κόλαση.

Ταυτόχρονα, η ημέρα εκείνη, η ημέρα του Κυρίου, θα είναι μέρα χαράς και τελικής σωτηρίας για όσους ανήκουν στον Χριστό. *Αυτοί θα Τον συναντήσουν ως τον Σωτήρα και τον Φίλο τους*. Την ημέρα αυτή προσμένουν όλοι οι πιστοί, τόσο αυτοί που βρίσκονται σήμερα πάνω στη γη μας όσο και αυτοί που πέθαναν πιστεύοντας στον Χριστό. Οι πιστοί που έχουν πεθάνει βρίσκονται σε μια *ενδιάμεση κατάσταση*. Η ψυχή τους έχει χωριστεί από το σώμα τους. Και οι ίδιοι βρίσκονται (τώρα, αυτήν τη στιγμή) συνειδητά στην άμεση παρουσία του Κυρίου και απολαμβάνουν την παρέα του Εσφαγμένου Αρνίου. Αυτή είναι η ξεκάθαρη διδασκαλία της Γραφής, δεν έχουμε παρά να θυμηθούμε τον ληστή ο οποίος σταυρώθηκε δίπλα στον Ιησού. Όταν αυτός κατάλαβε ποιος ήταν Αυτός που κρεμόταν πλάι του, παρακάλεσε τον Κύριο να τον θυμηθεί όταν έρθει στη βασιλεία Του, με τον Χριστό να του απαντά: «Σε βεβαιώνω, σήμερα θα είσαι μαζί μου στον παράδεισο» (Λουκ 23:39-43). Με τη χάρη Του, ο Χριστός έσωσε και αυτόν τον κακούργο, ο οποίος δεν είχε κάνει το παραμικρό για να το αξίζει. Και ακόμα, να θυμηθούμε την προσμονή του Παύλου και τη βεβαιότητά του πως, όταν αναχωρήσει από αυτόν τον κόσμο, θα είναι μαζί με τον Χριστό, που είναι πολύ καλύτερο απ' όλα (Φιλ 1:20-25). Αλλά και την ξεκάθαρη εικόνα που βρίσκουμε στην Αποκάλυψη, όπου, τώρα, στον ουρανό που βρίσκονται, οι πιστοί που έχασαν τη ζωή τους εξαιτίας της πίστης τους στον Χριστό λένε:

Αποκ. 6:9 Κι όταν άνοιξε την πέμπτη σφραγίδα, είδα από κάτω από το θυσιαστήριο *τις ψυχές των σφαγμένων εξαιτίας του λόγου*

του Θεού, και εξαιτίας της μαρτυρίας που είχαν.¹⁰ και έκραζαν με δυνατή φωνή λέγοντας: Μέχρι τότε, ω Κυρίαρχε άγιε και αληθινέ, δεν κρίνεις και δεν εκδικείσαι το αίμα μας από εκείνους που κατοικούν επάνω στη γη; ¹¹ Και σε κάθε έναν δόθηκαν λευκές στολές, και τους ειπώθηκε να αναπαυθούν ακόμα λίγο καιρό, μέχρις ότου συμπληρωθούν και οι σύνδουλοί τους και οι αδελφοί τους, αυτοί που πρόκειται να φονευθούν όπως και αυτοί.

Οι πιστοί, λοιπόν, που πέθαναν εν Χριστώ (πιστεύοντας δηλαδή στον Χριστό) αυτήν τη στιγμή συμμετέχουν στην ουράνια λατρεία (Αποκ 5) και προσμένουν εκείνη την ημέρα, την ημέρα της τελικής απολύτρωσης. Τότε που θα γίνει η ανάσταση των νεκρών. Οι πιστοί που θα είναι ζωντανοί πάνω στη γη την ημέρα εκείνη θα μεταμορφωθούν σε μια στιγμή, καθώς θα ντυθούν αφθαρσία και αθανασία (Α΄ Κορ 15). Οι πιστοί που έχουν πεθάνει θα βγουν από τα μνημεία σε «ανάσταση ζωής» (Ιωάν 5:28-29), οι ψυχές τους θα ενωθούν και πάλι με τα καινούργια, δοξασμένα σώματά τους. Το γεγονός πως οι πιστοί, τη στιγμή της ανάστασης, θα έχουν αμέσως το καινούργιο πνευματικό τους σώμα, δείχνει πως δεν έχουν να αντιμετωπίσουν κατάκριση (Ιωάν 5:24). Είναι *ήδη* δίκαιοι εν Χριστώ. Αυτοί θα γίνουν αποδεκτοί γιατί το όνομά τους είναι γραμμένο «στο βιβλίο της ζωής του εσφαγμένου Αρνίου» (Αποκ 20:11-15, 13:8, 17:8). Στο βιβλίο αυτό περιέχονται τα ονόματα όλων όσων ο Χριστός, το εσφαγμένο Αρνίο, εξαγόρασε για τον Θεό με το πολύτιμο αίμα Του στον σταυρό (Αποκ 5:9). *Έτσι, οι πιστοί θα γίνουν δεκτοί μόνο χάρη στο έργο του Χριστού.* Τα καλά τους έργα, ιδιαίτερα η έμπρακτη αγάπη τους προς τους άλλους Χριστιανούς, τους αδελφούς του Χριστού (Ματ 25:31-46), απλά θα αποδείξουν σε όλους, δημόσια, τη γνησιότητα της πίστης τους.

Τότε, λοιπόν, όλος ο λαός του Θεού μαζί, ταυτόχρονα ολόκληρο το σώμα του Χριστού, η εκκλησία Του, θα συμμετάσχει

στο συγκλονιστικό θαύμα της *τελικής αποκατάστασης*, όταν όλα θα γίνουν εντελώς καινούργια (δείτε Αποκ 21, 22). Τότε, όλοι οι πιστοί μαζί, ως η νύφη του Χριστού, θα Τον προϋπαντήσουν και θα είναι μαζί Του για πάντα. Ποιος μπορεί να φανταστεί πόσο εκπληκτικά όμορφη θα είναι η δευτέρα παρουσία Του;

Εκείνη την ημέρα, όλοι μας θα δούμε τον Χριστό πρόσωπο με πρόσωπο και θα γίνουμε όμοιοι με Αυτόν (Α΄ Ιωάν 3:1-2), θα αποκτήσουμε ένα ένδοξο και αθάνατο σώμα σαν το δικό Του, καθώς ο Κύριος μετά την ανάστασή Του δεν πέταξε από πάνω Του την ανθρώπινη φύση (Φιλ 3:20-21). Καινούργια μάτια για να αντέχουν να θωρούν τη δόξα Του, καινούργιες, τέλειες καρδιές, απόλυτα ανακαινισμένος νους, και μαζί δυνατές φωνές για να υμνούμε τον θαυμαστό Κύριο, τον Κύριο που χρησιμοποίησε όλη την απόλυτη δύναμή Του για να μας εξαγοράσει με το αίμα Του και να μας ετοιμάζει τώρα αυτό το εκπληκτικό μέλλον. Και μαζί με εμάς, ολόκληρη η δημιουργία θα ελευθερωθεί από τη ματαιότητα και τη φθορά (Ρωμ 8:18-23). Ποιος μπορεί να φανταστεί πόσο καταπληκτικός θα είναι ο καινούργιος ουρανός και η καινούργια γη που ο Κύριος Ιησούς ετοιμάζει γι' αυτούς που Τον αγαπούν; Ποιος μπορεί να φανταστεί τη στιγμή της ενθρόνισης του Εσφαγμένου Αρνίου, όταν, έχοντας πλέον θριαμβεύσει απόλυτα επάνω σε όλους τούς εχθρούς Του, θα επιστρέψει στον θρόνο Του μαζί με όλο Του τον λαό; Προφητικά μας λέει ο Δαβίδ γι' αυτήν την τόσο υπέροχη σκηνή:

Ψαλ. 24:7 Σηκώστε, πύλες, τα κεφάλια σας, και *υψωθείτε, αιώνιες θύρες, και θα μπει μέσα ο Βασιλιάς της δόξας.* ⁸ Ποιος είναι αυτός ο Βασιλιάς της δόξας; Ο Κύριος ο κραταιός και ο δυνατός, *ο Κύριος ο δυνατός σε πόλεμο.* ⁹ Σηκώστε, πύλες, τα κεφάλια σας, και *υψωθείτε, αιώνιες θύρες, και θα μπει μέσα ο Βασιλιάς της δόξας.* ¹⁰ Ποιος είναι αυτός ο Βασιλιάς της δόξας; *Ο Κύριος των δυνάμεων· αυτός είναι ο Βασιλιάς της δόξας.*

Ο μεγάλος νικητής, ο βασιλιάς της Δόξας, ο Κύριος των δυναμειών μαζί με όλο Του τον λαό, δηλαδή μαζί με όλους όσους λύτρωσε με το αίμα του σταυρού Του, περνά τις αιώνιες θύρες και μπαίνει στην ουράνια πολιτεία. Εκεί που δεν Τον περιμένει πια ένα στεφάνι από αγκάθια. Αλλά η ενθρόνισή Του, έχοντας γύρω Του μυριάδες μυριάδων αγγέλους και το αμέτρητο πλήθος των λυτρωμένων να ζητωκραυγάζουν με τις καινούργιες δυνατές φωνές τους, διακηρύσσοντας:

Αποκ. 7:9 Ὑστερα απ' αυτά, είδα, και ξάφνου, ένα μεγάλο πλήθος, το οποίο κανένας δεν μπορούσε να απαριθμήσει, από κάθε έθνος και φυλές και λαούς και γλώσσες, οι οποίοι στέκονταν μπροστά στον θρόνο και μπροστά στο Αρνίο, ντυμένοι με λευκές στολές και έχοντας στα χέρια τους φοίνικες· ¹⁰ και κρίζοντας με δυνατή φωνή, **έλεγαν: Η σωτηρία είναι του Θεού μας, που κάθεται επάνω στον θρόνο, και του Αρνίου.** ¹¹ Και όλοι οι άγγελοι στέκονταν ολόγυρα από τον θρόνο και τους πρεσβύτερους και τα τέσσερα ζώα, και έπεσαν μπρούμυτα μπροστά στον θρόνο, και προσκύνησαν τον Θεό, ¹² **λέγοντας: Αμήν· η ευλογία και η δόξα και η σοφία και η ευχαριστία και η τιμή και η δύναμη και η ισχύς ανήκουν στον Θεό μας στους αιώνες των αιώνων. Αμήν.** ¹³ Και ένας από τους πρεσβύτερους αποκρίθηκε, λέγοντας σε μένα: Αυτοί οι ντυμένοι με τις λευκές στολές, ποιοι είναι, και από πού ήρθαν; ¹⁴ Και του είπα: Κύριε, εσύ ξέρεις. Και μου είπε: Αυτοί είναι εκείνοι που έρχονται από τη μεγάλη θλίψη· και έπλυναν τις στολές τους, και τις λεύκαναν στο αίμα του Αρνίου. ¹⁵ Γι' αυτό είναι μπροστά στον θρόνο του Θεού, και τον λατρεύουν ημέρα και νύχτα μέσα στον ναό του· και εκείνος που κάθεται επάνω στον θρόνο θα κατασκηνώσει επάνω τους. ¹⁶ Δεν θα πεινάσουν πλέον ούτε θα διψάσουν πλέον ούτε θα πέσει επάνω τους ο ήλιος ούτε κανένα καύμα· ¹⁷ επειδή, το Αρνίο, που είναι ανάμεσα στον θρόνο, θα

τους ποιμάνει, και θα τους οδηγήσει σε ζωντανές πηγές νερών· και ο Θεός θα εξαλείψει κάθε δάκρυ από τα μάτια τους.

**Εσύ, αγαπητέ αναγνώστη; Θέλεις να είσαι *εκεί*;
Γνωρίζεις αν θα είσαι *εκεί*; Λαχταράς εκείνη την ημέρα;**

Εκεί δεν θα υπάρχει πια πόνος, ούτε θλίψη, ούτε μοναξιά, ούτε θανάτου σκιά, ούτε φόβος, ούτε το στιδῆποτε αμαρτωλό. *Εκεί* επιτέλους θα είμαστε ελεύθεροι και από την παρουσία της αμαρτίας. Τόσο μέσα στην καρδιά μας όσο και στο περιβάλλον μας. Θα είμαστε απαλλαγμένοι από κάθε αρρώστια και αδυναμία. Και ο Θεός θα σκουπίσει κάθε δάκρυ από τα μάτια μας. Και θα μπορούμε επιτέλους να Τον αγαπούμε με όλη μας την καρδιά, την ψυχή, τον νου και τη δύναμη. Χωρίς σταματημό. Και επιτέλους, θα μπορούμε χωρίς σκαμπανεβάσματα και σκιές να απολαμβάνουμε τέλεια την απέραντη χαρά της παρουσίας του Χριστού, τις αιώνιες απολαύσεις που υπάρχουν κοντά Του, ο καθένας ατομικά και όλοι μαζί ως ένα σώμα. Για πάντα!

Δεν ξέρουμε ιδιαίτερες λεπτομέρειες γι' αυτόν τον καινούργιο ουρανό και την καινούργια γη. Ούτε τι ιδιότητες θα έχουν τα καινούργια μας σώματα. Θα υπάρχει συνέχεια με την παρούσα κατάσταση, αλλά και ασυνέχεια μαζί. Όπως ένας σπόρος που πέφτει στη γη και πεθαίνει, για να φυτρώσει ένα μεγάλο δέντρο (Α' Κορ 15:35-49). Υπάρχει ένα είδος συνέχειας, αλλά, αν πούμε σε κάποιον που δεν γνωρίζει πώς αναπτύσσονται τα φυτά ότι από εκείνο τον σπόρο βγήκε ολόκληρο δέντρο, θα μας κοιτά με το στόμα ανοιχτό. Έτσι και με τον καινούργιο ουρανό και την καινούργια γη. Ίσως δεν μας δίνονται περισσότερες λεπτομέρειες γιατί, πολύ απλά, θα είναι τόσο ανώτερη και θαυμαστή η επαναδημιουργία του κόσμου που, ακόμα και αν μας τις αποκάλυπτε ο Θεός, εμείς σήμερα δεν θα ήμασταν σε θέση να τις καταλάβουμε. Ίσως. Αυτό που είναι σίγουρο, ωστόσο, είναι

ότι ο Θεός δεν μας δίνει περισσότερες λεπτομέρειες για να μην μπερδευτούμε και εστιάσουμε στα δευτερεύοντα. *Ο ουρανός είναι ουρανός, γιατί ο Κύριος Ιησούς είναι εκεί.* Και αυτό είναι αληθινά αρκετό. Ο παράδεισος είναι παράδεισος, γιατί ο Κύριος είναι εκεί. Γιατί Αυτός είναι ο παράδεισός μας, Αυτός είναι η ζωή μας, Αυτός είναι το κάθε τι. Σε Αυτόν θέλει ο Θεός να κοιτούμε, καθώς προχωρούμε μέσα από την έρημο προς την ουράνια πατρίδα.

Ας κοιτάξουμε, *λοιπόν*, σε Αυτόν εξερευνώντας δύο ισχυρούς συμβολισμούς, τους οποίους συναντούμε από την αρχή ακόμα της δημιουργίας. Οι συμβολισμοί αυτοί είναι:

(α) *το Σάββατο* και

(β) *ο θεσμός του Γάμου*

οι οποίοι έχουν ως απώτερο σκοπό τους να μας οδηγήσουν να κοιτάξουμε στο μέλλον που μας περιμένει στον καινούργιο ουρανό και στην καινούργια γη.

(α) **Για πρώτη φορά συναντούμε το Σάββατο** στο δεύτερο κεφάλαιο της Γένεσης (2:2-3). Η εβραϊκή λέξη «Σάββατο» (από εκεί την έχουμε ‘δανειστεί’) ακούγεται όπως η λέξη “ανάπαυση / αναπαύομαι”. Και όντως ο Θεός ευλόγησε την έβδομη ημέρα και την καθαγίασε, γιατί αυτήν την ημέρα ολοκλήρωσε τη δημιουργία Του και ‘αναπαύτηκε’. Βεβαίως, ο Ίδιος δεν έχει ανάγκη ξεκούρασης. Την έχουμε, όμως, εμείς. Και οι πρώτοι άνθρωποι δημιουργήθηκαν την έκτη ημέρα, συνεπώς η πρώτη ολόκληρη μέρα της ζωής τους ήταν το Σάββατο, η ημέρα που ο Κύριος είχε ευλογήσει. Ανάπαυση (αυτό είναι το νόημα του Σαββάτου) και Παράδεισος πάνε μαζί. Μετά την πτώση των ανθρώπων, ο Κύριος συνέχισε να τους φροντίζει δίνοντάς τους μία ημέρα στις εφτά της εβδομάδας για να σταματούν τη

δουλειά και τον μόχθο, για να αναπαύονται και να στρέφονται σε Αυτόν. Και μαζί, για να σπρώχνει και εκείνους τότε και εμάς σήμερα να κοιτούμε σε Αυτόν που είναι η αληθινή ανάπαυση, το αληθινό Σάββατο. Γι' αυτό και ο Κύριος Ιησούς απευθύνεται στους ανθρώπους λέγοντας:

Ματθ. 11:28 Ελάτε σε μένα όλοι όσοι κοπιάζετε και είστε φορτωμένοι, και *εγώ θα σας αναπαύσω*.

Φτιαχτήκαμε για να βρίσκουμε την ανάπαυσή μας σε Αυτόν. Και μέχρι να συναντήσουμε Αυτόν που είναι η ανάπαυσή μας, οι καρδιές μας θα παραμένουν ταραγμένες, όπως είπε κάποτε ο Αυγουστίνος. Και ακόμα παραπέρα, το Σάββατο, η ημέρα του Σαββάτου, σκοπό της έχει να μας δείξει την αιώνια ανάπαυση που περιμένει αυτούς που θα εμπιστευτούν τον Χριστό (δείτε προς Εβραίους 4). Όπως διαβάζουμε στην Αποκάλυψη: «*Μακάριοι οι νεκροί, που από τώρα πεθαίνουν εν Κυρίω. Ναι, λέει το Πνεύμα, για να αναπαυθούν από τον κόπο τους.*» (Αποκάλυψη 14:13^α).

Η ημέρα της ξεκούρασης είναι μια μικρή πρόγευση της ανάπαυσης από τον κόπο και τον μόχθο αυτής της ζωής που περιμένει όσους βρεθούν στην άμεση παρουσία του Κυρίου, στον καινούργιο ουρανό και στην καινούργια γη. *Ανάπαυση και αναψυχή, λοιπόν, είναι η πρώτη εικόνα* που, από την αρχή της δημιουργίας ακόμα, μας δίνει η Γραφή για να μας περιγράψει τον Παράδεισο που έρχεται.

Εσύ αγαπητέ αναγνώστη; Έχεις μπει από τώρα σε αυτήν την ανάπαυση διαπίστεως μόνο, στον Κύριο Ιησού μόνο;

(β) *Και η άλλη εικόνα*, που επίσης συναντούμε στο δεύτερο κεφάλαιο της Γένεσης (2:18-25), είναι ο θεσμός, ο συμβολισμός, *η εικόνα του Γάμου*. Ο γάμος, αυτό το δώρο του Θεού

στους ανθρώπους, έχει και έναν βαθύτερο σκοπό. Να δείχνει τη σχέση του Χριστού με την Εκκλησία Του, τη νύφη Του (Εφ 5:22-33). Αν το Σάββατο δείχνει την ανάπαυση που περιμένει τον λαό του Θεού, *ο γάμος δείχνει την ενότητα, την οικειότητα, τη θαυμαστή σχέση αγάπης* που οι πιστοί του Χριστού θα απολαμβάνουν στην άμεση παρουσία Του, στον καινούργιο ουρανό και στην καινούργια γη. Κι αληθινά, την εικόνα του γάμου συναντούμε στην Αποκάλυψη, το τελευταίο βιβλίο της Αγίας Γραφής, για να περιγραφεί η τόσο ποθητή συνάντηση του Ιησού με τον λαό Του την ημέρα εκείνη:

Αποκ. 19:7 Ας χαιρόμαστε και ας νιώθουμε αγαλλίαση και ας δώσουμε σ' αυτόν τη δόξα· επειδή, *ήρθε ο γάμος του Αρνίου, και η γυναίκα του ετοίμασε τον εαυτό της*.⁸ Και της δόθηκε να ντυθεί εκλεκτής ποιότητας λινό καθαρό και λαμπερό· επειδή, το εκλεκτής ποιότητας λινό είναι τα δικαιώματα των αγίων.⁹ Και μου λέει: Γράψε: *Μακάριοι οι καλεσμένοι στο δείπνο του γάμου του Αρνίου*. Και μου λέει: Αυτά είναι τα αληθινά λόγια του Θεού.

Τότε ο Κύριος θα δει την ομορφιά της νύφης Του σε όλο της το μεγαλείο, καθώς αυτή θα αντανακλά τέλεια τη δική Του δόξα. Και αυτό που θα ακολουθήσει θα είναι μια αιώνια, ατελείωτη, ασύγκριτα εκπληκτική γιορτή. Ένα τεράστιο πανηγύρι αιώνιας χαράς περιμένει αυτούς που θα βρεθούν στο δείπνο του γάμου του Αρνίου, ένα δείπνο που δεν θα τελειώσει ποτέ. Απόλυτη, ανεκλάλητη, ανέκφραστη, ένδοξη, συνεχώς αυξανόμενη χαρά στην παρουσία του Χριστού, καθώς Αυτός θα μας φανερώνει όλο και περισσότερες πτυχές της καταπληκτικής ομορφιάς Του. Και ναι, ολόκληρη η αιωνιότητα δεν θα αρκέσει για να εξαντλήσουμε την ομορφιά και το μεγαλείο Αυτού που είναι αιώνια άπειρος και άπειρα αιώνιος.

Αλλάζει η γνώση της αλήθειας για το αιώνιο μέλλον, το παρόν μας;

Η πολύτιμη αλήθεια του αιώνιου μέλλοντος που ο Κύριος ετοιμάζει γι' αυτούς που Τον αγαπούν δεν έχει δοθεί απλά και μόνο για να καλύψει την περιέργειά μας. Κάθε αλήθεια της Γραφής σκοπό της έχει να μας μεταμορφώνει, καθώς μας φανερώνει τον Χριστό. Καθώς βλέπουμε με τα μάτια της πίστεως τον Κύριο Ιησού και την ασύλληπτη αιωνιότητα που μας προσμένει μαζί Του, το Άγιο Πνεύμα αλλάζει το παρόν μας. Αλλάζουν οι επιθυμίες μας, και κατ' επέκταση οι προτεραιότητες και οι επιλογές μας. *Κι έτσι αλλάζει ο σκοπός της ζωής μας.*

Η βεβαιότητα της αιώνιας ζωής, αυτή η ευλογητή βεβαιότητα που ο Κύριος χαρίζει, είναι ο καταλύτης για να ξεκολλήσει η καρδιά μας από τα πρόσκαιρα, τα λίγα, τα επίγεια. Οι Χριστιανοί «ζητούν τα άνω, όπου είναι ο Χριστός καθισμένος στα δεξιά του Θεού. *Φρονούν τα άνω*, όχι αυτά που είναι επάνω στη γη» (Κολ 3:1-2). Κι έτσι είναι σε θέση να ζουν για τον Κύριό τους εδώ και τώρα. Θυμούνται πως ο κόπος που καταβάλλουν για χάρη του Κυρίου δεν είναι ποτέ μάταιος (Α΄ Κορ 15:58).

Καθώς οι Χριστιανοί θυμούνται αυτήν την αλήθεια, είναι σε θέση να αντέξουν διωγμούς και κάθε είδους παθήματα και δοκιμασίες για χάρη του Χριστού. Όπως ακριβώς δηλώνει ο απόστολος Παύλος για τον εαυτό του:

Β΄ Κορ. 4:16 Γι' αυτό, δεν αποκάμνουμε· αλλά, αν και ο εξωτερικός μας άνθρωπος φθείρεται, ο εσωτερικός όμως ανανεώνεται ημέρα με την ημέρα. ¹⁷ Επειδή, η προσωρινή ελαφριά μας θλίψη κατεργάζεται σε μας, από υπερβολή σε υπερβολή, αιώνιο βάρος δόξας. ¹⁸ για τον λόγο ότι, εμείς δεν *ατενίζουμε* σ' αυτά που βλέπονται, αλλά *σ' αυτά που δεν βλέπονται*· επειδή, αυτά που βλέπονται είναι πρόσκαιρα, ενώ *αυτά που δεν βλέπονται είναι αιώνια*.

Ο απόστολος Παύλος διώκεται και βασανίζεται κατ' επανάληψη. Δεν είναι υπερβολή να πούμε πως, για χάρη του Χριστού, υποφέρει τα πάνδεινα. Τον φυλακίζουν, τον μαστιγώνουν, ναυαγεί, πεινά, κρυώνει, ξαγρυπνά, αγωνιά για τις εκκλησίες, τον λιθοβολούν, και όμως αντέχει. Ο εσωτερικός του άνθρωπος ανανεώνεται καθώς ατενίζει τα αιώνια. Καθώς συνειδητά ζει στα πρόθυρα της αιωνιότητας. Και έτσι είναι σε θέση να συμπεράνει ότι όλα αυτά που περνά είναι μια «προσωρινή, ελαφριά θλίψη», καθώς τα συγκρίνει με το «αιώνιο βάρος δόξας» που ο Θεός ετοιμάζει γι' αυτόν.

Μπορούμε και εμείς να αντέχουμε τις δοκιμασίες, τις απογοητεύσεις, τις αποτυχίες, τις θλίψεις, τις προδοσίες, τον φθόνο, την αγνωμοσύνη και την απόρριψη των ανθρώπων καθώς θυμόμαστε ότι μια μέρα θα κληρονομήσουμε ολόκληρο το σύμπαν μαζί με τον Κύριο Ιησού, όπως φανερώνει η Γραφή:

Ρωμ. 8:17 Και αν είμαστε παιδιά, είμαστε και κληρονόμοι· κληρονόμοι μεν του Θεού, *συγκληρονόμοι δε του Χριστού*· αν συμπάσχουμε, για να γίνουμε και συμμετοχοί της δόξας του.

Όσο οι Χριστιανοί στρέφουν την προσοχή τους στο αιώνιο μέλλον τόσο περισσότερο είναι σε θέση να λατρεύουν τον Κύριο στο παρόν τους, όπως διδάσκει ο απόστολος Ιωάννης:

Α' Ιωάν. 3:1 Δέστε τι είδους αγάπη έδωσε σε μας ο Πατέρας, ώστε να ονομαστούμε παιδιά του Θεού. Γι' αυτό ο κόσμος δεν μας γνωρίζει, επειδή δεν γνώρισε αυτόν. ² Αγαπητοί, τώρα είμαστε παιδιά του Θεού· κι ακόμα δεν φανερώθηκε τι πρόκειται να είμαστε· *γνωρίζουμε*, όμως, ότι, όταν φανερωθεί, θα είμαστε όμοιοι μ' αυτόν· επειδή θα τον δούμε καθώς είναι. ³ Και *καθένας που έχει αυτήν την ελπίδα επάνω σ' αυτόν, αγνίζει τον εαυτό του, όπως εκείνος είναι αγνός.*

Η βεβαιότητα της συνάντησης πρόσωπο με πρόσωπο με τον Ιησού δεν οδηγεί στην αδιαφορία τα γνήσια παιδιά του Θεού.² Αντίθετα, όπως βεβαιώνει ο απόστολος Ιωάννης, όποιος έχει τη βέβαιη ελπίδα³ ότι θα δει τον Ιησού και θα γίνει όμοιος με Αυτόν, από τώρα καθαρίζει τον εαυτό του, καθώς θέλει να μοιάζει όλο και πιο πολύ με Αυτόν που λατρεύει. Όσο περισσότερο κάποιος εστιάζει στα αιώνια τόσο περισσότερο γίνεται χρήσιμος στη γη μας.

Και το Πνεύμα και η νύφη λένε:

Έλα,

και όποιος ακούει, ας πει:

Έλα·

και όποιος διψάει, ας έρθει·

και όποιος θέλει, ας παίρνει δωρεάν το νερό της ζωής.

Λέει αυτός που δίνει μαρτυρία σ' αυτά:

Ναι, έρχομαι γρήγορα.

Αμήν. Ναι, έλα, Κύριε Ιησού.

Αποκάλυψη 22:17, 20

² Όλοι οι άνθρωποι είναι (επαναστατημένα) πλάσματα του Θεού Πατέρα, όμως παιδιά Του γίνονται *μόνο* όσοι λαμβάνουν δια πίστεως τον Υίο Του, όσοι δηλαδή είναι «εν Χριστώ» (Ιωάν 1:12-13, Κολ 3:26-4:7).

³ Όταν η Αγία Γραφή μιλά για ελπίδα δεν αναφέρεται σε μια αβέβαιη πιθανότητα που μπορεί να συμβεί, μπορεί και όχι. Η ελπίδα που ο Θεός χαρίζει στους δικούς Του είναι βέβαιη και ακλόνητη, γιατί εξαρτάται από τον αναλλοίωτο χαρακτήρα Του και το αμετάκλητο των υποσχέσεών Του. Και οι υποσχέσεις του Θεού είναι αμετάκλητες, γιατί είναι σφραγισμένες και εξαγορασμένες με το πολύτιμο αίμα του Κυρίου.

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

“ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ”, ΓΙΑΤΙ ΑΥΤΗ η ιστορία είναι η μόνη ιστορία δίχως τέλος. Το τελευταίο κεφάλαιο αυτής της ιστορίας που μόλις μελετήσαμε θα διαρκέσει για μια αιωνιότητα. Η αιωνιότητα είναι μια έννοια που μας ξεπερνά και ταυτόχρονα μας ελκύει. Γιατί ο Θεός έχει θέσει την αίσθηση της αιωνιότητας στην καρδιά μας. Και αυτή η αίσθηση, αυτή η ανάγκη που έχουμε για κάτι που ξεπερνά τις πεπερασμένες μας αισθήσεις, είναι μια ισχυρή ένδειξη πως αυτό που λαχταρούμε όντως υπάρχει. Πώς να περιγράψει κανείς τη διάρκεια της αιωνιότητας; Στον φθαρτό κόσμο που ζούμε όλα έχουν μια αρχή και ένα τέλος. Ποια εικόνα μπορεί να μας δώσει έστω μια πρόγευση της κατάστασης που πρόκειται να έρθει; Μπορούμε να φανταστούμε έναν τεράστιο ογκόλιθο από γρανίτη. Και ένα σπυργίτι στην κορυφή του βράχου να τον ραμφίζει με το ράμφος του. Η ‘ζημιά’ που το σπυργίτι κάνει στον βράχο μπορούμε, αναλογικά, να πούμε πως αντιστοιχεί στα πρώτα δέκα εκατομμύρια χρόνια από τη θαυμαστή αιωνιότητα που ο Θεός ετοιμάζει γι’ αυτούς που Τον αγαπούν. Να, λοιπόν, γιατί το τελευταίο τμήμα αυτού του βιβλίου τιλοφορείται “αντί επιλόγου”. Γιατί δεν μπορεί να γραφτεί επίλογος σε μια ιστορία που δεν πρόκειται να τελειώσει ποτέ.

“Αντί επιλόγου”, γιατί κανείς δεν μπορεί να ξεπεράσει την ιστορία αυτή και τη σημασία της στην προσπάθειά μας να κατανοήσουμε τον κόσμο στον οποίο ζούμε. Ποιες είναι οι εναλλακτικές; Γράφει ο αθεϊστής Ρίτσαρντ Ντόκινς στο βιβλίο του ‘River Out of Eden: A Darwinian View of Life’ (Basic Books, 1996), σελ. 133 – μετάφραση του συγγραφέα από τα αγγλικά:

Σε ένα σύμπαν που αποτελείται από ηλεκτρόνια και εγωιστικά γονίδια, από τυφλές φυσικές δυνάμεις και γενετική αντιγραφή, κάποιοι άνθρωποι θα πληγωθούν, κάποιοι άλλοι θα σταθούν τυχεροί και σε όλα αυτά δεν θα βρεις κανέναν ρυθμό, καμιά λογική, καμιά δικαιοσύνη. Το σύμπαν που παρατηρούμε έχει ακριβώς τις ιδιότητες που θα έπρεπε να περιμένουμε, αν στο τέλος δεν υπάρχει κανένα σχέδιο, κανένας σκοπός, δεν υπάρχει καλό και κακό, παρά τυφλή, άσπλαχνη αδιαφορία.

Πόσο σκοτάδι. Στο κέντρο του σύμπαντος για τον άνθρωπο αυτόν δεν υπάρχει τίποτε άλλο από τυφλή, άσπλαχνη αδιαφορία. Μια κοσμοθεωρία, λοιπόν, που, ξεκινώντας από το αξίωμα πως δεν υπάρχει τίποτε άλλο πέραν του υλικού σύμπαντος που παρατηρούμε, καταλήγει στο συμπέρασμα πως δεν υπάρχει καλό και κακό. Δόξα στον Θεό, ακόμη και αυτοί που ισχυρίζονται κάτι τέτοιο, δεν ζουν ανάλογα. Γιατί όλοι βαθιά μέσα τους γνωρίζουν ότι υπάρχει καλό και κακό, κι ας μην αναγνωρίζουν από πού πηγάζει αυτή τους η γνώση.

Άλλοι θα πουν: «Το μόνο που χρειαζόμαστε είναι η αγάπη». Όπως βέβαια την ορίζουν αυτοί. Ακόμα και έτσι ωστόσο, αν το υλικό σύμπαν είναι το μόνο που υπάρχει, τότε πώς γίνεται το πιο σημαντικό πράγμα απ' όλα να είναι μια άυλη έννοια όπως η αγάπη, και να μην κυριαρχεί η «τυφλή, άσπλαχνη αδιαφορία»;

Η απάντηση σε όλα αυτά είναι σαφής για όσους εμπιστεύονται την αλήθεια του Θεού. Και σχέδιο υπάρχει και σκοπός υπάρχει και πάνω απ' όλα όντως η αγάπη είναι αυτή που, στο βαθύτερο επίπεδο, ορίζει το σύμπαν, γιατί ολόκληρο το σύμπαν πηγάζει από την αιώνια Τριαδική αγάπη του ζωντανού Θεού. *“Αντί επιλόγου”*, λοιπόν, γιατί έχουμε ανάγκη την αλήθεια της ιστορίας αυτής ώστε κάθε μέρα να κατανοούμε σωστά τον κόσμο και τις περιστάσεις μας.

Τέλος, “*αντί επιλόγου*”, γιατί αυτή η ιστορία δεν μπορεί να μας αφήσει αδιάφορους, δεν μπορούμε να πούμε ότι τη μάθαμε και τώρα δε χρειάζεται να ασχοληθούμε άλλο μαζί της. Αντίθετα, *η ιστορία αυτή θέλει να ενσωματώσει και εμάς στη διήγησή της*, καθώς ο Θεός ο Ίδιος μας καλεί, μέσα από αυτήν, στον Υίο της αγάπης Του και σε μια ζωή σύμφωνη με τον σκοπό για τον οποίο πλάστηκε το σύμπαν και εμείς μαζί, για να φανερωίνεται η Δόξα της Χάρης του Κυρίου. Ας ζούμε και εμείς, λοιπόν, μέσα στην πραγματικότητα, όπως αυτή ορίζεται από τον Θεό. *Ας ζούμε από τον Χριστό, με τον Χριστό και για τον Χριστό*. Ας κάνουμε ύψιστο σκοπό της ζωής μας να Τον γνωρίζουμε όλο και πιο πολύ και να Τον κάνουμε γνωστό στους άλλους γύρω μας. Ας ζήσουμε για τη μεγάλη αποστολή. Ας χάσουμε τη ζωή μας για τον Χριστό και το Ευαγγέλιο, ώστε να τη σώσουμε. Ας ζητάμε πρώτα τη βασιλεία και τη δικαιοσύνη Του, εμπιστευόμενοι ότι Αυτός θα μας προσθέσει ό,τι έχουμε ανάγκη. Μέχρι την ημέρα που θα Τον δούμε πρόσωπο προς πρόσωπο. Και θα ακούσουμε τότε από τα χείλη Του:

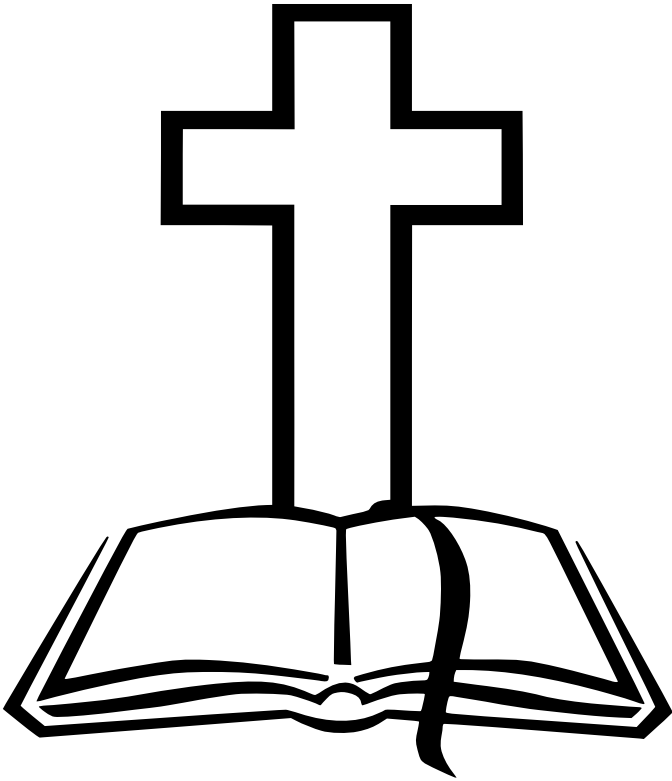
«Εύγε, δούλε αγαθέ, και πιστέ· στα λίγα φάνηκες πιστός, επάνω σε πολλά θα σε καταστήσω· *μπες μέσα στη χαρά του Κυρίου σου*». *Ματθαίος 25:21*

Κάθε πνοή ας αινεί τον Κύριο.

Αλληλούια!

Ψαλμός 150:6

Soli Deo Gloria!

Παράρτημα Ι

Η σπουδαιότητα της επίγνωσης της παρουσίας του Χριστού στην Π.Δ.

ΓΙΑΤΙ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΜΑΣΤΕ αφοσιωμένοι στην αναζήτηση του Ιησού Χριστού στην Παλαιά Διαθήκη (Π.Δ.); Γιατί είναι τόσο σημαντικό να δούμε τις εβραϊκές Γραφές ως αυτό που ήδη είναι, δηλαδή ως μια εγγενώς Τριαδική αποκάλυψη, η οποία εστιάζει και επικεντρώνεται στον Μεσσία;

Η αναγνώριση και θέαση της παρουσίας του Προσώπου του Χριστού στην Π.Δ. δεν είναι μια ασήμαντη λεπτομέρεια. Το παρόν παράρτημα σκοπεύει να παρουσιάσει επιγραμματικά τη σπουδαιότητα της αναγνώρισης του Χριστού στην Π.Δ. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού θα εξεταστεί η επίδραση αυτής της πολύτιμης αλήθειας σε μια σειρά από σημαντικούς τομείς της χριστιανικής ζωής και θεολογίας. *Οι τομείς αυτοί παρατίθενται στη συνέχεια ως επικεφαλίδες, με έντονα, κεφαλαία γράμματα.*

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ

Ο τρόπος με τον οποίο μελετούμε την Αγία Γραφή καθορίζει το αν θα ωφεληθούμε από αυτήν τη μελέτη ή όχι. Οι Ιουδαίοι με τους οποίους ο Ιησούς συνομιλούσε γνώριζαν καλά τις Γραφές. Ωστόσο, επειδή δεν καταλάβαιναν πως όλες οι Γραφές φανερώνουν τον Χριστό, ο Ιησούς τους είπε πως όλη τους η μελέτη, όλη τους η προσπάθεια, ήταν άχρηστη (Ιωάν 5:37-46).

Ο μόνος ασφαλής τρόπος μελέτης της Αγίας Γραφής δεν μπορεί να είναι άλλος από αυτόν που ο Χριστός και οι μαθητές Του μας διδάσκουν. Όπως είδαμε ήδη, ο Χριστός και οι

απόστολοι δεν προσπαθούσαν εκ των υστέρων να προσθέσουν ένα επιπλέον χριστιανικό επίπεδο στα κείμενα της Π.Δ. Δεν προσπαθούσαν να βρουν στην Π.Δ. νοήματα τα οποία ήταν ακατανόητα στους συγγραφείς των βιβλίων της Π.Δ. Αντίθετα, διάβασαν τις εβραϊκές Γραφές ως μια Τριαδική αποκάλυψη, που επικεντρώνεται στον Μεσσία. Έχοντας αναγνωρίσει τον Χριστό στην Π.Δ., είμαστε πλέον σε θέση να αντιληφθούμε πως ο τρόπος που οι απόστολοι διάβαζαν τις Γραφές δεν έχει τίποτε το περίεργο, τίποτε το «μαγικό», τίποτε δηλαδή που εμείς να μην μπορούμε να αντιγράψουμε. Οι απόστολοι διάβαζαν τις Γραφές όπως αυτές γράφτηκαν, δηλαδή ως εγγενώς Μεσσιανικές. Και έτσι μπορούμε και εμείς να τους μιμηθούμε, με την πεποίθηση πως θα φτάσουμε στη σωστή κατανόηση.

Μόνο όταν διαβάσουμε τις Γραφές ακολουθώντας την ερμηνευτική του Χριστού και των αποστόλων, δηλαδή Χριστοκεντρικά, τα διάφορα κείμενα της Π.Δ. (που ήδη μελετήσαμε) θα φανερώσουν το νόημά τους. Οι περικοπές αυτές ζητούν να διαβαστούν ως αυτό που ήδη είναι, ως μια εγγενώς Τριαδική αποκάλυψη!

Τέλος, όταν ακολουθήσουμε την ερμηνευτική του Χριστού και των αποστόλων, διαπιστώνουμε πως η Παλαιά Διαθήκη είναι το φως που οδηγεί στην Καινή Διαθήκη. Δεν ρίχνει φως μόνο η Καινή Διαθήκη στην Παλαιά, αλλά, και αυτό είναι ακόμη πιο σημαντικό, η Παλαιά Διαθήκη ρίχνει το φως της στην Καινή. Με αυτήν την κατανόηση για τη φύση της Π.Δ., θα απολαύσουμε την πλήρη αποκάλυψη του Ιησού, και μαζί την αλήθεια για το ποιος πραγματικά είναι ο Θεός. Και αυτό είναι το πιο σπουδαίο όφελος που οι Γραφές έχουν να μας δώσουν.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

Η αναγνώριση του Χριστού στην Π.Δ. μας προστατεύει από το να διαβάσουμε τις διάφορες περικοπές και ιστορίες ως απομονωμένα και ανεξάρτητα μεταξύ τους περιστατικά. Επίσης, μας

Η σπουδαιότητα της επίγνωσης της παρουσίας του Χριστού στην Π.Δ.

προστατεύει από το να παραμελήσουμε την Π.Δ., θεωρώντας πως εμείς σήμερα δεν τη χρειαζόμαστε. Κατανοώντας την απόλυτη Χριστοκεντρικότητα ολόκληρης της Αγίας Γραφής, προστατευόμαστε από τέτοια λάθη, επειδή αυτή η πολύτιμη αλήθεια αναδεικνύει το βάθος και την ενότητα της Αγίας Γραφής. Αναδεικνύει δηλαδή το γεγονός πως και οι δύο Διαθήκες πραγματικά λένε την ίδια μεγάλη ιστορία, στον ίδιο απόλυτο Ήρωα εστιάζουν, και συνεπώς πρέπει να διαβάζονται μαζί.

Η ενότητα της Αγίας Γραφής, λοιπόν, δεν εντοπίζεται σε αφηρημένες έννοιες, αλλά στο Πρόσωπο και στο έργο του Κυρίου Ιησού. Από την πρώτη μέχρι την τελευταία σελίδα η Γραφή μιλά συνεχώς για τη θαυμάσια χάρη του Θεού, η οποία φανερώνεται, δια του Ευαγγελίου, στο Πρόσωπο του Χριστού.

ΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΑΛΗΘΙΝΟΥ ΘΕΟΥ

Η αναγνώριση της παρουσίας του Χριστού στην Παλαιά Διαθήκη οδηγεί με βεβαιότητα στην κατανόηση πως τα κείμενα της Παλαιάς Διαθήκης αποτελούν μια Τριαδική αποκάλυψη. Και αυτή η αλήθεια μας βοηθά στη γνώση του αληθινού Θεού. *Μας οδηγεί στο πολύτιμο συμπέρασμα πως η Τριάδα είναι η πιο θεμελιώδης αλήθεια για το ποιος είναι ο αληθινός Θεός. Δεν υπάρχει κάτι πιο βασικό από αυτό. Η Τριάδα δεν είναι μια απόχρωση, μια μικρή διαφορά που μπορεί να προστεθεί στο απλό δόγμα του 'ενός Θεού' που δήθεν διδάσκεται από τον Μωυσή και τους προφήτες. Γιατί, όπως είδαμε από την πρώτη σελίδα της Γραφής ακόμη, τόσο στον Μωυσή όσο και στους προφήτες, η αποκάλυψη του Θεού προς τους ανθρώπους ήταν πάντοτε Τριαδική.*

Ελπίζω, λοιπόν, να γίνεται κατανοητό πως η αναγνώριση του Χριστού στην Παλαιά Διαθήκη είναι αληθινά θεμελιώδης. Και πως, κατά συνέπεια, η αποτυχία της θέασης του Προσώπου του Χριστού στην Π.Δ. είναι ένα πνευματικό λάθος, και μάλιστα ένα λάθος με σημαντικές επιπτώσεις. Κι αυτό γιατί ο Χριστός

δεν είναι απλά ο καλύτερος Λόγος του Θεού. Δεν είναι η σφραγίδα σε μια σειρά από προοδευτικά βελτιούμενες αποκαλύψεις του Θεού. Η όποια πρόοδος στην πάροδο των ετών είναι πρόοδος *από* τον Χριστό και με *βάση* τον Χριστό, *όχι* προς τον Χριστό. Ο Χριστός είναι ο ένας Λόγος και η Σοφία και η Εικόνα και ο Δρόμος και η Αλήθεια του Θεού. Η αντίληψη που έχουμε για τον Θεό που φανερώνεται στην Παλαιά Διαθήκη αποδεικνύει το κατά πόσο πιστεύουμε αυτές τις αλήθειες για τον Χριστό ή αν απλά Τον θεωρούμε σαν “το κερασάκι στην τούρτα”.

Η αναγνώριση του Χριστού στην Π.Δ. μάς βεβαιώνει για την ταυτότητά Του. Ο Χριστός είναι η αποκάλυψη του Θεού και τίποτε λιγότερο. *Όπως στο θέμα της σωτηρίας ισχύει πως μόνο ο Χριστός σώζει, έτσι και στο θέμα της φανέρωσης του Θεού ισχύει πως μόνο ο Χριστός αποκαλύπτει τον Πατέρα στους ανθρώπους.*

ΑΛΗΘΙΝΗ ΠΙΣΤΗ

Η αναγνώριση του Χριστού στην Π.Δ. μάς βοηθά να καταλάβουμε τι είναι η γνήσια, σώζουσα Πίστη. Και αυτή είναι μια κομβικής σημασίας ερώτηση. Καλούμαστε να μιμηθούμε την πίστη του Αβραάμ. Μήπως το ζητούμενο για εμάς είναι απλά να μιμηθούμε τον Αβραάμ στο ότι γενικώς εμπιστευόταν κάποιον ‘θεό’; Όχι, το κρίσιμο θέμα είναι το αντικείμενο της πίστης. Στεκόμαστε μαζί με τον Αβραάμ, τον Μωυσή και τον Ησαΐα, *όχι* γιατί απλά είμαστε όλοι πιστοί (γενικώς), αλλά γιατί, όσοι είμαστε Χριστιανοί, έχουμε την ίδια με αυτούς πίστη και αγάπη προς τον Χριστό.

Αυτό είναι το σημείο ταύτισής μας με τους πιστούς της Παλαιάς Διαθήκης. Εάν, αντίθετα, αυτοί ήταν άνθρωποι που είχαν μια γενική πίστη στον Θεό, και μαζί εμπιστεύονταν τις διάφορες τελετές και τις δικές τους προσπάθειες τήρησης του νόμου για να τους δεχτεί ο Θεός, εμείς δεν θα μπορούσαμε να είμαστε σε κοινωνία μαζί τους. Εάν είχαν έτσι τα πράγματα, όλοι αυτοί θα

Η σπουδαιότητα της επίγνωσης της παρουσίας του Χριστού στην Π.Δ.

ήταν απλά ένα σύνολο από θρησκόληπτους νομικιστές. Αλλά, γνωρίζοντας πως και αυτοί σώθηκαν κατά χάρη μόνο, δια πίστεως στον Χριστό μόνο, καταλαβαίνουμε πως δεν θα έχουμε καμιά δυσκολία να καθίσουμε μαζί με τον Αβραάμ και τον Ισαάκ και τον Ιακώβ στη βασιλεία των ουρανών (Ματ 8:11).

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΗ

Η κατανόηση της αποκάλυψης του Χριστού στην Παλαιά Διαθήκη ενισχύει την απολογητική μας: *ο Χριστός και οι απόστολοί Του χρησιμοποίησαν επανειλημμένα ακριβώς αυτήν την αποκάλυψη για να αποδείξουν Ποιος είναι ο Ιησούς και γιατί ήρθε στη γη.* Χρησιμοποίησαν το ισχυρό επιχείρημα πως αυτός ο Μεσσίας και ο ερχομός Του είχαν προφητευτεί με μεγάλη συχνότητα και ακρίβεια, πολύ καιρό πριν τη γέννησή Του στη Βηθλεέμ. Αν αγνοήσουμε αυτήν την προσέγγιση, δηλαδή τη χρήση της αποκάλυψης του Χριστού στην Παλαιά Διαθήκη στην απολογητική μας, τότε μοιάζουμε με κάποιον που προσπαθεί να αγωνιστεί έχοντας δεμένο το ένα του χέρι πίσω από την πλάτη.

Επίσης, η αναγνώριση των διακριτών Θεϊκών Προσώπων στην Π.Δ. μπορεί να αποστομώσει τόσο τους Μουσουλμάνους όσο και διάφορες αιρέσεις, όπως οι Μάρτυρες του Ιεχωβά.

Ακόμη, η κατανόηση πως οι πιστοί της Π.Δ. σώζονταν κατά χάρη μόνο, δια πίστεως μόνο στον Χριστό μόνο, απαντά σε όσους, ως άλλοι Φαρισαίοι, δεν αντιλαμβάνονται πως ο Χριστός είναι αρκετός, και έτσι καταλήγουν να εμπιστεύονται ανθρώπους, τελετές, “μυστήρια”, εκκλησίες, την καλή συμπεριφορά τους.

Τέλος, είδαμε πως κατά τη διάρκεια της Π.Δ. ο Χριστός εμφανιζόταν πολύ συχνά στους ανθρώπους με φυσική, κτιστή μορφή. Παρόλο που Τον έβλεπαν, ο Θεός, στις δέκα εντολές, είχε απαγορέψει την κατασκευή οποιουδήποτε ομοιώματος για λατρευτικούς σκοπούς, με στόχο να προστατέψει τον λαό Του από την ειδωλολατρία. Συνεπώς, δεν υπάρχει κανένας λόγος η

απαγόρευση για τη λατρευτική χρήση εικόνων και αγαλμάτων να μη συνεχίζει να ισχύει και σήμερα, μετά την ενσάρκωση.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ

- Ευαγγελισμός προς τους Εβραίους

Δεν δεχόμαστε πως οι Εβραίοι κατά βάση καταλαβαίνουν σωστά τις Γραφές και ότι πρέπει μόνο να δεχτούν να προσθέσουμε στην Παλαιά Διαθήκη ένα νόημα, για το οποίο ο Μωυσής δεν είχε ιδέα. Εάν πίστευαν στον Μωυσή, θα πίστευαν στον Χριστό, γιατί ο Μωυσής έγραψε για Αυτόν (Ιωάν 5:46). Ο Ιησούς λέει με σαφήνεια πως: αυτοί που Τον αρνούνται δεν γνωρίζουν ούτε τον Πατέρα (Ιωάν 8:19)· αυτοί που δεν τιμούν τον Χριστό δεν τιμούν ούτε τον Πατέρα (Ιωάν 5:23)· αυτοί που δεν αγαπούν τον Χριστό δεν αγαπούν ούτε τον Πατέρα (Ιωάν 5:42, 8:42, 15:23). *Οι σύγχρονοι Εβραίοι που έχουν αρνηθεί τον Χριστό έχουν αρνηθεί τον αληθινό Θεό.*

- Ευαγγελισμός προς τους πιστούς άλλων θρησκειών

Θα πρέπει να μας είναι ξεκάθαρο πως είναι αδύνατο για οποιαδήποτε ανθρώπινη θρησκεία να φτάσει στη γνώση του αληθινού Θεού χωρίς τον Χριστό. Όταν αυτό το θέμα συζητιέται, κάποιιοι λένε: «Φυσικά και είναι δυνατό να γνωρίσουμε τον Θεό χωρίς τον Χριστό – οι πιστοί Ισραηλίτες της Παλαιάς Διαθήκης ήταν ακριβώς σε αυτήν τη θέση». Όχι, δεν ήταν! *Δεν υπήρξε ποτέ η οποιαδήποτε αποκάλυψη του αληθινού Θεού χωρίς τον Χριστό.* Όσο οι άνθρωποι αρνούνται το Φως του κόσμου, αναγκαστικά παραμένουν στο απόλυτο σκοτάδι. Ο Χριστός είναι ο μόνος δρόμος προς τον αληθινό Θεό (Ιωάν 14:6, Πρ 4:12, Εφ 2:12). Ο Χριστός είναι ο μόνος Λόγος του Θεού προς τους ανθρώπους. Συνεπώς, οποιαδήποτε θρησκεία αρνείται τον Χριστό των Γραφών δεν είναι παρά μια ψεύτικη, ανθρώπινη επινόηση. Και ο 'θεός' που αυτή υποστηρίζει δεν είναι παρά ένα είδωλο, ένα ψεύτικο κατασκευάσμα της ανθρώπινης φαντασίας.

Η σπουδαιότητα της επίγνωσης της παρουσίας του Χριστού στην Π.Δ.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Η κατανόηση της Χριστοκεντρικότητας των κειμένων της Παλαιάς Διαθήκης οδηγεί στη σωστή τους χρήση όσον αφορά τη διδασκαλία. Η Παλαιά Διαθήκη διδάσκει τις ίδιες αλήθειες για τη φύση και τη χάρη του Θεού με την Καινή, όμως το κάνει αυτό χρησιμοποιώντας εικόνες, ποίηση, ύμνους, ιστορικές αφηγήσεις και διάφορες τελετές. Επίσης, βλέπουμε τις αλήθειες του Ευαγγελίου να παρουσιάζονται στη ζωή των πιστών που έζησαν κατά τη διάρκεια της Παλαιάς Διαθήκης. Μέσω της τυπολογίας διδασκόμαστε για την ιεροσύνη του Χριστού από τον Ααρών· στο πρόσωπο του Μωυσή καθρεπτίζεται το προφητικό αξίωμα του Χριστού· ο Δαβίδ μας φανερώνει τον Χριστό ως Βασιλιά. Ακόμη, ο Αβραάμ επιδεικνύει ποια είναι η αληθινή, σώζουσα πίστη, που δικαιώνει τους αμαρτωλούς. Επίσης, οι “τρεις παίδες εν καμίνω” δείχνουν πώς ο “Υιός του Θεού” είναι μαζί με τους δικούς Του μέσα στις δοκιμασίες (Δαν 3). Όλοι αυτοί οι διαφορετικοί τρόποι παρουσίασης της αλήθειας μπορεί να αγγίζουν πολλούς ανθρώπους τούς οποίους η λογική και συστηματική διδασκαλία από τις Επιστολές ίσως αφήνει αδιάφορους.

Κάτι ακόμη πιο σημαντικό, η απόλυτη Χριστοκεντρικότητα της Γραφής μάς δείχνει *ποιος πρέπει να είναι ο στόχος* κάθε χριστιανικής διδασκαλίας και κάθε κηρύγματος: *να κηρυχτεί ο Κύριος Ιησούς Χριστός* – Κολ 1:28 (από κάθε περικοπή, τόσο από την Παλαιά όσο και από την Καινή Διαθήκη). Το ζητούμενο, σε κάθε περίπτωση, είναι να προβάλλονται τα μεγαλεία και τα πλούτη του Λυτρωτή Χριστού, ώστε άπιστοι να σώζονται και πιστοί να μεταμορφώνονται όλο και περισσότερο στην εικόνα του Χριστού, να αυξάνουν στη χάρη και στη γνώση Του, να Τον αγαπούν όλο και πιο πολύ και έτσι να Τον υπακούν δια πίστεως. Όπως είπε κάποτε ο Τσαρλς Σπέρτζον: «*Το κήρυγμα δεν μπορεί να κάνει κανένα καλό, εκτός αν υπάρχει μια γεύση του Χριστού σε αυτό*» (NPSF 5:140).

ΤΟ ΑΛΗΘΙΝΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΣΕ ΑΝΤΙΔΙΑΣΤΟΛΗ ΜΕ ΤΟΝ ΗΘΙΚΙΣΜΟ

Η κατανόηση πως το κέντρο και ο σκοπός της Αγίας Γραφής είναι ο Κύριος Ιησούς μάς προστατεύει από το να θεωρήσουμε πως η Γραφή είναι πρωταρχικά ένα “βιβλίο οδηγιών” για τη ζωή μας, μια συλλογή απαντήσεων για τα διλήμματα της ζωής. Με άλλα λόγια, *μας προστατεύει από τον ηθικισμό*. Από το να προσπαθούμε δηλαδή να βρίσκουμε σε κάθε ιστορία της Π.Δ. (ιδιαίτερα, αλλά όχι μόνο) ηθικά διδάγματα και αρχές που πρέπει να ακολουθήσουμε, χωρίς όλα αυτά να στηρίζονται στο Ευαγγέλιο και στη δύναμη του Αγίου Πνεύματος.

Παραδείγματα αυτής της ηθικιστικής ανάγνωσης της Γραφής ήταν οι Φαρισαίοι. Και ξέρουμε ότι ο Ιησούς απήλυθε προς αυτούς τα πιο σκληρά Του λόγια. Το έκανε αυτό, γιατί οι άνθρωποι αυτοί μπορεί να γνώριζαν από μνήμης μεγάλα τμήματα της Π.Δ., είχαν όμως χάσει όλη την ουσία της. Είχαν χάσει τον Χριστό, και συνεπώς την αιώνια ζωή που μόνο Αυτός χαρίζει. Και, έχοντας χάσει τον Χριστό, είχαν καταλήξει να προσπαθούν να σχετιστούν με τον Θεό με βάση τη συμπεριφορά τους, δηλαδή με το τι οι ίδιοι έκαναν ή δεν έκαναν (Λουκ 18:9-14).

Ο ίδιος κίνδυνος υπάρχει και σήμερα. Αν διαβάζουμε και διδάσκουμε τις εντολές του Θεού αποκομμένες από το Ευαγγέλιο, θα καταλήξουμε να βλέπουμε γενιές νέων ανθρώπων να έχουν την τραγικά λανθασμένη εντύπωση πως, με κάποιον τρόπο, ο Θεός θα δει την καλή τους συμπεριφορά και θα τους ανταμείψει με την αιώνια ζωή.

Βεβαίως, είναι αλήθεια πως ο Θεός θέλει την υπακοή μας στις εντολές Του. Όμως, ο άγιος και τέλειος Νόμος του Θεού δεν μπορεί να αλλάξει την καρδιά του ανθρώπου. Ο Νόμος είναι εντελώς αδύναμος να μας δώσει ό,τι έχουμε ανάγκη για να τον υπακούσουμε. Γι' αυτό τελικά ο ηθικισμός είναι εντελώς αναποτελεσματικός, διότι αφήνει τον άνθρωπο ανάλλαχτο. Το

Η σπουδαιότητα της επίγνωσης της παρουσίας του Χριστού στην Π.Δ.

ζητούμενο είναι να κατανοούμε εμείς και να διδάσκουμε ότι ο Χριστός μάς δέχεται εντελώς δωρεάν δια του Ευαγγελίου, και ότι, δια του Ευαγγελίου, καθημερινά μας χαρίζει το Πνεύμα Του, με τη δύναμη του Οποίου μπορούμε να υπακούμε τις εντολές του Θεού. Μόνο η υπακοή που βασιζέται στα όσα ο Χριστός έχει ήδη κάνει για εμάς πηγάζει από αγάπη για τον Χριστό. Και γι' αυτό μόνο αυτή η γνήσια υπακοή ευχαριστεί τον Θεό.

Η θέαση της δόξας του Χριστού στις Γραφές είναι το μόνο που μπορεί να αλλάξει τον άνθρωπο. Κι αυτό γιατί δεν είναι η προσωπική μελέτη της Γραφής που μας αλλάζει. Αυτό που μας αλλάζει είναι το γεγονός πως στις Γραφές συναντούμε τον Χριστό, ο Οποίος είναι ο Χορηγός και Συντηρητής αυτής της καινούργιας ζωής που μας καλεί να ζήσουμε. Ας εστιάζουμε, λοιπόν, όχι τόσο σε αυτό που εμείς πρέπει να κάνουμε γι' Αυτόν, αλλά σε αυτό που ο Ιδιος έχει ήδη κάνει, σε αυτό που τώρα κάνει, και σε αυτό που υπόσχεται να κάνει στο μέλλον για εμάς. Δηλαδή στο Ευαγγέλιο. Τότε, καθώς θα γεμίζουμε με αγάπη για τον Σωτήρα μας, οι καρδιές μας θα αλλάζουν. Τότε, καθώς θα βιώνουμε τα θαυμάσια που ο Θεός έχει κάνει για εμάς δια του Χριστού, οι καρδιές μας θα είναι ελεύθερες να Τον λατρεύουν και να Τον αγαπούν.

ΑΦΟΣΙΩΣΗ ΣΤΟΝ ΚΥΡΙΟ ΙΗΣΟΥ

Καθώς μελετούμε την παρουσία του Χριστού στην Παλαιά Διαθήκη διαπιστώνουμε όλο και περισσότερο την τελειότητα του χαρακτήρα του Λυτρωτή μας. Κάθε κείμενο μάς αποκαλύπτει ξεχωριστές πτυχές του μεγάλου Σωτήρα. Και όσο περισσότερο Τον γνωρίζουμε τόσο περισσότερο Τον αγαπούμε.

Βλέποντας τον Χριστό να ενεργεί στην Π.Δ. διαπιστώνουμε ότι ο Τριαδικός Θεός έχει μόνο ένα, και μάλιστα προαιώνιο, σχέδιο για τη σωτηρία του λαού Του, το οποίο εξελίσσεται σε όλη τη διάρκεια της Παλαιάς Διαθήκης. Ο τρόπος εκπλήρωσης

αυτού του σχεδίου μάς φανερώνει την απέραντη, κυρίαρχη σοφία του αληθινού Θεού. Και όσο περισσότερο αντιλαμβανόμαστε τη δύναμη και τη σοφία του Θεού, τόσο περισσότερο εξαρτιόμαστε από τον Σωτήρα και αυξανόμαστε στην εμπιστοσύνη μας προς Αυτόν.

Η αναγνώριση του Χριστού στην Π.Δ. *χαρίζει πάθος και ζήλο* για Αυτόν. Όπως είδαμε, ο Ιησούς φανέρωσε τον εαυτό Του μέσα από τις Γραφές της Π.Δ. στους δύο μαθητές Του, καθώς προχωρούσαν μαζί προς την κωμόπολη που ονομαζόταν Εμμαούς. Το αποτέλεσμα ήταν πως όσο ο Χριστός τούς εξηγούσε τις Γραφές με τον εαυτό Του στο κέντρο της εξήγησης τόσο «οι καρδιές τους καίγονταν» (Λουκ 24:32). Αυτό το πνευματικό κάψιμο της καρδιάς λείπει τόσο πολύ σήμερα. Ίσως ένας από τους λόγους που μέρος του σύγχρονου χριστιανισμού είναι τόσο κρύο και νεκρό, είναι το γεγονός ότι γνωρίζουμε τόσο λίγο αυτήν την πνευματική ζεστασιά που το Άγιο Πνεύμα ενεργεί στην καρδιά μας, όταν βρίσκουμε και απολαμβάνουμε τον Κύριο Ιησού στην Π.Δ.

Όπως έλεγαν οι παλαιότεροι θεολόγοι, χρειάζεται ολόκληρη η Αγία Γραφή για να σχηματιστεί ένας ολοκληρωμένος Χριστιανός. Και αυτό γιατί ολόκληρη η Αγία Γραφή φανερώνει τον Χριστό. Τα γραπτά της Παλαιάς Διαθήκης αποτελούν, σε έκταση, περίπου τα τρία τέταρτα (75%) της αποκάλυψης που ο Θεός μάς έχει χαρίσει. Αν αδιαφορήσουμε για την αποκάλυψη του Χριστού στην Π.Δ. θα ζημιώσουμε την πνευματική μας αύξηση. Βλέποντας τον Χριστό στην Π.Δ. διαπιστώνουμε πόσο σημαντική θέση αξίζει να έχει η Π.Δ. στη χριστιανική μας ζωή. *Και, βλέποντας τον Χριστό σε όλες τις Γραφές, γινόμαστε περισσότερο σαν Αυτόν, προχωρούμε στη ζωή του αγιασμού, αυξάνει η αφοσίωσή μας προς Αυτόν, και οι ζωές μας όλο και περισσότερο Τον τιμούν και Τον δοξάζουν.*

Παράρτημα II

Η επίγνωση της παρουσίας του Χριστού στην Π.Δ. σε έργα παλαιότερων θεολόγων

Η ΟΜΟΦΩΝΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ της Εκκλησίας των πρώτων αιώνων ήταν πως ο Κύριος Ιησούς Χριστός ήταν φυσικά Παρών σε κάθε σελίδα της Παλαιάς Διαθήκης. Η πρώτη Εκκλησία αναγνώρισε και διακήρυξε πως ο Άγγελος Κύριος ήταν το δεύτερο Πρόσωπο της Τριάδας, ο Θεός των πατριαρχών και των προφητών, ο Οποίος στο πλήρωμα του χρόνου ενσαρκώθηκε. Ως γνήσιοι συνεχιστές της πρώτης εκκλησίας, οι Μεταρρυθμιστές του 16^{ου} αιώνα και οι απόγονοί τους αναγνώρισαν και διακήρυξαν την ίδια αλήθεια. *Τα δειγματοληπτικά αποσπάσματα από έργα παλαιότερων θεολόγων, διαφόρων εποχών, που παρατίθενται στη συνέχεια, αποδεικνύουν του λόγου το αληθές.*

Το γεγονός πως μια τόσο σημαντική (και παλιότερα κοινά αποδεκτή) αλήθεια έχει σήμερα σε μεγάλο βαθμό ξεχαστεί, δείχνει πόσο αναγκαίο είναι η κάθε γενιά να μην επαναπαύεται στα όσα της παραδίδονται από την προηγούμενη, αλλά αντίθετα, να επιστρέφει συνεχώς στις πηγές (Πράξεις 17:11).

Ιουστίνος ο Μάρτυρας (Justin Martyr) [100–165 μ.Χ.]

“Ο Μωυσής, ο μακάριος και πιστός υπηρέτης του Θεού, δηλώνει πως Αυτός που εμφανίστηκε στον Αβραάμ κάτω από τις βελανιδιές στη Μαμβρή [Γέν 18:1] είναι ο Θεός που, μαζί με δύο αγγέλους, στάλθηκε, για να κρίνει τα Σόδομα, από έναν Άλλο, που παραμένει πάντοτε στα επουράνια, αόρατος από όλους τούς ανθρώπους, ο Οποίος δεν επικρινώνει με κανέναν, ο Οποίος πιστεύουμε πως είναι ο Ποιητής και Πατέρας των πάντων. Γιατί [ο Μωυσής] λέει: «Και ο Κύριος φάνηκε

σ' αυτόν στις βελανιδιές Μαμβρή, ενώ καθόταν στην είσοδο της σκηνής στον καύσωνα της ημέρας». [...] Θα προσπαθήσω να σας πείσω, αφού καταλάβετε τις Γραφές, για την αλήθεια των όσων λέω, ότι υπάρχει, και πως λέγεται ότι υπάρχει, ένας άλλος Θεός και Κύριος που υπόκειται στον Ποιητή των πάντων· ο Οποίος επίσης ονομάζεται Άγγελος, γιατί αναγγέλλει στους ανθρώπους όλα όσα ο Ποιητής των πάντων – πάνω από τον Οποίο δεν υπάρχει άλλος Θεός – επιθυμεί να τους αναγγείλει [...] Η Γραφή που μόλις ανέφερα θα σας το κάνει ξεκάθαρο. Είναι η εξής: «Ο ήλιος ανέτειλε επάνω στη γη, όταν ο Λωτ μπήκε στη Σηγώρ. Και έβρεξε ο Κύριος επάνω στα Σόδομα και τα Γόμορρα θειάφι και φωτιά από τον Κύριο εκ του ουρανού· και κατέστρεψε αυτές τις πόλεις, και όλα τα περίχωρα» [Γέν 19:23-25].”

Ιουστίνου προς Τρύφωνα Ιουδαίων Διάλογος, 56

“Ο Πατέρας του σύμπαντος έχει έναν Υιό· ο Οποίος, όντας ο πρωτότοκος Λόγος του Θεού, είναι Θεός. Και από παλιά [ο Χριστός] εμφανίστηκε με τη μορφή της φωτιάς και την ομοίωση ενός αγγέλου στον Μωυσή και στους άλλους προφήτες· αλλά τώρα στα χρόνια της βασιλείας σου, έχοντας, όπως είπαμε πριν, γίνει Άνθρωπος από μια παρθένο, σύμφωνα με τη βουλή του Πατέρα, για τη σωτηρία αυτών που θα πιστέψουν σ' Αυτόν, υπέμεινε το να γίνει ένα τίποτα και να υποφέρει, ώστε με τον θάνατο και την ανάστασή Του να νικήσει τον θάνατο. Και αυτό που ειπώθηκε προς τον Μωυσή από την καιόμενη βάτο: «Εγώ είμαι ο Ων, ο Θεός του Αβραάμ και ο Θεός του Ισαάκ και ο Θεός του Ιακώβ και ο Θεός των πατέρων σου» σημαίνει πως αυτοί, αν και έχουν πεθάνει, παραμένουν στην ύπαρξη και είναι άνθρωποι που ανήκουν στον Χριστό τον Ίδιο.”

– *Πρώτη Απολογία, κεφ. 63*

Ειρηναίος Λουγδούνου (Irenaeus Of Lyons) [130–202]

“Ο Ιωάννης καταγράφει πως ο Κύριος είπε στους Ιουδαίους: «Ερευνάτε τις γραφές, επειδή εσείς νομίζετε ότι μέσα σ' αυτές έχετε αιώνια ζωή· και εκείνες είναι που δίνουν μαρτυρία για μένα. Όμως, δεν θέλετε να έρθετε σε μένα, για να έχετε ζωή» [Ιωάν 5:39-40]. Πώς λοιπόν έδωσαν οι Γραφές μαρτυρία γι' Αυτόν, εκτός κι αν δόθηκαν από τον Πατέρα, για να διδάξουν τους ανθρώπους εκ των προτέρων για τον ερχομό του Υιού Του και να προφητέψουν τη σωτηρία που Αυτός θα πραγματοποιούσε; «Επειδή, αν πιστεύατε στον Μωυσή, θα

Η επίγνωση του Χριστού στην Π.Δ. σε έργα παλαιότερων θεολόγων

πιστεύατε σε μένα· δεδομένου ότι, για μένα εκείνος έγραψε» [Ιωάν 5:46]. Αυτό γράφτηκε γιατί, χωρίς αμφιβολία, ο Υιός του Θεού εμπειρεύεται σε όλα τα γραπτά του Μωυσή: στη μια περίπτωση, [ο Υιός] μιλάει στον Αβραάμ, τρώγοντας μαζί του· σε άλλη περίπτωση με τον Νώε, δίνοντάς του τις διαστάσεις της Κιβωτού· αλλού εξετάζει τον Αδάμ· μια άλλη στιγμή φέρνει κρίση πάνω στα Σόδομα· άλλοτε, όταν γίνεται ορατός για να καθοδηγήσει τον Ιακώβ στο ταξίδι του, και για να μιλήσει με τον Μωυσή από την καιόμενη βάτο. Και ο χρόνος δεν θα μας έφτανε για να καταμετρήσουμε όλες τις φορές που ο Υιός του Θεού φανερώνεται από τον Μωυσή. Επίσης, για την ημέρα του πάθους Του, [ο Μωυσής] δεν είχε άγνοια.”

Against Heresies, Book IV (4.10.1)

“Αφού, λοιπόν, ο Πατέρας είναι αληθινά Κύριος και ο Υιός αληθινά Κύριος, το Άγιο Πνεύμα κατάλληλα τους έδωσε τον τίτλο ‘Κύριος’. Ξανά, αναφερόμενη στην καταστροφή των Σοδόμων, η Γραφή λέει: «Και έβρεξε ο Κύριος επάνω στα Σόδομα και τα Γόμορρα θειάφι και φωτιά από τον Κύριο του ουρανού». Γιατί εδώ η Γραφή φανερώνει πως ο Υιός, ο Οποίος επίσης μιλούσε με τον Αβραάμ, είχε λάβει την εξουσία να κρίνει τους Σοδομίτες για την κακία τους.”

Against Heresies, Book III (3.6.1)

Τερτυλλιανός (Tertullian) [145–220]

“Είναι, λοιπόν, ο Υιός, που από την αρχή εκτελούσε την κρίση γκρεμίζοντας τον ψηλό πύργο, μπερδεύοντας τις γλώσσες, τιμωρώντας ολόκληρο τον κόσμο με τον κατακλυσμό των νερών, βρέχοντας θειάφι και φωτιά πάνω στα Σόδομα και στα Γόμορρα, ως ο Κύριος από τον Κύριο. Γιατί ήταν Αυτός που πάντοτε κατέβαινε να συνομιλήσει με τους ανθρώπους, από τον Αδάμ στους πατριάρχες και στους προφήτες, με οράματα, με όνειρα, σαν σε καθρέπτη, με σκοτεινούς λόγους· πάντοτε από την αρχή έθετε το θεμέλιο της πορείας των σχεδίων Του, τα οποία είχε αποφασίσει να ακολουθήσει μέχρι τέλους. Έτσι, πάντοτε πρόβαρε ως Θεός την επικοινωνία Του με τους ανθρώπους στη γη, καθώς ήταν ο Λόγος που θα γινόταν σάρκα. Όμως, έκανε αυτές τις πρόβες ώστε να θέσει ένα θεμέλιο πίστης για μας, για να είμαστε πιο έτοιμοι να πιστέψουμε πως ο Υιός του Θεού ήρθε κάτω στη γη, εάν ξέρουμε ότι και στο παρελθόν είχε συμβεί κάτι παρόμοιο.”

– *Against Praxeas, 16*

Κυπριανός Καρχηδόνας (Cyprian) [200–258]

Ο Κυπριανός παρατηρεί πως: “Ο Άγγελος που εμφανίστηκε στους Πατριάρχες είναι ο Χριστός και Θεός”, και το αποδεικνύει παραθέτοντας μια σειρά από εδάφια της Παλαιάς Διαθήκης όπου ο Άγγελος του Κυρίου εμφανίζεται και μιλά στους Πατριάρχες.

*Treatise XII addressed to Quirinius,
Testimonies against the Jews, Book 2, sect. 5 & 6*

Novatian [200–258]

“Έτσι, λοιπόν, ο Κύριος κατέστρεψε τα Σόδομα, δηλαδή, ο Θεός κατέστρεψε τα Σόδομα· αλλά καταστρέφοντας τα Σόδομα, ο Κύριος έριξε φωτιά από τον Κύριο. Και αυτός ο Κύριος ήταν ο Θεός που ο Αβραάμ είδε· και αυτός ο Θεός ήταν ο φιλοξενούμενος του Αβραάμ, ο Οποίος με βεβαιότητα εμφανίστηκε, γιατί ο Αβραάμ Τον άγγιξε. Αλλά, παρόλο που ο Πατέρας, όντας Αόρατος, δεν φανερώθηκε τότε, Αυτός που ήταν συνηθισμένος στο να φανερώνεται και να Τον αγγίζουν εμφανίστηκε στον Αβραάμ και δέχτηκε τη φιλοξενία του. Αλλά, Αυτός, ο Υιός του Θεού, «ο Κύριος έβρεξε επάνω στα Σόδομα και τα Γόμορρα θειάφι και φωτιά από τον Κύριο εκ του ουρανού». Και Αυτός είναι ο Λόγος του Θεού. Και ο Λόγος του Θεού έγινε σάρκα, και εσκήνωσε ανάμεσά μας· και Αυτός είναι ο Χριστός. Δεν ήταν, λοιπόν, ο Πατέρας ο φιλοξενούμενος του Αβραάμ, αλλά ο Χριστός. Ούτε ήταν ο Πατέρας που Τον είδαν τότε, αλλά ο Υιός· και ο Χριστός εμφανίστηκε. Δικαιωματικά, λοιπόν, ο Χριστός είναι Κύριος και Θεός.”

A Treatise of Novatian Concerning the Trinity, Chapter XVIII

Αθανάσιος Αλεξανδρείας (Μέγας Αθανάσιος) [298–373]

“Εάν κάποιος νομίζουν πως ο Σωτήρας δεν ήταν Κύριος και Βασιλιάς ακόμα και πριν γίνει άνθρωπος και υποφέρει στον Σταυρό, αλλά ότι μετά ξεκίνησε να είναι Κύριος, ας γνωρίζουν πως αναζωογονούν τα λόγια του Σαμοσατέα. Αλλά εάν, όπως αναφέραμε και δείξαμε πριν, Αυτός είναι Κύριος και αιώνιος Βασιλιάς, βλέποντας πως ο Αβραάμ Τον προσκυνά ως Κύριο, και ο Μωυσής λέει: «Και έβρεξε ο Κύριος επάνω στα Σόδομα και τα Γόμορρα θειάφι και φωτιά από τον Κύριο εκ του ουρανού» [Γέν 19:24]· και ο Δαβίδ στους Ψαλμούς: «Είπε ο Κύριος στον Κύριό μου: κάθισε στα δεξιά μου» [Ψαλ 110:1]· και:

Η επίγνωση του Χριστού στην Π.Δ. σε έργα παλαιότερων θεολόγων

«Ο θρόνος σου, Θεέ, παραμένει στον αιώνα του αιώνα· σκήπτρο ευθύτητας είναι το σκήπτρο της βασιλείας σου» [Ψαλ 45:6]· και «η βασιλεία σου βασιλεία όλων των αιώνων» [Ψαλ 145:13]· είναι σαφές πως, πριν ακόμα γίνει άνθρωπος, ήταν Βασιλιάς και Κύριος αιώνια, καθώς είναι η εικόνα και ο Λόγος του Πατέρα.»

Λόγος δεύτερος κατά Αρειανών (2.15.13)

“Αλλά αν δεν ανήκει σε κανέναν άλλο, παρά στον Θεό να ευλογεί και να λυτρώνει, και αν κανείς άλλος δεν λύτρωσε τον Ιακώβ, παρά ο Ίδιος ο Κύριος, και αν ο Πατριάρχης ζήτησε την ευλογία Αυτού που τον λύτρωσε για τα εγγόνια του, είναι φανερό πως, καθώς προσευχόταν, [Γέν 48:15-16] δεν ένωσε με τον Θεό κανέναν άλλο, παρά τον Λόγο Του, τον Οποίο γι' αυτό αποκάλεσε και Άγγελο, γιατί είναι μόνος Αυτός που αποκαλύπτει τον Πατέρα.”

Λόγος τρίτος κατά Αρειανών (3.25.13)

Hilary of Poitiers [περίπου 310–367]

“Αυτός που ονομάζεται Άγγελος του Θεού, ο Ίδιος είναι Κύριος και Θεός. Γιατί ο Υιός του Θεού σύμφωνα με τον Προφήτη είναι «ο Άγγελος της μεγάλης Βουλής (ή Διαθήκης)» [LXX Ης 9:6]. Για να είναι πλήρης η διάκριση των Προσώπων, αποκαλείται ο Άγγελος του Θεού: γιατί αυτός που είναι Θεός εκ Θεού, ο Ίδιος είναι επίσης ο Άγγελος [ή αγγελιοφόρος] του Θεού· κι ωστόσο, για να δοθεί ταυτόχρονα η κατάλληλη τιμή σ' Αυτόν, αποκαλείται επίσης Κύριος και Θεός.”

On the Trinity. Book 4, ch. 23

Κύριλλος Α΄ Ιεροσολύμων (Cyril) [313–386]

Γράφοντας για τον Ησαΐα, που είδε τον Κύριο να κάθεται στον θρόνο της δόξας Του (Ης 6) : “τον Πατέρα ποτέ κανείς δεν Τον είδε. Αλλά Αυτός που εμφανίστηκε στον προφήτη ήταν ο Υιός”.

ΚΑΤΗΧΗΣΗ ΙΔ΄ Κυρίλλου Ιεροσολύμων (14.27)

Βασίλειος Καισαρείας (Basil) [329–379]

“Είναι σαφές σε όλους πως όταν το ίδιο Πρόσωπο ονομάζεται τόσο Άγγελος όσο και Θεός, πρέπει να εννοείται ο μονογενής, ο Οποίος φανέρωσε τον εαυτό Του στην ανθρωπότητα σε διάφορες γενιές και

διακήρυξε το θέλημα του Πατέρα στους αγίους Του. Έτσι, Αυτός που, στη φανέρωσή Του στον Μωυσή, αποκάλεσε τον εαυτό Του «εγώ είμαι ο Ων», δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι είναι κανένα άλλο Πρόσωπο, παρά ο Θεός Λόγος, ο Οποίος από την αρχή ήταν προς τον Θεό.”

Προς Εννόμιον ΑΝΤΙΡΡΗΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ΙΙ

Ambrose of Milan [340–397]

“Δεν ήταν ο Πατέρας που μιλούσε με τον Μωυσή στην καιόμενη βάτο ή στην έρημο, αλλά ο Υιός. Γι' αυτόν τον Μωυσή ο Στέφανος είπε: «Αυτός είναι που, στην εκκλησία μέσα στην έρημο, στάθηκε μαζί με τον Άγγελο» [Πρ 7:38]. Αυτός, [ο Υιός] λοιπόν, είναι που έδωσε τον Νόμο, που μίλησε με τον Μωυσή λέγοντας: «Είμαι ο Θεός του Αβραάμ, του Ισαάκ, του Ιακώβ». Αυτός, λοιπόν, είναι ο Θεός των πατριαρχών, Αυτός είναι ο Θεός των προφητών.”

Ambrose's Exposition of the Christian Faith. Book I.XIII

Ιερώνυμος (Jerome) [347–420]

Ο Ιερώνυμος γράφει για την ενότητα των ιερών γραφών. Δηλώνει: “Ό,τι διαβάζουμε στην Παλαιά Διαθήκη το βρίσκουμε επίσης στο Ευαγγέλιο· και ό,τι διαβάζουμε στο Ευαγγέλιο εξάγεται από την Παλαιά Διαθήκη. Δεν υπάρχει κάποια ασυμφωνία μεταξύ τους, κάποια διαφωνία. Και στις δύο Διαθήκες κηρύττεται η Τριάδα.”

Letter 18 to Pope Damascus

Ιωάννης της Αντιόχειας (Χρυσόστομος) [349–407]

“Ποιο είναι αυτό το ένα σώμα; Οι πιστοί σε όλη την οικουμένη, και αυτοί που είναι, και που ήταν, και που θα είναι. Πάλι, και αυτοί που πριν τον ερχομό του Χριστού ευαρέστησαν τον Θεό είναι «ένα σώμα». Πώς; Γιατί και εκείνοι γνώριζαν τον Χριστό. Πώς αυτό αποδεικνύεται; «Ο Αβραάμ, ο πατέρας σας, είχε αγαλλίαση να δει τη δική μου ημέρα· και είδε, και χάρηκε» [Ιωάν 8:56] και ακόμα: «Επειδή, αν πιστεύατε στον Μωυσή, θα πιστεύατε σε μένα· δεδομένου ότι, για μένα εκείνος έγραψε» [Ιωάν 5:46]. Και οι προφήτες δεν θα έγραφαν για Κάποιον, για τον Οποίο δεν θα ήξεραν τι έλεγαν· ενώ και Τον ήξεραν, και Τον προσκύνησαν. Όστε και εκείνοι είναι «ένα σώμα».”

Ομιλία Χ στην επιστολή προς Εφεσίους (4:4)

Η επίγνωση του Χριστού στην Π.Δ. σε έργα παλαιότερων θεολόγων

Pope Leo A' [400–461]

“Από τη δημιουργία του κόσμου, [ο Θεός] καθόρισε μια, και πάντοτε την ίδια, Αιτία Σωτηρίας για όλους. Γιατί η χάρη του Θεού, δια της οποίας όλο το σώμα των αγίων πάντοτε δικαιώνεται, αυξήθηκε, δεν ξεκίνησε, όταν ο Χριστός γεννήθηκε.”

On the Feast of the Nativity, III.4

Μαρτίνος Λούθηρος (Martin Luther) [1483–1546]

“Όλες οι υποσχέσεις του Θεού πηγαίνουν πίσω στην πρώτη υπόσχεση σχετικά με τον Χριστό που δόθηκε στη Γένεση 3:15. Η πίστη των πατέρων κατά τη διάρκεια της Παλαιάς Διαθήκης, και η δική μας πίστη στην εποχή της Καινής Διαθήκης είναι ακριβώς η ίδια πίστη στον Ιησού Χριστό. [...] Η πίστη των πατέρων στρεφόταν στον Χριστό που θα ερχόταν, ενώ η δική μας πίστη αναπαύεται στον Χριστό που ήρθε. Το πέραςμα του χρόνου δεν αλλάζει το αντικείμενο της αληθινής πίστης, ούτε αλλάζει το Άγιο Πνεύμα. Πάντοτε υπήρχε και πάντα θα υπάρχει ένας νους, μια πίστη σχετικά με τον Χριστό ανάμεσα στους αληθινούς πιστούς είτε αυτοί ζούσαν στην αρχαιότητα, είτε ζουν τώρα, είτε στις εποχές που θα έρθουν. Και εμείς πιστεύουμε στον Χριστό που θα έρθει όπως έκαναν οι πατέρες κατά τη διάρκεια της Παλαιάς Διαθήκης, γιατί προσμένουμε τη δεύτερη έλευση του Χριστού την τελευταία ημέρα, όταν θα κρίνει ζωντανούς και νεκρούς.”

Luther's Commentary on Galatians 3:6-7

Ιωάννης Καλβίνος (John Calvin) [1509–1564]

Θεσμοί Χριστιανικής Θρησκείας (Institutes of the Christian Religion):

“Ο Θεός ο οποίος στο παρελθόν εμφανίστηκε στους πατριάρχες δεν ήταν κανείς άλλος, παρά ο Χριστός.” *[I.13.27]*

“«ούτε τον Πατέρα γνωρίζει κάποιος, παρά μονάχα ο Υιός, και σε όποιον ο Υιός θέλει να τον αποκαλύψει» [Ματ 11:27β] – σίγουρα αυτοί που θέλουν να γνωρίσουν τον Θεό πρέπει πάντοτε να κατευθύνονται από την αιώνια Σοφία. Γιατί πώς θα μπορούσαν είτε να κατανοήσουν τα μυστήρια του Θεού με τον νου τους είτε να τα εκφράσουν, παρά δια μέσου της διδασκαλίας Εκείνου στον Οποίο μόνο τα μυστικά του Πατέρα αποκαλύπτονται; Συνεπώς, οι άγιοι άνθρωποι του

παρελθόντος γνώριζαν τον Θεό μόνο με το να Τον βλέπουν στο Πρόσωπο του Υιού, σαν σε καθρέπτη. Όταν το λέω αυτό, εννοώ πως ο Θεός δεν έχει φανερώσει ποτέ τον εαυτό Του στους ανθρώπους με κανέναν άλλο τρόπο, παρά μόνο δια του Υιού, δηλαδή Αυτού που είναι η μόνη σοφία, φως και αλήθειά Του. Από αυτήν την πηγή ο Αδάμ, ο Νώε, ο Αβραάμ, ο Ισαάκ, ο Ιακώβ και άλλοι άντλησαν όλα όσα ήξεραν σχετικά με την ουράνια διδασκαλία. Και από την ίδια πηγή όλοι οι προφήτες έχουν επίσης αντλήσει κάθε επουράνιο θεϊκό λόγο που φανέρωσαν.” *[4.8.5]*

“Πίστη στον Θεό είναι πίστη στον Χριστό. Ο Θεός θέλησε οι Ιουδαίοι τόσο να διδαχτούν από αυτές τις προφητείες, ώστε να στρέψουν τα μάτια τους απευθείας στον Χριστό για να ζητήσουν απελευθέρωση [...] χωρίς τον Χριστό η σώζουσα γνώση του Θεού δεν μπορεί να σταθεί. Κατά συνέπεια, από την αρχή του κόσμου [ο Χριστός] είχε τοποθετηθεί μπροστά σε όλους τους εκλεκτούς, ώστε να κοιτάζουν σε Αυτόν και να Τον εμπιστευτούν [...] Ο Θεός γίνεται κατανοητός μόνο στο Πρόσωπο του Χριστού [...] Έτσι, σήμερα οι Μουσουλμάνοι [Turks], παρόλο που διακηρύττουν με όλη τους τη δύναμη ότι ο Δημιουργός του ουρανού και της γης είναι Θεός, καθώς απαρνούνται τον Χριστό, αντικαθιστούν τον αληθινό Θεό, τοποθετώντας στη θέση Του ένα είδωλο.” *[2.6.4]*

“Οι ορθόδοξοι δάσκαλοι της εκκλησίας έχουν σωστά και σοφά εξηγήσει ότι ο Λόγος του Θεού ήταν ο υπέρτατος άγγελος, που από τότε ξεκίνησε, σαν από προσδοκία, να εκτελεί τη λειτουργία του Μεσίτη. Γιατί, ενώ δεν ήταν ντυμένος με σάρκα, όμως κατέβαινε σε μια ενδιάμεση μορφή, για να έχει πιο οικεία επικοινωνία με τους πιστούς. Αυτή η στενότερη επαφή τού έδωσε το όνομα «Άγγελος»· ακόμα, ωστόσο, διατήρησε τον χαρακτήρα που δικαίως Του ανήκε, αυτόν του Θεού της ανείπωτης δόξας.” *[1.13.10]*

John Owen [1616–1683]

“Η δόξα του Χριστού είχε παρουσιαστεί και είχε γίνει γνωστή, κατά τη διάρκεια της Παλαιάς Διαθήκης, δια μέσου των προσωπικών εμφανίσεων Του στους ηγέτες της εκκλησίας τής κάθε γενιάς. Σε αυτές τις εμφανίσεις ήταν μόνο Θεός, αλλά εμφανιζόταν παίρνοντας

Η επίγνωση του Χριστού στην Π.Δ. σε έργα παλαιότερων θεολόγων

τη μορφή ενός άντρα, για να δηλώσει τι θα γινόταν μια μέρα. Δεν έφτιαξε μια ανθρώπινη φύση και ενώθηκε μαζί της γι' αυτό το διάστημα. Αλλά, με τη θεϊκή Του δύναμη παρουσιαζόταν με ανθρώπινη μορφή. Με αυτόν τον τρόπο, ο Χριστός εμφανίστηκε στον Αβραάμ, στον Ιακώβ, στον Μωυσή και σε άλλους.”

The Glory of Christ, ch. 8

“Αυτός [ο Λόγος], δια του Οποίου τα πάντα έγιναν, και δια του Οποίου θα ανανεώνονταν όλα όσα επρόκειτο να έλθουν πάλι στον Θεό, εμφανίστηκε, με έναν ιδιαίτερο και ένδοξο τρόπο, στους προπάτορές μας [στον Αδάμ και στην Εύα] [...] Και όπως, αφού είχε δοθεί η υπόσχεση [Γέν 3:15], εμφανίστηκε με ανθρώπινη μορφή για να διδάξει την Εκκλησία σχετικά με το μυστήριο της μελλοντικής Του ενσάρκωσης, και με τον τίτλο του Αγγέλου να σκιαγραφήσει το λειτούργημά Του ως Απεσταλμένου από τον Πατέρα· έτσι και εδώ, πριν δοθεί η υπόσχεση [Γέν 3:15], αποκάλυψε το διακριτό ένδοξο Πρόσωπό Του ως την αιώνια Φωνή του Πατέρα [Γέν 3:8].”

10th introductory essay: Appearances of the Son of God under the Old Testament (Commentary on Hebrews, vol. 1)

Blaise Pascal [1623–1662]

“Πρώτος ο Μωυσής διδάσκει την Τριάδα, το προπατορικό αμάρτημα, τον Μεσσία.”

– *Pensées, 751*

Jonathan Edwards [1703–1758]

“Όταν διαβάζουμε στην ιερή ιστορία τι ο Θεός έκανε, κατά καιρούς, προς την Εκκλησία Του και τον λαό Του, και τι τους είπε, και πώς αποκάλυψε τον εαυτό Του σε αυτούς, πρέπει να καταλάβουμε πως αυτό αναφέρεται ιδιαίτερα στο δεύτερο Πρόσωπο της Τριάδας. Όταν διαβάζουμε πως ο Θεός εμφανίστηκε, μετά την πτώση, με κάποια ορατή μορφή ή με κάποιο εξωτερικό σύμβολο της παρουσίας Του, θα πρέπει συνήθως, αν όχι σε κάθε περίπτωση, να καταλάβουμε ότι αυτές οι εμφανίσεις αφορούν το δεύτερο Πρόσωπο της Τριάδας: αυτό μπορεί να στηριχτεί στο Ιωάννης 1:18, «Κανένας δεν είδε ποτέ τον Θεό· ο Μονογενής Υιός, που είναι στην αγκαλιά του Πατέρα, εκείνος Τον φανέρωσε». [Ο Υιός] ονομάζεται λοιπόν η εικόνα του Θεού του αοράτου –Κολ 1:15– αφήνοντας να εννοηθεί ότι, αν και ο Θεός

Πατέρας είναι αόρατος, όμως ο Χριστός είναι η εικόνα ή αναπαράσταση Του, με την οποία [ο Πατέρας] φαίνεται.”

A History of the Work of Redemption, Part I.I

Charles Spurgeon [1834–1892]

“Εδ. 7. Ο Άγγελος του Κυρίου. Ο Άγγελος της Διαθήκης, ο Κύριος Ιησούς, στην κεφαλή όλων των ουράνιων στρατευμάτων, περικυκλώνει με τον στρατό Του τις κατοικίες των αγίων. Σαν στρατεύματα στα χαρακώματα, έτσι τα λειτουργικά πνεύματα στρατοπεδεύουν γύρω από τους εκλεκτούς του Κυρίου για να τους υπηρετούν, να τους συμπαραστέκονται, να τους υπερασπίζονται και να τους παρηγορούν. **Στρατοπεδεύει ολόγυρα σ' εκείνους που Τον φοβούνται.** Από κάθε μεριά, άγρυπνοι πολεμιστές κρατούν σκοπιά, και στην ανδρεία τού Αρχηγού των στρατευμάτων κανείς δεν μπορεί να αντισταθεί. **Και τους ελευθερώνει.** Πολύ λίγο γνωρίζουμε πόσες θεόσταλτες απελευθερώσεις οφείλουμε σ' αυτά τα αόρατα χέρια, τα οποία σκοπό τους έχουν να μας κρατούν, για να μη σκοντάψει το πόδι μας στην πέτρα.”

The Treasury of David, σχόλια στον Ψαλμό 34:7

Παναγιώτης Χρήστου [1917–1996]

Καθηγητής Πατρολογίας του Α.Π.Θ.

“Θεοφάνια καλείται και η επανειλημμένη εμφάνισις του Λόγου στα γεγονότα της Παλαιάς Διαθήκης. Ο Ειρηναίος, επεκτείνοντας τα λεγόμενα από τους Απολογητάς, παρουσιάζει την προπρωτική κατάστασι στον παράδεισο, τον ωραίο και καλό, να διατελή υπό την άμεση ευλογία του Λόγου του Θεού, ο οποίος μετέβαινε εκεί καθημερινώς και συνωμιλούσε με τους πρωτοπλάστους [...] Αυτός που εμφανίσθηκε και ωμίλησε στον Μωυσή και στον Αβραάμ και γενικώς στους πατριάρχες ήταν κατά τον Ιουστίνο ο Ιησούς που υπηρετούσε το θέλημα του Πατρός. Θα μπορούσαμε να ειπούμε και πάλι ότι πρόκειται περί ενός είδους προκαταρκτικής ενανθρωπήσεως, η οποία είναι φυσικά πλασματική και προεξαγγελτική, είναι δηλαδή μία προτυπωτική παρουσία, άσαρκος εμφάνισις του Υιού του Θεού στους φίλους του προφήτες.”

Το Μυστήριο του Θεού, Παναγιώτης Κ. Χρήστου, Δεύτερη έκδοση, 1991, Εκδ. Κυρομάνος, σελ. 117, 118

Βιβλιογραφία

- Batzig, Nicholas T. (22/5/2013). "The Songs of the Son (Seeing Christ in the Psalms)" – <http://feedingonchrist.com/the-songs-of-the-son-seeing-christ-in-the-psalms/>
- _____. (25/6/2015). "Eternalizing the Old Testament" <http://www.alliancenet.org/christward/eternalizing-the-old-testament>
- _____. (14/1/2014). "Death and Resurrection: the Key to the Old Testament" – <http://www.alliancenet.org/christward/death-and-resurrection-the-key-to-the-old-testament>
- Binnie, William. *A Pathway into the Psalter: The Psalms, Their History, Teachings and Use* (Solid Ground Christian Books, 2005)
- Blackham, Paul. (23/3/2001). "Faith in Christ in the Old Testament" <http://www.theologian.org.uk/bible/blackham.html>
- Borland, James A. *Christ in the Old Testament – Old Testament appearances of Christ in Human Form* (Christian Focus Publications, 2010)
- Boyarin, Daniel. "The Gospel of the Memra: Jewish Binitarianism and the Prologue to John". *The Harvard Theological Review*, Vol. 94, No. 3 (Jul., 2001):243–284
[http://nes.berkeley.edu/Web_Boyarin/BoyarinArticles/108 Gospel of the Memra \(2001\).pdf](http://nes.berkeley.edu/Web_Boyarin/BoyarinArticles/108%20Gospel%20of%20the%20Memra%20(2001).pdf)
- Carden, Travis. "Total Depravity Verse List" <http://traviscarden.com/total-depravity-verse-list>
- Cho, Dongsun. "Justification in Marius Victorinus' Pauline Commentaries: Sola Fide, Solo Christo, and Sola Gratia Dei". *Journal for Baptist Theology & Ministry* 11:1 (2014):3–25

- Edwards, Jonathan. *A History of the Work of Redemption* (1773)
<https://www.monergism.com/history-work-redemption-ebook>
- Fentiman, Travis. “Do We Sing Jesus Christ’s Name in the Psalter?”
<https://reformedbooksonline.com/do-we-sing-jesus-name-in-the-psalms/>
- Fesko, John V. *Justification: Understanding the Classic Reformed Doctrine* (P & R Publishing, 2008)
- Garner, David B. (11/9/2014). “The Jesus of the Old and New”
<http://www.alliancenet.org/placefortruth/column/sine-quanon/the-jesus-of-the-old-and-new>
- Gieschen, Charles A. “The Real Presence of the Son Before Christ: Revisiting an Old Approach to Old Testament Christology”. *Concordia Theological Quarterly* 68:2 (April 2004): 105–126
<http://www.ctsfw.net/media/pdfs/gieschenrealpresence.pdf>
- Gill, John. *Exposition of the Entire Bible* (18^{ος} αιώνας)
<http://biblehub.com/commentaries/gill/>
- Hamilton, James M. Jr. “The Messianic Music of the Song of Songs: A Non-Allegorical Interpretation”. *WTJ* 68 (2006): 331–345
- Hanson, Anthony T. *Jesus Christ in the Old Testament* (SPCK, 1965)
- Heiser, Michael. “The Jewish Trinity: How the Old Testament Reveals the Christian Godhead”
<http://miscane.blogspot.gr/2013/06/the-jewish-trinity-how-old-testament.html>
- _____. “Two Powers in Heaven”
<http://michaelsheiser.com/TheNakedBible/powers-heaven/>
- _____. “Trinitarian Jewish Thinking Before Jesus”
<http://drmsch.com/trinitarian-jewish-thinking-before-jesus/>
- Hoekema, Anthony A. *Saved by Grace* (Williams B. Eerdmans Publishing Company, 1989)
- _____. *The Bible and the Future* (Grand Rapids: Eerdmans, 1979)
- _____. *Created in God’s Image* (Grand Rapids: Eerdmans, 1986)

- Juncker, Günther. "Christ As Angel: The Reclamation Of A Primitive Title". *Trinity Journal* 15:2 (Fall 1994): 221–250
http://earlychurch.org.uk/pdf/angel_juncker.pdf
- Keach, Benjamin. *Tropologia: A Key to Open Scripture Metaphors* (William Hill Collingridge, 1858)
- Levy, Steve. Blackham, Paul. *Bible Overview* (Christian Focus, 2008)
- Luther, Martin. *The Bondage of the Will* (1525 μ.X.), translated by J.I. Packer and O.R. Johnston, (Grand Rapids: Revel, 1996)
- _____. *On the last words of David* (1543 μ.X.), translated by H. Cole, *Select Works of Martin Luther*, vol. II (1826)
- Macleod, Donald. *The Person of Christ* (Inter Varsity Press, 1998)
- McGrath, James F. and Jerry Truex. "'Two Powers' and Early Jewish and Christian Monotheism". *Journal of Biblical Studies* 4.1 (2004): 43–71 – <https://works.bepress.com/jamesmcgrath/36/>
- Metzger, Paul Louis (Editor). *Trinitarian Soundings in Systematic Theology* (T & T Clark International, 2005)
- Murray, David. *Jesus on every page* (Thomas Nelson, 2013)
- Murray, John. *Redemption Accomplished and Applied* (Williams B. Eerdmans Publishing Company, 1955)
- Owen, John. *The Glory of Christ* (The Banner of Truth Trust, 1994)
- _____. *Communion with God* (The Banner of Truth Trust, 1991)
- Pitchford, Nathan. (23/3/2006). "The Reformers' Hermeneutic: Grammatical, Historical, and Christ-Centered"
http://www.reformationtheology.com/2006/03/the_reformers_hermeneutic_gram.php
- Reeves, Michael. *The Good God. Enjoying Father, Son and Spirit* (Paternoster, 2012)
- Sailhamer, John. "The Messiah and the Hebrew Bible". *Journal of the Evangelical Theological Society* 44 (2001): 5–23
- Saville, Andy. "Paul Blackham: a Trinitarian Reading of the Old Testament" – http://archive.churchsociety.org/churchman/documents/Cman_123_4_Saville.pdf

- Scrivener, Glen. "Christ in the Old Testament"
<http://christthetruth.net/christ-in-ot/>
- Segal, Alan F. *Two Powers in Heaven. Early Rabbinic Reports about Christianity and Gnosticism* (SJLA 25. Leiden: E. J. Brill, 1977)
- Shamoun, Sam. "An Examination of God's Uniplurality in light of the Hebrew Bible's Use of Plurals"
<http://www.answering-islam.org/Shamoun/plurality1.htm>
- Spurgeon, C. H. *The Treasury of David* (1885). Abridged by David O. Fuller (Kregel Publications, 1976)
_____. *Christ's Glorious Achievements – Set Forth in 7 Sermons* (UK, 1877)
- Van Dorn, Douglas. *Christ in the Old Testament – From the Shadows to the Savior* (Waters of Creation Publishing, 2015)
_____. "Christ: The Word of God"
<https://thedecablog.wordpress.com/2014/08/23/christ-in-the-old-testament-part-vi-cont/>
- Walvoord, John F. "Series in Christology—Part 2: The Preincarnate Son of God". *Bibliotheca Sacra* 104:414 (1947): 154–169
<http://walvoord.com/series/336>
- Αθανάσιος Αλεξανδρείας. *Περί ενανθρωπήσεως του Λόγου* (4^{ος} αιώνας μ.Χ.)
- Ιουστίνος ο Μάρτυρας. *Προς Τρύφωνα Ιουδαίων Διάλογος* (2^{ος} αιώνας μ.Χ.)
- Κατήχηση της Χαϊδελεβέργης (1563 μ.Χ.)
- Stott, John. *Ο Σταυρός του Χριστού* (εκδόσεις ο Λόγος, 2000)
- Χαραλαμπάκης, Στυλιανός. *Το Βασίλειον Ιεράτευμα* (Αθήνα, 1971)

(τα παραπάνω web links προσπελάστηκαν για τελευταία φορά στις 10/10/2016)

Ευρετήριο βιβλικών χωριών

Γένεση		23:20-25	92
1:26-28	31	24:9-18	93
2:2-3	201	25:9	102
2:18-25	202	33	93-94
3:8	32, 61	34	95
3:15	61		
3:17-18	174	Λευιτικό	
3:21	62	1:1-5	187
3:24	103		
5:1-3	38	Αριθμοί	
6:5	40	21:1-9	188
8:21	41		
8:22	27	Ιησούς του Ναυή	
12	63	5:13-6:2	89-90
15	64-65		
15:13	80	Κριτές	111-13
15:13-16	109		
16-17	66-67	Α΄ Σαμουήλ	
18-19	67-69	17	186
22	72-75		
28	76	Β΄ Σαμουήλ	
32	77	7:16	114
49:1, 10	113	12	145
50:20	78		
		Β΄ Χρονικών	
Έξοδος		36:19-23	117
3	81-83		
12	84-88	Ψαλμοί	
15:3	89	2:8	140
19	90-91	2:12	142
			235

Η ΠΙΟ ΜΕΓΑΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

16	156–59	Ωσηέ	
22	153–56	12:1-6	77
24:7-10	198		
32	148–51	Ζαχαρίας	
45	140–42	2:9, 11	134
51	144–47	3	134–36
51:5	41	12:10	136
110:1	140		
143:2	42	Μαλαχίας	138
Άσμα Ασμάτων	143	Κατά Ματθαίον	
		1:21	10
Ησαΐας		5:21-22, 27-28	85
6	118	11:28	202
9:6-7	121, 161	13:44	181
42:1	121	20:28	120
45:22	189	25:31-46	197
48:12, 16	121	26:28	125
50:4-7	164	27	154–55
52:13-53:12	120	27:51	103
53	164–65	28:16-20	167
61:1	122		
		Κατά Μάρκον	
Ιερεμίας		7:20-23	42
1:4, 9	64		
13:23	47	Κατά Λουκάν	
17:9	44	1:30-33	115
23:5-6	129, 161, 162	3:21-22	121
31:31-34	124	14:25-33	180
32:38-41	128	18:9-14	218
33:25	27	18:31-33	163
		23:39-43	196
Ιεζεκιήλ		24:25-27	12
34	129	24:32	13, 220
36:25-27	128	24:44-47	13

Κατά Ιωάννην

1:1-3	21
1:14	102
1:18	16, 64, 93
3:14-16	188
5:24	131, 197
5:28-29	195, 197
5:39-40	15, 97
6:35-51	106
8:31-36	46
8:44	45
8:56	17
10:28-29	130
12:41	120
19:30	155
19:34-37	136

Πράξεις

	167-68
2:27-32	157
10:43	14
16:30-31	178
17:1-3	14
17:11	221
26:22-23	15

Ρωμαίους

1:16	170
3:9-12, 23	43
4:6-8	149
5:19	175
8:1	86
8:6-9	49
8:17	205
8:18-23	198
8:31	129

8:32	75
8:33-34	136
8:35-39	130
10:9, 13	71

Α΄ Κορινθίους

1:18	50
1:27-31	51
2:2	169
2:14	50
6:18-20	170
15	197, 200, 204
15:19	167

Β΄ Κορινθίους

3:18	32
4:16-18	204
5:17	23
5:19-21	149

Γαλάτας

1:6-9	150, 172
2:4	172
2:10-14	175
2:16	172
3:8	65
3:10, 13	173
5:4	176

Εφεσίους

1:7	178
2:1-3	45
2:8-9	52, 188
2:10	178
4:17	44

Η ΠΙΟ ΜΕΓΑΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Φιλιππησίους		11:6	182
1:20-25	196	11:9-10, 13-16	99
2:1-11	79	11:17-19	73
2:10-11	195	12:1-2	100, 188
3:8-9	171		
3:20-21	198	Α΄ Πέτρου	
		1:10-12	14, 126
Κολοσσαείς		1:18-19	86, 96
1:15-18	22	2:1-9	168, 187
1:28	170, 217	2:24-25	179
2:3	170		
2:10	170	Α΄ Ιωάννου	
2:13	48, 131	3:1-2	198, 205
3:1-2	204	5:1-5	182
3:1-17	183	5:12-13, 20	178
Α΄ Τιμόθεον		Αποκάλυψη	
2:5	187	5:9	197
		6:9-11	196
Τίτον		7:9-17	199
3:1-7	52-54	13:8	197
		14:13	202
Εβραίους		19:7-9	203
1:1-3	21-22	19:11-16	90
2:12	155	20:11-15	196, 197
4:1-3	108	21-22	198
10:19-23	103	22:17, 20	206

Δικαιώματα εικόνων

Σελ. 4

Illustration of an open flicking bible pages and cross
© Barney Boogles | Canstockphoto.com - csp2750129

Σελ. 7

<https://pixabay.com/el/αγάπη-πέθανε-διασχίζουν-αγκάθια-699480>
(δημιουργός: James Chan - CC0 Public Domain)

Σελ. 19

Πάνω εικόνα: Creation
© Kevin Carden | christianphotoshops.com
Κάτω εικόνα: Creation of Adam
© Valentin Garcia | Dreamstime.com

Σελ.34

Πάνω εικόνα: The serpent deceived me
© Christian Wallpapers, με την άδεια του δημιουργού
<http://wallpaperscristaos.com.br/christianwallpapers>
Κάτω εικόνα: Genesis 3:24
© Ministry of Full of Eyes
www.fullofeyes.com, με την άδεια του δημιουργού

Σελ. 35

Fragile planet Earth
© Ronniechua | Dreamstime.com

Σελ. 58

Πάνω: Isaiah 53

Κάτω αριστερά: Genesis 3:15

Κάτω δεξιά: Christus Victor

© Ministry of Full of Eyes

www.fullofeyes.com, με την άδεια του δημιουργού

Σελ. 59

Επάνω: Resurrection cross

© Velcro | Dreamstime.com

Κάτω δεξιά: Open Tomb of Jesus

© R. Gino Santa Maria / Shutterfree, Llc | Dreamstime.com

Σελ. 191

The Hands of Jesus showing scars

© Ginosphotos | Shutterstock.com - k0435324

Σελ. 192

Revelation 22:12

© Ministry of Full of Eyes

www.fullofeyes.com, με την άδεια του δημιουργού

Σελ. 193

Approach the Throne

© Ministry of Full of Eyes

www.fullofeyes.com, με την άδεια του δημιουργού

Εικόνα εξώφυλλου: Open bible with pathway towards the cross

© Kevin Carden / 123RF Stock Photo, ID : 14208048

Εικόνα οπισθόφυλλου: Image of green grass field and clear blue sky

© Dan Barbalata / 123RF Stock Photo, ID : 19430838

Σχετικά με τον συγγραφέα

Ο Θεόδωρος Κοντόπουλος σπούδασε φυσική και τηλεπικοινωνίες στην Αθήνα και στο Λονδίνο, αντίστοιχα. Εργάζεται στον ιδιωτικό τομέα ως μηχανικός τηλεπικοινωνιών. Αγαπά τον Κύριο Ιησού, και γι' αυτό αγαπά να ερευνά τις Γραφές και να κηρύττει τα Καλά Νέα της Χάρης του Κυρίου Ιησού Χριστού. Επί σειρά ετών διακονεί ως κήρυκας του Ευαγγελίου και ως δάσκαλος του Κυριακού (Κατηχητικού) Σχολείου της Β' ΕΕΕΑ.

Το email του είναι: t_kontopoulos@hotmail.com

Όσο περισσότερο κάποιος αντιλαμβάνεται την εκπληκτική αρμονία και το ασύλληπτο βάθος της τόσο Μεγάλης Ιστορίας που η Γραφή διηγείται, τόσο περισσότερο γεμίζει με δέος για τον Θεϊκό Συγγραφέα, που οδηγεί τόσο τα γεγονότα όσο και αυτούς που τα καταγράφουν. Αυτή η τόσο θαυμαστή, αληθινή ιστορία έχει ως θέμα της τον απόλυτο Ήρωα, τον Κύριο Ιησού Χριστό.

Σας προσκαλώ να απολαύσουμε το μεγαλείο του αληθινού Μεσσία. Να προσκυνήσουμε μπροστά στην ταπεινότητα του υπηρέτη Βασιλιά. Να θαυμάσουμε τον μεγάλο Πολεμιστή, που περνά μέσα από τη φωτιά της κόλασης για να σώσει την εκλεκτή της καρδιάς Του. Κι έτσι, να βρούμε κι εμείς τη θέση μας στην πιο Μεγάλη Ιστορία.

Αυτό το βιβλίο παρουσιάζει την ομορφιά της πιο Μεγάλης Ιστορίας, και το μεγαλείο του Ήρώα της

“Ελπίζω ο αναγνώστης να βρει στο βιβλίο αυτό μια νέα οπτική γωνία που θα τον βοηθήσει να δει τον Χριστό στις Γραφές και να νιώσει την καρδιά του να φλέγεται, όπως οι μαθητές που συνάντησαν τον Αναστημένο Κύριο στον δρόμο προς Εμμαούς.”

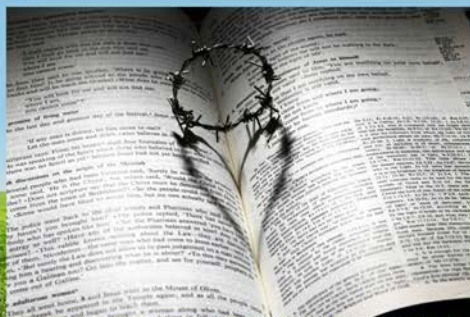
Γιώτης Κανταρτζής, Ποιμένας Α΄ Ελληνικής Ευαγγελικής Εκκλησίας Αθηνών

“Συστήνω το βιβλίο αυτό εγκάρδια σε κάθε πιστό για την προσωπική του οικοδομή, ιδιαίτερα δε σε όποιον διδάσκει το Λόγο του Θεού ... ως εγχειρίδιο προσωπικής μελέτης κι εκπαίδευσης στη Χριστοκεντρική μελέτη της Αγίας Γραφής.”

Γιώργος Αδάμ, Ποιμένας Β΄ Ελληνικής Ευαγγελικής Εκκλησίας Αθηνών

“Συστήνω ανεπιφύλακτα σε όλους να μελετήσουν και να χαρίσουν αυτό το βιβλίο σε όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους.”

Τάσος Μαρκουλιδάκης, Ποιμένας Ε.Ε.Ε. Νικαίας

Χριστιανική θεολογία /
Βιβλικές μελέτες

ISBN 978-960-93-8714-9

9 789609 387149

9 0 0 0 0 >